EVANGELIVM
ad Mandatū in Cena dñi. Johis. xiij.

ANTE diem festi pasche. sciens ihs̄ q̄ venit eius hora vt transeat ex hoc mūdo ad patrem. cū dilexisset suos qui erant in mūdo. in finē dilexit eos. Et cena facta. cū diabolus iam misisset in cor vt tradēt eū Judas Symonis Scariothis. sciens q̄ oīa dedit ei pater in manus. et q̄ a deo exiuit et ad deū vadit. surgit a cena et ponit vestimenta sua. Et cū accepisset lintheū. p̄cinxit se. Deinde misit aquā in pluuiam. et cepit lauare pedes discipulorū. et extergere linteo quo erat p̄cinctus. Venit ergo ad Symonē Petrū. et dicit ei Petrus. Dñe. tu mihi lauas pedes? Respondit Jhūs. et dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo. scies aūt postea. Dicit ei Petrus. Non lauabis mihi pedes in eternū. Respondit ei Jesus. Si nō lauero te. non habebis partem mecū. Dicit ei Symon Petrus. Dñe nō tantū pedes meos. sed et manus et caput. Dicit ei Jesus. Qui lotus est. non indiget nisi vt pedes lauet. sed ē mūdus totus. Et vos mūdi estis. sed non oēs. Sciebat enī. quisnā esset qui traderet eū. propterea dixit. nō estis mūdi omnes. Postq̄ ergo lauit pedes eorū et accepit vestimenta sua. cū recubuisset. iterū dixit eis. Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

1 5 3 2

Cod. lat. 18005

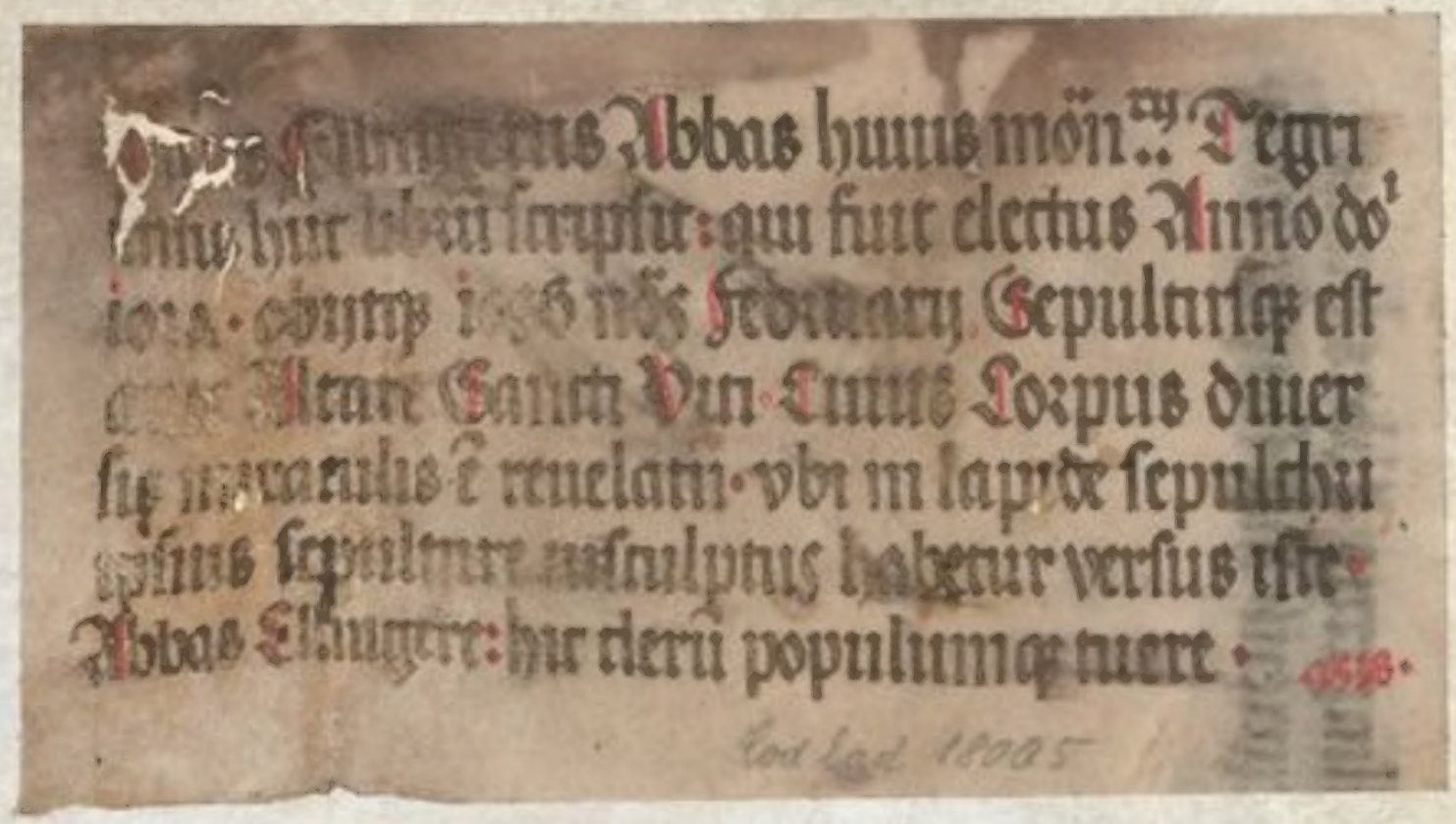

Hic sepultus est Abbas huius mön:: Pegni
nius hic libru scripsit: qui fuit electus Anno do'
ni 1[illegible]. obiit 1[illegible] nõs Februarij. Sepultusq; est
[illegible] Altare Sancti Vin·cius Corpus diuer
sis miraculis ꝛ reuelauit· vbi in lapide sepulchri
ipius sepulture insculptus habetur versus iste·
Abbas Elaugere: hic clerũ populumq; tuere ·

Cod Lat 18005

EVANGELIVM
ad Mandatū in Cena dñi. Johis. xiij.

ANTE diem festi pasche. sciens ihs̄ q̄ venit eius hora vt transeat ex hoc mūdo ad patrem. cū dilexisset suos qui erant in mūdo. in finē dilexit eos. Et cena facta. cū diabolus iam misisset in cor vt tradēt eū Judas Symonis Scariothis. sciens q̄ oīa dedit ei pater in manus. et q̄ a deo exiuit et ad deū vadit. surgit a cena et ponit vestimenta sua. Et cū accepisset lintheū. p̄cinxit se. Deinde misit aquā in pluuiam. et cepit lauare pedes discipulorū. et extergere linteo quo erat p̄cinctus. Venit ergo ad Symonē Petrū. et dicit ei Petrus. Dñe. tu mihi lauas pedes? Respondit Jhūs. et dixit ei. Quod ego facio tu nescis modo. scies aūt postea. Dicit ei Petrus. Non lauabis mihi pedes in eternū. Respondit ei Jesus. Si nō lauero te. non habebis partem mecū. Dicit ei Symon Petrus. Dñe nō tantū pedes meos. sed et manus et caput. Dicit ei Jesus. Qui lotus est. non indiget nisi vt pedes lauet. sed ē mūdus totus. Et vos mūdi estis. sed non oēs. Sciebat enī. quisnā esset qui traderet eū. propterea dixit. nō estis mūdi omnes. Postq̄ ergo lauit pedes eorū et accepit vestimenta sua. cū recubuisset. iterū dixit eis. Scitis quid fecerim vobis? Vos vocatis me magister

BIBLIOTHECA REGIA MONACENSIS

et dñe. et bene dicitis. sũ etẽ. Si ergo ego laui pedes vros dñs et magi ster. et vos debetis alter alterius lauare pedes. Exemplũ enim dedi vobis. vt quemadmodũ ego feci vobis. ita et vos faciatis.

Post lotionem continuat lectio vt sequitur

Amen amen dico vobis. nõ est seruus maior dño suo. neq; apostolus maior eo q̃ misit illũ. Si hec scitis. beati eritis si feceritis ea. Non de õnibus vobis dico. Ego scio quos elegerim. Sed vt adimpleatur scriptura. qui manducat mecũ panẽ. leuabit contra me calcaneũ suũ. Amodo dico vobis. priusq; fiat. vt cre datis cum factũ fuerit. q̃ ego sum. Amen amen dico vobis. qui accipit si quem misero. me accipit. q̃ autẽ me accipit. accipit eũ qui me misit. Cum hec dixisset Jesus. turbatus est spiritu. et protestatus ẽ. et dixit. Amen amẽ dico vobis. q̃ vnus ex vob me tradet. Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli. hesitantes de quo diceret. Erat ergo recumbens vn9 ex discipulis eius in sinu Jesu. quẽ diligebat Jesus. Innuit ergo huic Simõ Petrus. et dicit ei. Quis ẽ de quo dicit? Itaq; cũ recubuisset ille sup pectus Jesu. dicit ei. Domine quis est? Respõdit Jesus. Ille est. cui ego intinctũ panẽ porrexero. Et cũ intinxisset panẽ. dedit Jude Simonis Scariothis. Et post buccellã. introiuit in eũ satanas. Et dixit ei Jesus. Quod facis. fac citius. Hoc autẽ nemo sciuit discumbentiũ. ad quid dixerit ei.

Quidam enī putabant. qꝛ
loculos habebat Judas, quia
dixit ei Jesus. eme ea, q̄ opus
sunt nobis ad diē festum,
aut egenis ut aliquid da-
ret. Cum ergo accepisset
ille buccellam, exiuit cō
tinuo. Erat autē nox. Cū
ergo exisset, dixit Jesus.
Nunc clarificat⁹ ē filius
hois. et deus clarificatus
ē in eo. Si deus clarifica
tus ē in eo. et deus clarifi
cabit eū in semetipso. et
cōtinuo clarificabit eū.
Filioli. adhuc modicū vo
biscū sum. Queretis me.
et sicut dixi Judeis. quo e
go vado, vos nō potestis ve
nire. Et vobis dico modo.
Mandatū nouū do vobis.
vt diligatis inuicē sicut
dilexi vos. vt et vos diligā
tis inuicē. In hoc cognos
cent oēs, q̄ mei discipuli
estis. si dilectionem habue
ritis ad inuicē. Dicit ei
Simon Petrus. Dñe quo
vadis. Respondit Jesus.
Quo ego vado, nō potes
me modo sequi. sequeris
autē postea. Dicit ei Pe
trus. Quare nō possum
te sequi modo. Animam
meā pro te ponā. Rndit
Jesus. Animā tuā pro me
pones. Amē amē dico ti
bi. nō cantabit gallus,
donec me ter neges. C. 14.
Non turbetur cor vrm. Credits
in deū. et in me credite. In
domo patris mei mansiones
multe sunt. Si quo min⁹
dixissem vobis. ia. q̄ vado pa
rare vob' locū. Et si abie
ro et parauero vob' locū.
iterū veniam, et accipiā vos
ad meipsū. vt vbi sum ego,
et vos sitis. et quo ego vado,
scitis. et viam scitis. Dicit
ei Thomas. Dñe nescim⁹
quo vadis. Et quomō pos
sum⁹ viam scire. Dicit

ei Jhs̄. Ego sum via et veritas ⁊ vita. Nemo venit ad p̄rem nisi per me. Si cognouissetis me. et p̄rem meū vtiq; cognouissetis. Et amodo cognoscetis eū. et vidistis eū. Dicit ei Philippus. Dne. ostende nobis patrē et sufficit nob̄. Dicit ei Jesus. Tanto tp̄e vob̄cū sum. et nō cognouistis me? Philippe qui videt me, videt et p̄rem meū. Quomō tu dicis, ostende nob̄ p̄trem? Non credis, q̄ ego in patre. et p̄r in me est? Verba que ego loq̄r vob̄. a meipso non loquor. Pater aūt in me manēs ipse facit opa. Non creditis, q̄ ego in p̄re. et p̄r in me ē? Alioquin p̄pter opa ipsa credite. Amen amen dico vob̄. qui credit in me. opa q̄ ego facio, et ipse faciet. et maiora horū faciet. q̄s ego ad p̄rem vado. Et quodcūq; petieritis in nōie meo, hoc faciā. vt glorificet̄ p̄r in filio. Si quid petieritis me in nōie meo, hoc faciā. Si diligitis me. mandata mea seruate. et ego rogabo p̄rem, et alium paraclitū dabit vob̄. vt maneat vob̄cū in eternū. spiritū veritatis quē mundus nō potest accip̄. q̄ nō videt eū nec scit eum. Vos aūt cognoscetis eū. quia apud vos manebit. et in vob̄ erit. Non relinquā vos ōrphanos. Veniā ad vos. Adhuc modicū. et mundus me iam nō videt. Vos aūt videtis me. q̄ ego viuo. et vos viuetis. In illo die vos cognoscetis. q̄ ego in p̄re meo. et vos in me. et ego in vobis. Qui habet mandata mea et seruat ea. ille ē qui diligit me. Qui aūt diligit me. diliget̄ a p̄re meo. et ego diligā eum. et manifestabo ei meipsū. Dixit ei Judas, nō ille Scarioth. Dne quid factū est. q̄

nobis manifestatur? ꝯ te
ipm et nō mūdo? Respōdit
Jesus, et dixit ei: Si quis di
ligit me, sermonē meū ser
uabit. et pr̄ meus diliget eū.
et ad eū veniem?. et man
sionē apud eū faciemus.
Qui nō diligit me. sermo
nes meos nō seruat. Et ser
monē quē audistis, nō est
me?. sed ei?/q̄ misit me pa
tris. Hec locutus sum vob'
apud vos manēs. Paraclit'
aūt spūssctus, quē mittet pr̄
in noīe meo. ille vos docebit
oīa. et suggeret vob' oīa, q̄
cunq; dixero vob'. Pacē re
linquo vob'. pacē meā do vo
bis. Non q̄mō mundus dat, e
go do vob'. Non turbet² vr̄
vestrū, neq; formidet. Audi
stis, q̄ ego dixi vob'. vado, et
venio ad vos. Si diligeretis
me, gauderetis vtiq;. q̄ vado
ad pr̄em. q̄ pr̄ maior me
ē. Et nūc dixi vob', prius q̄
fiat. vt cū factū fūerit, cre
datis. Jam nō multa loquar
vobiscū. Venit enī pr̄inceps
mūdi hui?. et in me nō ha
bet quicq̄. Sed vt cognoscat
mundus, q̄: ego diligo pr̄em.
et sic mandatū dedit michi
pater, sic facio. Surgite ea
mus hinc. Caput. 15.

Ego sum vitis vera. et pr̄
meus agricola ē. Omnem
palmitem in me nō feren
tem fructū tollet eū. et oēm,
qui fert fructū, purgabit
eū. vt fructū plus afferat.
Jam vos mūdi estis ꝓpter
sermonē, quē locutus sum
vobis. Manete in me. et e
go in vobis. Sicut palmes
nō pr̄ fructū ferre a semetipo,
nisi manserit in vite. sic
nec vos, nisi in me manse
ritis. Ego sum vitis, vos
palmites. Qui manet in
me, et ego in eo. hic fert fru
ctū multū. q̄ sine me nihil
potestis facere?. Si quis in me
nō manserit. mittet² foras,

sicut palmes, et arescet. et colligent eū, et in ignē mittēt, et ardet. Si manseritis in me, et verba mea in vobis manserit. quodcunq; voluceritis, petetis, et fiet vob. In hoc clarificatus ē pr̄ meus. vt fructū plurimū afferatis. et efficiamini mei discipli. Sicut dilexit me pr̄, et ego dilexi vos. Manete in dilectōe mea. Si pr̄cepta mea seruaueritis. manebitis in dilectione mea. sic et ego p̄cepta patris mei p̄cepta seruaui. et maneo in ei⁹ dilectōe. Hec locut⁹ sū vobis. vt gaudiū meū in vobis sit. et gaudiū vr̄m impleatur. Hoc ē pr̄ceptū meū. vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Maiorē hac dilectionē nemo habet. vt aiam suā quis ponat p amicis suis. Vos amici mei estis. si feceritis q̄ ego p̄cipio vobis. Iam nō dicā vos seruos. q2 seruus nescit quid faciat dns eius. Vos aūt dixi amicos. q2 oīa, q̄cunq; audiui a patre meo, nota feci vob. Non vos me elegistis. sed ego elegi vos. et posui vos, vt eatis, et fructū afferatis. et fructus vr̄ maneat. vt q̄dcunq; petieritis patrē in nomīe meo, det vobis. Hec mando vob. vt diligatis inuicē. Si mundus vos odit. scitote, q2 me priorē vob odio habuit. Si de mundo fuissetis, mundus, q̄d suum erat, diligeret. Quia vero de mundo nō estis, sed ego elegi vos de mundo. ppterea odit vos mundus. Memētote sermonis mei, quē ego dixi vob. nō ē seruus maior dno suo. Si me psecuti sunt, et vos persequentur. Si sermonē meū seruauerūt. et vestrū seruabūt. Sed hec oīa facient vob ppter nomē meū. q̄ nesciūt eū, q̄ misit me. Si nō venissem, et locutus fuissem eis. peccatū non haberēt. Nūc aūt excusatio-

ne nō habent de pcto suo. Qui me odit, et pr̄em meū odit.
Si opa nō fecissem in eis, que nemo alius fecit. peccatū nō habēt. Nūc aut̄ viderūt. et oderūt et me et pr̄em meū.
Sed vt impleat̄ sermo, q̄ in lege eor̄ū scriptus ē. q̄: odio habuerūt me gratis. Cū aūt venerit paracl̄us, quē ego mittā vobis a pr̄e. spiritū veritatis, q̄ a patre pr̄ocedit. ille testimoniū phibebit de me. et vos testimoniū phibebitis. q̄: ab initio mecū estis. C. j6.
Hec locut̄ sum vob. vt nō scandalisemini. Absq; synagogis facient vos. Sed venit hora. vt oīs, q̄ interficit vos. arbitret, obsequiū se pr̄estare deo. Et hec facient vobis. q̄: nō nouerūt pr̄em neq; me. Sed hec locutus sum vobis. vt cū venerit hora eor̄ū. reminiscamini q̄: ego dixi vob̄. Hec aūt vobis ab initio nō dixi. q̄: vobiscū eram. Et nūc vado ad eum,

qui me misit. et nemo ex vobis interrogat me, quo vadis? Sed hec locut̄ sū vobis. tristicia impleuit cor vr̄m. Sed ego veritatē dico vob̄. expedit vobis, vt ego vadam. Si enī nō abiero. paracl̄us nō veniet ad vos. Si aūt abiero. mittā eū ad vos. Et cū venerit. ille arguet mundum de peccato et de iustitia et de iudicio. De pcto quidem. q̄: nō credidērūt in me. De iustitia vero. q̄: ad pr̄em vado. et iam nō videbitis me. De iudicio aūt. q̄: princeps mūdi hui⁹ iam iudicat⁹ ē. Adhuc multa habeo vobis dicr̄e. sed nō potestis portare modo. Cū aūt venerit ille spūs veritatis. docebit vos omnē veritatē. Non enī loquitur a semet ipso. sed quecunq; audiet, loquetur. et que ventura sūt, annunciabit vob̄. Omnia q̄cunq; habet pr̄, mea sunt. propterea dixi. q̄: de meo accipiet et annunciabit vob̄.

Ille me clarificabit. q̄: de meo accipiet et annunciabit vob̄.

ripiet et ānunciabit vobis:
Modicū ⁊ iam nō videbitis
me. et iterū modicū et vide
bitis me. q̄ vado ad p̄em:
Dixerūt ergo ex discipulis
ei⁹ ad mutuō, Quid ē hoc,
q̄d dicit nob modicū, et non
videbitis me. ⁊ iterū modi
cū et videbitis me. et q̄ va
do ad p̄em? Dicebāt ergo.
Quid ē hoc, q̄d dicit modi
cum? Nesim⁹ quid loq̄t.
Cognouit aūt Jesus, q̄ vo
lebant eū interrogare. et di
xit eis. De hoc quæritis in
ter vos. q̄ dixi modicū et nō
videbitis me, et iterū modicū
et videbitis me, Amē amē
dico vob. q̄ plorabitis et fle
bitis vos. mundus aūt gau
debit. Vos aūtē cōtristabi
mini. sed tristitia vestra ver
tetur in gaudiū. Mulier,
cū parit, tristitiā habet. q̄
venit hora ei⁹. cū aūt pepe
rerit puerū. iam nō me
minit pressuræ, p̄pter gau
diū. q̄ natus ē hō in mundū.
Et vos igitur nūc quidē tri
stitiā habetis: Iterū autem
videbo vos. et gaudebit cor
vestrū. et gaudiū vestrū nemo
tollet a vob. Et in illo die
me nō rogabitis quicquā.
Amē amē dico vobis. si quid
petieritis p̄em in nōie meo,
dabit vobis. Usq̄ modo non
petistis quicq̄ in nōie meo. Pe
tite et accipietis, vt gaudiū
vestrū sit plenū. Hec in p̄uer
bijs locutus sum vob. Venit
hora cū iam nō in p̄uerbijs
loq̄r vobis. sed palam de p̄e
annunciabo vob. In illo die in
nōie meo petetis. Et nō dico
vobis. q̄ ego rogabo p̄em
de vobis. Ipse enim p̄r amat
vos. q̄ vos me amastis. et
credidistis q̄ a deo exiui. Ex
iui a p̄re et veni in mundum.
iterū relinquo mundū et vado
ad p̄em. Dicūt ei discipuli
ei⁹. Ecce nūc palam loq̄ris. eris
et p̄uerbiū nullū dicis. Nūc

ſrim⁹ qz ſas ōma. et nō opus
ē tibi, vt quis te interrogęt.
In hoc credim⁹ qz a deo exiſti.
Ait eis Ihesus. Modo credi
tis? Ecce venit hora et iam
venit. vt dispergamini vnus
quisq; in pria. et me solum
relinquatis. et nō sum solus.
qz pr̄ mecū ē. Hec locutus sū
vobis. vt in me pacē habeatis.
In mūdo pressurā habebitis.
sed confidite. ego vici mūdū.
Hec locutus ē Ihesus. Ca. jʌ.
et subleuatis oculis in celum
dixit. Pater venit hora. cla
rifica filiū tuū. vt filius tu⁹
clarificet te. Sic dedisti ei po
testatē ōnis carnis. vt omne
qd̄ dedisti ei, det eis vitam e
ternā. Hec ē aut̄ vita eter
na. vt cognoscāt te solū deū
verū. et quē misisti Ihesum
christum. Ego te clarifica
ui sup terrā. opus cōsummaui,
quod dedisti michi vt faciam.
Et nūc clarifica me tu pater
apud temetipsū claritate,
quā habui priusq; mundus
esset apud te. Manifestaui
nomē tuū hominibus. quos
dedisti michi de mūdo. Tui
erant et michi eos dedisti. et
sermonē tuū seruauerunt.
Nūc cognouerūt qz oīa que
dedisti michi abs te sunt, qz
verba q̄ dedisti mihi, dedi eis.
et ipi acceperūt. et cognouerūt
vere, qz a te exiui. et credide
runt, qz tu me misisti. Ego
pro eis rogo. nō pro mūdo ro
go. sed pro his quos dedisti mi
chi. qz tui sunt, Et mea oīa
tua sunt. et tua mea sunt.
et clarificatus sum in eis.
Et iam nō sum in mundo.
et hi in mūdo sunt. et ego
ad te venio. Pater sancte.
serua eos in nōie tuo, quos
dedisti mihi. vt sint vnū sic
et nos. Cū essem cū eis. ego
seruabā eos in nōie tuo. Quos
dedisti mihi custodiui. et ne
mo ex his perijt nisi filius
perditionis. vt scriptura im

pleatur. Hec aũt ad tr̃ temo.
et her loquor in mũdo. vt ha
beant gaudiũ meũ impletũ
in semetipsis; Ego dedi eis
sermonẽ tuũ. et mũdus odio
eos habuit. q̃ nõ sunt de
mundo. sicut et ego nõ sũ
de mũdo. Non rogo vt tol
las eos de mũdo. sed vt serues
eos a malo; De mũdo nõ sũt.
sicut et ego nõ sum de mũdo.
Sanctifica eos in veritate,
Sermo tuꝰ veritas ẽ. Sicut
tu me misisti in mũdũ. et
ego misi eos in mũdũ. et pr̃
eis ego sanctifico me ipsum.
vt sint et ipsi sanctificati in
veritate; Non pro his aũt
rogo tantũ. sed et pro eis, q̃
credituri sunt per verbũ eor̃
in me, vt omnes vnũ sint
sicut tu p̃ in me. et ego in
tr̃. vt et ipsi in nob̃ vnũ sint.
vt mũdus credat q̃ tu me
misisti. Et ego claritatẽ q̃m
dedisti mihi dedi eis. vt sint
vnũ sic̃ et nos vnũ sumus.

Ego in eis et tu in me. vt sint
consummati in vnũ. et cognos
cat mundus q̃ tu me misi
sisti. et dilexisti eos sicut et
me dilexisti. Pater quos de
disti mihi. volo vt vbi ego
sum et illi sint mecũ. vt vi
deant claritatẽ meã quam
dedisti mihi. q̃ dilexisti me
ante constitutionẽ mundi.
Pater iuste mundus te nõ
cognouit. ego autẽ cognoui
te, Et hi cognouerũt. q̃ tu me
misisti. Et notũ feci eis no
men tuũ. et notũ faciam.
vt dilectio qua dilexisti me
in ipsis sit. et ego in ipsis

INCIPIT PREFATIO
ꝝ ·IIII· EVANGELIORVM:

LIBER

FVISSE
QVI EVANGELIA
SCRIPSERVNT ET
LVCAS EVANGELISTA

ctatur dicens· Quoniamquidem
multi conati sunt ordinare narra
onem rerum quę in nobis complet.ae
sunt· sicut tradiderunt nobis qui abini
tio ipsi uiderunt sermonem· & ministrae
runt ei· & prefata usq· ad presens tempꝰ
mommenta declarant· quę a diuersis auctori
bus edita· diuersarum hereſium fuere principa·
ut et illud iuxta egyptios· & thomam· & ma·th
am· & bartholomeum· duodecim quoq· apostolo
rum· & basilidis atq· appelliſ· ac reliquorum qꝰ
enumerare longissimum et· Cum hoc tantum
inpresentiarum necesse sit dicere· extitisse quosdi
qui sine spu & gratia di conati sunt ordinare
magis narrationem· quam historię texere uerba
rum· Quibus iure potuit illud ꝓphetarum coꝛp

tari · Uę qui ꝓphetant de corde suo · qui ambulant
post spiritum suum · qui dicunt · dicit dns · & dns
non misit eos · De quibus & saluator in euangelio
iohannis loquitur · Omnes qui ante me uenerunt
fures sunt & latrones · Qui uenerunt · non qui
missi sunt · Ipse enim ait · Uenebant · & ego non
mittebam eos · Inuenimus prefinitione temeri
tatis · inmissis obsequium seruitutis est · Aecle.
ambi qđ supra pectra dñi uoce fundata est ·
quam introduxit rex in cubiculum suum · & ad
quam pfunmen defensionis occulte misit ma
num suam · similis dammule himuloq · exuorie ·
quatuor flumina paradysi instar crucis ·
quatuor angulos & anulos habet · p quos quasi
arca testamenti · & custos legis dñi lignis mobili
bus uehitur · Primus omnium matheus est publi
canus cognomento leui · qui euangelium in iu
dea hebreo sermone edidit · ob eorum uel maxi
me causam qui in ihm crediderant ex iudeis · et
nequaquam legis umbra succedente · euangelii
ueritatem seruabant · Secundus marcus mr̃ pris
apostoli petri · & alexandrine ecclie primus
epc · qui dnm quidem saluatorem ipse non uidit ·
sed ea que magistrum audierat predicantem ·
uixta fidem magis gestorum narrauit quam
ordinem · Tertius lucas medicus natione syrus

antiocensis· cuius laus in euangelio· qui & ipse
discipulus apostoli pauli· in achaia barbaris·q·
partibus uolumen condidit· quedam altius re
pensis & ut ipse in prohemio confitetur· audita
magis quam visa describens· Ultimus iohannes
apostolus & euangelista· quem ihc amauit plu
rimum· qui sup pectus dñi recumbens purissima
doctrinarum fluenta potauit· & qui solus de
cruce meruit audire· ecce mater tua· Is cum
esset in asia etiam tunc hereticorum semina pul
lularent· cherinthi & hebionis· & ceterorum qui
negant xpm in carne uenisse· quos & ipse in
epistola sua antixpos uocat· & apostolus pau
lus frequenter perstrinxit· coactus est ab omnibus
pene tunc asie epis· & multarum ecclesiarum
legationibus de diuinitate saluatoris altius scri
bere· & ad ipsum ut ita dicam dei uerbum non
tam audaci quam felici temeritate prumpere·
ut ecclesiastica narrat hystoria· cum asianis
cogerentur ut scriberet· ita facturum respondisse·
si indicto ieunio in commune omnes dñm precа
rentur· Quo expleto· reuelatione saturatus· in
illud prohemium ecclesiam erupuit· In prin
cipio erat uerbum· & uerbum erat apud dñm· &
ds erat uerbum· hoc erat in principio apud dñm·
Hec igitur quatuor euangelia multo ante pre

dicta· ezechielis quoq· uolumen probat· in quo
prima uisio ita contexitur· Ex in medio sicut si
militudo quatuor animalium· & uultus eorum
facies hominis· & facies leonis· & facies uituli· &
facies aquile· Prima hominis facies matheum
significat· qui quasi de homine exorsus est scri
bere· Liber generationis ihū xpi filii dauid· fi
lii abraham· Secunda martum· in quo uox le-
onis in heremo rugientis audimus· Uox clamā
tis in deserto· parate uiam dni· rectas facite sem
itas eius· Tertia uituli· que euangelistam lucam
a zacharia sacerdote sumpsisse mitium figurat·
Quarta iohannem euangelistam· qui assumptis
pennis aquile· & ad altiora festinans de uerbo
ō disputat· Cetera que sequuntur· in eandem
sensum ¸ plicuit· Crura eorum recta· & pedes
pedis· & quocumq· spūs ibat ibant & non reuer-
tebantur· & dorsa eorum plena oculis· & scintil
le ac lampades in medio discurrentes· & rota in
rota· & in singulis quatuor facies· Unde &
apocalypsis iohannis post expositionem unius
quatuor seniorum· qui tenent citharas & fialas
adorant agnum di· introducit fulgura & tom
trua· & septem spūs discurrentes· & mare uitreum·
& quatuor animalia plena oculis dicens· Ani
mal primum simile leoni· & secundum simile

umulo·& tertium simle homum·& quartum sim
le aquile uolatu·Et post paululum·plena inquit
erant oculis·& requiem non habebant die ac noc
te dicentia·sēs·sēs·sēs dñs ds omīps·qui erat·&
qui est·& qui uenturus est·Quibus cunctis pspi
cue ostenditur quatuor tantum euangelia sus
cipi·& omnes apocriforum nemas mortuus magis
hereticis quam ecclesiasticis unus emendas·

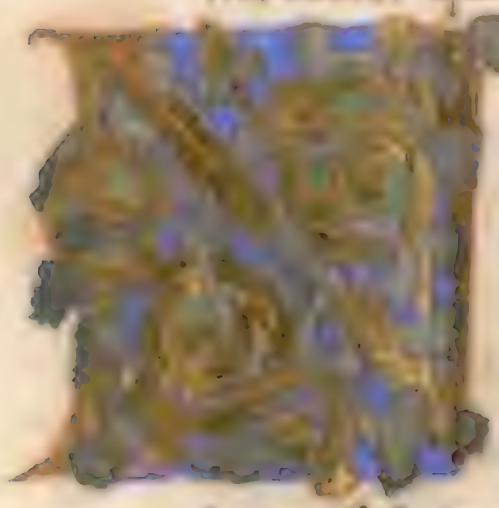

Erta hieronimi · Beato pp
Damaso Hieronimvs·

FACERI COGIS EX VETERI·
ut post exemplaria scripturarum
toto orbe dispsa quasi quudam ar
bitr sedeam·& qua mihi se uariant que sint
illa que cum greca consentiant ueritati decerni·
Pius labor·sed periculosa presumptio·iudicare
de ceteris ipsum ab omnibus iudicandum·sensim v
ari linguam·& canescentem mundum admira
rinabere parunlorum· Quis enim doctus parum
uel indoctus cum manus uolumen assumpserit·
& aliqua quam semel imbibit uiderit discrepare
quod legerit·non statim erumpat· inuocem me
falsarium·me clamans esse sacrilegum·qui audeat
aliquid in ueteribus libris addere·mutare·corri
gere·Aduersus quam iudam duplex causa

me consolatur · quod & tu qui summus sacerdos
es fieri uoles · & uerum non esse quod uanis · cā
maledicorum testimonio comprobatur · Sicnim la
tinis exemplaribus fides est adhibenda · respondeā
mus quibus tot sunt exemplaria pene quot co
dices · Sin autem ueritas est querenda de plurib·
cur non ad grecam originem recurrimus · ea que
ud autiosis interpretibus male edita · ud apre
sumptoris imperitis emendata puerilis · ud a
librariis dormitantib· aut addentibus aut mutā
tis corrigimus · Neq; uero ego de ueteri dispuo testa
mento · quod lxx senioribus ingrecum linguam
uersum tanto gradu a nostris usq; puenit · ut quero
quid aquila quid symmachus sapiant · quare
theodotion inter nouos & ueteres medius inedat ·
sit illa uera interpretatio quam apostoli probau
runt · De nouo nunc loquor testamento quod
grecum esse non dubium est · excepto apostolo
matheo · qui primus in iudea euangelium xp̄i
hebraicis litteris edidit · hoc certe cum in nr̄o ser
mone discordat · & diuersos riuulorum trami
tes ducit · uno de fonte querendus est · Pretermit
to eos codices quos aluciano & hyscio nuncupa
tos paucorum hominum asserit puerile conten
tio · quibus utiq; nec in ueteri instrumento post
septuaginta interpretes emendare quid licuit ·

nec innouo pfiut emendasse · cum multarum gen
um linguis scriptura ante translata doceat falsa
esse quę addita sint · Igitur hęc presens pfacium
cula pollicetur quatuor tantum euangelia · quo
rum ordo iste est · matheus · marcus · lucas · iohannes ·
codicorum grecorum emendata collatione · sed
ueterum quę ne multum a lectionis latinę con
suetudine discreparent ita calamo impensum est ·
ut his tantum quę sensum uidebantur mutare ·
correctis · reliqua manere patremur ut fuerant ·
Canones quoq · quos eusebius cesariensis epūs alexan
drinum secutus ammonium in decem numeros or
dinauit · sicut in greco habentur expressius · Qđ
si quis curiosus uoluerit nosse quę in euangelus
ud eadem ud uerba ud sola sint · eorum distinc
tione cognoscat · Magnus siquidē hic in nris codi
cibus error inoleuit · dum quod in eadem re alius
euangelista plus dixit · in alio qua minus posuc
runt addiderunt · ud dum eundem sensum alius
aliter expressit · Ille qui unum equatuor primū
legerat · ad cuius exemplum ceteros quoq · eluma
uerit emendandos · Unde accidit · ut apud nos
mixta sint omnia · & in marco plura lucae atq ·
matheo · Rursum in matheo iohannis & marci · &
in ceteris reliquorum quę in alius propria sunt in
uenimus · Cum itaq · canones legentis qui sub

wen sunt confusionis errore sublato. & similia om
nium seriē. & singulis sua quęq; restituet. In ca
none primo concordant quatuor. matheus marcus.
lucas. iohannes. In secundo tres. matheus marcus.
lucas. Interno tres. matheus lucas iohannes. In
quarto tres. matheus marcus iohannes. In quinto
duo. matheus lucas. In sexto duo. matheus marcus.
In septimo duo. matheus iohannes. In octauo duo.
lucas marcus. In nono duo. lucas iohannes. In dece
mo ppria unusquisq; que non habentur in aliis
euangeliis. Singulis uero euangelius a bono ini
pientis usq; ad finem librorum dispar numerus ad
scribit. Hic nigro colore ꝑscriptus. sub se habet
alium ex nouo numerum discolorem. qui ad de
cem usq; pcedens. indicat prior numerus. in quo
sit canone requirendus. Cum igitur aperto codi
ce uerbi gratia illud siue illud capitulum scire
uoluerit cuius canonis sit. statim ex subiecto nu
mero docebitis. & recurretis ad principia in quib:
canonum dt distincta congregies. eodemq; statim
canone extrauio frontis inuento. illum quem que
rebas numerum eiusdem euangelistę. qui & ipse
ex inscriptione signatur inuenies. atq; eiusdem ce
terorum tantum: inspicies. quos numeros ordi
ne habeant. Adnotabis. Cum feceris recurres
ad uolumina singulorum. & sine mora reples

numeris quos ante signauerat repperict: & loca
inquibus ucl eadem ucl uicina dixerunt ·
OPTO UT IN XPO VALIAS · ET MEMINE
RIS MEI BEATISSIME PAPA ·

EUSEBIUS CARPIANO FRATRI ·
IN DNO SALUTEM ·

AMMONIUS QUIDEM
ALEXANDRINUS · MAGNO
studio atq; industria unum nobis ex
quatuor euangeliis dedit quic · Namq; tria eu an
geliorum sensus excepios omnes similes contextq;
matheo euangelio quasi ad unum congestos ad
nexuit · ita ut eorundem quantum ad tenorem
pure lectionis sequentium hiatus interruptus
esse uideatur · Uerum ut saluo corpore suc tex
tu ceterorum · hoc est euangelium ppria & sim
plicia loca inquibus eadem similiterq; dixerint
fieri possit ac uere differre accepta occasione
explicari uri studio · alia ratione decem nume
ro tibi mulos designaui · Quorum primus quat
tuor inse continet numeros inquibus similia ab
omnibus dicta sunt · matheo · marco · luca · io
hanne · Secundus inquibus tres matheus marcus
lucas · Tertius inquib: tres matheus lucas iohan
nes · Quartus inquibus tres matheus marcus io
hannes · Quintus inquib: duo matheus LVCAS ·

Sextus· inquibus duo matheus marcus· Septimꝰ
in quib· duo matheus iohannes· Octauus· in qui
bus duo marcus lucas· Nonus· inquib· duo lucas
iohannes· Decimus· inquib· singula de quibusdam
ppria scripserunt· Et quidem subiectorum tan
torum idem argumentum· clara uero eorum
narratio hec est· Et enim singula loca euan
gelioꝝ quidam numerus uidetur appositus·
paulatim incipiens a primo· deinde secundo·
postremo tres· & p ordinem librorum finem usq·
progradiens· Itaq· p singulos numeros suppurato
p minus distinctionem inuenitur incerta· signifi
cans cui decem tantus appositus numerus dino
scitur· uelut siquidem primum certum est impri
mo siue in secundo· & eodem modo usq· ad decem·
Si igitur uolumus uno qualicunq· de quatuor
euangelus cuilibet capitulo uelis inscribere & re
scire qui similia dixerint· & loca ppria agnosce
re singulorum· in quib· eadem sunt· placuit eius
dem sensus quem tenes· redigens ppositum nume
rum· quesitumq· cum capitulo· quem demonstrat
tituli subnotatio· continuo scire poteris ex super
scriptionibus quas in fronte notatas inuenies·
qui aut quot· de his que inquiris similia dixe
rint· Veniens etiam ad reliqua euangelia· per
eundem numerum quem continet uidebis appo

fiuos ꝑsingulos numeros atq; eos in suis ꝑprijsq;
locis similia dixisse reperiet.

HIERONYMUS DALMATA PAD

CIENDUM QUIA NO
QUIM IGNARUM EX SIMILITUDINE
numerorum errorem uoluat. quod fieri
ꝓt in subnotatione canonum distinctorum.
in canone quolibet ter euangelista. bis ut ter
ut. quater. aut etiam amplius eundem numeru
ꝑ ordinem habuerint adnotatum. & quartus e
contrario discrepans. quod id quod tres illi in eo
loco simul dixerint. quartus totiens in corpore
uoluminis sui ponat. quotiens diuersi numeri
in eius canone positi sunt. contra praefatorum
numerorum communita similitudines. tum si
in uno quolibet eorum. aut etiam duob. ibidem
canone numerus bis ter. aut eo amplius rep
perianur ordine collocatus. & disparis inueni
atur in ceteris. dubium non erit quod id quod
illius illorum unius canonis numeris bis ter repeti
tum abbis uoluminis dicti sit. Alteri ꝰ aꝯ totiens
in uno atq; eode sensu loquant. quotiens ꝑ ceteros
innumeros adnotationis distantia. Hoc enim omnꝫ
uim canonū collationis seruabit. ceteri ꝫ in xꝑ. quo
ꝑpria singulos tantumodo teneant. nꝫ possit etia
id comparatio ee qd solii e. OPTO ut IN XPO VALEAS.

INCIPIT PROLOGVS · SUP EVANGE
LIVM MATHEI ·

MATHEVS EXIO

dne primus ponitur · ita euangelium mihi dex
primus scripsit · cuius uocatio addm ex publica
nis actibus fuit · duorum ingenerationē xpi
principia prefiment · unus cuius prima circum
cisio in carne · alterius cuius secundum cor elec
tio fuit · & ex utriq· mp.tribus xp̄c · Sicq· qua
ternario numero triformitr posito · principium
credendi fide in electionis tempus porrigens · &
ex electione usq· in transmigrationis diem dirigēs ·
atq· a transmigrationis die usq· in xp̄m definiens ·
deursum aduentus dni ostendit generationem ·
ut & numero satisfaciens & tempori · & se quod
esset ostenderet · & di in se opus monstrans · cui am
in his quorum gen⁹ posuit · xpi operantis a prin
cipio testimonium non negaret · Quarum omni
um rerum · tempus ordo · numerus dispositio vel
ratio · quod fida necessarium est · ds xp̄c est · qui
factus est ex muliere · factus sublegt · natus ex
virgine · passus in carne · omnia in cruce fixit · ut
triumphans eam in semetipso resurgens in corpo
re · & patris nomen in patrib: filio · & filii nomen
patri reddens in filiis · sine principio · sine fine

ostendens unum se cum patre esse · quia unus se ·
Inquo euangelio utile est desideramus: dñm sic
prima uel media uel postrema cognoscere · ut &
uocationem apostoli · & opus euangelii · et di
lationem di incarne nascemur · p universa legen
tes intelligant · atq: id in eo in quo apprehensi
sumus · & apprehendere expetamus recognoscamus ·
Nobis enim hoc in studio argumenta sunt · et fi
dem facte rei tradere · & operamur si intelligen
dam diligenter esse dispositionem querentibus
non tacere · Explicit prologus ·

Incipiunt capitula ·

I Natiuitas xpi · magi cum muneribus
uenunt · & ioseph ab angelo pusillum admonitus
cum puero & matre eius in egyptum fugit · infantis
·II· micidium · Regressio ihu ex egypto in nazareth · de
baptismate iohannis in iordane · de xpi baptismate ·
ac post ieiunium xl dierum · & xl noctium tempta
ab diabolo · petrum & andream · iacobum & iohannem
piscatores conuocat · & circuens galileam · varios
languores hominum curat ·
·III· Decalogus & cetera mandata · id de homicidio · de
oblatione · de adulterio · de oculo vel manu eruenda ·
uxorem nisi ob adulterium dimittendam · de iura
tis · de oculo & dente · inimicos diligendos · de elemosinis ·
·IIII· Oratio · ieiunium · de thesauro mundo · lucerna corpo

risse oculum · & non posse duob; dominis seruire · nec
cogitandum de esca · & uestimento · uolatilibus · & lilijs
agri · & sollicitudine dica ·

V. Non esse iudicandum · de festuca & trabe in oculo · de
margaritis ante porcos · petendum · querendum · & pul
sandum · de pseudo pphetis · quia non omnis qui dicit
mihi dne dne intrabit in regnum celorum · de domo
edificata super petram uel arenam ·

VI. Descendens de monte leprosum mundat · puerum centu
rionis paralyticum curat · socrum petri a febribus li
berat · de plurimis curis · & scribe uolenti se sequi dicit
non habere filium hominis ubi caput reclinet · aliq; ut
alios relicto patris corpore sequatur precepit ·

VII. In naui cum dormiente excitant discipuli vt tem
pestatem sedaret · & in terra gerasenor demonia eicit

VIII. Cui paralyticus lectum ferret · matheum conuocat · ac
phariseis murmurantib; de conuiuio publicanor dicit ·
non esse opus sanis medicum · discipulis iohannis interro
gantib; quare non ieunarent discipli eius · parabolam
panni · & scissure uini & uini ponit · filiam principis
mortuam dum uadit suscitare mulierem a pfluuio li
berat · ceci oculi aperiuntur · surdum & mutum dor
monium eicit · & in principe demonior id facere dr ·

VIIII. Quodecim aplos premittit cum omni doctrina · ac dicit
quod non uenit pacem mittere in terra sed gladium ·

X. Iohannes de carcere ad ihm · & hic de iohanne adturbas

loquitur · atq; increpat ciuitatis quę pœnitentiam
non egerunt · confessio ibu ad patrem · & ungum dñi
leue esse · matrem & fratres spernit ·

XI · Discipuli spicas uellunt · manum aridam sanat · homi
nem a dęmonio cęcum & mutum curat · & in prin
ce demoniorum id facere opinantis destruit · pha
risęis peremptionę & ninevitarum signum tradit ·

XII · Sedens in naucula ihc turbis parabolas exponit ·
idest seminantis semen centesimum sexagesimum &
trecesimum · de zizania in tritico · de grano sinapis · de
fermento abscondito in farina · & exsoluit parabolas
zizaniorum discipulis · parabolas de thesauro magro ·
de bona margarita · de rete misso in mari · pphetam
in patria sua sine honore esse ·

XIII · De iohannis capite in disco · de quinq · panib: & duob:
piscib: in quinq · mil uiros · ihc supra mare ambulat ·
& petrum mergentem alleuat · Et in terra gennesar
multos languores curat ·

XIIII · De manibus lauandis · & de his quę deore exeunt · q̄a
coinquinant non quę intrant in hominem · filiam
mulieris syrophenisse a dęmonio curat · & seus mare
galilęe claudos · cęcos & mutos sanat ·

XV · De septem panib: & paucis piscib: quatuor mil hominū ·
de signo ionę pphętę · de fermento phariseorum · de epi
scopatu petri · quem increpat ac dicit · crucem suam tol
lere debere unumquemq · qui uelit dnm sequi · & dicit

non uisuros quosdam mortem · donec uideant filium
hominis in regno suo uenire ·

XVI] nmontem cum moysen & helia apparet · & uox de
celo ad eum · unde descendentib: helium uenisse
& non esse susceptum manifestat · puerum lunaticū
sanat · & de fide ut granum sinapis docet · de stat
re in ore piscis ·

XVII] e humilitate sicut puerum · & de manu & pede · &
oculo eruendo · & nec minimum scandalizandum ·
quorum angelos faciem patris in celis semp uidere
testatur · correptio fratrum quod indulgeri debeat
alterutrum usq· septuagies septies ·

XVIII] un cum seruum suum ppter denarios centum sublo
cat · uxorem non debere dimitti · & de eunuchis: in
quibus non esse arcendos a benedictione · diuitem dif
ficile intrare in regnum celorum · & centuplum re
cepturum qui omnib: sua reliquerit ·

XVIIII] e primis nouissimos fieri · parabolam operariorum
in uineam conductorum · de filius zebedei · & de primis
accubitis cene · de duob: ceecis secus uiā sedentibus ·

XX] e asina & pullo eius · & ubi nummularios eiecit de
templo clamantib: pueris osanna · de ficu que arida
facta est · interrogatur in qua potestate hec faceret
ipse interrogat de iohannis baptismate · & subiun
git parabolam hominis qui filios suos in uineam
suam mittit · & quod publicani & meretrices in

regno di mulier sacerdotū & scribarū sint pessimi dicit.

XXI. Parabola de unuoribs qui murmurant ad se missos. parabola ubi mulier commemnit uenire adnuptias.

XXII De inscriptione & imagine cesaris de muliere que secū fuerit habuit. temptauit a phariseis interrogare eos de xpo cuius filius est. & ad discipulos ut que pharisei dicunt fiant sed que faciunt non fiant.

XXIII. Increpat scribas & phariseos. & de pdicto. de iuramento. de camelo. & culice. & calice. & catino lauando. & monumēta dealbans. & monumenta pphārū. & alia multa.

XXIIII Herim iterim destructa templi. & signa nouissimorum dierum. & diebs brcuiatis. de pseudoxpis. de pseudo pphetis. de aduentu saluatoris & occasu demonstrat. de xpo iurgantib. de talentis. de quib. adextris & hedis. similibus.

XXV & de operib. eorum. () e consilio iudeor. de complendo mū. de muliere que unguentū pfudit sup. iudas pretium pepigit ut traderet illm. cenans de iuda traditore suo ad discipulos loquitur. oblatio eius.

XXVI Petro dicit quod tertio pullo abnegaturus eum esset. orationes ihū adpatrem. iudas cum osculo tradidit. & petrus auriculam abscidit. ihc falsis testibus condemnatur & illuditur. petrus tertio abnegat & lacrimatur. ihc pilato tradituꝝ & iudas laqueo se suspendit. de agro figuli. iudicium pilati. & debarrabe

XXVII latrone. Passio ihu & sepultura & resurrectio eius. longa mandati & doctrina eius de baptismo.

HANC PASSIONEM DOMINI
MATH
MARC
LUC
IOHS

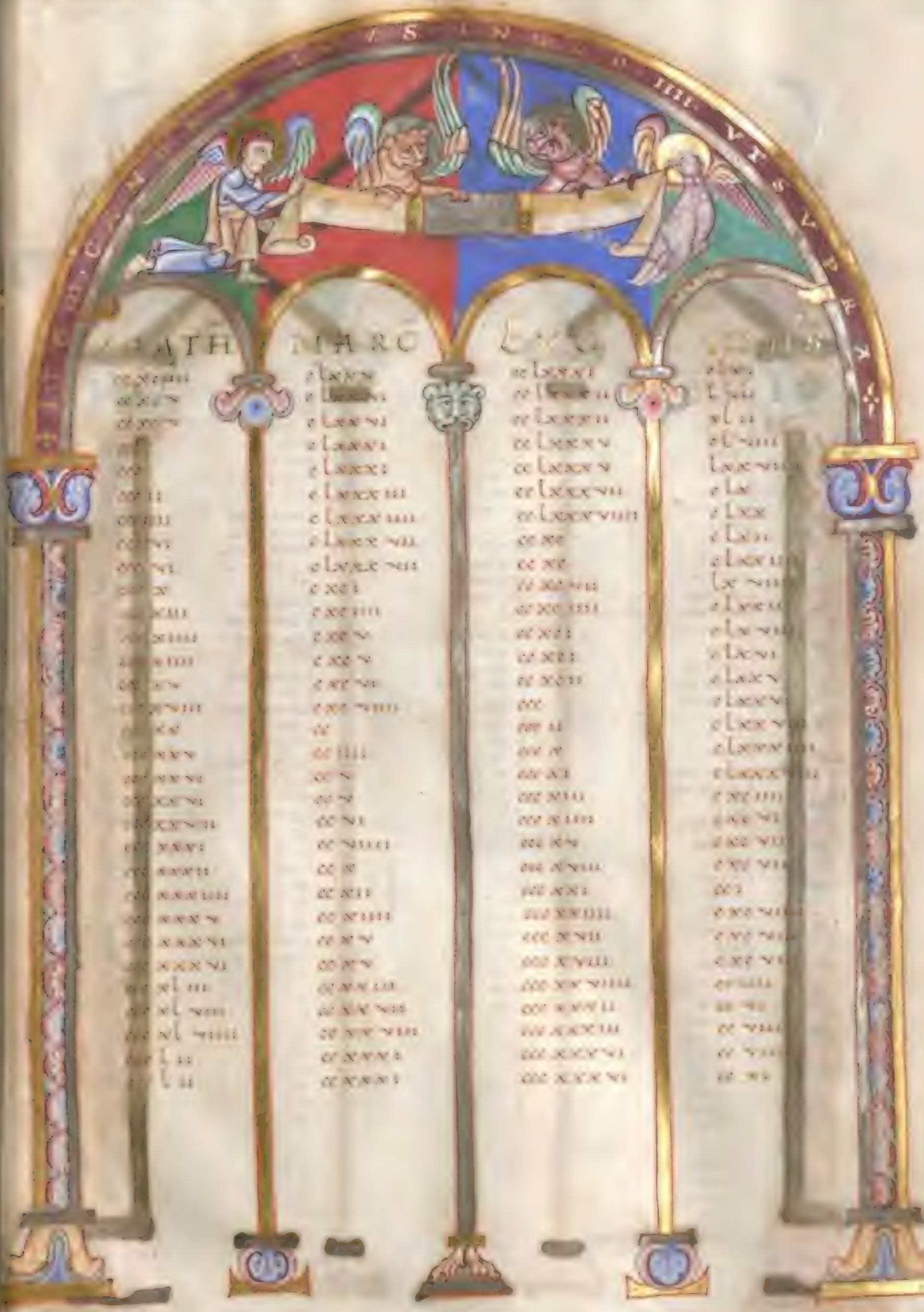
MATH
MARC
LVCAS
IOHANNES

Canon.

MATTHEUS
LUCAS
IOHS

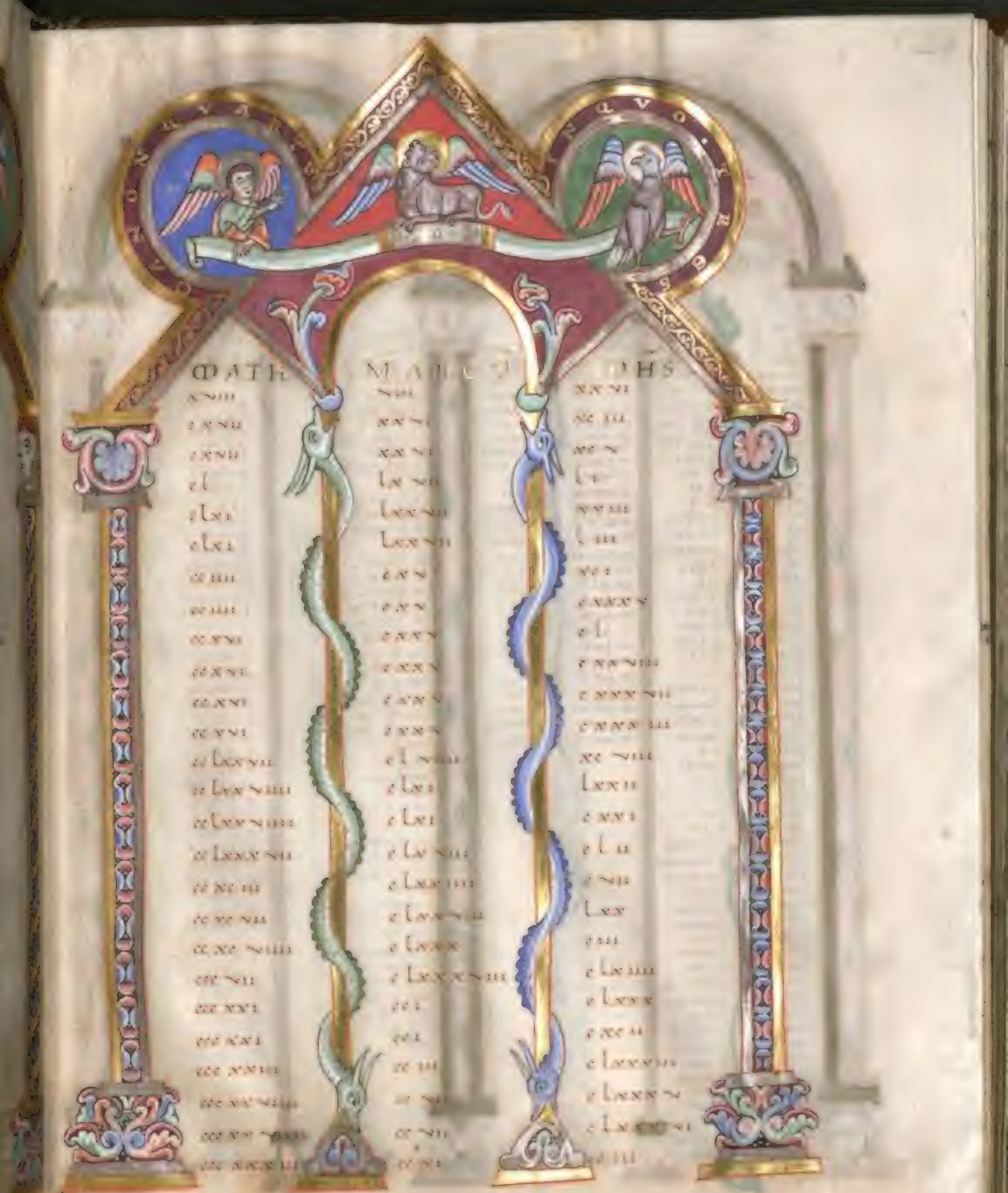

CANON VNIVS IN QVO
CANON

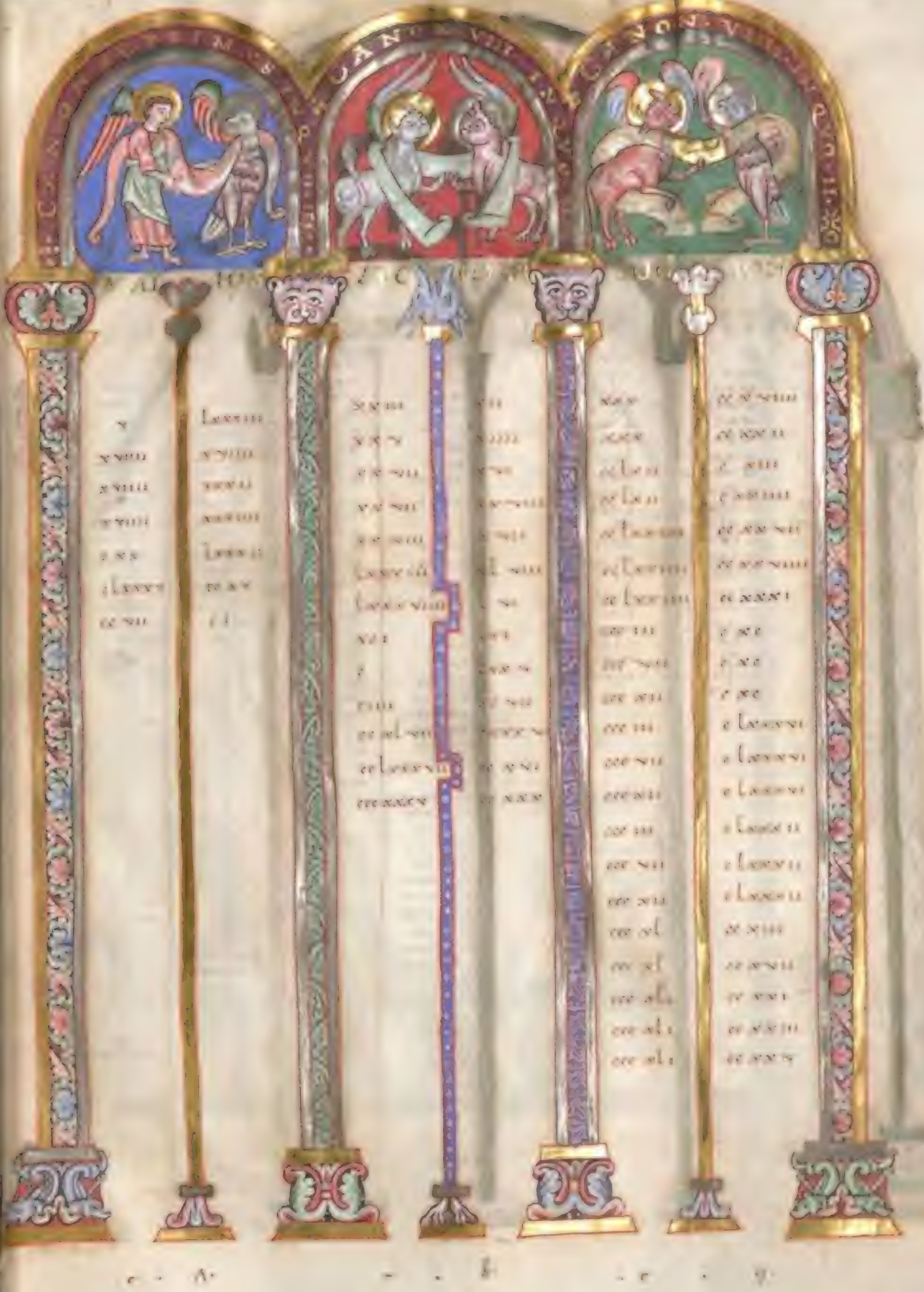

CANON

ΔΑΝΙΗΛ ΠΕΜΦΘΑΙ ΠΡΦΗΤΗΣ
ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΣ

·db·I·

L·XIIII·

I·I·III·V·

BRAHAM GENUIT ISAAC· ISAAC
amen genuit iacob· | acob autem genuit
iudam & fratres eius· iudas autem genuit
phares & zaram de thamar· | hares autem
genuit esrom· esrom autem genuit aram·
ram autem genuit amminadab· amminadab
autem genuit naasson· | aasson autem genu
it salmon· salmon autem genuit booz de ra
hab· | ooz autem genuit obed ex ruth·
obed autem genuit iesse· | esse aut genuit
dauid regem· dauid autem rex genuit salo
monem ex ea que fuit urie· | alomon au
tem genuit roboam: roboam autem genuit
abia· | bia autem genuit asa· asa autem
genuit iosaphat· | osaphat autem genuit
ioram· ioram autem genuit oziam· | Ozias
autem genuit ioatham· ioatham autem ge
nuit achaz· | chaz autem genuit ezechiam·
ezechias autem genuit manassen· Manasses
autem genuit amnon· amnon autem ge
nuit iosiam· | osias autem genuit iechoniã
& fratres eius· in transmigratione babylonis·
| post transmigrationem babylonis· iechoni
as genuit salathiel· | alathiel autẽ genuit
zorobabel· | zorobabel autem genuit abiud·
biud autem genuit eliachim· eliachim autẽ

genuit azor· Azor autem genuit sadoc· sadoc
autem genuit achim· Achim autem genuit
eliud· eliud autem genuit eleazar· Eleazar
autem genuit matthan· matthan autē genuit
iacob· Iacob autem genuit ioseph uirum
mariae· de qua natus est ihesus· qui uoca
tur xpistus·

Omnes ergo generationes ab abraham usq· ad
dauid generationes xiiii· & a dauid usq· ad
ad transmigrationem babylonis generatio
nes xiiii· & a transmigratione babylonis usq·
ad xp̄m generationes quatuordecim· I·

PĪ AUTEM GENERATIO
sic erat· Cum esset desponsata mater
eius maria ioseph· ante quam conuen
irent· inuenta est in utero habens de spū sco·
Ioseph autem uir eius cum esset iustus· &
nollet eam traducere· uoluit occulte dimit
tere eam· Haec autem eo cogitante· ecce an
gelus dñi in somnis apparuit ei dicens· Ioseph
fili dauid· noli timere accipere mariam con
iugem tuam· Quod enim in ea natum est· de
spū sco est· Pariet autem filium· & uocabis
nomen eius ihm· Ipse enim saluum faciet po
pulum suum· a peccatis eorum· Hoc autem
totum factum est· ut adimpleretur quod

dictum ẽt ādño ꝑ prophetam dicentem· Ecce
virgo in utero habebit & pariet filium· et
uocabunt nomen eius emmanuhel· quod ẽ
interpretatum nobiscum ds· Exsurgens
autem ioseph a somno· fecit sicut ei precepit
angelus dn̄i· Et accepit coniugem suam· &
non cognoscebat eam· donec peperit filium
suum primogenitum· & uocauit nomen ei ihm̄·
CUM ERGO NATUS ESSET IHC
in bethleem iudee· in diebus herodis regis· ecce
magi ab oriente uenerunt hierosolimam· dicen
tes· Ubi ẽt qui natus ẽt rex iudeorum·
Uidimus enim stellam eius in oriente· & ue
nimus adorare eum· Audiens aut̄ herodes
rex turbatus ẽt· & omnis hierosolima cum
illo· Et congregans omnes principes sacer
dotum & scribas populi· sciscitabatur ab eis·
ubi xp̄s nasceretur·
Et illi dixerunt ei· In bethleem iudee· Sic enim
scriptum ẽt ꝑ prophetam· Et tu bethleem
terra iuda· nequaquam minima es in princi
pibus iuda· Ex te enim exiet dux· qui regat
populum meum israel·
tunc herodes clam uocatis magis· diligenter
didicit ab eis tempus stelle que apparuit eis·
Et mittens illos in bethleem dixit· Ite· & in

terrogate diligenter de puero· & cum inueneri
tis renunciate mihi· ut & ego ueniens adorem
eum· Qui cum audissent regem· abierunt· Et
ecce stella quam uiderant oriente antecedeb
at eos· usq· dum ueniens staret supra· ubi
erat puer· Uidentes autem stellam· gauisi
gaudio magno ualde· Et intrantes domum
inuenerunt puerum cum maria matre eius·
Et procidentes adorauerunt eum· Et aperti
thesauris suis obtulerunt ei munera· Aurum
tus & myrram· Et responso accepto in som
nis ne redirent ad herodem· per aliam uiam
reuersi sunt in regionem suam· Qui cum re
cessissent· ECCE ANGELUS DNI
apparuit in somnis ioseph dicens· Surge &
accipe puerum & matrem eius & fuge in
egyptum· & esto ibi usq· dum dicam tibi·
Futurum est enim· ut herodes quaerat puer
ad perdendum eum· Qui consurgens accepit
puerum & matrem eius nocte & secessit in
egyptum· & erat ibi usq· ad obitum herodis·
ut adimpleretur quod dictum est a dño· per
prophetam dicentem· Ex egypto uocaui filium
meum· Tunc herodes uidens quo illusus esset
a magis iratus est ualde· & mittens occidit om
nes pueros qui erant in bethleem & in omnib:

finibus eius· Abimatu & infra· secundum tem
pus quod exquisierat amagis· Tunc adimple
tum est quod dictum est p hieremiam ppham
dicentem· Vox in rama audita est· ploratus &
ululatus multus· rachel ploans filios suos· Et
noluit consolari· quia non sunt· ·II·

DEFUNCTO AUTEM HERO
de· ecce angelus dni apparuit insomnis
ioseph in egypto dicens· Surge & accipe
puerum & matrem eius· & uade in terrā isrl·
Defuncti sunt enim· qui querebant animam
pueri· Qui surgens accepit puerum & matrē
eius· & uenit in terram israhel· Audiens au
tem quod archelaus regnaret in iudea pro
herode patre suo· timuit illo ire· Et ammo
nitus insomnis· secessit in partes galilee· &
uenens habitauit in ciuitate que uocatur
nazareth· ut ad impleretur quod dictum ē
p prophetas· quoniam nazareus vocabitur·

IN DIEBUS AUTEM illis·
Uenit iohannes baptista· predicans in deserto
iudee & dicens· Poenitentiam agite· ad p
pinquabit enim regnum celorum·
hic est enim· qui dictus est per esaiam ppham
dicentem· Uox clamantis in deserto· parate
uiam dni· rectas facite semitas eius·

Ipse habebat uestimentum de
pilis camelorum · & zonam pelliceam circa lum
bos suos · Esca autem eius erat locustae · & mel
silueste · Tunc exibat ad eum hierosolyma:
& omnis iudea · & omnis regio circa iordanem ·
et baptizabantur ab eo in iordane · confitentes
peccata sua ·

Videns autem multos phariseorum & sadducco
rum uenientes ad baptismum suum · dixit eis ·
Progenies uiperarum · quis demonstrabit uob
fugere a futura ira · Facite ergo fructum dig
num penitentie · & ne uelitis dicere intra vos ·
patrem habemus abraham · Dico enim uobis ·
quoniam potens est ds de lapidibus istis suscita
re filios abrahe · Iam enim securis ad radicem
arborum posita est · Omnis ergo arbor quae
non facit fructum bonum · excidetur · & in
ignem mittitur ·

Ego quidem uos baptizo in aqua in penitentiam · qui autem post me uenturus est fortior
me est · cuius non sum dignus calceamenta por
tare · Ipse uos baptizabit in spu sco & igni ·

Cuius uentilabrum in manu sua · & pmundabit
aream suam · & congregabit triticum suum in
horreum · paleas autem comburet igni inex
tinguibili ·

Db xiii
Sol ♑

TUNC VENIT IHC A GALILEA

in iordanem ad iohannem · ut baptizaretur ab eo ·
Iohannes autem ; prohibebat eum dicens · Ego a
te debeo baptizari · & tu uenis ad me · ¶ Respon
dens autem ihc · dixit ei · Sine modo · sic enim
decet nos implere omnem iustitiam · Tunc
dimisit eum ·

Db xiii
♑ i
Db v
l xiii
l xv

Baptizatus autem ihc · confestim ascendit de
aqua · Et ecce aperti sunt ei celi · & uidit spm di
descendentem sicut columbam · & uenientem
super se · Et ecce uox de celis dicens · Hic est
filius mi dilectus · in quo mihi complacui ·

· III ·

Db xv
Db xvi
L xv

TUNC IHC DUCTUS EST

in desertum a spu · ut temptaretur
a diabolo ·

Db xvi
♑ v
L xvi

Et cum ieunasset quadraginta diebus & qua
draginta noctibus · postea esurit · Et accedens
temptator · dixit ei · Si filius di es · dic ut lapi
des isti panes fiant · Qui respondens · dixit ·
Scriptum est · non in pane solo uiuit homo ·
sed in omni uerbo quod procedit de ore di ·
Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam ciuita ·
& statuit eum supra pinnaculum templi et
dixit ei · Si filius di es mitte te deorsum · Scrip
tum est enim · Quia angelis suis mandabit de

te · ne forte offendas
ad lapidem pedem tuum · Ait illi ihc rursum ·
Scriptum est · non tentabis dñm dñ tuum ·
Iterum assumpsit eum diabolus in montem
excelsum valde · & ostendit ei omnia regna
mundi & gloriam eorum · & dixit illi · Hec
omnia tibi dabo · si cadens adoraueris me · Tunc
dicit ei ihc · Vade satanas · Scriptum est enim ·
dñm dm tuum adorabis · & illi soli seruies ·
Tunc reliquit eum diabolus · & ecce angeli ac
cesserunt & ministrabant ei ·
Cum autem audisset ihc quod iohannes tradi
tus esset · secessit in galileam ·
Et relicta civitate nazareth · venit & habitauit
in capharnaum maritima in finib: zabulon & nepta
lim · ut adimpleretur quod dictum est per
esaiam ppheta · Terra zabulon & terra nep
talim · via maris trans iordanem galilee ·
Gentium populus qui sedebat in tenebris: lu
cem vidit magnam · Et sedentibus in regione &
umbra mortis: lux orta est eis ·
Exinde cepit ihc predicare & dicere · Pocnite
tam agite · adpropinquabit enim regnum celorum ·
Ambulans autem ihc iuxta
mare galilee · vidit duos fratres: symonem qui
uocatur petrus & andream fratrem ei · mitten

rrr mare immare · Erant enim piscatores ·

Et ait illis · Venite post me · & faciam vos fieri piscatores hominum · At illi continuo relictis retibus secuti sunt eum ·

Et procedens inde · vidit alios duos fratres · Iacobum zebedei · & iohannem fratrem eius in navi cum zebedeo patre eorum · reficientes retia sua · & vocavit eos · Illi autem statim relictis retib: & patre · secuti sunt eum ·

Et circuibat ihc totam galilæam docens in synagogis eorum · & predicans evangelium regni · & sanans omnem languorem · & omnem infirmitatem in populo · Et abiit opinio eius in totam syriam · & obtulerunt ei omnes male habentes variis languoribus & tormentis comprehensos · & qui demonia habebant · & lunaticos · & paralyticos · & curavit eos · Et secuti sunt eum turbe multe de galilea · & decapoli · & de hierosolymis · & de iudea · & de transiordanis ·

VIDENS AUTEM TURBAS ascendit in montem · Et cum sedisset · accesserunt ad eum discipuli eius ·

Et aperiens os suum · docebat eos dicens · Beati pauperes spiritu · quoniam ipsorum est regnum celorum ·

Beati mites · quoniam ipsi possidebunt terram ·

Beati qui lugent · quoniam ipsi consolabuntur ·

Beati qui esuriunt & sitiunt iustitiam · quoniam ipsi saturabuntur ·

Beati misericordes · quoniam ipsi misericordiam consequentur · Beati mundo corde · quoniam ipsi dm̃ uidebunt · Beati pacifici · quõ filii dei uocabuntur · Beati qui persecutionem patiuntur propter iustitiam · quoniam ipsorum est regnum celorum ·

Beati estis cum maledixerint uobis & persecuti uos fuerint · & dixerint omne malum aduersum uos mentientes propter me · Gaudete & exultate · quoniam merces uestra copiosa est in celis · Sic enim persecuti sunt prophetas · qui fuerunt ante uos ·

Vos estis sal terre · Quod si sal euanuerit in quo salietur · ad nihilum ualet ultra · nisi ut mittatur foras · & conculcetur ab hominibus ·

Vos estis lux mundi · Non potest ciuitas abscondi supra montem posita · neq; accendunt lucernam · & ponunt eam sub modio sed super candelabrum · ut luceat omnib; qui in domo sunt · Sic luceat lux uestra coram hominibus · ut uideant uestra bona opera · & glorificent patrem uestrum qui in celis est ·

do xxxviii
s f t s

olite putare · quoniam uenī ſoluere legem aut
ppheras· Non uenī ſoluere ſed adimplere ·

do xxxix
l s ꝛ ui

men quippe dico uobis· donec tranſeat celum
& terra· iota unum aut unus apex non pre
teribit a lege donec omnia fiant ·

do xl
s f t

Qui ergo ſoluerit unum de mandatis iſtis mi
nimis & docuerit ſic homines· minimus uoca
bitur in regno celorum· Qui autem fecerit &
docuerit· hic magnus uocabitur in regno ce
lorum· DICO ENIM UOBIS·
quia niſi abundauerit iuſticia uſtra plus quā
ſcribarum & phariſeorum· non intrabitis in
regnum celorum· Audiſtis quia dictum eſt
antiquis· non occides· Qui autem occiderit ·
reus erit iudicio· Ego autem dico uobis·
quia omnis qui irascitur fratri ſuo· reus erit
iudicio· Qui autem dixerit fratri ſuo racha·
reus erit concilio· Qui autem dixerit fatue·
reus erit gehenne ignis· Si ergo offers munus
tuum ad altare· & ibi recordatus fueris quia
frater tuus habet aliquid aduersum te· re
linque ibi munus tuum ante altare· & uade
prius reconciliare fratri tuo· Et tunc ueni
ens offeres munus tuum ·

do xxxvi
l s ꝛ ui

Eſto conſentiens aduersario tuo cito dum es
in uia cum eo· ne forte tradat te aduersarius

udici· & iudex tradat te ministro· & in carcerem
mittaris· Amen dico tibi· non exies inde· donec
reddas nouissimum quadrantem·

Audistis quia dictum est Antiquis· non mecha
beris· Ego autem dico uobis· quoniam omnis
qui uiderit mulierem ad concupiscendā eam·
iam mechatus est eam in corde suo· Quod si
oculus tuus dexter scandalizat te· eruc eum·
& proice abste· Expedit enim tibi ut pereat
unum membrorum tuorum· quam totum
corpus tuum mittatur in gehennam· Et si
dextera manus tua scandalizat te· abscide
eam· & proice abste· Expedit enim tibi vt
pereat unum membrorum tuorum· quam
totum corpus tuum eat in gehennam· Dic
tum ē autem· quicumq· dimiserit uxorē suā·
det illi libellum repudii· Ego autem dico
uobis· quia omnis qui dimiserit uxorem suā
excepta fornicationis causa· facit eam mecha
ri· Et qui dimissam duxerit adulterat· Iterum
audistis quia dictum ē antiquis· Non periuabis·
Reddes autem dño iuramenta tua· Ego autē
dico uobis· non iurare ommino· neq· p celum·
quia thronus dei est· neq· p terram· quia scā
bellum ē pedum eius· neq· p hierosolimā· quia
ciuitas est magni regis· neq· p caput tuum iu

raucris· qua non potes unum capillum album
facere aut nigrum· Sit autem sermo ur̄· est
est· non· non· Quod autem his abundantius e·
a malo est· Audistis qua dictum est· oculum
p oculo· & dentem p dente· Ego autem dico
uobis· non resistere malo·

do xxxviii
l. i. iii

ed siquis te percusserit in dexteram maxillam
tuam· prebe illi & alteram· Et ei qui uult te
cum iudicio contendere· & tunicam tuam tol
lere· dimitte ei & pallium·

do xxxviii
s. l. vi

Et quicumq· te angariauerit mille passus· uа
de cum illo alia duo· Qui petit a te da ei· &
uolenti mutuari a te ne auertaris·

do vi
l. v. ii

Audistis qua dictum est· diliges proximum tuū·
& odies inimicum tuum· Ego autem dico
uobis· Diligite inimicos uros· bene facite his q
oderunt uos· & orate pro persequentibus & ca
lumniantib: uos· ut sitis filii patris uri qui in
celis est· qui solem suum oriri facit sup bonos
& malos· & pluit sup iustos & iniustos·

do vi
l. v.

Si enim diligitis eos qui uos diligunt· quam mer
cedem habebitis· Nonne & publicani hoc fa
ciunt· Et si saluaueritis fratres uros tantum·
quid amplius facitis· Nonne & ethnici hoc fa
ciunt· Estote ergo uos perfecti sicut & pater ur
celestis perfectus est·

Adendite ne uſtitiam uram faciatis coram hom
nibus ut uidamini ab eis Alioquin mercedem
non habebitis apud patrem uram qui in cel est.
Cum ergo facis elemosynam noli tuba canere
ante te sicut ypocrite faciunt in synagogis &
in uicis ut honorificentur ab hominibus Amen
dico uobis receperunt mercedem suam Te aut
faciente elemosynam nesciat sinistra tua quid
faciat dextera tua ut sit elemosyna tua in ab
scondo & pater tuus qui uidet in abscondito
reddet tibi .V.

ET CUM ORATIS NON ERI
tis sicut ypocrite qui amant in synago
gis & in angulis platearum stantes orare ut
uideantur ab hominibus Amen dico uobis re
ceperunt mercedem suam Tu autem cum ora
bis intra in cubiculum tuum & clauso ostio
tuo ora patrem tuum in abscondito & pater tu
us qui uidet in abscondito reddet tibi

Orantes autem nolite multum loqui sicut ethnici
Putant enim quod in multiloquio suo exaudi
antur Nolite ergo assimilari eis Scit enim
pater ur quid opus sit uobis ante quam pe
tatis eum Sic ergo uos orabitis

PATER NOSTER QUI IN CELIS
es sanctificetur nomen tuum . ueniat regnum

tuum · fiat uoluntas tua sicut mcelo & in terra·
Panem nrm supsubstantialem da nobis hodie·
Et dimitte nobis debita nra sicut & nos dimit
timus debitoribus nris· Et ne nducas nos in
temptationem · Sed libera nos a malo·
Si enim dimiseritis hominibus peccata eorum·
dimittet & uobis pater ur celestis delicta ura·
Si autem non dimiseritis hominibus · nec pa
ter uester dimittet peccata ura·

dō sol ⁊
ℓ sol ⁊

CUM AUTEM IEIUNATIS·
nolite fieri sicut hypocrite tristes· Exterminant enim facies suas· ut pareant hominibus ieiunantes· Amen dico uobis· quia receperunt mercedem suam· Tu autem cum ieunas· unge caput tuum· & faciem tuam lava· ne uidearis hominib: ieunans· sed patri tuo qui est in abscondito· & pater tuus qui uidet in abscondito· reddet tibi· Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra· ubi erugo & tinea demolitur· & ubi fures effodiunt & furantur·

dō sol ⁊
ℓ sol ⁊

Thesaurizate autem uobis thesauros in celo· ubi neq· erugo neq· tinea demolitur· & ubi fures non effodiunt nec furantur· Vbi enim ē thesaurus tuus· ibi est & cor tuum·

dō sol ⁊
ℓ sol ⁊

Lucerna corporis tui est oculus· Si ergo oculus tuus simplex· totum corpus tuum luci

dum erit · Si autem oculus tuus nequam fuerit · totum corpus tuum tenebrosum erit · Si ergo lumen quod in te est tenebrae sunt · ipsae tenebrae quantae erunt ·

NEMO POTEST DUOBUS DOMI
nis seruire · Aut enim unum odio habebit & alterum diliget · Aut unum sustinebit · & alterum contemnet · Non potestis do seruire & mamonae

Ideo dico uobis · ne solliciti sitis animae uestrae quid manducetis · neq · corpori uro quid induamini · Nonne anima plus est quam esca · & corpus plusquam uestimentum · Respicite uolatilia celi · quoniam non seminant · neq · metunt · neq · congregant in horrea · & pater uester celestis pascit illa · Nonne uos magis pluris estis illis · Quis autem uestrum cogitans potest adicere ad staturam suam cubitum unum · Et de uestimento quid sollicti estis · Considerate lilia agri quo modo crescunt · non laborant neq · nent · Dico autem uobis · quo nec Salomon in omni gloria sua coopertus est · sicut unum ex istis · Si autem foenum agri quod hodie est & cras in clibanum mittitur · ds sic uestit · quanto magis uos modicae fidei · Nolite ergo sollicti esse dicentes · qd manducabimus · aut qd bibemus · aut quo operiemur · Haec enim omnia · gentes inquirunt · Scit enim

patur ur: qua his omnibus indigetis · Querite
ergo primum regnum di & iustitiam eius · et
omnia hec adicientur uobis · Nolite ergo sol
licii esse in crastinum · Crastinus enim dies sol
[illegible]

NOLITE IUDICARE · UT
non iudicemini · In quo enim iudicio
iudicaueritis iudicabimini · & in qua
mensura mensi fueritis · remetietur uobis ·
Quid autem uides festucam in oculo fratris tui:
& trabem in oculo tuo non uides? Aut quo
modo dices fratri tuo · sine eiciam festucam de
oculo tuo · & ecce trabis est in oculo tuo? hypo
crita · eice primum trabem de oculo tuo · &
tunc uidebis eicere festucam de oculo fris tui ·
Nolite dare sēm canibus · neq; mittatis
margaritas uras ante porcos · ne forte conculcent eas pedibus suis · & conuersi disrumpant vos:
Petite & dabitur uobis · querite & inuenietis:
pulsate & aperietur uobis · Omnis enim qui petit accipit · & qui querit inuenit · & pulsanti
aperietur · Aut quis est ex uobis homo quem si
petierit filius suus panem · numquid lapidem
porriget ei? Aut si piscem petierit · numquid
serpentem porriget ei? Si ergo uos cum sitis
mali nostis bona dare filius uris · quanto magis

patr ūr qui meḷis ẽt dabit bona petentib: se?

Omnia ergo quęcumq· uultis ut faciant uobis hommes: & uos facite eis· Hec ẽt enim lex & prophete·

Intrate p angustam portam· qua lata porta & spatiosa uia quę ducit ad pditionem· & multi sunt qui intrant p eam· Quam angusta porta & arta uia quę ducit aduitam· & pauci sunt qui inueniunt eam·

ADTENDITE A FALSIS PRO phetis· qui ueniunt aduos in uestimentis ouium· intrinsecus autem sunt lupi rapaces· A fructib: eorum cognoscetis eos·

Numquid colligunt de spinis uuas· aut de tribulis ficus·

Sic omnis arbor bona· fructus bonos facit· Mala autem arbor· fructus malos facit· Non potest arbor bona fructus malos facere· neq· arbor mala· fructus bonos facere· Omnis arbor· quę non facit fructum bonum· excidetur & in ignem mittetur· Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos·

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in regnum celorum· sed qui facit uoluntatem patris mei qui meḷis ẽt· ipse intrabit in regnum celorum·

Dñ Luc
L. c Luce.

Multi dicent mihi mlla die· drie drie· nomine nomine tuo ꝓphetauimus· & in nomine tuo dęmonia eiecimus· & in tuo nomine uirtutes multas fecimus· & tunc confitebor illis· quia numquam noui uos· Discedite a me qui operamini iniquitatem·

Dñ Luc
L. c Luce.

Omnis ergo qui audit uerba mea hęc & facit ea· assimilabitur uiro sapienti· qui ędificauit domum suam supra petram· Et descendit pluuia· & uenerunt flumina· & flauerunt uenti· & irruerunt in domum illam· & non cecidit· fundata enim erat supra petram· Et omnis qui audit uerba mea hęc & non facit ea· similis erit uiro stulto· qui ędificauit domum suam supra arenam· Et descendit pluuia· & uenerunt flumina· et flauerunt uenti· & irruerunt in domum illam & cecidit· & fuit ruina eius magna· VII·

Dñ Luc
L. c

FACTUM EST CUM

consummasset ihc uerba hęc· admirabantur turbę super doctrina eius· Erat enim docens eos sicut potestatem habens· & non sicut scribę eorum & pharisęi·

Dñ Luc
L. c

CUM AUTEM descendisset de monte· secuta sunt eum turbę multę· Et ecce leprosus ueniens· adorabat eum dicens· Dne si uis· potes me mundare· Et extendens manum tetigit eum ihc·

dicens· Uolo· mundare· Et confestim mundata
est lepra eius· Et ait illi ihc· Uide nemini dixe-
ris· sed uade ostende te sacerdoti· & offer mun⁹
quod precepit moyses in testimonium illis·

Cum autem introisset capharnaum· accessit ad
eum centurio rogans eum & dicens· Dne· puer
meus iacet in domo paralyticus· & male torque-
tur· Et ait illi ihc· Ego ueniam· & curabo eum·
Et respondens centurio ait· Dne· non sum dig
nus ut intres sub tectum meum· sed tantum dic
uerbo & sanabitur puer meus· Nam & ego homo
sum sub potestate· habens sub me milites· Et
dico huic· uade· & uadit· & alii ueni· & uenit· &
seruo meo fac hoc· & facit· Audiens autem ihc
miratus est· & sequentibus se dixit· Amen dico
uobis· non inueni tantam fidem in israhel·

Dico autem uobis· quod multi ab oriente & occi
dente uenient· & recumbent cum abraham &
isaac & iacob in regno celorum· filii aut regni
eicientur in tenebras exteriores· ibi erit fletus
& stridor dentium·

Et dixit ihc centurioni· Uade· & sicut credidisti
fiat tibi· Et sanatus est puer· in illa hora·

ET CUM UENISSET IHC IN
domum petri· uidit socrum eius iacentem & fe
bricitantem· Et tetigit manum eius· & dimisit

cum febris. Et surrexit. & ministrabat ei. Vespe
re autem facto. obtulerunt ei multos demonia
habentes. & eiciebat spiritus uerbo. & omnes ma
le habentes curauit. ut adimpleretur qd dictu
est per esaiam ppheta dicentem. Ipse infirmi
tates nras accepit. & egrotationes portauit.
Uidens autem ihc turbas multas circum se. us
sit ire transfretum.

Et accedens unus scriba. ait illi. Magister. sequar
te. quocumq. ieris. Et dicit ei ihc. Uulpes fouea
s habent. & uolucres celi nidos. filius autem ho
minis non habet caput reclinet. Alius autem de
discipulis eius. ait illi. Dne. permitte me primum
ire. & sepelire patrem meum. Ihc autem ait illi.
Sequere me. & dimitte mortuos sepelire mor
tuos suos.

VIII.

Ascendente eo in
naviculam. secute sunt eum discipli eius.
Et ecce motus magnus factus est in mari.
ita ut navicula operiretur fluctibus. Ipse ue
ro dormiebat. Et accesserunt. & suscitauerun
t eum dicentes. Dne. salua nos. perimus. Et dicit eis.
Quid timidi estis modicę fidei. Tunc surgens
imperauit uentis & mari. & facta est tranquillitas
magna. Porro homines mirati sunt dicentes.
Qualis est hic. quia uenti & mare obediunt ei.

Et cum pueniſſent transfretum in regionem ga
rasenorum· occurrerunt ei duo habentes demo
nia de monu[illegible] menus exeuntes ſeu nimis· ita
ut nemo poſſit transire per uiam illam· Et ecce
clamauerunt dicentes· Quid nobis & tibi ihū
fili dei· uenisti huc ante tempus torquere nos·
Erat autem [illegible] non longe ab illis grex porco
rum multorum pascens· Demones autem rogabant
eum dicentes· Si eicis nos· mitte nos in gregem
porcorum· Et ait illis· Ite· At illi exeuntes
abierunt in porcos· & ecce impetu abiit totus
grex per precipitium in mare· & mortui sunt in aquis·
Pastores autem fugerunt· & uenientes in ciuitatem
nunciauerunt omnia· & de his qui demonia ha
bebant· Et ecce tota ciuitas exiit obuiam ihū·
& uiso eo rogabant ut transiret a finib: eorum·

VIIII·

ET ASCENDENS IN NAVI
culam transfretauit· & uenit in ciuitatem
suam· Et ecce offerebant ei paralyticum·
iacentem in lecto· Et uidens ihc fidem illorū·
dixit paralytico· Confide fili· remittuntur
tibi peccata tua· Et ecce quidam de scribis·
dixerunt intra se· Hic blasphemat· Et cum
uidisset ihc cogitationes eorum· dixit· Ut quid
cogitatis mala in cordibus uris·? Quid est facilius
dicere· dimittuntur tibi peccata· aut dicere

surge & ambula· Ut sciatis autem quoniam fi
lius hominis habet potestatem interra dimit
tendi peccata· tunc ait paralytico· Surge tol
le lectum tuum· & vade indomum tuā· Et
surrexit· & abiit indomum suam· Videntes
autem turbe timuerunt· & glorificauerunt
deū qui dedit potestatem talē hominibus·

Et exiit iterum
Et
Et erat
Et

ET EXIENS TRANSIRET INDE
hīc· vidit hominem sedentem intheloneo mat
heum nomine· & ait illi· Sequere me· Et sur
gens secutus est eum·

Et factum est discumbente eo indomo· ecce mul
ti publicani & peccatores venientes discumbe
bant cum ihū & discipulis eius· Et videntes
pharisei· dicebant discipulis eius· Quare cum
publicanis & peccatoribus manducat magis
ter vester·

Et hīc audiens ait· Non est opus valentibus me
dicus· sed malē habentibus· Euntes autē dice
te· quid est misericordiam volo & non sacrifi
cium· Non enim veni vocare iustos· sed peccatores·
Tunc accesserunt adeum discipuli iohannis dicen
tes· Quare nos & pharisei ieiunamus frequenter·
discipuli autem tui non ieiunant· Et ait illis
ihs· Numquid possunt filii sponsi lugere quam
diu cum illis est sponsus· Venient autem dies

cum auferretur a beat sponsus: & tunc ieunabunt.
Nemo autem immittit commissuram panni rudis
mudumentum uetus: tollit enim plenitudinem
eius a uestimento: & peior scissura fit. Neq; mit
tunt uinum nouum in utres ueteres: alioquin
rumpuntur utres: uinum effunditur: & utres
pereunt: sed uinum nouum in utres nouos mit
tunt: & ambo conseruantur.

Hec illo loquente ad
eos: ecce princeps unus accessit: & adorauit eum
dicens: Filia mea modo defuncta est: sed ueni
impone manum sup eam & uiuet. Et surgens
ihc sequebatur eum: & discipuli eius. Et ecce
mulier que sanguinis fluxum patiebatur. xii.
annis: accessit retro: & tetigit fimbriam uestimen
ti eius. Dicebat enim intra se. Si tetigero tantū
uestimentum eius: salua ero. At ihc conuersus:
& uidens eam dixit. Confide filia: fides tua te
saluum fecit. Et salua facta ē mulier ex illa hora.
Et cum uenisset ihc in domum principis: & u
idisset tibicines: & turbam tumultuantē dicebat.
Recedite. non est enim mortua puella: sed dor
mit. Et deridebant eum. Et cum ejecta esset
turba: intrauit: & tenuit manum eius: & surre
xit puella. Et exiit fama hec in uniuersam
terram illam.

Et transeunte inde ihū secuti sunt eum duo cęci
clamantes & dicentes: Miserere nri fili dauid.
Cum autem uenisset domum accesserunt ad eū
cęci & dicit eis ihc. Creditis quia possum hoc
facere uobis? Dicunt ei. Utiq dne. Tunc tetigit
oculos eorum dicens: Secundum fidem
uram fiat uobis. Et aperti sunt oculi illorum.
Et comminatus est eis ihc dicens: Uidete ne
quis sciat. Illi autem exeuntes diffamauerunt
eum in tota terra illa. Egressis autem illis ecce
obtulerunt ei hominem mutum demonium
habentem. Et eiecto demonio locutus est mutus
& mirati sunt turbe dicentes: Numquam ap
paruit sic in israhel. Pharisei autem dicebant.
In principe demoniorum eicit demones.

Et circuibat ihc ciuitates omnes & castella docens
in synagogis eorum & predicans euangelium regni
& sanans omnem languorem & omnem infirmitatem.

Uidens autem turbas misertus est eis
quia erant uexati & iacentes sicut oues non
habentes pastorem.

Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa
operarii autem pauci. Rogate ergo dnm messis
ut ediat operarios in messem suam. .X.

ET CONUOCATIS DUODE
cim discipulis suis dedit illis potestatem

spirituum immundorum ut eicerent eos· & cura
rent omnem languorem· & omnem infirmitatē·

Quorum autem apostolorum nomina
sunt hec· primus symon qui dicitur petrus· &
andreas frater eius· iacobus zebedei· & iohannes
frater eius· philippus & bartholomeus· thomas
& matheus publicanus· & iacobus alphei· et
thadeus· symon chananeus & iudas scariothes·
qui & tradidit eum·

Hos duodecim misit ihc· precipiens eis & dicens·
In uiam gentium ne abieritis· & in ciuitates sa
maritanorum ne intraueritis· sed potius ite ad
oues que perierunt domus israhel·

Euntes autem predicate dicentes· quia adppin
quabit regnum celorum· Infirmos curate· mor
tuos suscitate· leprosos mundate· demones eici
te· Gratis accepistis· gratis date· Nolite possidere
aurum· neq· argentum· neq· pecuniam in zonis
uestris· non peram in uia· neq· duas tunicas· neq·
calciamenta· neq· uirgam; dignus est enim ope
rarius cibo suo·

In quamcumq· ciuitatem aut castellum intra
ueritis· interrogate quis in ea dignus sit· & ibi
manete donec exeatis·

Intrantes autem in domum· salutate eam dicen
tes· Pax huic domui· Et si quidem fuerit domus

digna· ueniet· pax uŕa sup eam· si autem non
fuerit· digna· pax uŕa· ad uos reuertatur·

Et quicumq· non receperit uos neq· audierit
sermones uŕos· exeuntes foras de domo uel· de
ciuitate· excutite· pulueren de pedibus vŕis·
Amen dico uobis· tolerabilius erit terre sodo
morum & gomorreorum in die iudicii· quam
illi ciuitati·

ECCE EGO MITTO VOS·
sicut oues in medio luporum· Estote ergo pru
dentes sicut serpentes· & simplices sicut columbe·

Cauete aut̄ ab hominib· Tradent enim uos in
conciliis· & in synagogis suis flagellabunt uos·
Et ad rectores & ad p̄sides ducemini ꝓpter me· in
testimonium illis & gentibus·

Cum autem tradent uos· nolite cogitare quom̄
do aut quid loquamini· Dabitur enim uobis
illa hora· quid loquamini· Non enim vos
estis qui loquimini· sed sps patris uī qui loqui
tur in uobis· Tradet autem frater fratrem in
mortem· & pater filium· & insurgent filii in pa
rentes· & morte eos afficient· Et eritis odio om
nibus· ꝓpter nomen meum· Qui autem pseuerā
uerit usq· in finem· hic saluus erit·

CUM AUTEM PERSEQUENTUR
uos in ciuitate ista· fugite in aliam· Amen dico

uobiſ non conſummabitiſ ciuitateſ iſrahel: donec
ueniat filiuſ hominiſ.

Non eſt diſcipulus ſup magiſtrum· nec ſeruuſ ſup
dominum ſuum· Sufficit diſcipulo ut ſit ſicut
magiſter eius· & ſeruuſ ſicut dominuſ eius·

Si patrem familiaſ beelzebub uocauerunt· quan
to magis domeſticos eius·" Ne ḡ timueritis eos·

Nihil enim opertum quod non reuelabitur· & oc
cultum quod non ſcietur·

Quod dico uobiſ in tenebriſ· dicite in lumine· &
quod in aure auditis· predicate ſup tecta· Et
nolite timere eos qui occidunt corpuſ· animam
autem non poſſunt occidere· ſed potius timete
te· qui poteſt & animam & corpuſ perdere
in gehennam· Nonne duo paſſeres aſſe uenium·"
& unuſ ex illiſ non cadet ſup terram ſine patre
ueſtro· Uri autem & capilli capitiſ omneſ nu
merati ſunt· Nolite ergo timere· multis paſſeri
bus meliores eſtis uos· Omnis ergo qui confitebi
tur me coram hominibus· confitebor & ego eum
coram patre meo· qui eſt in celis·

Qui autem negauerit me coram hominibuſ· nega
bo & ego eum coram patre meo· qui ē in celis·

NOLITE ARBITRARI

quia uenerim mittere pacem in terram· ñ uenī
pacem mittere ſed gladium· Uenī enim ſepara

re hominem aduersus patrem suũm · & filiam ad
uersus matrem suam · & nurum aduersus socrũ
suam · & inimici hominis domestici eius ·

Qui amat patrem aut matrem plusquam me ·
non est me dignus · Et qui amat filium aut fi
liam sup me · non est me dignus · Et qui non
accipit crucem suam & sequitur me · non est
me dignus ·

Qui inuenit animam suam · perdet illam · Et
qui pdiderit animam suam propter me · in
ueniet eam ·

Qui uos recipit · me recipit · Et qui me recipit ·
recipit eum qui me misit ·

Qui recipit pphetam in nomine pphete · mer-
cedem pphete accipiet · Et qui recipit iustum
in nomine iusti · mercedem iusti accipiet ·

Et quicumq; potum dederit uni ex minimis istis
calicem aquę frigidę tantum in nomine dis-
puli · amen dico uobis non pdet mercedem suã ·

XI ·

ET FACTUM EST CUM
consummasset ihc precipiens duodecim
discipulis suis · transiit inde ut doceret
& predicaret in ciuitatibus eorum ·

Iohannes autem cum audisset in uinculis opera
xpi · mittens duos de discipulis suis · ait illi · Tu
es qui uenturus es an alium expectamus ·

Et respondens ihc ait illis· Euntes renuntiate
iohanni· que audistis & uidistis· Cęci uident·
claudi ambulant· leprosi mundantur· surdi au
diunt· mortui resurgunt· pauperes euange
lizantur· Et beatus est· qui non fuerit scandali
zatus in me· Illis autem abeuntibus· cepit ihe
sus dicere ad turbas de iohanne· Quid existis in deser
tum uidere· arundinem uento agitatam· Sed
quid existis uidere· hominem mollibus uestimē·
Ecce qui mollibus uestiuntur· in domibus regum
sunt· Sed quid existis uidere· ppheta· Etiam
dico uobis· & plusquam ppheta·

Hic est enim· de quo scriptum est· Ecce ego mitto an
gelum meum ante faciem tuam· qui pparabit
uiam tuam ante te·

Amen dico uobis· non surrexit inter natos mulie
rum· maior iohanne baptista· Qui autem minor
est· in regno celorum maior est illo·

A diebus autem iohannis baptiste usq· nunc regnū
celorum uim patitur· & uiolenti rapiunt illud·

Omnes enim ppheta & lex usq· iohannem
prophetauerunt· Et si uultis recipere· ipse est he
lias qui uenturus est· Qui habet aures audiendi·
audiat·

Cui autem similem estimabo generationem istam·
Similis est pueris sedentibus in foro· qui clamantes

coçquatibus dicunt · Cecinimus uobis · & non sal
tastis: lamentauimus & non planxistis · Uenit
autem iohannes neq · manducans neq · bibens · &
dicunt · Demonium habet · Uenit filius hominis
manducans & bibens & dicunt · Ecce homo uo
rax & potator uini · publicanorum & peccatorũ
amicus · & iustificata ē sapientia a filiis suis ·

dñe quem
L ex

unc cepit exprobrare ciuitatib: in quibus facte
sunt plurime uirtutes eius · quia non egissent
penitentiam · Uae tibi corozaim · uae tibi bethsai
da · quia si in tyro & sydone facte essent uirtutes
que facte sunt in uobis · olim in cilicio & cinere
poenitentiam egissent · Uerumtamen dico uobis ·
tyro & sydoni remissius erit in die iudicii quã uob ·
Et tu capharnaum · numquid usq · in celum exal
taberis · usq · in infernum descendes ·

Doe quem
S o l o

Quia si in sodomis facte fuissent uirtutes que facte
sunt in te · forte mansissent usq · in hunc diem ·
Uerumtamen dico uobis · quia terre sodomorũ
remissius erit in die iudicii quam tibi ·

IN ILLO TEMPORE · RESPON

Doe ue
L e sus

dens ihc dixit · Confiteor tibi pater dñe celi
& terre · quia abscondisti hec a sapientib: & pru
dentibus · & reuelasti ea parulis · ita pater · quo
sic fuit placitum ante te ·

Omnia mihi tradita sunt · a patre meo ·

Do e qui
L e sus
I ne
se ui

Et nemo nouit filium nisi pater · neq; patrem
quis nouit nisi filius · & cui uoluerit filius
reuelare ·

Uenite ad me omnes qui laboratis & onerati estis ·
& ego reficiam uos · Tollite iugum meum sup
uos · & discite a me quia mitis sum & humilis
corde · & inuenietis requiem animabus uris ·
Iugum enim meum suaue est · & onus meum leue est ·

IN ILLO TEMPORE · XII ·

Abiit ibe sabbato p̃ma · discipuli autem eius
esurientes · ceperunt uellere spicas & manducare ·
Pharisei autem uidentes dixerunt ei · Ecce dis
cipuli tui faciunt · quod non licet eis facere sab
batis · At ille dixit eis · Non legistis quid fece
rit dauid quando esurit & qui cum eo erant ·
quomodo intrauit in domum dei & panes ppo
sitionis comedit · quos non licebat ei edere · neq;
his qui cum eo erant · nisi solis sacerdotibus · ?
Aut non legistis in lege · quia sabbatis in templo
sacerdotes sabbatum uiolant · & sine crimine
sunt · ? Dico autem uobis · quia templo maior
est hic · Si autem scissetis quid est misericordiam uolo
& non sacrificium · nunquam condemnassetis
innocentes · Dns est enim filius hominis etiam
sabbati ·

Et cum inde transisset · uenit in synagogam eorũ ·

& ecce homo manum habens aridam · Et interro
gabant eum dicentes · Si licet sabbatis curare ·
ut accusarent eum · Ipse autem dixit illis · Quis
em ex uobis homo qui habet ouem unam · &
si ceciderit hec sabbatis in foueam · nonne tene
bit & leuabit eam · quanto magis melior est
homo oue · Itaq · licet sabbatis bene facere ·
Tunc ait homini · Extende manum tuam · &
extendit · Et restituta ē sanitati sicut altera ·
Ex eunt autem pharisei consilium faciebant
aduersus eum · quomodo eum perderent ·
Ihe autem sciens secessit inde · & secuti sunt eum
multi · & curauit eos omnes · Et precepit eis ne
manifestum eum facerent · Vt adimpleretur qd
quod dictum est per ysaiam prophetam dicentem ·
Ecce puer meus quem elegi · dilectus meus in quo be
ne complacuit anime mee · Ponam spm meū sup
eum · & iudicium gentibus nunciabit · Non contin
det neq · clamabit · neq · audiet aliquis in plateis
uocem eius · Arundinem quassatam non confrin
get · & linum fumigans non extinguet · donec e
iciat ad victoriam iudicium · & in nomine eius
gentes sperabunt ·
Tunc oblatus est ei demonium habens cecus & mu
tus · & curauit eum · ita ut loquerē & uideret ·
Et stupebant omnes turbe · & dicebant · Numqd

hic ẽt filius dauid·

dō e xxxi
R ii
dō xxxii
L xxxvii

Pharisei autem audientes dixerunt· hic non eicit demones· nisi in beelzebub principe demoniorum·

dō e xxxii
R ii
dō xxxiii
L e xxxviii

Ihs autem sciens cogitationes eorum· dixit eis· Omne regnum diuisum contra se desolabitur· & omnis ciuitas uel domus diuisa contra se non stabit· Et si satanas satanan eicit· aduersus se diuisus ẽt· quomodo ergo stabit regnum eius·
Et si ego in beelzebub eicio demones· filii uri in quo eiciunt· ideo ipsi iudices erunt uri· Si autem ego in spũ dei eicio demones· igitur puenit in uos regnum dei· Aut quomodo potest quisquã intrare in domum fortis & uasa eius diripere· nisi prius alligauerit fortem· & tunc domum illius diripiet·

dō e xxxiii
R ii
dō xxxiiii
L e xxxix

Qui non ẽt mecum· contra me ẽt· Et qui non congregat mecum spargit· Ideo dico uobis· Omne peccatum & blasphemia remittetur hominibꝰ· spiritus autem blasphemia non remittetur·
Et quicumq· dixerit uerbum contra filium hominis remittetur ei· qui autem dixerit contra spm scm· non remittetur ei· neq· in hoc seculo· neq· in futuro·

dō e xxxiiii
S x l

Aut facite arborem bonam & fructum eius bonum· Aut facite arborem malam· & fructum eius malũ·

Siquidem ex fructu arbor agnoscitur · Progenies
uiperarum · quomodo potestis bona loqui cum
sitis mali · ⁊ Ex abundantia enī cordis os loquit ·
Bonus homo de bono thesauro profert bona ·
⁊ malus homo de malo thesauro profert mala ·
Dico autem uobis quoniam omne uerbum
ociosum quod locuti fuerint homines reddent
rationem de eo in die iudicii · Ex uerbis enī tuis
iustificaberis · & ex uerbis tuis condemnaberis ·
Tunc responderunt ei quidam de scribis &
phariseis dicentes · Magister · uolumus a te sig
num uidere ·
Qui respondens ait illis · Generatio mala & adul
tera signum quærit · & signum non dabitur ei
nisi signum ionę prophetę · Sicut enim fuit ionas
in uentre ceti tribus diebus & tribus noctibus ·
sic erit filius hominis in corde terrę trib: diebꝰ
& trib: noctibus · Uiri ninuitę surgent in iudi
cio cum generatione ista & condemnabunt eam ·
quia pœnitentiam egerunt in prædicatione ionæ ·
Et ecce plusquam iona hic · Regina austri sur
get in iudicio cum generatione ista & condemna
bit eam · quia uenit a finibus terrę audire sapi
entiam salomonis · Et ecce plusquā salomon hic ·
Cum autem immundus spiritus exierit ab
homine · ambulat per loca arida quærens requiem

& non inuenit · Tunc dicit · Reuertar in domum
meam · unde exiui · Et uenient inuenit uacantem ·
scopis mundatam & ornatam · Tunc uadit & assu
mit septem alios spiritus secum nequiores se · &
intrantes habitant ibi · Et fiunt nouissima homi
nis illius peiora prioribus · Sic erit & generationi
huic pessimae ·

Adhuc eo loquente ad turbas · ecce mater eius &
fratres stabant foris querentes loqui ei · Dixit au
tem ei quidam · Ecce mater tua & fratres tui fo
ris stant · querentes te · At ipse respondens dicen
ti sibi ait · Quę est mater mea · & qui sunt fratres
mei · Et extendens manum in discipulos suos
dixit · Ecce mater mea & fratres mei · Quicumq ·
enim fecerit uoluntatem patris mei qui in cęlis e ·
ipse meus & frater & soror & mater est · XIII ·

IN ILLO DIE EXIENS IHC
de domo sedebat secus mare · & congregate sunt
ad eum turbę multę · ita ut in nauiculam ascen
dens sederet · & omnis turba stabat in littore · Et
locutus est eis multa in parabolis dicens · Ecce
exiit qui seminat seminare · Et dum seminat ·
quędam ceciderunt secus uiam · & uenerunt uo
lucres · & comederunt ea · Alia autem ceciderun
in petrosa ubi non habebant terram multam · &
continuo exorta sunt quia non habebant Alia

tudinem terrę· solę autem orto ꝯfluxerunt· & quia
non habebant radicem aruerunt· Alia autem ce
ciderunt inspinas· & creuerunt spinę & suffocauc
runt ea· Alia autem ceciderunt in terram bonam·
& dabant fructum· Aliud centesimum· Aliud sexa
gesimum· Aliud tricesimum· Qui habet aures au
diendi· audiat· Et accedentes discipli dixerunt ei·
Quare in parabolis loqueris eis· Qui respondens
ait illis· Quia uobis datum est nosse mysteria reg
ni celorum· illis autem non est datum·
Qui enim habet dabitur ei & abundabit· qui aute
non habet· & quod habet auferetur ab eo·
Ideo in parabolis loquor eis· quia uidentes non u
dent· & audientes non audiunt· neq· intelligunt·
Et adimplebitur in eis prophetia esaię dicentis· Audi
tu audietis & non intelligetis· & uidentes uidebitis
& non uidebitis· Incrassatum est enim cor populi
huius· & auribus grauiter audierunt· & oculos
suos clauserunt· ne quando uideant oculis· & auri
bus audiant· & corde intelligant· & conuertan
tur & sanem eos·
Uestri autem beati oculi quia uident· & aures ue
stre quia audiunt· Amen quippe dico uobis· quia
multi prophete & iusti cupierunt uidere que uide
tis & non uiderunt· & audire que auditis & non
audierunt·

Quo ergo audit parabolam seminatus. Omnis qui
audit uerbum regni & non intellegit. uenit ma
lus & rapit quod seminatum est in corde eius. hic
est qui secus uiam seminatus est. Qui autem sup
petrosa seminatus est. hic est qui uerbum audit.
& continuo cum gaudio accipit illud. non habet
autem in se radicem sed est temporalis. facta aut̄
tribulatione & persecutione propter uerbum. conti
nuo scandalizatur. Qui autem seminatus est in
spinis. hic est qui uerbum audit. & sollicitudo sę
culi istius & fallacia diuitiarum suffocat uerbū.
& sine fructu efficitur. Qui uero in terrā bonam
seminatus ē. hic est qui audit uerbum & intelle
git. & fructum affert; & facit aliud quidem cen
tesimum. aliud aut̄ sexagesimū. aliud v̄ tricesimū.

ALIAM PARABOLAM PRO
posuit illis dicens. Simile factum ē regnum celo
rum. homini qui seminauit bonum semen in agro
suo. Cum autem dormirent homines. uenit in
imicus eius & superseminauit zizania in medio tri
ci. & abiit. Cum autem creuisset herba & fructū
fecisset. tunc apparuerunt & zizania. Accedentes
autem serui patrisfamilias. dixerunt ei. Domine.
nonne bonum semen seminasti in agro tuo. unde
ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo
hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Vis imus &

colligimus ea. ¶ Et ait. Non. Ne forte colligentes
zizania. eradicetis simul cum eis & triticum. Sinite
utraq. crescere usq. ad messem. & in tempore messis
dicam messoribus. Colligite primum zizania. &
alligate ea fasciculos ad comburendum; triticum
autem congregate in horreum meum.

d. c. xxxv. vi. d. xl. iii. l. c. lx. vii.

Aliam parabolam ꝓposuit eis dicens. Simile est regnum
celorum grano sinapis. quod acciens homo
seminauit in agro suo. quod minimum quidem e
omnib: seminibus. Cum autem creuerit minus e
omnib: holeribus. & fit arbor. ita ut uolucres celi
ueniant. & habitent in ramis eius.

d. c. xxxvi. l. c. lx. viii.

Aliam parabolam locutus est eis. Simile e regnum
celorum fermento. quod acceptum mulier abscon
dit in farine sat tribus. donec fermentatu e totum.

d. c. xxxvii. d. xl. vi.

Hec omnia locutus est ihc in parabolis ad turbas.
& sine parabolis non loquebatur eis. ut
impleretur quod dictum erat p prophetam dicen
tem. Aperiam in parabolis os meum. eructabo ab
scondita a constitutione mundi.

d. c. xl. s. o. l. xs.

Tunc dimissis turbis uenit in domum. & accesserun
ad eum discipuli eius dicentes. Edissere nobis para
bolam zizanorum agri. Qui respondens ait. Qui
seminat bonum semen. est filius hominis. Ager au
tem est mundus. Bonum uero semen. hi sunt filii
regni. Zizania autem filii sunt nequam. Inimicus

autem qui seminauit ea· est diabolus· Messis uero·
consummatio seculi est·Messores autē angeli sunt·
Sicut ergo colligumtur zizania & igni comburun
tur·Sic erit in consummatione seculi·Mittet fi
lius hominis angelos suos· & colligent de regno ei
omnia scandala· & eos qui faciunt iniquitatem·
& mittent eos in caminum ignis·ibi erit fletus &
stridor dentium·Tunc iusti fulgebunt sicut sol·
in regno patris eorum·Qui habet aures audien
di audiat·

SIMILE EST REGNVM CE
lorum thesauro abscondito in agro·quem qui in
ueniit homo abscondit·& pre gaudio illius uadit
& uendit uniuersa que habet·& emit agrū illū·
Iterum simile est regnum celorum homini nego
tiatori querenti bonas margaritas·Inuenta autē
una pretiosa margarita·abiit & uendidit omnia
quae habuit & emit eam·Iterum simile regnum
celorum sagene misse in mare·& ex omni genere
piscium congreganti·Quam cum impleta est edu
centes & sedentes in litus elegerunt bonos in
uasa·malos autem foras miserunt·Sic erit in con
summatione seculi·Exibunt angeli·& separa
bunt malos de medio iustorum·& mittent eos in
caminum ignis·ibi erit fletus & stridor dentium·
Intellexistis haec omnia·Dicunt ei·Etiam dñe·

Ait illis· Ideo omnis scriba doctus in regno celorum·
similis est homini patrifamilias· qui profert de thesau
ro suo noua & uetera· Et factum est cum consum
masset ihc parabolas istas· transiit inde·

Et uenit in patriam suam· docebat in synagogis
eorum eos· ita ut mirarentur & dicerent· Unde
huic sapientia hec & uirtutes· Nonne hic est
fabri filius· Nonne mater eius dicitur maria·
& fratres eius iacobus & ioseph & symon & iudas &
sorores eius nonne omnes apud nos sunt· Unde
ergo huic omnia hec· Et scandalizabantur in eo
Ihc autem dixit eis· Non est propheta sine
honore· nisi in patria sua & in domo sua· Et non
fecit ibi uirtutes multas propter incredulitatem illorum·

CAPUT XIII

Herodes tetrarcha famam ihu· & ait pueris suis·
Hic est iohannes baptista· ipse resurrexit a mor
tuis· & ideo uirtutes operantur in eo·

Herodes enim tenuit iohannem & alligauit eum· &
posuit in carcere propter herodiadem uxorem fra
tris sui· Dicebat enim illi iohannes· Non licet tibi
habere eam· Et uolens illum occidere· timuit po
pulum· quia sicut propheta eum habebant·

Die autem natalis herodis saltauit filia herodiadis
in medio· & placuit herodi· unde cum iuramento
pollicitus est ei dare· quodcumq· postulasset abeo·

Ar illa prmonita amarre ſua· da mihi inquit
hic mdiſco· caput iohannis baptiſte· Et contriſta
[illegible] ſed propter iuramentum & eos qui
parter recumbebant iuſſit dari; miſitq· & decolla
uit iohannem in carcere· & allatum ē caput eius
mdiſco· & datum di puelle· & tulit matri ſuae·
Et accedentes diſcipuli eius· tulerunt corpus et
ſepelierunt illud· & uenientes nunciarunt ihu·

Quod cum audiſſet ihc· ſeceſſit inde in nauicula
in locum deſertum ſeorſum· Et cum audiſſent
turbe· ſecute ſunt eum pedeſtres de ciuitatibus· &
exiens uidit turbam multam· & miſertus eſt eius·
& curauit languidos eorum·

Ueſpere autem facto· accesſerunt ad eum diſcipuli ei
dicentes· Deſertus eſt locus· & hora iam preterit·
dimitte turbas ut euntes in castella emant ſibi cibos·
Ihc autem dixit eis· Non habent necesse ire· date
illis uos manducare· Responderunt ei· Non ha
bemus hic niſi quinq· panes· & duos piſces· Qui
ait eis· Afferte illos mihi huc· Et cum iuſſiſſet tur
bam diſcumbere ſupra fenum· accepit quinq· pa·
nibus & duob: piſcibus· aſpiciens in celum· benedi
xit & fregit· & dedit diſcipulis panes· diſcipuli au
tem turbis· Et manducauerunt omnes· & ſatura
ti ſunt· Et tulerunt reliquias duodecim cophinos
fragmentorum plenos· Manducantiū autē fuit

numerus quinq· milia uirorum· exceptis mulieri
bus & paruulis·

Et statim compulit discipulos
ascendere nauiculam· & precedere eum trans
fretum· donec dimitteret turbas·

Et dimissa turba· ascendit in montem
solus orare·

Sero autem facto· solus erat ibi· Nauicula au
tem in medio mari iactabatur fluctib: Erat en
contrarius uentus· Quarta autem uigilia noctis·
uenit ad eos ambulans sup mare; & uidentes eu
supra mare ambulantem· turbati sunt dicentes·
quia fantasma est· Et pre timore clamauerunt·
Statimq· ihc locutus est eis dicens: Habete fidu
am· ego sum nolite timere·

Respondens autem petrus dixit· Dne si tu es· iube
me uenire ad te sup aquas· At ipse ait· Veni· Et
descendens petrus de nauicula· ambulabat sup
aquam· ut ueniret ad ihm· Uidens uero uentum
ualidum timuit· Et cum coepisset mergi· clama
uit dicens· Dne· saluum me fac· Et confestim ihc
extendens manum apprehendit eum· & ait illi·
Modice fidei· quare dubitasti·

Et cum ascendissent in nauiculam· cessauit uentus·
Qui autem in nauicula erant· uenerunt & ado
rauerunt eum dicentes· Vere· filius dei es·

Et cum transfretassent · uenerunt interra gennesar·
Et cum cognouissent eum uiri loci illius· misse
runt in uniuersam regionem illam· & obtulerũ
a omnes male habentes· & rogabant eum ut
ut sim̃briam uestimenti eius tangerent · Et
quicumq· tetigerunt salui facti sunt · ·CV·

UNC ACCESSERUNT
ad eum ab hierosolimis scribe & pharisei di
centes· Quare discipuli tui transgrediuntur
traditionẽ seniorum· · Non enim lauant ma
nus suas cum panem manducant · Ipse autem
respondens ait illis· Quare & uos transgredimini
mandatum dei propter traditionem uram· · Nam
deus dixit· Honora patrem & matrem· & qui ma
ledixerit patri uel matri· morte moriatur· Vos
autem dicitis· quicumq· dixerit patri uel matri
munus quodcumq· ex me tibi proderit· & nõ
honorificauit patrem suum aut matrem · & ir
ritum fecistis mandatum dei propter traditionem
uram· Hypocrite· bene prophetauit de uobis esaias
dicens· Populus hic labiis me honorat· cor autẽ
eorum longe est a me· Sine causa autem colunt
me· docentes doctrinas mandata hominum ·
Et conuocatis ad se turbis· dixit eis· Audite &
intelligite· Non quod intrat in os coinquinat
hominem· sed quod procedit ex ore· hoc coinquinat
/ hominem ·

dñ. ℓ. ~
S. ~ℓ. ~

Tunc accedentes discipli ei· dixerunt ei· Scis quia
phariſei audito uerbo ſcandalizati ſunt· At
ille reſpondens ait· Omnis plantatio quā non
plantauit pater mſe cḍ̄is· eradicabitur·

dñ. ℓ. ~
L. ℓ. ~

Sinite illos· ceci ſunt· duces cecorum· Cecus autē
ſi ceco ducatum prēſtet· ambo in foueā cadunt·

dñ. ℓ. ~
dñ. ~

Respondens autem petrus· dixit ei· Ediſſere nobis
parabolam iſtam· At ille dixit· Adhuc & uos
ſine intellectu eſtis· Non intelligitis quia om
ne quod in os intrat in uentrem uadit· & in ſece
ſum emittitur· Que autem procedunt de ore de
corde exeunt· & ea coinquinant hominem· De
corde enim exeunt cogitationes malę· homicidia·
adulteria· fornicationes· furta· falſa teſtimonia·
blaſphemię; hec ſunt quę coinquinant hominem·
Non lotis autem manibus manducare non coin
quinat hominem· EGRESSVS
inde inde· ſeceſſit in partes tyri & ſydonis· Et ecce
mulier chananea a finibus illis egreſſa clamauit
dicens ei· Miſerere mei dñe fili dauid· filia mea
male a dęmonio uexatur· Qui non reſpondit ei
uerbum· Et accedentes diſcipuli eius rogabant
eum dicentes· Dimitte eam· quia clamat poſt nos·

dñ. ℓ. ~
L. ~ xv vi

Ipſe autem reſpondens ait· Non ſum miſſus·
niſi ad oues quę perierunt domus iſrahel·

dñ. ℓ. ~
dñ. ~

At illa uenit· & adorauit eum dicens· Dñe· adiuua
me·

Qui rñdens ait · Non dt bonum sumere panē
filiorum · & mittere canibus · ꝓ\t illa dixit · Etiam
dñe · Nam & catelli edunt de micis que cadunt
de mensa dommorum suorum · Tunc rñdens
ihe · ait illi · O mulier · magna dt fides tua · fiat
tibi sicut uis · Et sanata ē filia eius ex illa hora ·

Et cum transisset inde ihē · uenit secus mare
galilee · Et ascendens in montem sedebat ibi · &
accesserunt ad eum turbe multe habentes secum
mutos · cecos · clodos · debiles · & alios multos · & p
iecerunt eos ad pedes eius · & curauit eos ita ut
turbe mirarentur · uidentes mutos loquentes ·
claudos ambulantes · cecos uidentes · & magnifi
cabant dm israhel ·

· XVI ·

HĪC AUTEM CONUOCATIS
discipulis suis · dixē Misereor turbe · quia triduo iam
psecerant mecum · & non habent quod manducent ·
& dimittere eos ieiunos nolo · ne deficiant in uia ·
Et dicunt ei discipuli · Unde ergo nobis in deserto
panes tantos ut saturemus turbam tantam · Et
ait illis ihe · Quot panes habetis · At illi dixerunt ·
septem · & paucos pisciculos · Et precepit turbe ·
ut discumberent super terram · Et accipiens ihē vii ·
panes & pisces gratias agens fregit · & dedit dis
cipulis suis · & discipuli dederunt populo · Et co
nederunt omnes · & saturati sunt · Et quod superfuit

de fragmentis tulerunt septem sportas plenas.
Erant autem qui manducaverunt quatuor
milia hominum. extra parvulos & mulieres.
Et dimissa turba ascendit innaviculam. &
venit in fines magedan.

Et accesserunt ad eum pharisei & subducentes
tentantes. & rogaverunt eum ut signum de celo
ostenderet eis.

Et ille respondens. ait eis. Facto vespere dicitis se
renum erit. rubicundum est enim celum. & ma
ne. hodie tempestas. turbidum. celum enim triste celum.
Faciem ergo celi dijudicare nostis. signa autem
temporum non potestis.

Generatio mala & adultera signum querit. et
signum non dabitur ei nisi signum ionę. Et
relictis illis abiit. Et cum venissent discipuli ei
trans fretum. oblti sunt panes accipere.

Qui dixit illis. Intuemini & cavete a fermento
pharisęorum & sadducęorum.

At illi cogitabant inter se dicentes. quia panes non
accepimus. Sciens autem ihc dixit. Quid cogita
tis inter vos modicę fidei. quia panes non habetis.
Nondum intelligitis. neq. recordamini quinq.
panum. & quinq. milia hominum. & quot cophi
nos sumpsistis. Neq. septem panum & quatuor
milia hominum. & quot sportas sumpsistis.

Quare non intellegitis quia non de pane dixi
uobis: Cauete a fermento pharisæorum & sad
duceorum. Tunc intellexerunt quia non dix
erit cauendum a fermento panum. sed a doctri
na pharisæorum & sadduceorum.

Venit autem ihs in
partes cesaree philippi. & interrogabat dis
cipulos suos dicens: Quem dicunt homines esse
filium hominis: At illi dixerunt. Alii iohan
nem baptistam. alii autem heliam. alii uero hie
remiam. aut unum exprophetas. Dicit illis ihc.
Vos autem quem me esse dicitis: Respondens
symon petrus dixit. Tu es xpc filius dei uiui.

Respondens autem ihc. dixit ei. Beatus es symon
bariona. quia caro & sanguis non reuelauit tibi.
sed pater meus qui in celis est. Et ego dico tibi.
quia tu es petrus. & super hanc petram edifica
bo ecclesiam meam. Et porte inferi non pre
ualebunt aduersus eam. Et tibi dabo claues
regni celorum. Et quodcumq; ligaueris super
terram. erit ligatum & in celis. Et quodcumq;
solueris sup terram. erit solutum in celis.

Tunc precepit discipulis suis ut nemini dicerent
quia ipse esset ihc xpc. Exinde cepit ihcvs
ostendere discipulis suis. quia oportuit eum
ire hierosolimam. & multa pati a senioribus.

& scribis & principibus sacerdotum & occidi & tertia die resurgere.

Et assumens eum petrus cepit increpare illum dicens. Absit a te dne non erit tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post me satana scandalum es mihi. quia non sapis ea quę dei sunt sed ea quae hominum.

VENTE IHS DIXIT DISCIPVLIS suis. Si quis uult post me uenire. Abneget semet ipsum & tollat crucem suam & sequatur me. Qui enim uoluerit animam suam saluam facere perdet eam. Qui autem perdiderit animam suam propter me inueniet eam. Quid enim prodest homini si mundum uniuersum lucretur animę uero suae detrimentum patiatur. Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua.

Filius quidem hominis uenturus est in gloria patris sui cum angelis suis & tunc reddet unicuique secundum opera eius.

Amen dico uobis. sunt quidam de hic stantibus qui non gustabunt mortem donec uideant filium hominis uenientem in regno suo. XVII.

M ET POST DIES SEX. Assumpsit ihc petrum & iacobum & iohannem fratrem eius & duxit illos in montem excelsum seorsum & transfigurata est ante eos.

Et resplenduit facies eius sicut sol: uestimenta
autem eius facta sunt alba sicut nix· Et ecce
apparuerunt illis moyses & helias· cum eo loquen
tes· Respondens autem petrus· dixit ad ihm·
Dne· bonum est nos hic esse· si uis faciamus hic
tria tabernacula· tibi unum & moysi unum·
& helie unum· Adhuc eo loquente· ecce nubes
lucida obumbrauit eos· Et ecce uox de nube
dicens· Hic est filius mis dilectus in quo mihi bene
complacui· ipsum audite· Et audientes dis
cipuli· ceciderunt in facies suas· & timuerunt
ualde· Et accessit ihc & tetigit eos· dixitq· eis·
Surgite· & nolite timere· Leuantes aut oculos
suos· neminem uiderunt nisi solum ihm·
Et descendentibus illis de monte· precepit ihc·
dicens· Nemini dixeritis uisionem· donec filius
hominis a mortuis resurgat·

Et interrogauerunt eum discipuli dicentes·
Quid ergo scribe dicunt· quod helyam oportet
primum uenire· At ille respondens ait eis·
Helias quidem uenturus est· & restituet omnia·
Dico autem uobis· quia helias iam uenit· &
non cognouerunt eum· sed fecerunt in eo quic
cumq· uoluerunt· Sic & filius hominis passurus
est ab eis· Tunc intellexerunt discipuli· quia
de iohanne baptista dixisset eis·

dō elxxiiii
M ii
dō xci
L xcviii

t cum uenisset adturbam · accessit adeum homo
genibus puolutus ante eum dicens · Dñe miserere filio meo quia lunaticus est · & male patitur · Nam sepe cadit in igniem · & crebro in aquam · Et obtuli eum discipulis tuis · & non potuerunt curare eum · Respondens ihc · ait · O generatio incredula & prauersa · quousq; ero uobiscum · usq; quo patiar uos · Afferte huc illum ad me · Et increpauit illum ihc · & exiit ab eo demonium · Et curatus est puer exilla hora ·

dō elxxv
L xcix

unc accesserunt ad ihm discipuli secreto · & dixerunt · Quare nos non potuimus eicere illū · Dicit illis Propter incredulitatem uram · Amen quippe dico uobis si habueritis fidem sicut granum sinapis dicetis monti huic transi hinc & transibit · & nihil impossibile erit uobis · Hoc autem genus non eicitur · nisi per oratonem & ieunium ·

dō elxxvi
M xi
dō xcviii
L ci

Conuersantib: autem eis in galilea · dixit illis ihc · Filius hominis tradendus est in manus hominum · & occident eum · & tertia die resurget · Et contristati sunt uehementer ·

dō elxxvii
S ĩ l S

t cum uenisset capharnaum · accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum · & dixerunt ei · Magister ur non soluit didragma · Ait etiam · Et cum intrasset in domū · prauenit eum ihc dicens ·

Quid tibi uidetur ſymon· Reges terre a quibus
accipiunt tributum uel cenſum· a filiis ſuis· an ab
alienis· Et ille dixit· ab alienis· Dixit illi ihc·
Ergo liberi ſunt filii· Ut autem non ſcandalize
mus eos· uade ad mare & mitte hamum· & eum
piſcem qui primus aſcenderit tolle· & aperto ore
eius inuenies ſtaterem· illum ſumens da eis
pro me & te·

XVIII·

IN ILLA HORA ACCESSERUNT
diſcipuli ad ihm dicentes· Quis putas maior eſt
in regno celorum· Et aduocans ihc paruulum·
ſtatuit eum in medio eorum· & dixit· Amen
dico uobis· niſi conuerſi fueritis· & efficiamini ſi
cut paruuli· non intrabitis in regnum celorum·
Quicumq· ergo humiliauerit ſe ſicut paruulus
iſte· hic eſt maior in regno celorum· Et qui ſuſce
perit unum paruulum talem in nomine meo·
me ſuſcipit·

Qui autem ſcandalizauerit unum ex pusillis iſtis
qui in me credunt· expedit ei ut ſuſpendatur
mola aſinaria in collo eius· & demergatur in
profundum maris· Uae mundo a ſcandalis· Ne
ceſſe eſt enim· ut ueniant ſcandala· Verumtamen
ue homini· per quem ſcandalum uenit·

Si autem manus tua uel pes tuus ſcandalizat te·
abſcide eum· & proice abſte· Bonum tibi eſt ad

uitam ingredi debilem uel claudum quam duas manus uel duos pedes habentem mitti in ignem aeternum · Et si oculus tuus scandalizat te · erue eum & proice abste · Bonum tibi est unum oculum habentem in uitam intrare · quam duos oculos habentem · mitti in gehennam ignis ·

de claudo
S N L S

ideo · ne contemnatis unum ex his pusillis · Dico enim uobis · quia angeli eorum in celis semper uident faciem patris mei qui in celis est · Uenit enim filius hominis saluare quod perierat ·

de claudo
L claudo

Quid uobis uidetur · si fuerint alicui centum oues & errauerit una ex eis · nonne relinquit nonaginta nouem in montibus · & uadit querere eam que errauit · Et si contigerit ut inueniat eam · amen dico uobis · quia gaudet super eam magis quam super nonaginta nouem que non errauerunt · Sic non est uoluntas ante patrem uestrum qui in celis est · ut pereat unus de pusillis istis ·

de leproso
L leproso

SI AUTEM PECCAVERIT
in te frater tuus · uade & corripe eum inter te & ipsum solum · Si te audierit · lucratus eris fratrem tuum ·

de leproso
S N L S

Si autem non te audierit · adhibe tecum adhuc unum uel duos · ut in ore duorum testium uel trium · stet omne uerbum · Quod si non audierit eos · die ecclesie · Si autem ecclesiam non

audierit · fit tibi exhmeus & publicanus ·

Amen dico uobis · quęcumq · alligueritis sup terram · erunt ligata & mędo · Et quęcumq · solueritis sup terram · erunt soluta & mędo ·

Iterum dico uobis · quia si duo ex uobis consenserint sup terram de omni re quamcumq · petierint · fiet illis a patre meo qui mędis est · Ubi enim sunt duo uel tres congregati in nomine meo · ibi sum immedio eorum ·

Tunc accedens petrus ad eum · dixit · Dñe · quotiens peccabit in me frater meus · & dimittam ei usque septies · Dicit illi ihc · Non dico tibi usq · septies · sed usq · septuagies septies ·

DEO ADSIMILATUM EST

regnum celorum homini regi · qui uoluit rationem ponere cum seruis suis · Et cum cepisset rationem ponere · oblatus est ei unus qui debebat decem milia talenta · Cum autem non haberet

Unde reddere · iussit eum dominus uenundari · & uxorem eius & filios · & omnia que habebat & reddi · Procidens autem seruus ille · orabat eum dicens · Patientiam habe in me · & omnia reddam tibi · Misertus autem dominus serui illi · dimisit eum · & debitum dimisit ei · Egressus autem seruus ille · inuenit unum de conseruis suis qui debebat ei centum denarios · Et tenens suf

vocabat cum dicens: Redde quod debes. Et proc
dens conseruus eius rogabat eum dicens: Patien
tiam habe mihi & omnia reddam tibi. Ille au
tem noluit sed abiit & misit eum in carcerem do
nec redderet debitum. Uidentes autem conseru
i eius que fiebant contristati sunt ualde. Et ue
nerunt & narrauerunt domino suo omnia que
facta fuerant. Tunc uocauit illum dominus sus.
& ait illi. Serue nequam omne debitum dimisi
tibi quo rogasti me. Non ergo oportuit & te mi
seri conseruo tuo sicut & ego tui misertus sum.
Et iratus dominus eius tradidit eum tortorib:
quoadusq reddet uniuersum debitum. Sic &
pater meus celestis faciet uobis si non remiseritis
unusquisq fratri suo de cordibus uris.

Et factum est cum consummasset iesus sermones
istos migrauit a galilea & uenit in fines iudee trans
iordanen. Et secute sunt eum turbe multe
& curauit eos ibi. ET ACCESSERUNT
ad eum pharisei temptantes eum & dicentes: Si
licet homini dimittere uxorem suam quacumq
ex causa. Qui respondens ait eis: Non legistis
quia qui fecit ab initio masculum & feminam fe
cit eos & dixit. Propter hoc dimittet homo pa
trem & matrem & adherebit uxori sue & erunt
duo in carne una. Itaq iam non sunt duo sed

una caro· Quod ergo ds coniunxit· homo non
separet· Dicunt illi· Quid ergo moyses manda
uit dari libellum repudii· & dimittere· Ait illis·
Quoniam moyses addurritiam cordis uri pmisit
uobis dimittere uxores vestras· ab initio autem
non fuit sic·

Dico autem uobis· quia quicumq· dimiserit uxo
rem suam nisi ob fornicationem· & aliam duxe
rit· mochatur· Et qui dimissam duxerit· mechat·

Dicunt ei discipuli eius· Si ita est causa homi
cum uxore· non expedit nubere· Qui dixit·
Non omnes capiunt uerbum istud· sed quibus
datum est· Sunt enim eunuchi qui de matris sunt
ro sic nati sunt· & sunt eunuchi qui facti sunt ab
hominibus· & sunt eunuchi qui se ipsos castrave
runt propter regnu celoz· Qui potest capere capiat·

Tunc oblati ei sunt paruuli· ut manus eis
imponeret & oraret· Discipuli autem increpa
bant eos· Ihc uero ait eis· Sinite paruulos· & no
li[illegible]me uenire· talium est enim
regnum celorum· Et cum imposuisset eis manus·
abiit inde·

Et ecce unus accedens· ait illi· Magister bone·
quid bonu faciam· ut habeam uitam eternam·
Qui dixit ei· Quid me interrogas de bono· unus
est bonus ds· Si autem uis ad uitam ingredi· ser

ua mandata· Dicit illc· Que· ~ Ihc autem dix·
Non homicidium facies· non adulterabis· non fa
cies furtum· non falsum testimonium dices· Hono
ra patrem & matrem· & diliges proximum tuum·
sicut te ipsum· Dicit illi adolescens· Omnia hec
custodiui· quid adhuc mihi deest· ~
Ait illi ihc· Si uis perfectus esse· uade uende quae
habes & da pauperibus· & habebis thesaurum
in celo· & ueni sequere me·
Cum audisset autem adolescens uerbum· abiit
tristis· Erat enim habens multas possessiones·
Ihc autem dixit discipulis suis· Amen dico uobis·
quia diues difficile intrabit in regnum celorum·
Et iterum dico uobis· Facilius est camelum per fo
ramen acus transire· quam diuitem intrare in
regnum celorum· Audientes autem hi discipuli·
mirabantur ualde dicentes· Quis ergo potest
saluus esse· ~ Aspiciens autem ihc· dixit illis·
Apud homines hoc impossibile est· apud deum au
tem omnia possibilia sunt· TUNC RES
pondens petrus dixit ei· Ecce nos reliquimus om
nia & secuti sumus te· quid ergo erit nobis· ~
Ihc autem dixit illis· Amen dico uobis quod uos
qui secuti estis me in regeneratione cum sederit
filius hominis in sede maiestatis sue·
sedebitis & uos super sedes duodecim· iudicantes·

duodecim tribus israhel·

Et omnis qui reliquit domum uel fratres aut soro
res aut patrem aut matrem aut uxorem aut
filios aut agros ppter nomen meum centuplum
accipiet & uitam eternam possidebit··

ULTIMI ERUNT PRIMI NOUIS
SIMI & NOUISSIMI PRIMI·

Simile est regnum celorum homini patrifamilias
qui exiit primo mane conducere operarios in
neam suam· Conuentione autem facta cum ope
rarius ex denario diurno· misit eos in uineam suam·
Et egressus circa horam tertiam uidit alios stan
tes in foro otiosos· & illis dixit· Ite & uos in uineā·
& quod iustum fuerit dabo uobis· Illi autem abie
runt· Iterum autem exiit circa sextam & nonam
horam· & fecit similiter· Circa undecimam uero
exiit· & uenit alios stantes· & dicit illis· Quid
hic statis tota die otiosi·" Dicunt ei· Quia nemo
nos conduxit· Dicit illis· Ite & uos in uineam·
Cum sero autem factum esset· dicit dominus un
eę pecuniori suo· Voca operarios & redde illis
mercedem· incipiens a nouissimis usq· ad primos·
Cum uenissent ergo qui circa undecimā horam
uenerant· acceperunt singulos denarios· Uenien
tes autem & primi· arbitrati sunt quod plusciā

accepturi·Acceperunt autem & ipsi singulos denarios· Et accipientes murmurabant aduersus patrem familias dicentes· Hi nouissimi una hora fecerunt·& pares illos nobis fecisti qui portauimus pondus diei & estus·~ At ille respondens unum eorũ dixit·Amice·non facio tibi iniuriam· Nonne ex denario conuenisti mecum·~ Tolle quod tuum est & uade· Volo autem & huic nouissimo dare·sicut & tibi·Aut non licet mihi quod uolo facere·an oculus tuus nequam est· quia ego bonus sum·~ Sic erunt nouissimi primi·& primi nouissimi· Multi enim sunt uocati· pauci autem electi·

dñica ·xx·
& ·xxi·
dñica ·xxii·
& ·xxiii·

ASCENDENS IHŨS HIERO
solimam·assumpsit duodecim discipulos secreto·
& ait illis· Ecce ascendimus hierosolimam·& filius hominis tradetur principibus sacerdotum &
scribis·& condemnabunt eum morte· Et tradent eum gentib: ad deludendum·& flagellandũ
& crucifigendum: & tertia die resurget·

dñica ·xxiii·
& ·xxiiii·

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei cum
filiis suis· adorans & petens aliquid abeo· Qui
dixit ei· Quid uis·~ Ait illi· Dic ut sedeant hi
duo filii mei unus ad dextram tuam·& unus ad
sinistram in regno tuo· Respondens aut ihc dix·
Nescitis quid petatis· Potestis bibere calicem quẽ
ego bibiturus sum·~ Dicunt ei· Possumus· Et ait

illis· Calicem quidem meum bibetis· sedere autē
ad dexteram meam & sinistram non est meum da
re uobis· sed quibus paratum ē a patre meo·
Et audientes decem· indignati sunt de duob: frib⁹·
Ihē autem uocauit eos ad se· & ait· Scitis quia
principes gentium dominantur eorum· & qui
maiores sunt potestatem exercent in eos·⁊ Non ita
erit inter uos· Sed quicumq· uoluerit inter uos
maior fieri· sit ūr minister· Et qui uoluerit inē
uos primus esse· erit uester seruus·
Sicut filius hominis non uenit ministrari· sed mi
nistrare· & dare animam suam· redemptionem
pro multis·
Et egredientibus illis ab hiericho· secuta sunt eum
turba multa· Et ecce duo ceci sedentes secus uiā·
audierunt quia ihē transiret· & clamauerunt di
centes· Dnē· miserere nr̄i· fili dauid· Turba
autem increpabat eos· ut tacerent· At
illi magis clamabant dicentes· Dnē· mise
rere
nostri· fili dauid· Et stans ihē· & uocauit eos· &
ait· Quid uultis ut faciam uobis·⁊ Dicunt illi·
Dnē· ut aperiantur oculi nr̄i· Misertus autem
eorum ihē· tetigit oculos eorum· & confestim ui
derunt· & secuti sunt eum·

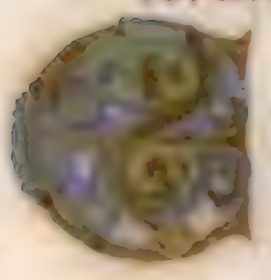

T CUM ADI
sent hierosolimis· & uenissent bethfage ad

montem oliueti · tunc ihc misit duos discipulos
dicens eis: Ite in castellum quod contra uos est · &
statim inuenietis asinam alligatam & pullum
cum ea · solute & adducite mihi · Et si quis uobis
aliquid dixerit · dicite quia dns his opus habet ·
& confestim dimittet eos ·

hoc autem factum est · ut adimpleretur quod dic
tum est p prophetam dicentem · Dicite filie sion ·
ecce rex tuus uenit tibi mansuetus · & sedens sup
asinam & pullum filium subiugalis ·

euntes autem discipuli · fecerunt sicut precepit
illis ihc · Et adduxerunt asinam & pullum · &
imposuerunt sup eos uestimenta sua · & eum de
super sedere fecerunt · Plurima autem turba ·
strauerunt uestimenta sua uia · Alii autē ce
debant ramos de arboribus · & sternebant uias ·

Turbe autem que precedebant & que
sequebantur · clamabant dicentes · Osanna
filio dauid · benedictus qui uenit in nomine dñi ·
osanna in altissimis ·

¶ CUM INTRASSET HIERO
solimam · commota est uniuersa ciuitas dicens ·
Quis est hic · Populi autem dicebant · Hic est
ihc ppheta · a nazareth galilee ·

Et intrauit ihc in templum dei · & eiciebat omnes
uendentes & ementes in templo · & mensas num

mulariorum & cathedras uendentium colubas
euertit · & dicit eis · Scriptum est · domus mea · do
mus orationis uocabitur · Vos autem fecistis illā
spelumcam latronum ·

Et accesserunt ad eum cęci & claudi in templo ·
& sanauit eos ·

Uidentes autem principes sacerdotum & scribę mi
rabilia quę fecit · & pueros clamantes in templo &
dicentes osanna filio dauid · indignati sunt · & dix
erunt ei · Audis quid isti dicunt · Ihc autem di
cit eis · Utiq · Numquam legistis quia ex ore in
fantium & lactantium perfecisti laudem ·

Et relictis illis abiit foras extra ciuitatem in betha
niam · ibiq · mansit · Mane autem reuertens in
ciuitatem · esurijt · Et uidens ficā arborem unam
secus uiam · uenit ad eam · & nihil inuenit in ea ·
nisi folia tantum · Et ait illi · Numquam ex te
fructus nascatur in sempiternum · Et arefacta ē
continuo ficulnea · Et uidentes discipli · mirati sū
dicentes · quomodo continuo aruit ·

Respondens autem ihc · ait eis · Amen dico uobis · si
habueritis fidem & non hesitaueritis · non solum
de ficulnea facietis · sed & si monti huic dixeritis ·
tolle & iacta te in mare · fiet ·

Et omnia quęcumq · petieritis in oratione creden
tes · accipietis ·

Et cum dimisset ic
templum · accesserunt ad eum docentem principes
sacerdotum · & seniores populi dicentes · In qua
potestate hęc facis · & quis tibi dedit hanc potesta
tem · Respondens ihc · dixit eis · Interrogabo uos
& ego unum sermonem · quem si dixeritis mihi ·
& ego uobis dicam · in qua potestate hęc facio ·
Baptismum iohannis unde erat · cęlo an ex ho
minibus · At illi cogitabant inter se dicentes · Si
dixerimus cęlo · dicet nobis · quare ergo non cre
didistis illi · Si autem dixerimus ex hominibus ·
timemus turbam · Omnes enim habebant iohan
nem · sicut ꝓphetam · Et respondentes ihū dixe
runt · Nescimus · Ait illis & ipse · Nec ego uobis
dico · in qua potestate hęc facio ·
Quid autem uobis uidetur · Homo quidam habe
bat duos filios · & accedens ad primum dixit ·
Fili · uade hodie operare in uinea mea · Ille au
tem respondens ait · Nolo · Postea autem pceni
tentia motus abiit · Accedens autem ad alterū ·
dixit similiter · At ille respondens ait · Ego do
mine · Et non iit · Quis ex duobus fecit uolun
tatem patris · Dicunt · Primus · Dicit illis ihc ·
Amen dico uobis · quia publicani & meretrices
precedunt uos in regno dī · Venit enim ad uos
iohannes in uia iustitię · & non credidistis ei ·

publicam autem & matricē eradiderunt ei·
Uos autem uidentes nec pcnitentiam habuistis
postea ut crederetis ei· ·CXXII·
LIAM PARABOLAM
audite· Homo erat paterfamilias qui
plantauit uineam· & sepem circumdedit ei· &
fodit in ea torcular· & edificauit turrem· & lo
cauit eam agricolis· & peregre pfectus ē· Cum
autem tempus fructuum adpropinquasset mi
sit seruos suos ad agricolas· ut acciperent fructū eius·
Et agricole adprehensis seruis eius· alium cecide
runt· alium occiderunt· alium uero lapidauerunt·
Iterum misit alios seruos plures· prioribus· & fece
runt illis similiter· Nouissime autem· misit ad
eos filium suum dicens· Uerebuntur filium meū·
Agricole autem uidentes filium· dixerunt intra se·
Hic est heres· uenite occidamus eum· & habebimus
hereditatem eius· Et adprehensum eum eiece
runt extra uineam· & occiderunt· Cum ergo ue
nerit dominus uineę· quid faciet agricolis illis·
Aiunt illi· Malos male pdet· & uineam suam lo
cabit alijs agricolis· qui reddant ei fructum tem
poribus suis· Dicit illis ihc· Numquam legistis in
scripturis· Lapidem quem reprobauerunt edifican
tes· hic factus ē in caput anguli· a dño factum est
istud· & est mirabile in oculis nris· Ideo dico uob·

qua auferetur a uobis regnum dei. & dabitur gen
ti facienti fructus eius. Et qui ceciderit sup lapi
dem istum confringetur. Sup quem uero ceciderit conteret eum.

Et cum audissent principes sacerdotum & phari
sei parabolas eius cognouerunt quod de ipsis di
cerent. Et quærentes eum tenere timuerunt tur
bas quoniam sicut prophetam eum habebant.

RESPONDENS IHC DIXIT
rursum in parabolis eis dicens. Simile factum est
regnum celorum homini regi qui fecit nuptias
filio suo. Et misit seruos suos uocare inuitatos
ad nuptias. & nolebant uenire. Iterum misit alios seruos dicens. Dicite inuitatis. ecce prandium
meum parauj. tauri mei & altilia occisa. & oīa
parata. uenite ad nuptias. Illi autem negligentes.
& abierunt alius in uillam suam. alius uero ad
negotiationem suam. Reliqui uero tenuerunt
seruos eius. & contumelijs affectos occiderunt.
Rex autem cum audisset iratus est. & missis exercitibus suis perdidit homicidas illos. & ciuitatem
illorum succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiæ
quidem parate sunt. sed qui inuitati erant non
fuerunt digni. Ite ergo ad exitus uiarum. & quos
cumq; inueneritis uocate ad nuptias. Et egressi
serui eius in uias congregauerunt omnes quos in

uenerunt malos & bonos · & impleta sunt nuptiæ
discumbentium ·

Intrauit autem rex ut uideret discumbentes · &
uidit ibi hominem non uestitum ueste nuptiali ·
& ait illi · Amice · quomodo huc intrasti nō habens
uestem nuptialem · ⁂ At ille obmutuit · Tunc di
xit rex ministris · Ligatis pedibus eius & manibus ·
mittite eum in tenebras exteriores · ibi erit fletus
& stridor dentium · Multi autem sunt uocati ·
pauci uero electi · XXIII

TUNC ABEUNTES PHARI
sei consilium inierunt · ut caperent eum in
sermone · Et mittunt ei discipulos suos cum
herodianis dicentes · Magister · scimus quia uerax
es · & uiam dei in ueritate doces · & non est tibi cura
de aliquo · Non enim respicis personam hominum ·
Dic ergo nobis quid tibi uidetur · Licet censum da
re cesari an non · ⁂ Cognita autem iesu nequitia
eorum · ait · Quid me temptatis hypocrite · ⁂
Ostendite mihi numisma census · At illi obtule
runt ei denarium · Et ait illis iesus · Cuius est ima
go hec & superscriptio · ⁂ Dicunt ei · Cesaris ·
Tunc ait illis · Reddite ergo que sunt cesaris ce
sari · & que sunt dei deo · Et audientes mirati sunt ·
& relicto eo abierunt · IN ILLO DIE ac
cesserunt ad eum sadducei qui dicunt non esse

rrsurrectionem · & interrogauerunt eum dicentes ·
Magister · moyses dixit · si quis mortuus fuerit
non habens filium · ut ducat frater eius uxorem
illius · & suscitet semen fratri suo · Erant autem
apud nos septem fratres · & primus uxorem duxit
defunctus ē · & non habens semen reliquit uxorē
suam fratri suo · Similiter secundus & tertius · usq;
ad septimum · Nouissime autem omnium · & mulier defuncta ē · In resurrectione ergo · cuius erit
de septem uxor · Omnes enim habuerunt eam ·
Respondens autem ihc · ait illis · Erratis nescientes scripturas · neq; uirtutem dei · In resurrectione
enim neq; nubent · neq; nubentur · sed sunt sicut
angeli dei in cęlo · De resurrectione autem mortuorum non legistis quod dictum est a deo dicente
uobis · Ego sum ds abraham · & ds isaac · & deus
iacob · Non est ds mortuorum · sed uiuentium · Et
audientes turbę · mirabantur in doctrina eius ·

do resurrectione & de mortuis

Pharisei autem audientes quod silentium imposuisset sadducęis · conuenerunt in unum · & interrogauit eum unus ex eis legis doctor · temptans
eum · Magister · quod est mandatum magnum
in lege · Ait illi ihc · Diliges dñm dñm tuum · ex
toto corde tuo · & in tota anima tua · & in tota
mente tua · Hoc est maximum · & primum mandatum · Secundum autem · simile ē huic · Diliges

pximum tuum·sicut te ipsum· Inhis duob: mā
dmis·uniuersa lex pendet & pphe.

Congregatis autem phariseis·interrogauit eos iħc
dicens·Quid uobis uidetur de xpō·cuius filius ē·
Dicunt ei· Dauid· Ait illis· Quomodo ꝙ dauid
in spū uocat eum dñm dicens· Dixit dñs dño meo
sede adextris meis·donec ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorum·

Si ergo dauid uocat eum dñm·quomodo filius ei
est·Et nemo poterat respondere ei uerbum·
neq· ausus fuit quisquam ex illa die·eum am
plius interrogare·

Tunc iħc locutus est

ad turbas·& ad discipulos suos dicens·Super cathe
dram moysi·sederunt scribe & pharisei·Omnia
ergo quecumq· dixerint uobis·seruate & facite:
secundum opera uero eorum·nolite facere· Di
cunt enim·& non faciunt·

Alligant autem onera grauia & importabilia·&
imponunt in humeros hominum·digito autem
suo nolunt ea mouere·

Omnia uero opera sua faciunt·ut uideantur ab
hominibus· Dilatant enim philacteria sua·&
magnificant fimbrias·Amant autem primos re
cubitus in cenis·& primas cathedras in synagogis·
& salutationes in foro·& uocari ab hominib: rabbi·

Dominica 3ª [illegible]

Vos autem nolite uocari rabbi · unus est enim ma
gister ur̄ · Omnes autem uos fratres estis · Et pa
trem nolite uocare uobis sup terram · unus ē enim
pater ur̄ qui in celis est · Nec uocemini magistri ·
quia magister ur̄ unus est xp̄c ·

Feria quarta Letanie

Qui maior est uestrum · erit minister ur̄ · Qui autē
se exaltauerit humiliabitur · & qui se humiliauc
rit exaltabitur · XXIIII ·

Feria quinta Letanie

VE AUTEM UOBIS SCRI
bę pharisęi hypocrite · quia claudit regi
num celorum ante homines · Vos enim non in
trastis nec introeuntes sinitis intrare ·

Vae uobis scribę & pharisęi hypocritę qui exercitā
tis mare & aridum · ut faciatis unum ꝓselitum ·
Et cum fuerit factus facitis eum filium gehennę
duplo quam uos · Ue uobis duces ceci qui dicitis ·
quicumq · iurauerit per templum · nihil est · qui au
tem iurauerit in auro templi debet · Stulti & ceci ·
quid enim maius est · aurum an templum · quod
sanctificat aurum · Et quicumq · iurauerit in altari
nihil est · Quicumq · autem iurauerit in dono quod
est sup illud · debet · Cęci · quid enim maius est ·
donum · an altare quod sanctificat donum · Qui ḡ
iurat in altari · iurat in eo & in omnibus quę sup
illud sunt · Et quicumq · iurauerit in templo · iu
rat in illo · & in eo qui habitat in ipso · Et qui iurat

mcclo·iuxt inthrono di·& in co qui sedet sup eum·

Vae uobis scribae & pharisei hypocritae·qui
decimatis mentam & anetum·& cyminum·& re
liquistis quae grauiora sunt legis·iudicium·& mi
sericordiam·& fidem·Haec oportuit facere·et
illa non omittere·

Ducis ceci·excolantes culicem·camelum autem
glutientes·

Vae uobis scribae & pharisei hypocritae·quia mundatis
quod deforis est calicis & parapsidis·intus autem
pleni sunt rapina & immunditia·Pharisee ce
munda prius quod intus est calicis & parapsidis·
ut fiat & id quod deforis est mundum·

Vae uobis scribae & pharisei hypocritae·quia similes
estis sepulchris dealbatis·quae a foris parent hom
nibus speciosa: intus uero plena sunt ossib: mor
tuorum·& omni spurcitia·Sic & uos a foris qui
dem paretis hominib: iusti·intus autem pleni es
tis hypocrisi & iniquitate·

Ue uobis scribae & pharisei hypocritae·qui edificatis
sepulchra pphetarum·& ornatis monumenta iu
storum·& dicitis·Si fuissemus in diebus patrum
nrorum·non essemus socii eorum in sanguine p
phetarum·Itaq·testimonio estis uobismetipsis·
quia filii estis eorum·qui pphetas occiderunt·

Et uos implete mensuram patrum uros·Serpentes:

gémmina uperarum·quomodo fugietis a iudicio
gehennę·

Deo eccę ego mitto

ad uos ꝓphetas & sapientes & scribas·et ex illis occidetis & crucifigetis·& ex eis flagellabitis in synagogis uestris·& persequemini de ciuitate in ciuitatem·
ut ueniat sup uos omnis sanguis iustus·qui effusus est sup terram·A sanguine abel iusti usq; ad sanguinem zacharię filii barachię·quem occidistis inter templum & altare·Amen dico uobis·uenient
hec omnia super generationem istam·

Hierusalem hierusalem

quę occidis ꝓphetas·& lapidas eos qui ad te missi sunt·quotiens uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas·& noluisti·Ecce·relinquetur uobis domus uestra deserta·Dico enim uobis·non me uidebitis amodo·donec dicatis·Benedictus qui uenit in nomine dñi·

Et egressus iesus de templo·ibat·Et accesserunt discipuli eius·ut ostenderent ei ędificationem templi·
Ipse autem respondens dixit illis·Uidetis hec omnia·Amen dico uobis·non relinquetur hic lapis sup lapidem·qui non destruatur·

Sedente autem eo sup montem oliueti·accesserunt ad eum discipuli secreto dicentes·Dic nobis quan

do hęc erunt · & quod signum aduenus tui · & con
summationis ſęculi · Et respondens ihc dixit eis ·
Uidete · nequis uos seducat · Multi enim uenient
in nomine meo dicentes · ego sum xpc · & multos
seducent · Audituri enim estis prelia & opiniones
prliorum · udete ne turbemini · Oportet enim
haec fieri · sed nondum ē finis · Consurget enī gens
in gentem · & regnum in regnum · & erunt pestilen
tię & fames · & terręmotus p loca · Hęc autē omnia
initia sunt dolorum ·

Tunc tradent uos in tribulationem · & occident uos ·
& eritis odio omnibus gentib: ppter nomen meū ·
Et tunc scandalizabuntur multi · & inuicem
tradent · & odio habebunt inuicem · Et multi pseu
do pphetę surgent · & seducent multos · Et quoniā
abundauit iniquitas refrigescet caritas multorum ·
Qui autem perseuerauerit usq; in finē hic saluus erit ·
Et predicabitur hoc euangelium regni in
uniuerso orbe · in testimonium omnib· gentibus ·
& tunc ueniet consummatio ·

Cum ergo uideritis abhominationem desolationis ·
quę dicta est a daniele pphęta · stantem in loco
sco · Qui legit intelligat ·

Tunc qui in iudęa sunt · fugiant ad montes · & qui
in tecto · non descendat tollere aliquid de domo
sua · & qui in agro · non reuertatur tollere tunicā
suam ·

Hec autem principia dolorum illis dicebat.

Videte autem ne quis vos seducat in hoc.

Multi enim venient in nomine meo dicentes quia ego sum christus et neminem seducent.

Nolite ergo credere.

Nec enim tunc tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usque modo neque fiet.

Et nisi breuiati fuissent dies illi non fieret salua omnis caro. Sed propter electos breuiabuntur dies illi.

Tunc si quis uobis dixerit ecce hic christus aut illic nolite credere.

Surgent enim pseudochristi et pseudoprophete et dabunt signa magna et prodigia ita ut in errorem inducantur si fieri potest etiam electi. Ecce prædixi uobis.

Si ergo dixerint uobis ecce in deserto est nolite exire. Ecce in penetralibus nolite credere.

Sicut enim fulgor exit ab oriente et paret usque in occidentem ita erit et aduentus filii hominis.

Vbicumque fuerit corpus illuc congregabuntur aquilæ.

Statim autem post tribulationem dierum illorum sol obscurabitur et luna non dabit lumen suum et stellæ cadent de cœlo et uirtutes cœlorum commouebuntur. Et tunc parebit signum filii hominis in cœlo.

Et tunc plangent omnes tribus terræ et uidebunt filium hominis uenientem in nubibus cœli cum uir

tuæ multa & mactauit · Et mittet angelos suos
cum tuba · & uoce magna · & congregabunt electos eius a quattuor uentis · a summis cęlorum ꝙq ·
ad terminos eorum · ☞ Ab arbore autem fici discite
te parabolam · cum iam ramus eius tener fuerit ·
& folia nata · scitis quia ppe est æstas · ita & uos
cum uideritis hæc omnia · scitote quia prope est
in ianuis · Amen dico uobis · quia non præteribit
hęc generatio · donec omnia fiant · Cęlum & ter
ra transibunt · uerba uero mea non præteribunt ·

De die autem illa & hora nemo scit · neq ·
angeli cęlorum · nisi pater solus ·

Sicut autem in diebus noe · ita erit & aduentus
filii hominis · Sicut enim erant in diebus ante
diluuium comedentes & bibentes · nubentes &
nuptum tradentes · usq · ad eum diem quo intro
iuit noe in arcam · & non cognouerunt donec
uenit diluuium & tulit omnes · ita erit & aduen
tus filii hominis ·

Tunc duo erunt in agro · unus assumetur · & unus
relinquetur · Duæ molentes in mola · una assu
metur · & una relinquetur ·

VIGILATE ERGO · QUIA
nescitis qua hora dns uester uenturus sit ·

Illud autem scitote · quoniam si sciret pater fami
lias qua hora fur uenturus esset · uigilaret utiq ·

& non sinerit effodi domum suam. Ideo & uos
estote parati. quia qua nescitis hora filius ho
minis uenturus est.

dominica xvi
Quis putas est fidelis seruus & prudens. quem con
stituit dominus suus. supra familiam suam. ut
det illis cibum intempore.

dominica xvi
Beatus ille seruus. quem cum uenerit dominus ej
us inuenerit sic facientem. Amen dico uobis. quo
niam sup omnia bona sua constituet eum.

dominica xvi
Si autem dixerit malus seruus ille in corde suo.
moram facit dominus mi uenire. & ceperit per
cutere conseruos suos. manducet autem & bibat
cum ebriis. ueniet dominus serui illius in die qua
non sperat. & hora qua ignorat. & diuidet eum.
partemq. eius ponet cum hypocritis. illic erit
fletus. & stridor dentium.

dominica xvi
TUNC SIMILE ERIT
regnum celorum decem uirginibus. quę acceptis
emis lampadis suas. exierunt obuiam sponso &
sponse. Quinq. autem ex eas erant fatuę. & quinq.
prudentes. Sed quinq. fatuę acceptis lampadib.
non sumpserunt oleum secum. Prudentes uero. ac
ceperunt oleum in [illegible]
Moram autem faciente sponso. dormitauerunt
omnes & dormierunt. Media autem nocte clamor
factus est. ecce sponsus uenit. exite obuiam ei.

Tunc surrexerunt omnes virgines illae: & orna
uerunt lampades suas. Fatuae autem sapientibus
dixerunt: Date nobis de oleo uro: quia lampa
des nrae extinguuntur. Responderunt pruden
tes dicentes: Ne forte non sufficiat nobis & uobis:
ite potius ad uendentes: & emite uobis. Dum au-
tem irent emere uenit sponsus: & quae paratae intro-
ierunt cum eo ad nuptias: & clausa est ianua.
Nouissime uero ueniunt & reliquae uirgines de-
centes: Domine domine aperi nobis. At ille re-
pondens ait: Amen dico uobis: nescio uos. Vi-
gilate itaq: quia nescitis diem neq: horam.

Dominica
de Talento
Lectio sancti

SICVT ENIM HOMO PERE-
grè proficiscens uocauit seruos suos: & tradidit
illis bona sua.

Et uni dedit quinq: talenta: alii autem duo: alii
uero unum: Unicuiq: secundum propriam uirtu
tem: & profectus est statim. Abiit autem qui quinq:
talenta acceperat: & operatus est in eis: & lucratus
est alia quinq:. Similiter qui duo acceperat: lu
cratus est alia duo. Qui autem unum acceperat:
abiens fodit in terra: & abscondit pecuniam do
mini sui. Post multum uero temporis uenit do
minus seruorum illorum: & posuit rationem cum eis.
Et accedens qui quinq: talenta acceperat: ob
tulit alia quinq: talenta dicens: Domine quinq:

talenta mihi tradidisti· ecce alia quinq· super lucratus sum· Ait illi dominus eius· Euge bone serue & fidelis· quia sup pauca fuisti fidelis· sup multa te constituam· intra in gaudium domini tui· Accessit autem & qui duo talenta acceperat· & ait· Domine· duo talenta mihi tradidisti· ecce alia duo lucratus sum· Ait illi dominus eius· Euge serue bone & fidelis· quia sup pauca fuisti fidelis· sup multa te constituam· intra in gaudium domini tui· Accedens autem & qui unū talentum acceperat· ait· Domine· scio quia homo durus es· metis ubi non seminasti· & congregas ubi non sparsisti· & timens abii & abscondi talentum tuum in terra· ecce habes quod tuum est· Respondens autem dominus ei· dixit ei· Serue male & pigre· sciebas quia meto ubi non semino· & congrego ubi non sparsi· oportuit ergo te committere pecuniam meam nummulariis· & veniens ego recepissem utiq· quod meum est cum usura· Tollite itaq· ab eo talentum· & date ei qui habet decem talenta·

Qui habet dabitur ei & abundabit· ei autem qui non habet & quod videtur habere· auferetur ab eo·

Et inutilem seruum eicite in tenebras exteriores· illic erit fletus & stridor dentium·

Dñe lucas. 25 [illegible]

CUM AUTEM VENERIT

filius hominis in maiestate sua & omnes angeli cum
eo tunc sedebit sup sedem maiestatis sue & con
gregabuntur ante eum omnes gentes & separabit
eos ab invicem sicut pastor segregat oves ab hedis.
Et statuet oves quidem a dextris suis. hedos autem
a sinistris. Tunc dicet rex his qui a dextris erunt.
Venite benedicti patris mei possidete paratum
vobis regnum a constitutione mundi. Esurivi
enim & dedistis mihi manducare. Sitivi & de
distis mihi bibere. Hospes eram & collegistis me.
Nudus & operuistis me. Infirmus & visitastis me.
In carcere eram & venistis ad me. Tunc respon de
bunt ei iusti dicentes. Dñe quando te vidimus
esurientem & pavimus. aut sitientem & dedimus tibi
potum. Quando autem te vidimus hospitem &
collegimus te. aut nudum & cooperuimus.
Aut quando vidimus te infirmum aut in carce
re & venimus ad te. Et respondens rex dicet illis.
Amen dico vobis quamdiu fecistis uni de his fra
tribus meis minimis mihi fecistis. Tunc dicet &
his qui a sinistris erunt. Discedite a me maledicti
in ignem eternum qui paratus est diabolo & an
gelis eius. Esurivi & non dedistis mihi manducare.
Sitivi & non dedistis mihi potum. Hospes eram
& non collegistis me. Nudus & non operuistis me.

Infirmus & carcere & non uisitastis me. Tunc
respondebunt & ipsi dicentes: Dñe quando te
uidimus esurientem aut sitientem aut hospitem
aut nudum aut infirmum uel incarcere & non
ministrauimus tibi. Tunc respondebit illis dicens
Amen dico uobis quamdiu non fecistis uni de mi
noribus his nec mihi fecistis. Et ibunt hi in sup
plicium eternum iusti autem uitam eternam.

XXVI.

ET FACTUM ES

cum consummasset ihc sermones hos om
nes dixit discipulis suis.

Scitis quia post biduum pascha fiet & filius homi
nis tradetur ut crucifigatur.

Tunc congregati sunt principes sacerdotum &
seniores populi in atrium principis sacerdotum
qui dicebatur caiphas & consilium fecerunt ut
ihm dolo tenerent & occiderent. Dicebant aut
Non in die festo ne forte tumultus fiat in pplo.

Cum autem esset ihc in bethania in domo
symonis leprosi accessit ad eum mulier habens
alabastrum unguenti pretiosi & effudit super caput
ipsius recumbentis. Uidentes autem discipuli in
dignati sunt dicentes: Ut quid perditio hec. Potuit
enim istud uenundari multo & dari pauperibus.
Sciens autem ihc ait illis: Quid molesti estis mu

luer.^ Opus bonum operata est in me. Nam semp
pauperes habetis uobiscum. me autem non semp
habetis.

dcc lxxvii
d c l xxvii
l xc viii

Mittens enim hec unguentum hoc in corpus meum. ad
sepediendum me fecit. Amen dico uobis. ubicunq.
predicatum fuerit hoc euangelium in toto mun
do. dicetur. & quod hec fecit in memoriam eius.

dcc lxxviii
d c l xx
l xx viii

Tunc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas
scarioth ad principes sacerdotum. & ait illis. Quid
uultis mihi dare. & ego uobis eum tradam. ^ At
illi constituerunt ei triginta argenteos. Et exinde
querebat opportunitatem. ut eum traderet. Prima
autem die azimorum. accesserunt discipuli ad
ihm dicentes. Ubi uis paremus tibi comedere
pascha. ^ At ihc dixit. Ite in ciuitatem ad quendā.
& dicite ei. Magister dicit. tempus meum ppe
est. apud te facio pascha. cum discipulis meis. Et
fecerunt discipuli. sicut constituit illis ihc. & para
uerunt pascha. Uespere autem facto. discumbebat
cum duodecim discipulis suis.

dcc lxxviii
d c l xx
l xx viii

Et edentibus illis dixit. Amen dico uobis. quia unus
ex uobis me traditurus est.

dcc lxxix
d c l xxi
l xxix

Et contristati ualde. coeperunt singuli dicere.
Numquid ego sum dne.^

dcc lxxx
d c l xxii
l xxx

At ipse respondens ait. Qui intingit mecū manum
in paropside. hic me tradet. Filius quidem hominis

uadit·sicut scriptum est de illo·

Vae autem homini illi·p quem filius hominis tra
detur· Bonum erat ei· si natus nō fuisset homo ille·

Respondens autem iudas qui tradidit eum dixit·
Numquid ego sum rabbi· Ait illi· Tu dixisti·

Cenantibus autem eis· accepit iesus panem· & bene
dixit· ac fregit· deditq· discipulis suis· & ait· Acci
pite & comedite· hoc est corpus meum·

Et accipiens calicem gratias egit· & dedit illis dicens·
Bibite ex hoc omnes· Hic est enim sanguis meus
noui testamenti· qui p multis effundetur in re
missionem peccatorum· Dico autem uobis· non
bibam amodo de hoc genimine uitis· usq· in di
ctum· cum illud bibam uobiscum nouum in
regno patris mei· Et hymno dicto· exierunt
in montem oliueti· XXVII·

UNG OIGIT ILLIS IHC·

Omnes uos scandalum patiemini in me·
in ista nocte·

Scriptum est enim· Percutiam pastorem· & dissi
pabuntur oues gregis· Postquam autem resurrexe
ro· precedam uos in galileam·

Respondens autem petrus· ait illi· Et si omnes
scandalizati fuerint in te· ego numquam scan
dalizabor· Ait illi ihc· Amen dico tibi· quia
in hac nocte· ante quam gallus cantet· ter me
negabis·

Ait illi petrus. Etiamsi oportuerit me mori tecū·
non te negabo. Similiter & oēs discipuli dixerunt·

Tunc uenit me cum illis in villam· que dicitur
gethsemani·

Et dixit discipulis suis. Sedete hic· donec uadam
illuc & orem· Et assumpto petro & duobus filiis
zebedei· coepit contristari & mestus esse·

Tunc ait illis. Tristis est anima mea· usq· admor
tem. Sustinete hic & uigilate mecum·

Et progressus pusillum· procidit in faciem suam
orans & dicens. O mi pater· si possibile est· trans
eat a me calix iste·

Uerumtamen non sicut ego uolo· sed sicut tu· Et
uenit ad discipulos. & inuenit eos dormientes·

Et dicit petro. Sic· non potuistis una hora uigila
re mecum· Uigilate & orate· ut non intretis
in temptationē· Spūs quidem promptus est· ca·
ro autem infirma· Iterum secundo abiit· & ora
uit dicens. Pater mi· si non potest hic calix tran
sire nisi bibam illum· fiat uoluntas tua· Et ue
nit iterum· & inuenit eos dormientes· Erant
enim oculi eorum grauati· Et relictis illis· ite
rum abiit & orauit tertio· eundem sermonem
dicens·

Tunc uenit ad discipulos suos· & dicit illis· Dor
mite iam & requiescite· Ecce adpropinquabit

hora · & filius hominis tradetur in manus peccatorum ·
Surgite eamus · ecce adpropinquabit qui me tradet ·
Adhuc ipso loquente · ecce iudas unus de duodecim
uenit · & cum eo turba multa cum gladiis & fustibus missi a principibus sacerdotum · & senioribus populi ·
Qui autem tradidit eum · dedit illis signum dicens ·
Quem cumq; osculatus fuero · ipse est tenete eum ·
Et confestim accedens ad ihm dixit · Aue rabbi ·
Et osculatus est eum · Dixitq; illi ihc · Amice
ad quod uenisti · Tunc accesserunt & manus miserunt in ihm · & tenuerunt eum ·
Et ecce unus exhis qui erant cum ihu extendens
manum exemit gladium suum · & percutiens
seruum principis sacerdotum amputauit auriculam eius ·
Tunc ait illi ihc · Conuerte gladium tuum · in
locum suum · Omnes enim qui acceperint gladium · gladio peribunt · An putas quia non
possim rogare patrem meum · & exhibebit mihi modo plusquam duodecim legiones angelorum ·
Quomodo ergo implebuntur scripture · quia
sic oportet fieri ·
In illa hora dixit ihc turbis · Tanquam ad latronem existis cum gladiis & fustibus · comprehendere me · Cotidie apud uos sedebam docens

templo & non me tenuistis.

Hoc autem totum factum est. ut implerentur scripture pphetarum. Tunc discipuli omnes. relicto eo fugierunt.

At illi tenentes eum duxerunt ad caiphan principem sacerdotum ubi scribe & seniores congregati erant.

Petrus autem sequebatur eum a longe. usq; in atrium principis sacerdotum. Et ingressus intro sedebat cum ministris ut videret finem.

Principes autem sacerdotum & omne concilium querebant falsum testimonium contra ihm. ut eum morti traderent. Et non inuenerunt. cum multi falsi testes accessissent.

Nouissime autem uenerunt duo falsi testes & dixerunt. Hic dixit. possum destruere templum dei. & post triduum reedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum. ait illi. Nihil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur. Ihc autem tacebat. Et princeps sacerdotum ait illi. Adiuro te p dm uiuum. ut dicas nobis si tu es xpc filius dei. Dicit illi ihc. Tu dixisti.

Uerumtamen dico uobis. amodo uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirtutis. & uenientem in nubibus celi.

Tunc princeps sacerdotum scidit uestimenta sua. dicens. Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus.

Ecce nunc audistis blasphemiam · quid uobis uidetur:
At illi respondentes dixerunt · Reus est mortis ·
Tunc expuerunt in faciem eius & colaphis eum ce
derunt · alii autem palmas in faciem eius dede
runt dicentes · Prophetiza nobis xpe · quis est qui
te percussit ·
Petrus uero sedebat foris in atrio · Et accessit ad eū
una ancilla dicens · Et tu cum ihū galileo eras ·
At ille negauit coram omnibus dicens · Nescio
quid dicis ·
Exeunte autem illo ianua · uidit eum alia an
cilla · & ait his qui erant ibi · Et hic erat cum
ihū nazareno · Et iterum negauit cum iura
mento · quia non nouit hominem · Et post
pusillum accesserunt qui stabant · & dixerunt
pero · Uere & tu ex illis es · Nam & loquela
tua manifestum te facit · Tunc coepit detestari
& iurare · quia non nouisset hominem · Et con
tinuo gallus cantauit ·
Et recordatus est petrus uerbi ihū quod dixe
rat · priusquam gallus cantet · ter me nega
bis · Et egressus foras flenit amare ·
Mane autem facto consilium inierunt omnes
principes sacerdotum · & seniores populi ad
uersus ihm · ut eum morti traderent ·
Et uinctum adduxerunt eum · & tradiderunt

ponno pilato presidi·

Tunc uidens iudas quoniam tradidit quod damp
natus est pœnitentia ductus·retulit triginta
argenteos principibus sacerdotum & senioribꝰ
dicens· Peccaui·tradens sanguinem iustum·
At illi dixerunt· Quid ad nos· tu uideris·
Et proiectis argenteis in templo recessit·& abiens
laqueo se suspendit· Principes autem sacerdo
tum acceptos argenteos dixerunt· Non licet
mittere eos in corbanan· quia pretium sangui
nis est· Consilio autem inito emerunt agrū
figuli· in sepulturam peregrinorum· Propter
hoc uocatus est ager ille achel demach· hoc
est ager sanguinis· usq; in hodiernum diem·
Tunc impletum est quod dictum est p hiere
miam pphetam dicentem· Et acceperunt
triginta argenteos pretium adpretiati quos
adpreciauerunt a filiis israhel· Et dederunt
eos in agrum figuli· sicut constituit mihi dns·
Ihc autem stetit ante presidem· Et interroga
uit eum pres dicens· Tu es rex iudeorum·
Dicit illi ihc· Tu dicis·
Et cum accusaretur a principibus sacerdotum
& senioribus· nihil respondit· Tunc dicit illi pi
latus· Non audis quanta aduersum te dicunꝫ
testimonia· Et non respondit ei ad ullum

uerbum · ita ut miraretur presidem uehementer.

Per diem autem sollemnem consuerat presidi dimittere populo unum uinctum quē uoluissent.

Habebat autem tunc unum uinctum insignem qui dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis dixit pilatus. Quem uultis dimittam uobis barrabam an ihm qui dicitur xp̄c. Sciebat enim quod per inuidiam tradidissent eum.

Sedente autem illo pro tribunali misit ad eum uxor eius dicens. Nihil tibi & iusto illi. Multa enim passa sum hodie per uisum propter eum.

Principes autem sacerdotum & seniores persuaserunt populis ut peterent barrabam ihm uero perderent.

Respondens autem presid ait illis. Quem uultis uobis de duobus dimitti. At illi dixerunt. Barraban.

Dicit illis pilatus. Quid igitur faciam de ihū qui dicitur xp̄c. Dicunt omnes. Crucifigatur.

At illis presid. Quid enim mali fecit. At illi magis clamabant dicentes. Crucifigatur.

Videns autem pilatus quia nihil proficeret. sed magis tumultus fieret. accepta aqua lauit manus coram populo dicens. Innocens ego sum a sanguine iusti huius. uos uidetis. Et respondens uniuersus populus dixit. Sanguis eius super nos. & super filios nostros.

Tunc dimisit illis barraban. ihm uero flagellatum

tradidit eis ut crucifigeretur.

TUNC MILITES PRAESIDIS

ad suscipientes eum in prætorium congregauerunt
ad eum uniuersam cohortem. & exuentes eum
clamidem coccineam circumdederunt ei. Et
plectentes coronam de spinis posuerunt super
caput eius. & harundinem in dextera eius. &
genu flexo ante eum illudebant dicentes:
Aue rex iudeorum.

Et expuentes in eum acceperunt harundinem. &
percutiebant caput eius. Et post quam illuse
runt ei. exuerunt eum clamide. & induerunt eum
uestimentis eius. & duxerunt eum ut crucifigerent.

Exeuntes autem inuenerunt hominem cyrenæum
nomine symonem. hunc angariauerunt ut tol
leret crucem eius.

Et uenerunt in locum qui dicitur golgotha.
quod est caluarie locus.

Et dederunt ei unum bibere cum felle mixtum.
Et cum gustasset. noluit bibere.

Postquam autem crucifixerunt eum. diuiserunt
uestimenta eius sortem mittentes. Et sedentes
seruabant eum.

Et imposuerunt super caput eius causam ipsius
scriptam. Hic est ihc rex iudeorum.

Tunc crucifixi sunt cum eo duo latrones. unus

adextris & imus asinistris.

Preterimentes autem blasphemabant eum mouentes
capita sua & dicentes: Uah qui destruit templū
di. & in triduo illud reedificat. Salua temetip
sum. si filius di es descende de cruce.

Similiter & principes sacerdotum illudentes cū
scribis & senioribus dicebant. Alios saluos fecit.
se ipsum non potest saluum facere. Si rex israhel
est descendat nunc de cruce & credimus ei.
Confidit in do. liberet eum nunc si uult. Dixit
enim. quia filius di sum.

Idipsum autem & latrones qui crucifixi erant
cum eo. improperabant ei.

A sexta autem hora tenebre facte sunt super uni
uersam terram. usq: ad horam nonam.

Et circa horam nonam clamauit uoce mag
na dicens. Heli. Heli. lemasabactani. Hoc est.
Ds meus. Ds meus. ut quid dereliquisti me.
Quidam autem illic stantes & audientes dicebant.
Heliam uocat iste.

Et continuo curresus unus ex eis acceptam spon
giam implenit aceto. & imposuit harundini.
& dabat ei bibere.

Ceteri uero dicebant. Sine. uideamus an ueniat
helias liberans eum. Ihc autem iterum clamans
uoce magna emisit spm.

Et ecce uelum templi scissum est in duas partes: a sum
mo usq; deorsum.
Et terra mota est: & petre scisse sunt: & monumen
ta aperta sunt: & multa corpora sanctorum qui
dormierant surrexerunt. Et exeuntes de mo
numentis post resurrectionem eius: uenerunt
in sanctam ciuitatem: & apparuerunt multis.
Centurio autem & qui cum eo erant custodien
tes ihm: uisto terre motu: & his que fiebant: timu
erunt ualde dicentes: Uere: dei filius erat iste.
Erant autem ibi mulieres multe a longe que
secute erant ihm a galilea ministrantes ei. In
terquas erat maria magdalene: & maria iacobi:
& ioseph mater: & mater filiorum Zebedei.
Cum autem sero factum esset: uenit quidam homo
diues ab arimathia nomine ioseph: qui et ipse
discipulus erat ihu. Hic accessit ad pilatum: &
petiit corpus ihu. Tunc pilatus iussit reddi corpus.
Et accepto corpore ioseph: inuolui illud in sin
done munda: & posuit illud in monumento
suo nouo: quod exciderat in petra. Et aduol
uit saxum magnum ad ostium monumenti:
& abiit.
Erat autem ibi maria magdalene & altera
maria sedentes contra sepulchrum.
Altera autem die quae est post parasceuen:

conuenerunt principes sacerdotum & pharisei
ad pilatum dicentes. Dne recordati sumus quia
seductor ille dixit adhuc uiuens post tres dies
resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum
usq; in diem tertium ne forte ueniant discipu
li eius & furentur eum & dicant plebi surrexit
a mortuis. Et erit nouissimus error peior
priore. Ait illis pilatus. Habetis custodiam
ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes
munierunt sepulchrum. Signantes lapidem
cum custodibus.

Dominica in die ad ecclesiam
Lectio sancti evangelii secundum

VESPERE AUTEM SABBA
ti. que lucescit in prima sabbati. uenit maria
magdalena & altera maria uidere sepulchrum.
Et ecce terre motus factus e magnus. Angelus enim dñi descendit de celo & accedens re
uoluit lapidem & sedebat super eum. Erat au
tem aspectus eius sicut fulgor & uestimentum
eius sicut nix. Pre amore autem eius exterriti
sunt custodes & facti sunt uelut mortui.

Dominica in die ad ecclesiam
Lectio sancti evangelii

Respondens autem angelus dixit mulieribus.
Nolite timere uos scio enim quod ihm qui cru
cifixus est quaeritis non est hic surrexit enim
sicut dixit. Uenite & uidete locum ubi posi
erat dns. Et cito euntes dicite discipulis eius
quia surrexit. Et ecce precedet uos in galileam

Ibi eum uidebunt·ecce dixi uobis·

Et exierunt cito de monumento cum timore & gaudio magno·currentes nunciare discipulis ei. Et ecce ihē occurrit illis dicens·Aue·Illę autē accesserunt·& tenuerunt pedes eius·& adorauerunt eum·Tunc ait illis ihē·Nolite timere·Ite nunciate fratribus meis ut eant in galileam·ibi me uidebunt·Quę cum abissent·ecce quidam de custodibus uenerunt in ciuitatem·& nunciauerunt principibus sacerdotum omnia quę facta fuerant·Et congregati cum senioribus consilio accepto·pecuniam copiosam dederunt militibus dicentes·Dicite·quia discipuli ei nocte uenerunt·& furati sunt eum nobis dormientibus·Et si hoc auditum fuerit apud ide·nos suademus ei·& securos uos faciemus·Illi accepta pecunia·fecerunt sicut erant docti·Et diuulgatum ē uerbum istud apud iudeos usq: in hodiernum diem·

IN DE CIO DISCI

puli abierunt in galileam·in montem ubi constituerat illis ihē·Et uidentes eum adorauerunt·quidam autem dubitauerunt·Et accedens ihē locutus ē eis dicens·Data est mihi omnis potestas in cęlo & in terra·Euntes ergo docete omnes gentes·baptizantes eos in nomine pa

tris. & filii. & spiritus sancti. docentes eos seruare
omnia quecumq: mandauī uobis. Et ecce
ego uobiscum sum omnibus diebus. usq: ad con
summationem seculi.

INCIPIT PREFATIO
SUPER EVANGELIVM
MARCI.

MARCUS EVANGE

LISTA DĪ. ET PETRI IN BAPTISMATE
filius. atq: induuno sermone discipulus. sacerdo
cium misit agens secundum carnem leuita. ē
uersus ad fidem dī. euangelium italia scripsit.
ostendens in eo quid & gratie suo debeat & xrō.
Nam initium principii inuocē ppheticē exclā
mationis instituens. Ordinem leuiticē dictio
nis ostendit. ut predicans predestinatum iohīm
filium Zacharie inuocē angli ad nuntiantis
sum. nō solum uerbum caro factum. sed corpus dñi

momnia ꝓuerbum duinꝯ uocis animatum · ꝟnu
um euangelicę ꝑdicationis ostenderet · ut qui hęc
legens sciret cui intimum carnis indō · & inū ad
uemens habitaculum caro deberet agnoscere ·
Atq: inde uerbum uocis quod inconsonantibus
ꝑdicaret mutuetur · Denq: ex ꝑsona euangeli
opus inchoasset aluminis dñi ꝑdicare dm in
choans · Non laborauit natiuitatem carnis quā
imperibus uideret dicere · sed totus inexprimen
expositionē desert · ieiunium numeri · tentationē
diaboli · congregationem bestiarum · & ministeriu
ꝓtulit angelorum · ut mirum sensus ad intelle
gendum singula · inbrem compungens nec aue
rentiam facere ra domare · & ꝓficiendo operi ple
nitudinem negaret · Denq: amputasse sibi post
fidem pollicem dicit · ut sacerdotio regibus habe
retur · sed tamē essem fides ꝑdestinata potuit
electio · ut nec sic moueret uerbi ꝓderet · qd ꝓfus
meruerit ingemere · Nam alexandrię epūs cum
cuius ꝓsingula opus sciret · & euangelii inde dicta
disponere · & disciplinam inde legis agnoscere ·
& diuinā incarne dñi intelligere natiuā · quę
inos primum requiri · Deinde inquisita uo
lumus agnosci · Habemus meredem exhortam
onis · quō qui plantat & qui rigat unum sunt ·
qui autem incrementum ꝓstat os est ·

I (O)ctobe bapella Xmeu Khabaun· INCIPIUNT CAPITVL
Debaptismo mō Xmpiano eius petru Xandream iacobum &
iohannem sepu ualet· Debemone qsp̄m immundū habuit sanauo·
II· (C)eteru petri ufebrib liberata· Xatus multis qsnie saluauit·
de ipso depuralyrico· iacobum alphei sij uber· apud quē cū
puplicanis conuiuat murmurantib uidet discu nopȳ ce
sans melicȳ· de iaunus discipulo Xfilu sponsi· Xdoctrib Xa
III· (P)etpicis quas discipli udlebant· de eo qmanum Xdeuino·
aridam habuit· Xubi demones im̄ confitentur· Duodecī
aplorum dctio· debelzebub principe demoniorū· Xfor
tore ligando· Xpreceptis mspū scō nonnullis·
IIII· (D)e matre Xfratribus eius· de parabola seminantis· lucernā
sub modio· de bona mensura· de parabola herbe spōte· Xp
plenum fructū· de sinapis grano· ubi iesus dormit· Xp
exsurgens tempestati imperat· Xde demone cui nom̄ legio
V· (A)rchi synagogi filiam dū irrt resuscitare· mulier Xsuc·
ram apfluuio sanguis liberat puellam suscitat ꝑ pheta
ipatria sua sine honore cē· Duodecim discipulis pre
cepta dat Xpremittit eos· Decapitat iohannes·
VI· (R)egressi apli ad im̄· de ingr· paralit· Xduob· piscib· luc
ambulans supmare uenit ad discipulos· de duersis langu
ribus sanatis Xmanib· Xquod non intrat in homine·
coinquinat hominem·
VII· (C)ecitia syrophenisse a demonio saluata· ubi surdi Xmu
tī curatur· de vii· panib· mīa· mlia hominū· pharisei
querentib· ab eo signum· monet eauere a fermento pha

teorum ⁊ beroiḷ[illegible] ⁊ Despuo eis oculos aperuit · Earus constat
ipsius ⁊ xpi · Unde petro dicit satanas ⁊ negauit se nouisse · ⁊
qđ[illegible] ⁊ mortē nisi iudeum regnū di · De die ⁊ horam
nemo scit posse spiritu intelligi · Si per nomen ⁊ numerum
Aequinoctia primi ⁊ ultimi nouissimi · ⁊ frigide aque frigide ac oculo VIII.
manu ⁊ palpando · ⁊ homū est uxorē in domum ducere · infan
tes in aqua baptizandos ab homine · demonia in dño · ⁊ difficile diues
intrare in regnū di · Quae et cum uentura pdicit · de VIIII.
filiis ⁊ abela · de cecis mendicante iuxta · de pullo asine · de tem
pestate ⁊ campo arato · de fidelitate que ante facta e ·
Interrogat aliqua posse hec facere · De iohannis baptis X.
mo interrogat · parabola de uinea ⁊ colonis ⁊ de arbore ficus ·
De muliere que septem frs habuit ⁊ scribe die non longe a reg
no di · Ihs interrogat quom dr xpc filius dauid · Monet ca
uendū a scribis · de uidua ⁊ gazophilatio · de templi structura ·
De pfidia xpi ⁊ passione martyrū ⁊ commotione celi ⁊ terre XI.
tu xpi · De arbore ficu parabola · ⁊ quod diem iudicii nemo
scit ne pater · quod diem uigilandum ·
De unguento fusa capiti ihu effuso · iudas facit cum iudeis dño XII.
pdit · Abluit eorum pedes · traditum · Petro pdicit negaturum ·
Oratione ihu · tradito iude iudeis ·
Preuenit iudeos ihs ⁊ semel interrogatus · Earus ei XIII.
negat · Ihc pilato traditur · Filius dimisso barrabba ·
Ihm flagellatum crucifigendum tradit · Passio ihu ⁊ sepul
tura ⁊ resurrectio ⁊ ascensus · post resurrectionem manducat
⁊ ascensio eius in celis ·

VICTORIA SUUM

INITIUM

EUANGELII

IHU XPI FILII

DI. SICUT SCRIPTUM EST IN

ESAIA PPHETA

ccc mitto angelum meum anti faci
em tuam · qui preparauit uiam tuam ·
ox clamantis in deserto parate uiam dñi · rectas
facite semitas eius ·
uit iohannes in deserto baptizans & predicans
baptisimum penitentie in remissionem peccatoꝝ ·
Et egrediebatur ad illum omnis iudee regio · &
hierosolomite uniuersi · & baptizabantur ab illo
in iordane flumine confitentes peccata sua ·
t erat iohannes uestitus pilis cameli · & zona pel
licea circa lumbos eius · Et locustas & mel silue
re edebat · & predicabat dicens · Uenit fortior
me post me · cuius non sum dignus procumbens sol
uere corrigiam calciamenti eius · Ego baptiza
ui uos aqua · ille uero baptizabit uos spū sco ·
t factum est in diebus illis · uenit ihc a nazareth
galilee & baptizatus est in iordane a iohanne ·
Et statim ascendens de aqua · uidit apertos celos ·
& spm tamquam columbam descendentem ·
& manentem in ipso · Et uox facta est de celis ·
tu es filius meus dilectus · in te complacui ·
t statim spūs expulit eum in desertum · & erat
in deserto quadraginta diebus & quadragin
ta noctibus · & temptabatur a sathana ·
erat cum bestiis · & angeli ministrabant ei ·
ost quam · autem traditus est iohannes · uenit

mē ingalilcam.

Predicans euangelium regni dī & dicens. Quō implc
tum ē tempus. & adppinquabit regnum dī.
Poenitemini. & credite euangelio. Et pteran
ns secus mare galilee. vidit symonem & andre
am frm eius mittentes rete in mare. Erant
enim piscatores.

Et dixit as mē. Uenite post me. & faciam vos
fieri piscatores hominum. Et p̄tinus relictis
retibus secuti sunt eum.

Et pgressus inde pusillum. vidit iacobum zebe
dei. & iohannem frm eius. & ipsos in naui com
ponentes rete. Et statim vocauit illos. Et
relicto patre suo zebedeo in naui cum mercen
nariis secuti sunt eum.

Et ingrediuntur capharnaum & statim sabba
tis ingressus in synagogam docebat eos.

Et stupebant sup doctrina eius. Erat enim do
cens eos quasi potestatem habens. & non sicut
scribe.

Et erat in synagoga eorum homo in spū immun
do. & exclamauit dicens. Quid nobis & tibi
ihū nazarene. venisti perdere nos. Scio qui sis
sc̄s dī. Et comminatus est ei ihc dicens. Ob
mutesce. & exi de homine. Et discerpens eum
spūs immundus & exclamans voce magna exiit

abeo. Et timuit sum omnes ita ut conquirerent
inter se dicentes. Quidnam est hoc. que doctri
na hec noua. quia imperiose & spiritib; immun
dis imperat & obediunt ei. Et processit rumor
eius statim in omnem regionem galilee. ¶

Et protinus
egredientes de synagoga uenerunt in do
mum symonis & andree cum iacobo
& iohanne. Decumbebat autem socrus sy mo
nis febricitans. & statim dicunt ei de illa. Et
accedens elleuauit eam adprehensa manu ey.
& continuo dimisit eam febris. & ministrabat ei.
Uespere autem facto cum occidisset sol. affer
bant ad eum omnes male habentes. & demo
niacos. Et erat omnis ciuitas congre
gata adianuam. & curauit multos qui uexa
bantur uariis languoribus. & demonia multa
eiciebat.

Et nondum loqui ea. quo scicbant eum.
Et diluculo nalde surgens egressus abiit inde
sertum locum ibiq; orabat. Et persecutus est
eum symon. & qui cum illo erant. Et cum in
uenissent eum. dixerunt ei. Quia omnes quae
runt te. Et ait illis. Eamus in proximos uicos
& ciuitates. ut et ibi predicem. In hoc enim

uem · Et erat predicans in synagogis eorum · &
omm galilea · & demonia eiciens ·

Et uenit ad eum leprus deprecans eum · & genu
flexo · dixit · Si uis potes me mundare · Ihe autē
misertus eius extendens manum suam & tangens
eum · ait illi · Uolo mundare · Et cum dixisset ·
statim discessit ab eo lepra & mundatus est · Et
comminatus est ei statimq: eiecit illum & dixit
ei · Uide nemini dixeris · sed uade ostende te
principi sacerdotum · & offer pro emundatione
tua que precepit moyses in testimonium illis ·

At ille egressus cepit predicare & diffamare ser
monem · ita ut iam non posset manifeste in ciu
tatem intrare · sed foris in desertis locis erat · Et
conuenibant ad eum undiq: ·

Et iterum intrauit capharnaum post dies · & au
ditum est quod in domo erat · & conuenerunt
multi · ita ut non caperet neq: ad ianuam · Et
loquebatur eis uerbum · Et uenerunt ferentes
ad eum paralyticum · qui a quatuor portaba
tur · Et cum non possent offerre eum illi pre
turba · nudauerunt tectum ubi erat · Et per
facientes summiserunt grabatum in quo para
lyticus iacebat · Cum uidisset autem ihe fidē
illorum · ait paralytico · Fili dimittuntur ti
bi peccata · Erant autem illic quidam de scri

bis sedentes & cogitantes in cordibus suis. Quid hic
sic loquitur: Blasphemat. Quis potest dimittere peccata nisi solus ds. Cognito
ihc spū suo quia sic cogitarent intra se. dicit illis.
Quid ista cogitatis in cordibus uris. Quid est
facilius dicere paralytico. dimittuntur tibi peccata. aut dicere surge tolle grabatum tuum
& ambula. Ut autem sciatis quia potestatem
habet filius hominis in terra dimittendi peccata.
Ait paralytico. Tibi dico surge tolle grabatum tuum & vade in domum tuam. Et statim surrexit ille. & sublato grabatto abiit coram omnibus: ita ut admirarentur omnes. & honorificarent dm dicentes. Quia numquā sic vidimus.

Et egressus est rursus ad mare. omnisq; turba veniebat ad eum. & docebat eos. Et cum praeteriret vidit leuin alphei sedentem ad telonium. & ait illi. Sequere me. Et surgens: secutus ē eū.

Et factum est cum accumberet in domo illius:
multi publicani & peccatores simul discumbebant cum ihū & discipulis eius. Erant enim
multi qui & sequebantur eum. Et scribe & pharisei videntes quia manducaret cum publicanis & peccatoribus. dicebant discipulis
eius. Quare cum publicanis & peccatoribus

manducat & bibit magister uester.

Hoc audito ihc. ait illis. Non necesse habent sani medico. sed qui male habent. Non enim uenio uocare iustos. sed peccatores. Et erant discipuli iohis & pharisei ieiunantes. & ueniunt & dicunt illi. Quare discipuli iohannis & pharisæorum ieiunant. Tui autem discipuli non ieiunant. Et ait illis ihc. Numquid possunt filii nuptiarū quam diu sponsus cum illis est ieiunare. Quanto tempore habent secum sponsum. non possunt ieiunare. Uenient autem dies. cum auferetur ab eis sponsus. & tunc ieiunabunt illis diebus. Nemo ad sinemantum panni rudis. adsuit uestimento uetori. Alioquin auferet supplementum nouum ueteri. & maior scissura fit. Et nemo mittit uinum nouum in utres ueteres. Alioquin disrumpit uinum utres. & uinum effundetur & utres peribunt. sed uinum nouum in utres nouos mitti debet.

FACTUM

est iterum cum sabbatis ambulare per sata. & discipuli eius coperunt progredi & uellere spicas. Pharisei autem dicebant ei. Ecce quid faciunt sabbatis quod non licet. Et ait illis. Numquam legistis quid fecerit

quid quando necessitatem habuit · & esurit ipse
& qui cum ipso erant · Quomodo intrauit in domũ
dei sub abiathar principe sacerdotum · & panes p
positionis manducauit · quos non licebat man
ducare nisi sacerdotibus · & dedit eis qui cum
eo erant ·

Et dicebat eis · Sabbatum propter hominem factum
est · & non homo propter sabbatum · Itaq; dns est
filius hominis · etiam sabbati · Et introiit ite
rum in synagogam · & erat ibi homo habens
manum aridam · & obseruabant eum si sabba
tis curaret · ut accusarent illum · Et ait homini
habenti manum aridam · Surge in medium ·
Et dicit eis · Licet sabbatis bene facere an
male · animam saluam facere an perdere · At
illi tacebant · Et circumspiciens eos cum ira ·
contristatus super cecitatem cordis eorum · Di
cit homini · Extende manum tuam · Et ex
tendit · & restituta est manus illi ·

Exeuntes autem pharisei cum herodia
nis consilium faciebant aduersus eum · quo
modo eum perderent · Et Iesus cum discipulis suis
secessit ad mare ·

Et multa turba a galilea & iudea secuta est eum ·
& ab hierosolimis · & ab idumea · & trans iorda
nem · & qui circa tyrum & sidonem multitu

do magna audientes que faciebat uenerunt ad
eum. Et dixit discipulis suis ut naucula sibi
deseruiret propter turbam ne comprimerent eū.
Multos enim sanabat ita ut irruerent in eum
ut illum tangerent quotquot habebant pla
gas. & spūs immundi cum illum uidebant pro
cidebant ei.

Et clamabant dicentes. Tu es filius dī. Et uehe
menter commminabatur eis ne manifestarent illū.

Et ascendens in montem uocauit ad se quos uo
luit ipse. Et uenerunt ad eum. & fecit ut essent
duodecim cum illo. & ut mitteret eos prædicare.
Et dedit illis potestatem curandi infirmitates.
& eiciendi dæmonia.

Et imposuit symon nomen petrus. & iacobum
zebedei. & iohannem fratrem iacobi. & imposuit
eis nomina boanerges. quod est filii tonitrui.
& andream. & philippum. & bartholomeum.
& matheum. et thomam. & iacobum alphei.
& taddeum. & symonem chananeum. & iudam
scarioth qui tradidit illum.

Et uenunt ad domum. & conuenit iterum tur
ba. ita ut non possent neq; panem manducare.
Et cum audissent sui exierunt tenere eum.
Dicebant enim. quō in furorem uersus est.

Et scribe qui ab hierosolimis descenderant dice
bant.

Quoniam beelzebub habet. & quia in principe dæ
moniorum eicit demonia.

Et conuocatis eis in parabolis. dicebat illis. Quo
modo potest satanas satanan eicere. Et si reg
num in se diuidatur. non potest stare regnum
illud. Et si domus sup semetipsam dispertiatur.
non poterit domus illa stare. Et si satanas e
surrexerit in semetipsum dispertitus est. & non
poterit stare. sed finem habet. Nemo potest
uasa fortis ingressus in domum diripere. nisi
prius fortem alliget. & tunc domum eius
diripiet.

Amen dico uobis. quoniam omnia dimittentur
filius hominum peccata & blasphemie quibus
blasphemauerint. Qui autem blasphemauerit
in spm scm non habet remissionem in eternum.
sed reus erit eterni delicti. Quoniam dicebat
spiritum immundum habet. IIII.

VENIUNT
mater eius & fres & foris stantes miserunt
ad eum uocantes eum. Et sedebat circa
eum turba. & dicunt ei. Ecce mater tua & fres
tui foris querunt te. Et respondens eis ait.
Quæ est mater mea & fres mei. Et circumspici
ens eos qui in circuitu eius sedebant. ait. Ecce

mater mea & fratres mei · Qui enim fecerit uolun
tatem dī · hic frater meus & soror mea & mater ē ·
Et rursum coepit docere ad mare · & congregata
est ad eum turba multa · ita ut in nauim ascen
dens sederet in mare · Et omnis turba circa ma
re super terram erat · Et docebat illos in parabo
lis multa · Et dicebat illis in doctrina sua ·
Audite · ecce exiit seminans ad seminandum ·
Et dum seminat · aliud cecidit circa uiam · &
uenerunt uolucres & comederunt illud · Ali
ud uero cecidit super petrosa ubi non habuit ter
ram multam · Et statim exortum est · quoniā
non habebat altitudinem terre · Et quando
exortus est sol exaestuauit · & eo quod non ha
bere radicem exaruit · Et aliud cecidit in spi
nas · & ascenderunt spine & suffocauerunt illud ·
& fructum non dedit · Et aliud cecidit in ter
ram bonam · & dabat fructum ascendentem
& crescentem · Et afferebat unum triginta ·
& unum sexaginta · & unum centum · Et di
cebat · Qui habet aures audiendi · audiat · Et
cum esset singulares interrogauerunt eum hi
qui cum eo erant duodecim parabolam · Et
dicebat eis · Uobis datum est scire mysterium
regni dī ·
Illis autem qui foris sunt in paraboli omnia

fiunt · ut uideant & uideant · & non uideant · & au
diant & audiant & non intelligant · nequando
conuertantur & dimittantur eis peccata · Et
ait illis · Nescitis parabolam hanc · Et quo
modo omnes parabolas cognoscetis ·

Qui seminat · uerbum seminat · Hi autem sunt
qui circa uiam ubi seminatur uerbum · & cum
audierint confestim uenit satanas & aufert uer
bum quod seminatum est in cordibus eorum ·
Et hi sunt similiter qui super petrosa seminantur ·
Qui cum audierint uerbum · statim cum gau
dio accipiunt illud · & non habent radicem in
se · sed temporales sunt · Deinde orta tribulati
one & persecutione propter uerbum confestim
scandalizantur · Et alii sunt qui in spinis se
minantur · hi sunt qui uerbum audiunt · &
erumne saeculi · & deceptio diuitiarum · &
circa reliqua concupiscentiae introeuntes suf
focant uerbum · & sine fructu efficitur · Et hi
sunt qui super terram bonam seminati sunt · qui
audiunt uerbum & suscipiunt · & fructifican
unum triginta · & unum sexaginta · & unum
centum ·

Et dicebat illis · Numquid uenit lucerna ut
sub modio ponatur · aut sub lecto · Nonne ut
super candelabrum ponatur ·

Nonenim est aliquid absconditum quod non manifestetur: nec factum est occultum sed vt inpalā
ueniat · Siquis habet aures audiendi audiat ·

Et dicebat illis: Videte quid audiatis: in qua
mensura mensi fueritis remetietur uobis: & adi
cietur uobis ·

Qui enim habet dabitur illi · & qui non habet
etiam quod habet: auferetur abillo ·

Et dicebat · Sic est regnum dī quem admodum
si homo iaciat semen interram & dormiat ·
& exsurgat nocte ac die & semen germinet ·
& increscat dum nesciat ille · Ultro enim ter
ra fructificat primum herbam · deinde spicā ·
deinde plenum frumentum inspica · Et cum
se prodiderit fructus: statim mittit falcem · quo
niam ad est messis ·

Et dicebat · Cui assimilabimus regnum dī ·
aut cui parabole comparabimus illud ·
Sicut granum sinapis quod cum seminatum
fuerit interra · minus est omnibus seminibus
que sunt interra · Et cum seminatum fuerit
ascendit & fit maius omnibus holeribus · &
facit ramos magnos: ita ut possint subumbra
tius aues celi habitare ·

Et talibus multis parabolis loquebatur eis ver
bum: prout poterant audire · Sine parabola

autem non loquebatur eis.

Et cum descendisset de naui statim occurrit ei de monumentis homo in spū immundo.

Et erat illis mulla die. cum ēt sero factum. Transeamus contra. & dimittentes turbam assumunt eum ita ut erat in naui. & alie naues erant cū illo. Et facta est procella magna uenti. & fluctus mittebat in nauem. ita ut impleretur nauis. Et erat ipse in puppi supra ceruical dormiens. Et excitant eum & dicunt ei. Magister non ad te pertinet quia perimus. Et exurgens cōminatus est uento. & dixit mari. Tace obmutesce. & cessauit uentus. & facta est tranquillitas magna. Et ait illis. Quid timidi estis. nec dum habetis fidem. Et timuerunt magno timore. & dicebant ad alterutrum. Quis putas est iste. quia & uentus & mare obediunt ei. Et uenerunt transfretauerunt maris. in regionem gerasenorum. Et exeunti ei de naui statim occurrit demoniumentis homo in spū immundo. qui domicilium habebat in monumentis. & neq; catenis iam quisquam eum poterat ligare. quoniam sepe compedibus & catenis uinctus. distrupisset catenas & compedes comminuisset. Et nemo poterat eum domare. & semper nocte ac die in monumentis & in montib: erat. clamans & concidens se lapidibus. Vi

dens autem nim̃ alongε cucurrit & adorauit eū;
& clamans uoce magna dixit · Quid mihi & ti
bi iesv fili dī summi · Adiuro te p dēm ne me
torqueas · Dicebat enim illi · Exi spiritus im
munde ab homine · Et interrogabat eum ·
Quid tibi nomen est · Et dicit ei · Legio no
men mihi est · quia multi sumus · Et deprecā
batur eum multum ne se expelleret extra re
gionem · Erat autem ibi circa montem grex por
corum magnus pascens · Et deprecabantur eū
spiritus dicentes · Mitte nos in porcos ut in eos
introeamus · Et concessit eis statim iesus · Et
exeuntes spiritus immundi · introierunt in
porcos · Et magno impetu grex precipitatus
est in mare · Erant autem quasi duo milia · & suffocati sunt in
mari · Qui autem pascebant eos fugierunt ·
& nunciauerunt in ciuitate · & in agros · Et
exierunt uidere quid est factum · Et uenium
ad iesum & uident illum qui a demonio uex
abatur sedentem uestitum & sane mentis · &
timuerunt · Et narrauerunt illis qui uide
rant qualiter factum est ei qui demonium
habuerat · & de porcis · Et rogare eum coepe
runt ut discederet de finibus eorum ·

de al. mss. I. Lucanus

Cumq; ascenderet nauem coepit illum depre
cari qui a demonio uexatus fuerat ut esset

cum illo · Et non admisit eum sed ait illi · Va
de in domum tuam ad tuos · & ad nuntia illis
quanta tibi dñs fecerit · & misertus sit tui ·
Et abiit & coepit predicare in decapoli ·
quanta sibi fecisset ihc · & oms mirabantur · V

ccc xl. unus
ccl. lxxx tres
l. lxxx v

ET CUM TRANS
cendisset ihc in naui rursus trans fretū ·
congregata est turba multa ad illum · Et
erat circa mare · & uenit quidam de archisy
nagogis nomine iairus · Et uidens eum pro
cidit ad pedes eius · & deprecabatur eum
multum dicens · Quoniam filia mea in extre
mis est · ueni impone manum sup eam ut sal
ua sit · & uiuat · Et abiit cum illo · & seque
batur eum turba multa · & comprimebant
illum · Et mulier que erat in profluuio sangui
nis annis duodecim · & multa passa
a conpluribus medicis · & erogauerat omnia
sua · nec quicquam profecerat · sed magis de
terius habebat · Cum audisset de ihū · uenit
in turba retro · & tetigit uestimentum eius ·
Dicebat enim · Quia si uel uestimentum eius
tetigero · salua ero · Et confestim siccatus est
fons sanguinis eius · & sensit corpore quod sana
ta esset a plaga · Et statim ihc cognoscens in se

metipso uirtutem quę exierat de eo conuersus
adturbam aiebat. Quis tetigit uestimenta
mea? Et dicebant ei discipuli sui. Uides turbam comprimentem te & dicis: Quis me tetigit? Et circumspiciebat uidere eam quae hoc fecerat. Mulier autem timens & tremens sciens quod factum est in se uenit & procidit ante eum & dixit ei omnem ueritatem. Ille autem dixit ei. Filia fides tua te saluam fecit. uade in pace & esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquente uenerunt ab archisynagogo dicentes: Quia filia tua mortua est. quid ultra uexas magistrum. Ihe autem uerbo quod dicebatur audito ait archisynagogo. Noli timere tantum modo crede. Et non admisit quemquam sequi se nisi petrum & iacobum & iohannem fratrem iacobi. Et ueniunt ad domum archisynagogi. et uidet tumultum & fletus & ululatus multum. & ingressus ait eis. Quid turbamini & plorans? Puella non est mortua sed dormit. Et irridebant eum. Ipse uero eiectis omnibus adsumit patrem & matrem puellę & qui secum erant. & ingreditur ubi erat puella iacens. Et tenens manum puellę ait illi. TABITHA CUMI quod est inter

prtxtum · puella tibi dico surge · Et confestim
surrexit puella & ambulabat · Erat autem
annorum duodecim · Et obstupuerunt stupo
re maximo · Et precepit illis vehementer: ut
nemo id sciret · Et dixit dari illi manducare ·
Et egressus inde abiit in patriam suam & sequu
buntur illum discipuli sui · Et facto sabbato ·
coepit in sỹnagoga docere · Et multi audien
tes admirabantur in doctrina eius dicentes ·
Unde huic hec omnia · Et que est sapientia
que data est illi · Et virtutes tales que per manus
eius efficiuntur · Nonne iste est faber filius
marie · frater iacobi & ioseph · & iude & sỹmo
nis · nonne & sorores eius hic nobiscum sunt · Et
scandalizabantur in illo ·

Et dicebat eis ihē · Quia non est prophēta sine ho
nore nisi in patria sua · & in cognatione sua &
in domo sua · Et non potuit ibi virtutem ullā
facere · nisi paucos infirmos imposuis manibus
curans · Et mirabatur propter incredulitatem
illorum ·

Et circumibat castella in circuitu docēs ·

Et conuocauit duodecim · & coepit eos mittere
binos · & dabat illis potestatem spirituum im
mundorum · Et precepit eis ne quid tollerent
in via nisi virgam tantum · non peram · non

panem · neq; in ʒona aſ · ſed calciatoſ ſandaluſ ·
& ne induerentur duabus tunicis ·

Et dicebat eis · Quocunq; introieritis in domū
illic manete · donec exeatis inde ·

Et quicunq; non receperint uos nec audierint
uos · exeuntes inde excutite pulueren depe
dibus uriſtrum in teſtimonium illis ·

Et exeuntes predicabant ut pœnitentiam age
rent · & demonia multa eiciebant · & ungebant
oleo multos ægros & ſanabant ·

Et audiuit herodes rex · manifeſtum factum eſt
nomen eius · & dicebat · Quia iohannes bap
tiſta reſurrexit a mortuis · & propterea operā
tur uirtutes in illo · Alii autem dicebant ·
quia helias eſt · Alii uero dicebant · quia p
pheta eſt · quaſi unus ex pphetis ·

Quo audito herodes ait · Quem ego decollaui
iohannem · hic a mortuis reſurrexit ·

IPSE ENIM HERODES
miſit ac tenuit iohannem & uinxit eum mar
cere propter herodiadem uxorem philippi fris
ſui · quia duxerat eam ·

Dicebat enim iohannes herodi · Non licet tibi
habere uxorem fris tui · Herodias autem in
ſidiabatur illi · & uolebat occidere eum nec
poterat · Herodes enim metuebat iohannem

ſeciſ eum uirum iuſtum & ſanctum · & cuſtodie
bat eum · & audito eo multa faciebat · & liben
ter eum audiebat · & cum dieſ oportunus
accidiſſet · herodes natalibus ſuis cenam fecit prin
cipibus & tribunis & primis galilee · Cumq;
introiſſet filia ipſius herodiadis & ſaltaſſet
& placuiſſet herodi ſimulq; recumbentibus
rex ait puelle · Pete a me quod uis · & dabo
tibi · & iurauit illi · quia quicquid peteriſ
dabo tibi · licet dimidium regni mei · Quae
cum exiſſet · dixit matri ſuae · Quid petam ·
& illa dixit · Caput iohannis baptiſte ·
Cumq; introiſſet ſtatim cum feſtinatione
ad regem · petiit dicens · Uolo ut protinus
deſ mihi in diſco caput iohannis baptiſte ·
& contriſtatus eſt rex propter iuſiurandum ·
& propter ſimul recumbentes · nolut eam contriſ
tare · ſed miſſo ſpiculatore precepit adferri caput
eius in diſco · Et decollauit eum in carcere &
adtulit caput eius in diſco & dedit illud pu
elle · & puella dedit matri ſue · Quo audito
diſcipuli eius uenerunt & tulerunt corpus
eius & poſuerunt illud in monumento · VI.

ET CONGREGANTES
apoſtoli ad eum · renuntiauerunt illi

omnia quae egerant & docuerant.

Et ait illis. Uenite seorsum in desertum locum & requi
scite pusillum. Erant enim qui ueniebant &
redibant multi. & nec manducandi spacium
habebant.

Et ascendentes in nauem abierunt in desertum lo
cum seorsum. & uiderunt eos abeuntes. & cog
nouerunt multi & pedestres de omnibus ciui
tatibus concurrerunt illuc. & praeuenerunt eos.
Et exiens uidit multam turbam hic. & miser
tus est super eos. quia erant sicut oues non ha
bentes pastorem. & coepit docere illos multa.

Et cum iam hora multa fieret. accesserunt disci
puli eius dicentes. Desertus est locus hic. & ia
hora praeterit. Dimitte illos ut euntes in
proximas uillas & uicos. emant sibi cibos quos
manducent. Et respondens ait illis. Date
illis manducare. Et dixerunt ei. Euntes
emamus denarius ducentis panes. & dabimus
eis manducare. Et dicit eis. Quot panes ha
betis. ite & uidete. Et cum cognouissent dicunt.
Quinque. & duos pisces. Et praecepit illis ut ac
cumbere facerent omnes secundum contuber
nia super uiride foenum. Et discubuerunt in
partes centenos & quinquagenos. Et ac
cepit quinque panibus & duobus piscibus in

tuens ſ incedum · benedixit & fregit panes & dedit
diſcipulis ſuis ut ponerent ante eos · Et duos
piſces diuiſit omnibus · Et manducauerunt
omnes & ſaturati ſunt · Et ſuſtulerunt reliqui
as fragmentorum duodecim cophinos plenos
& depiſcib: · Erant autem qui manducauerunt
quinq: milia uirorum ·

Et ſtatim coegit diſcipulos ſuos aſcendere nauē
ut precederent eum tranſfretum ad bethſaidā ·
dum ipſe dimitteret populum ·

Et cum dimiſſet eos · abiit in montem orare ·

Et cum ſero eſſet · erat nauis in medio mari · &
ipſe ſolus in terra · Et uidens eos laborantes
in remigando · erat enim uentus contrarius eis ·
Et circa quartam uigiliam noctis uenit ad
eos ambulans ſup mare · & uolebat preterire
eos · At illi ut uiderunt eum ambulantem
ſup mare putauerunt fantaſma eē & excla
mauerunt · Omnes enim eum uiderunt · & con
turbati ſunt · Et ſtatim locutus eſt cum eis ·
& dixit eis · Confidite · ego ſum · nolite timere

Et aſcendit ad illos in nauem & ceſſauit uentus ·
Et plus magis intra ſe ſtupebant · Non enim
intellexerant de panibus · erat enim cor illo⁹
obcecatum · Et cum tranſfretaſſent · puene
runt in terram geneſareth · & adplicuerunt ·

Cumq: egressi essent de naui · continuo cognouerunt
eum · Et percurrentes uniuersam regionem illi ·
ceperunt ingrabantes eos qui se male habebant
circumferre · ubi audiebant eum esse · Et quo
cumq: introibat in uicos uel in uillas aut
ciuitates · in plateis ponebant infirmos · & deprecabantur eum ut uel fimbriam uestimenti
eius tangerent · Et quotquot tangebant eum
salui fiebant ·

Et conueniunt ad eum pharisei · & quidam de
scribis uenientes ab hierosolimis · Et cum uidissent quosdam ex discipulis eius communibus
manibus id est non lotis manducare panes · uituperauerunt · Pharisei enim & omnes iudei
nisi crebro lauent manus non manducant · tenentes traditionem seniorum · & a foro nisi baptizentur · non comedunt · Et alia multa que
tradita sunt illis seruare baptismata calicum
& urceorum · & aramentorum & lectorum ·

Et interrogabant eum pharisei & scribe · Quare discipuli tui non ambulant iuxta traditionem seniorum · sed communibus manibus
manducant panem · At ille respondens · dixit
eis · Bene prophetauit esaias de uobis ypocritis ·
sicut scriptum est · Populus hic labiis me honorat · cor autem eorum longe abest a me ·

mundum autem me colunt· docentes doctrinas
precepta hominum; relinquentes enim manda
tum dei tenetes traditionem hominum· bapti
smata urceorum & calicum· & alia similia his
facitis multa· Et dicebat illis· Bene irritum
facitis preceptum dei· ut traditionem uram ser-
uetis· Moyses enim dixit· honora patrem tu
um & matrem tuam· Et qui maledixerit pa
tri aut matri· morte moriatur· Uos autem di
citis· Si dixerit homo patri aut matri corban·
quod est donum quodcumq; ex me tibi profue
rit· & ultra non dimittitis eum quicquam fa
cere patri suo aut matri rescindentes uerbum
dei p traditionem uram quam tradidistis· & si
milia huiusmodi multa facitis· Et aduocans
rursum turbam· dicebat illis· Audite me om
nes & intelligite· Nihil est extra hominem
introiens in eum quod possit eum coinquinare·
sed quę de homine procedunt· illa sunt quae
communicant hominem· Si quis habet aures
audiendi audiat·

Et cum introisset in domum a turba· interroga
bant eum discipuli eius parabolam· Et ait
illis· Sic & uos imprudentes estis· non intelle
gitis quia omne extrinsecus introiens in homi
nem non potest eum communicare· quia non

[illegible] cum sed manu[illegible] [illegible]
ent purgans omnes dicas. Dicebat autem. Quo
niam que de homine exeunt illa communicant
hominem. Intus enim de corde hominum
cogitationes male procedunt. Adulteria fornica
tiones homicidia furta auaricie nequitie do
lus impudicitia oculus malus blasphemia
superbia stultitia omnia hec mala abintus pro
cedunt & communicant hominem.

Et inde surgens abiit in fines tyri & sydonis. Et cum
gressus domum neminem uoluit scire.
& non potuit latere. Mulier enim statim ut
audiuit de eo cuius habebat filia spiritum im
mundum [illegible] ad pedes eius.
Erat autem mulier gentilis syrophenissa genere.
Et rogabat eum ut demonium eiceret de filia
eius. Qui dixit illi. Sine prius saturari filios.
Non est enim bonum sumere panem filiorum
& mittere canibus. At illa respondit & dicit
ei. Utiq; dne. Nam & catelli sub mensa come
dunt de micis puerorum. Et ait illi. Propter
hunc sermonem uade. exiit demonium de filia
tua. Et cum abisset domum suam. inuenit pu
ellam iacentem super lectum & demonium ex
isse.

finibus tyri · uenit ꝓsydonem admare galilee in
termedios fines decapoleos · Et adducunt ei surdum
& mutum · & deprecabantur eum ut imponat illi manum · Et adprehendens eum de turba seorsum · misit digitos suos in auriculas eius ·
& expuens tetigit linguam eius · & suspiciens
in celum ingemuit · & ait illi · Effeta · quod est
adaperire · Et statim aperte sunt aures eius ·
& solutum est uinculum linguę eius · & loquebatur recte · Et ꝓcepit illis · ne cui dicerent ·
Quanto autem eis precipiebat · tanto magis plus
predicabant · & eo amplius admirabant dicentes ·
Bene omnia fecit · & surdos fecit audire & mutos loqui · In illis diebus iterum
CVM TURBA ESSET
cet & nec haberent quod manducarent · conuocatis discipulis ait illis · Misereor sup turbā ·
quia ecce iam triduo sustinent me · nec habent
quod manducent · Et si dimisero eos ieiunos
in domum suam · deficient in uia · Quidam
enim ex eis · de longe uenerunt · Et responderunt ei discipuli sui · Unde istos poterit
quis hic saturare panibus in solitudine · Et
interrogauit eos · Quot panes habetis · Qui
dixerunt · Septem · Et ꝓcepit turbe · discū

bat ſuperiam · Et accipiens ſeptem panes gra
as agens fregit & dabat diſcipulis ſuis ut appo
nerent · & apposuerunt turbe · Et habebant pi
ciculos paucos · & ipſos benedixit · & iuſſit appo
ni · Et manducauerunt · & ſaturati ſunt · Et
ſustulerunt quod ſuperauerat de fragmentis
ſeptem ſportas · Erant autem qui manduca
uerunt quasi quattuor milia · & dimisit eos ·
Et statim ascendens nauem cum discipulis ſuis
uenit in partes dalmanutha ·

Et exierunt pharisei & coperunt conquirere cū
eo · querentes abillo ſignum de celo · temptan
tes eum ·

Et ingemiscens ſpū ait · Quid generatio iſta que
rit ſignum · Amen dico uobis · ſi dabitur gene
rationi iſti ſignum · Et dimittens eos ascendens
iterum nauem abiit transfretum · & oblti ſun
ſumere panes · & niſi unum panem non habe
bant ſecum in nauj ·

Et precipiebat eis dicens · Uidete · cauete a fer
mento pharisęorum · & fermento herodis ·

Et cogitabant ad alterutrum dicentes · Qua
panes non habemus · Quo cognito ihc ait illis ·
Quid cogitatis quia panes non habetis · Num
quid cognoscitis nec intelligitis · Adhuc ce
catum habetis cor uestrum · oculos habentes

nonuideat⁹ & aures habentes nonaudiat⁹. Nec
recordamini quando quinq; panes fregi inquinq;
milia & quot cophinos fragmentorum plenos
sustulistis⁹. Dicunt ei. Duodecim. Quando &
septem panes inquatuor milia quot sportas
fragmentorum tulistis⁹. Et dicunt ei. Septem.
Et dicebat eis⁹. Quomodo nondum intelligitis.

Et uenunt bethsaida. & adducunt ei cecum. &
rogabant eum ut illum tangeret. Et ad pre
hensa manu cci. eduxit eum extra uicum.
Et exspuens⁹ oculos eius impositis⁹ manibus
suis⁹ interrogauit eum si aliquid uideret. Et
aspiciens⁹ ait. Uideo homines⁹ uelut arbores⁹
ambulantes⁹. Deinde iterum imposuit manus
super oculos eius⁹ & coepit uidere: & restituitus
est ita ut uideret clare omnia. Et misit illu
in domum suam dicens⁹. Uade in domum tua.
& si in uicum introieris⁹ nemini dixeris⁹.

Et egressus est ihc & discipuli eius in castella cesa
reę philippi. & in uia interrogabat discipulos
suos dicens⁹ eis⁹. Quem me dicunt esse homines⁹.
Qui respondentes illi dixerunt⁹. Iohannem bap
tistam. Alii heliam. Alii uero quasi unum pro
phetas⁹. Tunc dicit illis. Uos uero quem me
dicitis⁹ esse⁹.

Respondens⁹ petrus⁹ ait illi. Tu es⁹ xpc. Et commi

natus est ascendi dicatur dello. Et cepit do
cere illos. quoniam oportet filium hominis mul
ta pti & reprobari a senioribus. & a summis sacer
dotibus. & scribis. & occidi. & post tres dies re
surgere. Et palam uerbum loquebatur:

Et adprehendens eum petrus cepit increpare
eum. Qui conuersus & uidens discipulos suos.
comminatus est petro dicens. Uade retro me
satanas quoniam non sapis que di sunt sed
que sunt hominum.

Et conuocata turba cum discipulis suis dixit eis.
Si quis uult me sequi. deneget se ipsum. & tol
lat crucem suam. & sequatur me. Qui enim
uoluerit animam suam saluam facere. p̄det ea.
Qui autem p̄diderit animam suam ppter me
& euangelium. saluam eam faciet. Quid enī
p̄derit homo si lucretur mundum totum.
& detrimentum faciat anime sue. Aut quid
dabit homo commutationem pro anima sua.

Qui enim me confusus fuerit & mea uerba in
generatione ista adultera & peccatrice. & fi
lius hominis confundetur eum cum uenerit
in gloria patris sui cum angelis sanctis.

Et dicebat illis. Amen dico uobis. quia sunt
quidam de hic stantibus qui non gustabunt
mortem. donec uideant regnum dei uenien

mundum. Et post dies sex assumit ihc petrū
& iacobum. & iohannem & ducit illos in mon
tem excelsum seorsum solos. & transfiguratus
est coram ipsis. & uestimenta eius facta sunt
splendentia & candida nimis qualia
fullo super terram non potest candida facere.
Et apparuit illis helias cum moyse. & erant
loquentes cum ihū. Et respondens petrus ait
ihū. Rabbi. bonum est nos hic ee. & faciamus
tria tabernacula. tibi unum & moysi unum.
& helie unum. Non enim sciebat quid diceret.
Erant enim timore exterriti. Et facta est nu
bes obumbrans eos. Et uenit uox de nube
dicens. Hic est filius meus carissimus. audite
illum. Et statim circumspicientes. neminem
amplius uiderunt. nisi ihm tantum secum.
Et descendentibus illis de monte. precepit illis
ne cui que uidissent narrarent. nisi cum filius
hominis a mortuis resurrexerit.

de Lectio viii
usq; ad
sexta

Et uerbum continuerunt apud se conquirentes
quid est cum a mortuis resurrexerit.

de Lectio viii
usq; ad
finem

Et interrogabant eum dicentes. Quid ergo di
cunt pharisei & scribe. quia helyam oportet
uenire primum. Qui respondens ait illis.
Helias cum uenerit primo. restituet omnia.
Et quomodo scriptum est in filium hominis

ut multa patiatur & contempnatur. Sed dico uo
bis. qua & bestiis uenit. & fecerunt illi que cuq:
uoluerunt. sicut scriptum est de eo.

Et uidens discipulos suos uidit turbam mag
nam circa eos. & scribas conquirentes cum illis.
Et confestim omnis populus uidens eum. stu
pefactus est & expauerunt. Et accurrentes sa
lutabant eum. Et interrogauit eos. Quid in
ter uos conquiritis.

Et respondens unus de turba dixit. Magister
adtuli filium meum ad te habentem spiritum
mutum. Qui ubicumq: eum apprehenderit
allidit eum & spumat. & stridet dentibus. &
arescit. Et dixi discipulis tuis ut eicerent illu.
& non potuerunt. Qui respondens ei dicit.
O generatio incredula. quam diu apud uos ero.
Quamdiu uos patiar. Afferte illum ad me.
Et adtulerunt eum. Et cum uidisset illum.
statim spiritus conturbauit eum. & elisus in
terra uolutabatur spumans. Et interroga
uit patrem eius. Quantum temporis est ex
quo hoc ei accidit. At ille ait. A bmfantia.
Et frequenter eum in igne & in aquas mi
sit. ut eum perderet. Sed si quid potes adiuua
nos misertus nri. Ihc autem ait illi. Si potes
credere. omnia possibilia credenti. Et cum

nuo exclamans pater pueri · cum lacrimis ait dicens · Credo dñe · adiuua incredulitatem meam · Et cum uidisset ihc concurrentem turbam · comminatus est spiritui immundo dicens illi · Surde & mute spiritus · ego tibi precipio exi ab eo · & amplius non introeas in eum · Et clamans & multum discerpens eum · exiit ab eo · Et factus est sicut mortuus · ita ut multi dicerent · quia mortuus est · Ihc autem tenens manum eius · eleuauit illum · & surrexit ·

Et cum introisset in domum · discipuli eius secreto interrogabant eum · Quare nos non potuimus eicere eum · Et dixit illis · Hoc genus in nullo potest exire · nisi in oratione & ieunio ·

Et inde profecti · transibant per galilaeam · nec uolebat scire quisquam · Docebat autem discipulos suos & dicebat illis · Quoniam filius hominis tradetur in manus hominum & occident eum · & occisus tertia die resurget · At illi ignorabant uerbum · & timebant eum interrogare ·

Et uenerunt capharnaum · Qui cum domi esset · interrogabat eos · Quid in uia tractabatis · Illi tacebant · Siquidem inter se in uia disputa

tantum qui sc̄i illorum minor. Et residens uo
cauit duodecim. & ait illis. Si quis uult primꝰ
cē. erit omnium nouissimus. & omnium minis
tr. Et accipiens puerum statuit eum in me
dio eorum. Quem cum complexus cē. ait illis.
Quisquis unum exhuiusmodi pueris recepe
rit in nomine meo. me recipit.

Et qui cumq; me susceperit. non me suscipit.
sed eum qui me misit.

Respondit illi iohannes dicens. Magister. uidimus quendam in nomine tuo eiicientem demonia qui non sequitur nos. & phibuimus eum. Ihē autem ait. Nolite phibere eum. Nemo est enim qui faciet uirtutem in nomine meo. & possit cito male loqui de me. Qui enim non est aduersum uos. pro uobis est.

Quisquis enim potum dederit uobis calicem aque in nomine meo quia xpi estis. amen dico uobis. non perdet mercedem suam.

Et quisquis scandalizauerit unum exhis pusillis credentibus in me. bonum est ei magis sicut circundaretur mola asinaria collo eius. & in mare mitteretur.

Et si scandalizauerit te manus tua. abscide illā.
Bonum est tibi debilem introire in uitam.
quam duas manus habentem ire in gehennā

mignem inextinguibilem.

Vbi uermis eorum non moritur. & ignis non extinguitur. Et si pes tuus te scandalizat amputa illum: bonum est tibi claudum intrare in uitam aeternam quam duos pedes habentem mitti in gehennam ignis inextinguibilis. ubi uermis eorum non moritur: & ignis non extinguitur: Quod si oculus tuus scandalizat te. eice eum. Bonum est tibi luscum intrare in regnum dei. quam duos oculos habentem mitti in gehennã ignis. ubi uermis eorum non moritur: & ignis non extinguitur: Omnis enim igne salietur. & omnis uictima sale salietur.

Bonum est sal. quod si sal insulsum fuerit. in quo illud condietis. Habete in uobis sal. & pacem habete inter uos.

Et inde exurgens uenit in fines iudee ultra iordanem. & conuenerunt iterum turbe ad eum. & sicut consueuerat iterum docebat illos. Et accedentes pharisei interrogabant eum. si licet uiro uxorem dimittere. temptantes eum. At ille respondens dixit eis. Quid uobis precepit moyses. Qui dixerunt. Moyses permisit libellum repudii scribere. & dimittere. Quibus respondens ihc ait. Ad duritiam cordis uri scripsit uobis preceptum istud. Ab initio au

tem creauit masculum & femminam fecit eos dñs.
Propter hoc relinquet homo patrem suum &
matrem & adherebit aduxorem suam & erunt
duo in carne una. Itaq: iam non sunt duo sed
una caro. Quod ergo dñs iunxit. homo
non separet.

Et in domo rursum discipuli eius de eodem in
terrogauerunt eum.

Et dicit illis. Quicunq: dimiserit uxorem suã
& aliam duxerit adulterium committit sup
eam. Et si uxor dimiserit uirum suum.
& alii nupserit mechatur.

Et offerebant illi paruulos ut tangeret illos.
Discipuli autem comminabantur offerentibus.
Quos cum uidisset indigne tulit. & ait illis.
Sinite paruulos uenire ad me. & ne prohibueri
tis eos. talium est enim regnum dei. Amen di
co uobis quisquis non receperit regnum dei
uelut paruulus non intrabit in illud. Et cõ
plexans eos & imponens manus super illos benedicebat eos.

Et cum egressus esset in uiam procurrens quidam
genu flexo ante eum rogabat eum. Magis
ter bone. quid faciam ut uitam aeternam per
cipiam. Ihc autem dixit ei. Quid me dicis
bonum. Nemo bonus nisi unus deus. Precepta

nosti. Ne adulteris. ne occidas. ne furteris. ne fal
sum testimonium dixeris. ne fraudem feceris. ho
nora patrem tuum & matrem. At ille respon
dens ait illi. Magister. omnia hec obseruaui
a iuuentute mea.

Hec autem iesus cum dilexit eum. & dixit
illi. Unum tibi deest. uade quecumq; ha
bes uende & da pauperibus. & habebis thesau
rum in celo. & ueni sequere me.

Qui contristatus in uerbo abiit meren. Erat
enim habens possessiones multas. Et cir
cumspiciens ihc. ait discipulis suis. Quamdif
ficile qui pecunias habent in regnum di in
troibunt. Discipuli autem obstupescebant
in uerbis eius. At ihc rursus respondens ait
illis. Filioli. quam difficile est confidentes
in pecunias in regnum di introire. Facilius
est camelum per foramen acus transire. quam
diuitem intrare in regnum dei. Qui magis
admirabantur: dicentes ad semetipsos. Et
quis potest saluus fieri. Et intuens illos ihc
ait. Apud homines impossibile est. sed non
apud deum. Omnia enim possibilia sunt apud
deum. Et coepit petrus dicere. Ecce nos di
misimus omnia. & secuti sumus te.

Respondens ihc ait. Amen dico uobis. nemo est

quicquid habet domum aut fratres aut sorores
aut patrem aut matrem aut filios aut agros
propter me & propter euangelium qui non accipiet
centies tantum nunc in tempore hoc domos & fratres & sorores & matres & filios & agros cum persecutionibus & in seculo futuro vitam aeternam.

Multi autem erunt primi nouissimi & nouissimi primi. VIIII.

ERANT AUTEM in via ascendentes in hierosolimam & praecedebat illos ihc & stupebant & sequentes timebant. Et assumens iterum duodecim coepit illis dicere quae essent ei eventura. Quia ecce ascendimus hierosolymam & filius hominis tradetur principibus sacerdotum & scribis & senioribus & damnabunt eum morte & tradent eum gentibus & illudent ei & conspuent eum & flagellabunt eum & interficient eum & tertia die resurget.

Et accedunt ad illum iacobus & iohannes filii zebedei dicentes. Magister volumus ut quodcumq; petierimus faciat nobis. At ille dixit eis. Quid vultis ut faciam vobis? Et dixerunt. Da nobis ut unus ad dexteram tuam & alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria tua.

Ihc autem ait eis. Nescitis quid petatis. Potestis
bibere calicem quem ego bibo. Aut baptismo
quo ego baptizor baptizari. At illi dixerunt
ei. Possumus. Ihc autem ait eis. Calicem qui
dem quem ego bibo bibetis. & baptismum quo
ego baptizor baptizabimini. sedere autem ad
dexteram meam uel ad sinistram non est meum
dare uobis. sed quibus paratum est.

Et audientes decem. coeperunt indignari de
iacobo & iohanne. Ihc autem uocans eos. ait
illis. Scitis quia hi qui uidentur principari
gentibus dominantur eis. & principes eorum
potestatem habent ipsorum. Non ita est autem
inuobis. sed quicumq; uoluerit fieri maior
erit uester minister. Et quicumq; uoluerit
inuobis primus esse. erit omnium seruus.

Nam & filius hominis non uenit ut ministretur
ei. sed ut ministret. & det animam
suam redemptionem pro multis.

Et uenunt hiericho. & proficiscente eo de hie
richo & discipuli eius & plurima multitudi
ne. filius thimei bartimeus cecus sedebat iux
ta uiam mendicans. Qui cum audisset quia
ihc nazarenus est. coepit clamare & dicere.
Fili dauid ihu. miserere mei. Et comminabantur
illi multi ut taceret. At ille multo

magis clamabit fili dauid miserere mei · Et
stans ihc precepit illum uocari · Et uocant
cecum dicentes ei · Animaequior esto surge
uocat te · Qui proiecto uestimento suo exiliens
uenit adeum · Et respondens ihc dixit illi ·
Quid uis tibi faciam · Cecus autem dixit ei ·
Rabboni ut uideam · Ihc autem ait illi · Va
de fides tua te saluum fecit · Et confestim u
dit · & sequebatur eum in uia ·

Et cum adpropinquarent hierosolymę & bethanię ad montem oliuarum · mittit duos ex discipulis suis · & ait illis · Ite in castellum quod contra uos · & statim introeuntes illuc · inuenietis pullum ligatum super quem nemo adhuc hominum sedit · soluite illum & adducite · Et si quis uobis dixerit quid facitis · dicite quia dño necessarius est · & continuo illum dimittet huc ·

Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in biuio · & soluunt eum · Et quidam de illic stantibus dicebant illis · Quid facitis soluentes pullum · Qui dixerunt eis sicut preceperat illis ihc · Et dimiserunt eos · & duxerunt pullum ad ihm · & imponunt illi uestimenta sua · & sedit super eum · Multi autem uestimenta sua strauerunt in uia · Alii autem

frondes cedebant de arboribus & sternebant uia.
Et qui præibant & qui sequebantur clamabant
dicentes. Osanna. benedictus qui uenit in nom
ne dñi. Benedictū quod uenit regnum patris
nri dauid osanna in excelsis.
Et introivit hierosolimam in templum et circū
spectis omnibus cum iam uespera esset hora exiit
in bethaniam cum duodecim. Et alia die
cum exirent a bethania esuriit. Cumq; uidis
set a longe ficum habentem folia. uenit si quid
forte inueniret in ea. Et cum uenisset ad eam
nihil inuenit præter folia. Non enim erat tem
pus ficorum. Et respondens dixit ei. Iam nō
amplius in æternum quisquam fructum ex te
manducet. Et audiebant discipuli eius.
Et uenunt hierosolymam. & introisset in tem
plum cœpit eicere uendentes & ementes in tem
plo. & mensas nummulariorum & cathedras
uendentium euertit. & non sinebat ut quisquā
transferret uas per templum. Et docebat dicens
eis. Nonne scriptum est: quia domus mea do
mus orationis uocabitur omnibus gentibus. uos
autem fecistis eam speluncam latronum.
Quo audito principes sacerdotum & scribe que
rebant quomodo eum perderent; timebant enī
eum. quoniam uniuersa turba admirabatur

sup doctrina eius.

Et cum uespere facta esset egrediebatur de ciuitate.

Et cum mane transirent uiderunt ficum aridam factam a radicibus. Et recordatus petrus dixit ei. Rabbi. ecce ficus cui maledixisti aruit.

Et respondens ihc ait illis. Habete fidem dei.

Amen dico uobis. quia quicunq; dixerit huic monti. tollere & mittere in mare & non hesitauerit in corde suo sed crediderit. quia quod cunq; dixerit fiat. fiet ei.

Propter ea dico uobis omnia quecunq; orantes petitis. credite quia accipietis & uenient uobis.

Et cum stabitis ad orandum dimittite si quid habetis aduersus aliquem ut et pater uester qui in celis est dimittat uobis peccata ua. Quod si uos non dimiseritis nec pater uester qui in celis est dimittet uobis peccata uestra.

Et ueniunt rursus hierosolimam. & cum ambularet in templo accedunt ad eum summi sacerdotes. & scribe. & seniores. & dicunt illi. In qua potestate hec facis. & quis tibi dedit hanc potestatem ut ista facias. Ihc autem respondens ait illis. Interrogabo uos & ego unum uerbum. & respondete mihi. & dicam uobis

inqua potestate hæc faciam. Baptismum iohan
nis de cælo erat an ex hominibus. Respondete
mihi. ¶ Illi cogitabant secum dicentes. Si dix
erimus de cælo dicet. Quare ergo non credidistis
ei. Si dicemus ex hominibus timebant populum.
Omnes enim habebant iohannem quia uere pro
pheta erat. Et respondentes dicunt ihū. Nesci
mus. Respondens ihc ait illis. Neq; ego dico
uobis in qua potestate hæc faciam.

Et cœpit illis in parabolis loqui. Uineam plan
tauit homo & circumdedit sepem. & fodit la
cum. & ædificauit turrem. & locauit eam agri
colis. & peregre profectus est. Et misit ad agri
colas in tempore seruum ut ab agricolis acciperet
de fructu uineæ. Qui ad prehensum eum ce
ciderunt. & dimiserunt uacuum. Et iterum
misit ad illos alium seruum. & illum in capite
uulnerauerunt. & contumelijs affecerunt. Et
rursum alium misit. & illum occiderunt. &
plures alios quosdam cedentes alios uero occi
dentes. Adhuc ergo habens unum filium ca
rissimum. & illum misit ad eos nouissimum
dicens. Quia reuerebuntur filium meum. Co
loni autem dixerunt ad inuicem. Hic est hæres.
uenite occidamus eum. & nostra erit hæreditas.
Et adprehendentes eum occiderunt. & eiece

runt extra uineam · Quid ergo faciet dominus uine. Ueniet & perdet colonos · & dabit uineam aliis · Nec scripturam hanc legistis · Lapidem quem reprobauerunt edificantes · hic factus est in caput anguli · A dño factum est istud · & est mirabile in oculis nostris ·

Et quærebant eum tenere · & timuerunt turbã · Cognouerunt enim quoniam ad eos parabolã hanc dixerit · & relicto eo abierunt ·

Et mittunt ad eum quosdam ex pharisæis & herodianis ut eum caperent in uerbo; qui uenientes dicunt ei · Magister scimus quia uerax es · & non curas quemquam · nec enim respicis in faciem hominum · sed in ueritate uiam dei doces · Licet dare tributum cesari an non dabimus · Quid simulationem nostram · Afferte mihi denarium ut uideam · At illi attulerunt ei · Et ait illis · Cuius est imago hæc & inscriptio · Dicunt illi · Cesaris · Respondens autem ihs dixit illis · Reddite igitur quæ sunt cesaris cesari · & quæ sunt dei deo · Et mirabantur super eo · Et uenerunt ad eum sadducæi qui dicunt resurrectionem non esse · Et interrogabant eum dicentes · Magister · moyses nobis scripsit ut si cuius frater mortuus fuerit & dimiserit uxorem & filios nonreliquerit

rit accipiat frater eius uxorem ipsius: & resuscitet
semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. & pri
mus accepit uxorem & mortuus est non relicto
semine. Et secundus accepit eam & mortuus e
& nec iste reliquit semen. Et tertius similiter.
Et acceperunt eam similiter septem. & non re
liquerunt semen. Nouissima omnium defunc
ta est & mulier. In resurrectione ergo cum resur
rexerint. cuius debit erit uxor? Septem enim
habuerunt eam uxorem. Et respondens ihc
ait illis. Nonne ideo errat is non scientes scrip
turas neq: uirtutem dei. Cum enim a mortuis
resurrexerint neq: nubent neq: nubentur. sed
sunt sicut angeli in celis. De mortuis autem
quod resurgant non legistis in libro moysi sup
rubum quomodo dixerit illi ds inquiens.
Ego sum ds abraham & ds isaac. & ds iacob. n
est ds mortuorum sed uiuorum. Uos ergo mul
tum errat is.

Et accessit unus de scribis qui audierat illos con
quirentes. & uidens quoniam illis bene respon
derit. interrogauit eum quod est primum om
nium mandatum. Ihc autem respondit ei.
Quia primum omnium mandatum est. Audi
israhel dns ds noster. ds unus est. & diliges dnm
dm tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua

& extota mente tua · & extota uirtute tua · hoc
est primum mandatum · Secundum autem simi
le est illi · Diliges proximum tuum tanquam
te ipsum · Maius horum aliud mandatū nonē ·
Et ait illi scriba · Bene magister in ueritate dix
isti quia unus est & non est alius preter eum ·
Et ut diligatur ex toto corde · & ex toto intel
lectu · & extota anima · & extota fortitudine ·
& diligere proximum tamquam se ipsum · Maius
ē omnibus holocaustomatibus & sacrificiis ·
Iēc autem uidens quod sapienter respondisset ·
dixit illi · Non es longe a regno dī ·
Et nemo iam audebat eum interrogare ·
Et respondens iēc dicebat docens in templo ·
Quomodo dicunt scribe xp̄m filium esse dauid ·
Ipse enim dauid dicit in spū sco · Dixit dns
dno meo sede a dextris meis donec ponam in
micos tuos scabellum pedum tuorum · Ipse er
go dauid dicit eum dnm · & unde est filius ei ·
Et multa turba eum libenter audiuit ·
Et dicebat ei in doctrina sua · Cauete a scribis
qui uolunt in stolis ambulare · & salutari in
foro · & in primis cathedris sedere in synagogis ·
& primos discubitus in cenis ·
Qui deuorant domos uiduarum sub obtentu p
lixe oronis · Hi accipient plus iudiciū ·

Et sedans hic contra gazophilacium aspiebat quo
modo turba iactant ẽ in gazophilaciũ; Et multi dim
tes iactabant multa. Cum uenisset autem una
uidua pauper misit duo minuta quod ẽ qua
drans. Et conuocans discipulos suos ait illis.
Amen dico uobis quoniam uidua hec pauper
plus omnibus misit qui miserunt in gazophi
lacium. Omnes enim ex eo quod abundabat
illis miserunt. hec uero de penuria sua omnia
que habuit misit totum uictum suum.
Et cum egrederetur de templo ait illi unus ex
discipulis suis. Magister aspice quales lapi
des & quales structure. Et respondens ihc ait
illi. Uides has omnes magnas edificationes.
Non relinquetur lapis sup lapidem qui non
destruatur; CUM SE / dente mmonte oliuarum contra templ
interrogabant eum seperatum petrus
& iacobus & iohannes & andreas. Dic nobis
quando ista fient & quod signum erit quando
hec omnia incipient consummari. Et re
spondens ihc coepit dicere illis. Uidete ne
quis uos seducat. Multi enim uenient in no
mine meo dicentes quia ego sum & multos
seducent. Cum audieritis autem bella & opi
niones bellorum ne timueritis. Oportet en
fieri sed nondum finis. Exurget autem gens

supgntm · & regnum supregnum · & crunt terre
motus ploca · & fames · initium dolorum hec ·
Uidete autem uosmetipsos · tradent enim uos in
conciliis · & in synagogis uapulabitis · & ante
prsides & reges stabitis · ppter me in testimoniu
illis ·
Et in omnes gentes · primum
oportet prdicari euangelium ·
Et cum duxerint uos tradentes · nolite precogita
re quid loquamini · sed quod datum uobis fue
rit illa hora · id loquimini · Non enim uos
uos loquimini · sed spiritus sanctus · Tradet au
tem frater fratrem in mortem · & pater filium ·
& consurgent filii in parentes · & morte afficie
nt eos · Et eritis odio omnibus · ppter nomen
meum · Qui autem sustinuerit in finem · hic
saluus erit ·
Cum autem uideritis abominationem desola
tionis · stantem ubi non debet · Qui legit intelligat ·
Tunc qui in iudea sunt fugiant in montes · Et
qui super tectum non descendat in domum nec in
troeat ut tollat quid de domo sua · Et qui in
agro erit non reuertatur retro tollere uesti
mentum suum ·
Uae autem pregnantibus & nutrientibus in
illis diebus ·
Orate uero ut hieme non fiant ·

Erunt enim dies illi tribulationes tales quales non
fuerunt ab initio creaturę quam condidit ds
usq; nunc·neq; fient·

Et nisi breuiasset dns dies: non fuisset salua om
nis caro·Sed ppter electos quos elegit breuia
uit dies·

Et tunc si quis uobis dixerit·ecce hic est xps·
ecce illic nęrradideritis·

Exurgent enim pseudo xpi·& pseudo ppheę·
& dabunt signa & portenta ad seducendos·si
potest fieri etiam electos· Uos ergo uidete·ecce
prędixi uobis omnia·

Sed illis diebus post tribulationem illam sol
contenebrabitur·& luna non dabit splendorem
suum·& stellę cęli erunt decidentes·& uirtutes
quę sunt in cęlis mouebuntur·

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in
nubibus·cum uirtute multa & gloria· Et
tunc mittet angelos suos & congregabit electos
suos a quatuor uentis a summo terrę usq;
ad summum cęli· A fico autem discite para
bolam·Cum iam ramus eius tener fuerit·& na
ta fuerint folia·cognoscitis quia in proximo es
tas·Sic & uos cum uideritis hęc fieri·scitote
quod in proximo sit in ostiis· Amen dico uobis·
quoniam non transibit generatio·hec donec

omnia ista fiant · Celum & terra transibunt · uerba
autem mea non transibunt ·
De die autem illa uel hora nemo scit · neq; angeli
celo · neq; filius · nisi pater ·
Uidete · uigilate & orate · nescitis enim quando
tempus sit ·
Sicut homo peregre profectus reliquit domum
suam · & dedit seruis suis potestatem cuiusq; ope
ris · & ianitori precepit ut uigilet ·
Uigilate ergo · nescitis enim quando dominus do
mus ueniat · sero · an media nocte · an galli cantu ·
an mane · ne cum uenerit repente inueniat uos
dormientes · Quod autem uobis dico · omnibus
dico uigilate ·

CAPITULUM XIIII

ERAT autem pascha & azima post biduum ·
Et querebant summi sacerdotes & scri
be quomodo eum dolo tenerent & occiderent ·
Dicebant enim · Non in die festo · ne forte tu
multus fieret populi ·
Et cum esset bethanie in domo symonis leprosi
& recumberet · uenit mulier habens alabastru
ungenti nardi spicati pretiosi · & fracto alaba
stro · effudit super caput eius · Erant autem qui
dam indigne ferentes intra semetipsos & dicen
tes · Ut quid perditio ista unguenti facta est ·

Poterat enim ungentum istud venundari plus
quam trecentis denariis & dari pauperibus. Et
fremebant in eam. Hæc autem dixit. Sinite eã.
Quid illi molesti estis? Bonum opus operata ẽ
in me. Semper enim pauperes habetis vobiscũ.
& cum volueritis potestis illis bene facere. me
autem non semper habetis.

Quod habuit hæc fecit. præcucurrit ungere corpus
meum in sepulturam. Amen dico vobis ubicunq;
prædicatum fuerit euangelium istud in uniuer-
so mundo. & quod fecit hæc narrabitur in me-
moriam eius.

Iudas scariothes unus de duodecim abiit ad
summos sacerdotes ut proderet eum illis. Qui au-
dientes gauisi sunt & promiserunt ei pecuniam
se daturos. Et quærebat quomodo illum opor-
tune traderet. Et prima die azimorum quan
do pascha immolabant discipuli
Quo uis eamus & paremus tibi ut manduces
pascha? Et mittit duos ex discipulis suis. &
dicit eis. Ite in ciuitatem & occurret vobis
homo lagenam aquæ bajulans sequimini eum.
& quocunq; introierit dicite domino domus
quia magister dicit. Vbi est refectio mea. ubi
pascha cum discipulis meis manducem? Et ip-
se vobis demonstrabit cenaculum grande

stratum·& illic parate nobis· Et fecerunt discipuli
eius & uenerunt inciuitatem·& inuenerunt sicut
dixerat illis·& parauerunt pascha·

Uespere autem facto uenit cum duodecim·& dis
cumbentibus eis & manducantibus·ait ihe·
Amen dico uobis quia unus ex uobis me tradet·
qui manducat mecum·

Et illi coperunt contristari·& dicere ei singula
tim· Numquid ego·

Qui ait illis· Unus exduodecim·qui intingit me
cum in catino· Et filius quidem hominis va
dit sicut scriptum est de eo·uae autem homi
ni illi p quem filius hominis tradetur:
Bonum erat ei·si non esset natus homo ille·

Et manducantibus illis accepit ihe panem·&
benedicens fregit·& dedit eis & ait· Sumite·
hoc est corpus meum·

Et accepto calice gratias agens dedit eis·& bibe
runt ex illo omnes· Et ait illis· Hic est sanguis
meus noui testamenti qui pro multis effundetur·
Amen dico uobis quod iam non bibam de ge
nimine uitis usq: in diem illum cum illud bi
bam nouum in regno dei·

Et ymno dicto exierunt in montem oliuarum·

Et ait eis ihe· Omnes scandalizabimini in me
ste ista·quia scriptum est·

Petrum patrem & discgantur oues; sed postea
quam resurrexero precedam uos in galileam.
Petrus autem ait ei. Et si omnes scandalizati fuerint
sed non ego. Et ait illi ihc. Amen dico tibi quia
tu hodie in nocte hac priusquam bis gallus uo
cem dederit ter me es negaturus.
At ille amplius loquebatur; & si oportuerit me si
mul commori tibi non te negabo. Similiter
autem & omnes dicebant.
Et uenunt in prediu cui nomen gethsemani.
Et ait discipulis suis. Sedete hic donec orem.
Et assumit petrum & iacobum & iohannem
secum. & coepit pauere & tedere.
Et ait illis. Tristis est anima mea usq; ad mortē.
Sustinete hic & vigilate.
Et cum processisset paululum; procidit super eam.
& orabat ut si fieri posset transiret ab eo hora
& dixit. Abba pater: omnia tibi possibilia
sunt. transfer calicem hunc a me.
sed non quod ego uolo. sed quod tu. Et uenit.
& inuenit eos dormientes: & ait petro. Symon
dormis. non potuisti una hora vigilare.
Vigilate & orate. ut non intretis in temptationē.
spiritus quidem promptus. caro vero infirma.
Iterum abiens oravit eundem sermonem di
cens. Et reuersus denuo inuenit eos dormi

antꝭ. Erant autem oculi illorum grauati. & ignorabant quid responderent ei.

Et uenit tertio. & ait illis. Dormite iam & requiescite. Sufficit. Uenit hora. ecce tradetur filius hominis in manus peccatorum. Surgite eamus. ecce qui me tradet, prope est.

Et adhuc eo loquente. uenit iudas scarioth unus ex duodecim. & cum illo turba multa cum gladiis & lignis a summis sacerdotibus. & a scribis. & a senioribus.

Dederat autem traditor eius signum eis dicens. Quem cumq; osculatus fuero ipse est tenete eum & ducite caute. Et cum uenisset. statim accessit ad eum. ait. Rabbi. & osculatus est eum. At illi manus iniecerunt in eum. & tenuerunt eum.

Unus autem quidam de circumstantibus educens gladium. percussit seruum summi sacerdotis. & amputauit illi auriculam.

Et respondens ihc. ait illis. Tamquam ad latronem existis cum gladiis & lignis comprehendere me. cotidie eram apud uos in templo docens. & non me tenuistis. Sed ut adimpleantur scripture.

Tunc discipuli eius relinquentes eum omnes fugerunt.

Adolescens autem quidam sequebatur eum amic

ius sindone supmudo · & inuerunt eum · At ille
iuuenis sindone nudus sp̃fugit ab eis:

Et adduxerunt ihm ad summum sacerdotem · &
conuenerunt omnes sacerdotes & scribe & seniores.

Petrus autem alonge secutus est eum usq: intro
in atrium summi sacerdotis & sedebat cummi
nistris · & calefaciebat se ad ignem.

Summi uero sacerdotes & omne concilium quae
rebant aduersus ihm testimonium ut eum
morti traderent · nec inuenibant · Multi enim
falsum testimonium dicebant aduersus eum ·
& conuenientia testimonia non erant ·

Et quidam surgentes falsum testimonium fere
bant aduersus eum dicentes · Quoniam nos
audiuimus eum dicentem · Ego dissoluam tem
plum hoc manu factum · & per triduum aliud
non manu factum edificabo · & non erat conue
niens testimonium illorum · XIII ·

EXURGENS
summus sacerdos in medium interroga
uit ihm dicens · Non respondes quic
quam ad ea quae tibi obiciuntur a tibus ·
Ille autem tacebat & nihil respondit · Rur
sum summus sacerdos interrogabat eum & dix
it ei · Tu es xp̃s filius benedicti ·

Ihs autem dixit illi · Ego sum · Et uidebitis

filium hominis ad dexteram sedentem uirtutis & uenientem cum nubibus celi.

Summus autem sacerdos scindens uestimenta sua ait. Quid adhuc desideramus testes? audistis blasphemiam; quid uobis uidetur? Qui omnes condemnauerunt eum esse reum mortis.

Et coeperunt quidam conspuere eum & uelare faciem eius & colaphis eum cedere & dicere ei. prophetiza. Et ministri alapis eum cedebant.

Et cum ea esset petrus in atrio deorsum uenit una ex ancillis summi sacerdotis. & cum uidisset petrum calefacientem se aspiciens illum ait. Et tu cum iesu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neq; scio neq; noui quid dicas.

Et exiit foras ante atrium & gallus cantauit. Rursus autem cum uidisset illum ancilla: coepit dicere circumstantib: quia hic ex illis est. At ille rursum negauit. Et post pusillum rursus qui astabant dicebant petro. Uere ex illis es. Nam & galileus es. Ille autem coepit anathematizare & iurare. quia nescio hominem istum quem dicitis. Et statim rursum gallus cantauit.

Et recordatus est petrus uerbi quod dixerat ei ihesus. priusquam gallus cantet bis ter me negabis. Et coepit flere.

Et confestim mane consilium facientes summi sacer-
dotes cum senioribus & scribis & universo concilio.
Vinctum secerunt eum & tradiderunt pilato.
Et interrogauit eum pilatus. Tues rex iudeorum?
At ille respondens ait illi. Tu dicis.
Et accusabant eum summi sacerdotes in multis.
Pilatus autem rursum interrogauit eum dicens.
Non respondes quicquam? ecce in quantis te ac-
cusant. Ihc autem amplius nihil respondit.
ita ut miraretur pilatus.
Per diem autem festum dimittere solebat illis
unum exuentes quemcunq; petissent.
Erat autem qui dicebatur barrabas qui cum seditio-
sis erat uinctus. qui in seditione fecerat homi-
cidium. & cum ascendisset turba coepit rogare
sicut semper faciebat illis. Pilatus autem respon-
dit eis & dixit. Vultis dimittam uobis regem
iudeorum? Sciebat enim quod per invidiam tra-
didissent eum summi sacerdotes.
Commouit autem concitauerunt turbam ut ma-
gis barrabam dimittaret eis.
Pilatus autem iterum respondens ait illis. Quid
ergo uultis faciam regi iudeorum? At illi ite-
rum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus ue-
ro dicebat eis. Quid enim mali fecit? At illi
magis clamabant. Crucifige eum.

Pilatus autem uolens populo satisfacere · dimisit illis barrabam · & tradidit iesum flagellis cesum · ut crucifigeretur ·

Milites autem duxerunt eum intro in auream pretorii · & conuocant totam cohortem · & induunt eum purpura · & imponunt ei plectentes spineam coronam · & coeperunt salutare eum · Aue rex iudeorum · Et percutiebant caput eius harundine · & conspuebant eum · & ponentes genua adorabant eum ·

Et postquam illuserunt ei exuerunt illum purpura · & induerunt illum uestimentis suis · & educunt illum ut crucifigerent eum ·

Et angariauerunt pretereuntem quempiam symonem cirenem uenientem de villa · patrem alexandri & rufi · ut tolleret crucem eius ·

Et perducunt illum in golgotha locum · quod est interpretatum caluarie locus ·

Et dabant ei bibere murratum uinum · & non accepit ·

Et crucifigentes eum diuiserunt uestimenta eius · mittentes sortem super eas quisquid tolleret ·

Erat autem hora tertia · & crucifixerunt eum ·

Et erat titulus cause eius inscriptus · rex iudeorum ·

Et cum eo crucifigunt duos latrones · unum a dextris · & alium a sinistris eius ·

Et adimpleta est scriptura que dicit · & cum

miquſ rapuerunt eſt.

Et pretereuntes blaſphemabant eum mouentes ca
pita ſua & dicentes. Ua qui deſtruit templum.
& in triduo ædificat. Saluum fac temet
ipſum. deſcendens de cruce.

Similiter & ſummi ſacerdotes ludentes ad inuic
uicem cum ſcribis. dicebant. Alios ſaluos fe
cit. ſe ipſum non potest ſaluum facere. Xpc
rex iſrahel. deſcendat nunc de cruce. ut uide
mus & credamus.

Et qui cum eo crucifixi erant conuitiabantur ei.

Et facta hora ſexta tenebre facte ſunt per totam
terram. uſq; in horam nonam.

Et hora nona exclamauit ihc uoce magna
dicens. Heloi. Heloi. lamaſabactani. Quod
eſt interpretatum. Deus meus. Deus meus ut quid
dereliquiſti me. Et quidam circumſtan
tibus audientes dicebant. Ecce heliam uocat.

Currens autem unus & implens ſpongiam ace
to. circumponensq; calamo. potum dabat ei
dicens. Sinite uideamus ſiueniat helias addc
ponendum eum.

Ihc autem emiſſa uoce magna exſpirauit.

Et ecce uelum templi ſciſſum eſt in duo. a ſurſum
uſq; deorſum.

Videns autem centurio qui ex aduerſo ſtabat.

quia sic clamant exspirasse. Vere homo hic
filius dī erat.

Erant autem & mulieres de longe aspicientes
quas erat maria magdalene & maria iacobi
minoris & ioseph mater & salome. & cum eē in
galilea sequebantur eum & ministrabant ei. &
alie multe que simul cum eo descenderant
hierosolymam.

Et cum iam sero eet factum quia erat parasceue
quod est ante sabbatum. venit ioseph abarima
thia nobilis decurio qui & ipse erat exspectans
regnum dī. & audacter introivit ad pilatum
& petiit corpus ihū. Pilatus autem mirabatur
si iam obisset. Et accersito centurione interro
gauit eum si iam mortuus eet. Et cum cogno
uisset a centurione donauit corpus ioseph.

Ioseph autem mercatus syndonem. & deponens
eum involuit syndone & posuit eum in monu
mento quod erat excisum de petra. Et advol
uit lapidem ad ostium monumenti.

Maria autem magdalene & maria ioseph aspi
ciebant ubi poneretur.

Et cum transisset sabbatum.

MARIA MAG
& maria [illegible]
ut venientes ungerent eum [illegible] de mane

una sabbatorum uenium adnonumentum· ortu
ram sole· Et dicebant adinuicem· Quis reuol
uet nobis lapidem ab ostio monumenti· Et re
spicientes uiderunt reuolutum lapidem·
Erat quippe magnus ualde· Et intrantes
in monumentum· uiderunt iuuenē sedentē in
tres coopertum stola candida & obstupuerūt·
Qui dicit illis· Nolite expauescere· Iesum queri
tis nazarenum· crucifixum· surrexit non est hic·
Ecce locus ubi posuerunt eum· Sed ite dicite
discipulis eius & petro· quia precedit uos in
galileam· Ibi eum uidebitis sicut dixit uobis·
Illae exeuntes fugerunt de monumento· in
uaserat enim eas tremor & pauor· & nemini
quicquam dixerunt· Timebant enim· Sur
gens autem mane prima sabbati· apparuit
primo marie magdalene de qua eiecerat sep
tem demonia· Illa uadens nuntiauit his qui cum
eo fuerant lugentibus & flentibus· Et illi au
dientes quia uiuerit & uisus est ab ea non cre
diderunt· Post hec autem duobus ex illis am
bulantibus ostensus est in alia effigie eorum
multam· Et illi euntes nuntiauerunt cete
ris nec illis crediderunt·

QUIESCIT REQVIE
ribus illis undecim apparuit & exprobrauit in

cradulitatem illorum & duriciam cordis quia
his qui uiderant eum resurrexisse non credide
runt. Et dixit eis. Euntes in mundum uniuer
sum predicate euangelium omni creature.
Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit.
Qui uero non crediderit. condempnabitur.
Signa autem eos qui crediderint. hec sequent.
In nomine meo demonia eicient. linguis loqun
tur nouis serpentes tollent. Et si mortiferum
quid biberint. non eis nocebit. Super egros ma
nus imponent. & bene habebunt. Et dns qui
dem ihc postquam locutus est eis. assumptus
est in celum. & sedit adextris dei. Illi autem p
fecti predicauerunt ubiq: dno cooperante. &
sermonem confirmante sequentibus signis.

INCIPIT PREFATIO IN SUPER EVANGELIUM LUCAE.

LUCAS SYRUS

ANTIOCENSIS ARTE MEDICUS.

discipulus apostolorum postea paulum secutus usq: adconfessionem cui servivit dño sine crimine. Nam neq: uxorem unquam habuit neq: filios: septuaginta & quattuor annorum obiit in bithinia plenus spū scō. Qui cum iam scripta essent evangelia p matheum quidem in iudea. p marcum autem in italia scō inspirante spū in achaie partibus scripsit evangelium significans eam ipse in principio amne alia esse descripta. cui extra ea que ordo evangelice depositionis exposcit. Ea maxime necessitas laboris fuit. ut primum grecis fidelibus omni pphetatione venturi incarnatio dī xpī manifesta humanitas. ne inde ueluti fabulis animus solo legis desiderio traheretur: neue hereticis fabulis & inanibus falsis commentis excecatorum auderent decipere. Deinde ut in principio evangelii johannis nemineat presumptio cui evangelium scribere. & unde deus scribere indicaret. Constat ipse completa esse que erant a baptismum filii dī apte

tione generationis xrō implet · Et ut quemadmodum a principio naturalis humane potestas primi status requirentibus demonstrata: in quo adprehendens erat probans filium inimicum recurrentis in dñm generationis admisso: indisparabilis dei predicans in hominib: xrm suum · per eum opus hominis redire in se pfectum faceret · quapropter primum uenientibus mox probebat mxrō · Cum luce nominemur eiam scribendo rum apostolicorum actuum potestas mysterio datur: ut do mdm plene & filio pdicationis exordio · Oratione ab apostolis facta sorte dñi electionis numerus compleretur · Sicq: pauly consummationem apostolicis actibus dare · quem diu contra humulum recalcitrantem dns elegisset · quod & legentibus ac requirentibus dñm · & sipsingula expedire nobis utile fuerat · Scias tamen quod operantem agricolam oportuit defru ctibus sustedere · Ornamus pubblicam curiositatem · nonnam uolentib: dñm inderemur · quam fastidientibus pdesse ·

Explicit prefatio · Incipit capitula ·

·I· Zacharias uso angelo obmutuit quia non credidit · Elisabeth uxor eius concepit · maria quoq: despō seō cum concepisset salutauit elisabeth · Elisabeth salutata pphetauit & peperit · & ut nomen filii sui iohannes Zacha

nas scripsit locumus de ac filium prenurum anre dom̃ p
pheram. Post ea quampeperit maria inm̃ infantem impe
sepo ponit quem pastorus iuxta angelorum iudicia in
uenunt · quq: octaua die circumcidunt.

Symeon iustus xp̃m manibus sumptum benedicit · anna
pphetissa uidua multa de xp̃o pphetat · hic annos
xii · in templo cum doctoribus legis inuentus · in pa
tris se esse oportere pnunat ·

Anno quinto decimo tyberii cesaris pilato existente ·
iohannes baptista poenitentiã predicat · & fortiorẽ
xp̃m uenturum designat · quo baptizato columbe
figuram spūs supra descendit · Vox etiam de celo fili
um dī indicat · quem putabant filium ioseph.

Ductus in desertum hic quadraginta diebus ieiuna
uit · & a diabolo temptatus uicit · Reuersus in
galileam docet sabbatis · in synagogam egressus eã
iam se signare · ac nullum pphetam in patria sua
dicit acceptum · Dequa euntes apud capharnaum
hominem a demonio sabbatis liberauit · & socrũ
symonis a febribus & multos male habentes curauit
& demonia se confitentia increpuit · Denam allo
quuntur dequa pisces multos capi faciut · Vbi etiam
petrum iacobum & iohannem elegit · Ipsum mun
dum in deserto orat ·

Lazarum dimissum preterum hic aperuit & ab
infirmitate liberat · leu publicanum sequi iubet

apud quem murmurauerunt pharisæi dicentes· dicit enim non est opus medicum· Et de ieunio disputant· Parabolam unius autem ponit· Spica[s] uellebant discipuli pando[s] per sabbatum comedebant· Hominem manum aridam habentem sabbatis curat· In synagogis docebat· Apostolos eligit· Turbas alloquitur· beatitudines· et aliorum infelicitates promittens· parabolam refert· De ducatu cecorum· et magistri· et discipuli· et festuce in oculo· et trabis· et arboris bonus fructus et malus· Et hominem edificantem supra petram· et supra arenam edificantem·

VI· Centurionis pueri curat· Viduae filium resuscitat· Iohannes discipulos mittit ad xpm· et xps de iohanne loquitur· subtrahens similitudinem puerorum in foro sedentium· Mulier peccatrix lacrimis pedes xpi lauat et ungit· per quam parabola dicitur creditoris qui pluribus et utrisque debitum remittit· Innitur sequentibus se turbis et mulieribus· que currebant· similitudinem seminantis dicit· cuius semen in bonam terram et petrosam cecidit· lucernam non sub uase sed super candelabrum ponit· Matrem et fratres repudiat· Navigans post sommum tempestatem sedat· Hominem a demonibus liberat·

VII· Iairi filiam dum irent resuscitat· Mulierem a profluuio liberat· puellam uiuificat·

VIII· Missos discipulos predicare et infirmos curare potestatem· quibus herode mirante rursus in deserto quinque panibus et duobus piscibus quinque milia hominum saciat· Interrogans quem se

dicerãt turbe apparo xpi declarantur · Et mons abnegãs
omib; crucem tolli · & se insequi · Designant'ce illic q̃mor
tem nõ gustarent ante visionem glorie eius ·

VIII. In monte assumpto petro iohanne iacobo xpi transfigu
rantur · Inter moysen & heliã ubi tria tabernacula
parari debere sibi dicit · & nube obumbrantur · Ac uox
ecclesie filium declarat · Puerũ lunaticum liberat · Ac se
tradi habere, pnunciat · & cogitanti discipulos quis eo
maior sit instruit · Ac non phibendũ qui in nomine
suo uirtutes faciat · A samaritanis nõ recipitur · & uolen
tes ignem sup eos mitti merepit · sequi uolenti
se nõ habere ubi caput reclinet predicat · Aliũ tamen
ipa patris mortui mandata dilate · & alio
uolenti suis primũ renunciare amatoris figurã ponit ·
ne respiciamus:

IX. Eligit lxx duos quos mittit ad pdicandum · Ipse uero
merepit cuncta: Et reuersos discipulos ex eo dicit fe
lices qd eorum nomina melo cãt scripta · Ob quã
rem gratias agit dõ patri quod bona sint parulis reue
lata · & oia sibi a patre tradita manifestat · quẽ nemi
nem nisi filium nosse declarat · Beatosq; oculos q̃ vide
rint id quod pphis nonẽ negat · Alias perfunctorias
mandata que fieri pcepit dns · Parabolã ultionis que
leuita & sacerdote preterunte samaritanus colligit ·
Apud martham marie partem contendit ·

X. Post orationẽ pprã docet orationem · & parabolã ponit

cuſ qui ppter talium dat poſtulata panem · ſcendū
eſſe · quarndum · & pulſandū · exemplū aſſerat: Demo
nium eiecit: Imprimeq; demoniorum idem phariſeos
opinantes' dicunt · beatoſq; dicit qui uerbum dī audi
unt & cuſtodiunt · Amſignionē ſ regnē auſtri · & im
mutat' in iudicio die ſunt beatoſ: & lucerna ſupe andela
brum pon · & qd oculuſ ſit lucerna corporis · Apud pha
riſeum immutat' Lauandū potuſ qd intuſe demoſy
nas pmutat · mercantes multos phariſeos & legis doctores ·

XII · Phariſeis uolentib; cum eo comedere · diſcipulos paſa docet
ut eoꝝ fallacia cauere & eā timeant q̄ poſt mor
tem inferna minet · & plures ce diſcipulos quinq; paſ
ſeribꝰ dipondio ualentib; · & nequaq̄ ſe negaturū · & pa
ratu in ſpu ſco ñ remittendū · & ñ cogitandū quid ad
phendat loquat̄ · patrem rſpondit ſe ñ ce diuſore here
dem ſtituſſe · ſimilitudine ca cui multa nata ſunt cui anima
cade nocte petitur · de doctrina ſcogitandū de
cultu · faciendaq; demoſyna omib; uendit' · & mi
tendum dicſpero felice ce bonū diſpenſatorē · Inde die
igne mittere ſup terra non pace · Turbaſ quoq; dicit qd face
re cognoſcerent tempora ñ intellegerent · qſ mone ut dū
mus cum reconciliarent aduerſario ne reclusi ñ exirent
donec nouiſſimū quadrantem ſolderent ·

XIII · Cum ea nunciatū fuiſſet galileos occiſos ſacrificiis pilatum mo
uit parabola ficulnee ſubiungens · quā diſ cū infructuoſam
uitā exeuntē · cuius ſtatum poſtulauit · cū mulierē annis decē

a'cetto curua creasse· Indignante archisynagogo qui increpat· unde
similitudine qui sinapis subiungit· Ex quo arbor maior olerib⁹
nascitur· & ternam qd abscondit mulier infirma· & ut introe
at pauper ostiu recludat· Pharisei discumb⁹ qui a cum
uelle heredes occidere· die cum uulpe & ppha extra ierlm n
perire· & increpat ierlm·

XIIII· Sabbat⁹ curat hydropicu dissi
bendi dat ordine· Inuitante hortat pauperes pascere· similitudi
nem iungens hominis q excusantib⁹ murmurs ceci claudi debiles
uocant· Et turbat de primis hortat omen affectione ppri se relin
quenda· Parabola ponens turri edificare uolentis & regis·

XV· Salsum ee n debere· murmurantib⁹ pharisei de comuno pastor·
Dat similitudine pastoris ppr una ouem xcem relinquentis·
Et mulierem que unam dragmam pdit inuenit gaudet· Sed & ho
minis q duob⁹ filiis substantia diuisit· ex quib⁹ unus pdige
git ppter quo uitulus occidit· De dissipatore pdigo q sapienter fec·
& ideo exemplis hortat operandu· & deridentes eu· Pharisees
increpat legem & ppha usq· ad iohem dicens Nemo potest duob⁹
dominis seruire· Et quia dimissa altera accepit uxorem & ab alio dimissa duc·

XVI· Parabola de diuite & Lazaro· & ne minimu de credentib⁹ scan
dalizandu mq· oia accepta fri remittenda· Et qd fides in gra
num sinapis transferat arbore mori· Inutiles quoq seruum
debitu exhibendu· Decem leprosi curantur· ex quib⁹ unus reuers⁹
ibm sequitur· qui & agnis do· Interrogat⁹ a phariseis de regno dei· regnu
aut ipsu iuxta exemplu noe ut cum subito ueniat· & nunc
alium assumi & alium relinqui· Et ubi fuerit corpus illic aquile
similitudine uidue rogantis· & iudicis iniqui· & duorum in

rmplo oruntum difficile ē ditem intrare in regnum dī ·

Cum discipuli aduentum illius iudicarent eccm mendicum eum XVII·
Lazarum cernunt · Abraam sinu requiem ponit · sup
pullum asine sedere Christum flent · interrogant si in quo possint
hoc facere · interrogat · ipse cum similitudine cuiusdam filium
cultu

Tempestus de tributo respondit · uidua laudat que duo minuta XVIII·
in dona mittit · de fine seculi · rog · Aduentu suo pe
De abnegatorum die appinquant · Iudas tradendi dnm tempus XVIIII·
ponit · the sacramentum panis & calicis ostendit · de die illa dis
pulis suis mandato ueluti ad ultimum amant gladium ·

Ante calamo uida uenit turba & osculo tradit xpe · & prius aurI XX
culum serui abscidit · duos ibu ad domu principis sacerdotum ·
panis ut ibi negaut · xpe ducimur · interrogatus Iudas ap
lus & abbas · barrabas dimittitur · xpe occidit ·

Numquid mulieres angelorum uisionem · ne credunt discipli · XXI·
cuntes duo in castellum · in panis fractione xpm cognoscunt ·
& reuersi discipuli indicant quib: ibe apparuit · & plagas non
credentibus ostendit · de pisce & fauum eleudum accepit ·

HOSTIS NE QUAT QUAM LUCAS
IN DOMO MEA NON HABITAT

GO
QUI
DEM
LTI CO NATI
N ORDINA RE
RRATIONE QUE IN NO
OS COMPLETE SUNT RERV
SICUT TRADIDERVNT NOBIS

qui ab initio ipsi uiderunt · & ministri fuerunt
sermonis · Visum ē & mihi assecuto a principio
omnibus diligenter exordine tibi scribere op
time theophile · ut cognoscas eorum uerbox de
quibus eruditus es ueritatem ·

IN DIEBVS

HERODIS REGIS IVDEE SACERDOS
quidam nomine Zacharias de uice abia
uxor illi de filiabus aaron · & nomen ei
elisabeth · erant aut iusti ambo ante
deum · incedentes in omnibus mandatis & iusti
ficationib: dni sine querela · Et non erat illis
filius · eo quod esset elisabeth sterilis · & ambo pro
fecti erant in diebus suis · Factum ē autem cum sacer
dotio fungeret Zachrias in ordine uicis suę ante dm · se
cundum consuetudinem sacerdotii sorte exiit ut
incensum poneret · ingressus in templum dni · & om
nis multitudo erat populi orans foris hora incensi ·
Apparuit aut illi angelus dni · stans a dextris al
taris incensi · Et Zacharias turbatus ē uidens · &
timor irruit super eum · At aut ille angelus · Ne ti
meas zacharia · quoniam exaudita ē deprecatio tua · &
uxor tua elisabeth pariet tibi filium · & uocabis
nomen eius iohannem · Et erit gaudium tibi & ex
ultatio · & multi in natiuitate eius gaudebunt · Erit

Initium S. Euangelij secundum Lucam

C. I

cum magnus coram dño · & unum & sicera non bibet ·
& spū scō replebitur adhuc exutero matris sue ·
Et multos filiorum israhel conuertet ad dnm dm
ipsorum · Et ipse p̄cedet ante illum in spū & ur
tute helie · ut conuertat corda patrū in filios ·
& incredibiles ad prudentiam iustorum · Parare dño
plebem ꝑfectā · Et dixit zacharias ad angelm ·
Unde hoc sciam · Ego enim sum senex · & uxor
mea ꝓcessit in diebus suis ·

Et respondens angelus dixit ei · Ego sum gabriel
qui assto ante dm · & missus sum loqui ad te · &
hec euangelizare tibi ·

Et ecce eris tacens · & non poteris loqui · usq; in di
quo hec fiunt ; eo quod non credidisti verbis meis ·
quae implebuntur in tempore suo · Et erat plebs
expectans zachariam · & mirabantur quod tarda
ret ipse in templo · Egressus aut non poterat loqui
ad illos · & cognouerunt quod uisionem uidisset in
templo · Et ipse erat innuens illis · & permansit mu
tus · Et factum e ut impleti sunt dies officii eius ·
abiit in domum suam · Post hos aut dies concep
it uxor eius · & occultabat se mensibus quinq ·
dicens · Quia sic fecit mihi dns in diebus quibus re
spexit auferre obprobrium meū inter homines ·

IN MENSE AUTEM SEXTO · MISSUS EST AN
gelus gabriel ado in ciuitatem galileę cui nomen

nazareth ad uirginem desponsatam uiro cui nomen
erat ioseph de domo dauid· & nomen uirginis ma
ria· Et ingressus angelus ad eam dixit; Ave
gratia plena· dñs tecum· benedicta tu in mulieri
bus· Quae cum audisset turbata ē in sermone
eius· & cogitabat qualis esset ista salutatio· Et
ait angelus ei· Ne timeas maria· inuenisti enim
gratiam apud dñm· Ecce concipies in utero & pari
es filium· & uocabis nomen eius ihm· Hic erit mag
nus· & filius altissimi uocabitur· Et dabit illi
dñs ds sedem dauid patris eius· & regnabit in do
mo iacob in aeternum· & regni eius non erit finis·
Dixit aūt maria ad angelum· Quomodo fiet is
tud· quo uirum non cognosco· Et respondens
angelus dixit ei· Spūs scs superueniet in te· & uirtus
altissimi obumbrabit tibi· Ideoq: & quod nas
cetur ex te sēm· uocabitur filius dī· Et ecce eli
sabeth cognata tua· & ipsa concepit filium in se
nectute sua· Et hic mensis est illi que uoca
tur sterilis· quia non erit impossibile apud dm
omne uerbum· Dixit autem maria· Ecce ancil
la dni· fiat mihi secundum uerbum tuum· Et
discessit ab illa angelus· Exurgens aūt maria
in diebus illis· abiit in montana cum festinatione
in ciuitatem iuda· & intrauit in domum zacha
rie· & salutauit elisabeth· Et factum ē ut au

dnm̄ sālutārem mariā dsābeth· exultāuit in
fānſmutro auſ· Et repleta ē ſpū ſco dsābeth·
& exclamauit uoce magna & dixit· Benedicta tu
inter mulieres· & benedictus fructus uentris tui·
Et unde hoc mihi· ut ueniat mater dn̄i mei ad me·
Ecce enim ut facta ē uox ſālutationis tuę in aurib
bus meis· exultauit in gaudio infans in utero meo·
Et beata quę credidit· quōm pficientur ea quae
dicta sunt ei a dn̄o· Et ait maria· Magnificat
anima mea dn̄m· Et exultauit ſpiritus meus in
dō ſalutari meo· Quia respexit humilitatem an
cille ſue· ecce enim ex hoc beatam me dicent
omnes generationes· Quia fecit mihi magna qui
potens est· & scīm nomen eius· Et misericordia eius a pgē
nie in progenies timentibus eum· Fecit potentiā
in brachio suo· dispersit superbos mente cordis sui·
Deposuit potentes de sede· & exaltauit humiles·
Esurientes implenit bonis· & diuites dimisit in
anes· Suscepit israhel puerum suum· memorari
misericordie sue· Sicut locutus ē ad patres nr̄os· ha
braham· & semini eius in sęcula· Mansit autem
maria cum illa quasi mensibus tribus· & reuersa ē
in domum suam· ELISABETH aut̄ impleti
est tempus pariendi· & peperit filium· Et audi
erunt uicini & cognati eius· quia magnificauit
dns misericordiam suam cum illa· & congratula

bamur a· Et factum ē in die octauo· uenerunt ut
circumcidert puerum· & uocabant eum nomine pa
tris sui zachariam· Et respondens mat eius
dixit· Nequaquam· sed uocabitur iohannes· Et
dixerunt ad illam· Quia nemo ē in cognatione
tua· qui uocetur hoc nomine· Innuebant autem
patri eius· quem uellet uocari eum· Et postulans
pugillarem· scripsit dicens· Iohannes ē nomen ei·
Et mirati sunt uniuersi· Aperti ē autem illico
os eius & lingua eius· & loquebatur benedicens
dm· Et factus ē timor sup omnes uicinos eorum·
& sup omnia montana iudee diuulgabantur om
nia uerba hec· Et posuerunt omnes qui audierāt
in corde suo dicentes· Quid putas puer iste erit·
Etenim manus dñi· erat cum illo· Et zacharias
pater eius impletus ē spū scō· & pphetauit dicens·
Benedictus dñs ds israhel· quia uisitauit & fecit
redemptionem plebi sue· Et erexit cornu saluatis
nobis in domo dauid pueri sui· Sicut locutus ē p
os sanctorum qui a seculo sunt pphetarum eius· Sal
ex inimicis nris· & de manu omnium qui oderunt
nos· Ad faciendam misericordiam cum patribus nris·
& memorari testamenti sui sci· Ius iurandum quod
iurauit ad abraham patrem nrm· daturum se nobis·
Ut sine timore de manu inimicorum nrōꝝ liber
ati seruiamus illi· In sanctitate & iustitia coram ipso·

ommbus dicbus nr̄is. Et tu puer ꝓpbeta altissimi
uocabris. p̄bis enim ante faciem dn̄i parare uias
eius. Ad dandam sciam salus plebi eius in re
missionem peccatorum eox. Per uiscera misericordie d̄i
nr̄i. in quibus uisitauit nos oriens ex alto. Illuminare
his q̄ in tenebris & in umbra mortis sedent. Ad dirigendos pedes
nros in uiam pacis. Puer aut crescebat & confortaba
tur spu. & erat in desertis usq; in diem ostensionis
sue ad israbel. ACTVM ē autem in dieb: illis.
exiit edictum a cesare augusto. ut describeretur
uniuersus orbis. Hec descriptio prima. facta ē
a prside syrie cyrino. Et ibant oēs. ut ꝑfite
rentur singuli in suam ciuitatem. Ascendit aut
& ioseph a galilea de ciuitate nazareth in iudeā
ciuitatem dauid que uocatur bebleem. eo quod
esset de domo & familia dauid. ut ꝑfiteretur
cum maria desponsata sibi uxore pregnante.
Factum ē autem cum essent ibi. impleti sunt di
es ut pareret. & peperit filium suum primogeni
tum. & pannis eum inuolui. & reclinauit eum
in presepio. quia non erat eis locus in diuersorio.
Et pastores erant in regione eadem uigilantes. &
custodientes uigilias noctis super gregem suū. Et
ecce angelus dn̄i stetit iuxta illos. & claritas dei
circumfulsit illos. & timuerunt timore magno.
Et dixit illis angelus. Nolite timere. Ecce enim

angelo uobis gaudium magnum quod erit om̄
populo· quia natus ē uobis hodie saluator· qui ē
xps dns in ciuitate dauid· Et hoc uobis signum·
Inuenietis infantem pannis inuolutum· & positū
in presepio· Et subito facta ē cum angelo multi
tudo militie celestis· laudantium deū & dicentium·
Gloria in altissimis deo· & in terra pax hominibus
bone uoluntatis· Et factum ē ut discederunt ab
eis angeli in celum· pastores loquebantur ad inuicē·
Transeamus usq; bethlem· & uideamus hoc uerbū
quod factum ē· quod dns ostendit nobis· Et uene
runt festinantes· & inuenerunt mariam· & ioseph·
& infantem positum in presepio· Uidentes autē cog
nouerunt de uerbo quod dictum erat illis de pue
ro hoc· Et omnes qui audierunt mirati sunt· &
de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos· Ma
ria autem conseruabat omnia uerba hec· conferens
in corde suo· Et reuersi sunt pastores glorificantes
& laudantes deū· in omnibus quae audierant & u
derant· sicut dictum ē ad illos· Et postquam
consummata sunt dies octo ut circumciderent pue·
uocatum ē nomen eius ihc· Quod uocatum ē ab an
gelo priusquam in utero conciperetur· Et post
quam impleti sunt dies purgationis eius secundū
legem moysi· tulerunt illum in hierlm· ut sisti
rent eum dno sicut scriptum ē in lege dni· Qua

omne maſculinum adaperiens uuluam· ſcñ dño
uocabitur· Et ut darent hoſtiam ſcundum quod
dictum ē in lege dñi· par turturum aut duos pul
los columbarum· ·II·
ECCE HOMO QUI
in hierusalem cui nomen symeon· & homo
iſte iuſtus & timoratus· expectans conſolationē
iſrahel· & ſpūs ſcūs erat in eo· Et responsum acceperat
ab ſpū ſco· non uisurum ſe mortem· niſi prius uide
ret xp̄m dñi· Et uenit in ſpū in templum· Et cū
inducerent puerum ihm parentes eius ut facerent
ſecundum conſuetudinem legis pro eo· & ipſe accepit
eum in ulnas ſuas· & benedixit dñm· & dixit· Nunc
dimittis ſeruum tuum dne ſecundum uerbum tuū
in pace· Quia uiderunt oculi mei ſalutare tuum·
Quod parasti ante faciem omnium populorum·
lumen ad reuelationem gentium· & gloriam plebis
tue iſrahel· Et erat pater eius & mater mira
ntes ſuper his quae dicebantur de illo· Et benedixit
illis symeon· & dixit ad mariam matrem ei· Ecce
positus ē hic in ruinam & resurrectionem multo
rum iſrahel· & in ſignum cui contradicetur· Et tuam
ipſius animam pertransibit gladius· ut reuelentur
ex multis cordibus cogitationes· Et erat anna pphe
tiſſa filia phanuel de tribu aſer· Hec processerat di
ebus multis· & uixerat cum uiro ſuo annis ſeptem

aungmentac ſua· Et hec ordinauit uſq: ad annos octo
ginta quatuor· Quae non diſcedebat de templo· ſe
ruiens ieiuniis & obſecrationibus ſeruiens nocte ac die· Et
hec ipſa hora ſuperueniens confitebatur dño· & lo
quebatur de illo· omnibus qui expectabant redemp
tionem hieruſalem· Et ut perfecerunt omnia ſecundum
legem dñi· reuerſi ſunt in galileam ciuitatem ſuam
nazareth· Puer autem crescebat & confortabatur·
plenus ſapientia· & gratia dei erat in illo· Et ibant
parentes eius per annos omnes in hieruſalem in die feſ
tum paſche· Et cum factus eſſet annorum duode
cim· aſcendentibus illis in hieroſolymam ſecundum con
uetudinem diei feſti· conſummatis diebus cum redi
rent· remanſit puer ihc in hieruſalem· & non cognouerunt
parentes eius· Exiſtimantes autem illum esse in co
mitatu· uenerunt iter diei· & requirebant eum inter
cognatos & notos· Et non inuenientes· regressi ſunt
in hieruſalem· requirentes eum· Et factum est poſt ti
duum· inuenerunt illum in templo ſedentem in me
dio doctorum· audientem illos· & interrogantem eos·
Stupebant autem omnes qui eum audiebant ſuper pruden
tia· & reſponſionibus eius· Et uidentes· admirata ſunt·
Et dixit mater ad illum· Fili· quid fecisti nobis ſic·
Ecce pater tuus & ego· dolentes quaerebamus te· Et ait
ad illos· Quid est quod me quaerebatis· Nesciebatis· quia
in his quae patris mei ſunt· oportet me esse· Et ip

si non audierunt uerbum · quod locutus ē ad illos.
Et descendit cum eis & uenit nazareth · erat sub
ditus illis · Et mater eius conseruabat omnia uerba
hæc · in corde suo · Et ihc proficiebat sapientia & ætate ·
& gratia apud dñm & hominēs · III

NNO AUTEM QUINTO
decimo imperii tyberii cæsaris: pontio
tio pilato iudeam · tetrarcha autem galilee herode ·
philippo autem fr̄e eius tetrarcha ituree · & traconitidis regionis: & lysania abilinę tetrarcha · sub principa
tibus sacerdotum anna & caipha · factum ē uerbum dñi
super iohannem zacharię filium in deserto ·

Et uenit in omnem regionem iordanis · predicans bap
tismum penitentie in remissionem peccatorū · Sicut
scriptum ē in libro sermonum ysaie prophete · Uox
clamantis in deserto · parate uiam dñi · rectas facite se
mitas eius · Omnis uallis implebitur · & omnis mons
& collis humiliabitur · Et erunt prava in directa · &
aspera in uias planas · Et uidebit omnis caro salutare di ·

Dicebat ergo ad turbas · qui exibant ut baptizarentur
ab ipso · Genimina uiperarum · quis ostendit uobis
fugere a uentura ira · Facite ergo fructus dignos pe
nitentie · Et ne cœperitis dicere · patrem habemus abra
ham · Dico enim uobis · Quia potest ds de lapidi
bus istis suscitare filios abrahę · Iam enim securis ad
radicē arborum posita ē · Omnis ergo arbor non fa

cauſ fructum bonum · excidatur · & mignam mittē ·

L. xxiii. ℈ L. xi. Et interrogabant eum turbæ dicentes: Quid ergo faciemus? ⁊ Respondens autē dicebat illis: Qui habet duas tunicas: det non habenti · Et qui habet escas · similiter faciat · Venerunt autem & publicani vt baptizarentur · & dixerunt ad illum · Magister quid faciemus? ⁊ At ille dixit ad eos: Nihil amplius quam quod constitutum ē vobis: faciatis · Interrogabant autem eum & milites dicentes: Quid faciemus & nos? ⁊ Et ait illis: Neminem concutiatis neq: calumniā faciatis · & contenti estote stipendiis vris · Existimante autem populo & cogitantibus omnibus in cordibus suis de Iohanne ne forte ipse esset xps · Respondit Iohannes dicens omnibus ·

L. x ℈ xi ℈ xii L. xvii Ego quidem aqua baptizo vos: venet enim fortior me · cuius non sum dignus solvere corrigiā calceamentorum eius · Ipse vos baptizabit in spū scō · & igne · cuius ventilabrum in manu eius · & purgabit aream suam · & congregabit triticum in horreum suum · paleas autē comburet igni inextinguibili ·

L. xii ℈ xiii ℈ xvii Multa quidem & alia exhortans evangelizabat populo · audiebat autem tetrarcha cum corriperetur a Philippo · de Herodiade uxore fratris sui · & de omnibus malis quæ fecit Herodes autem addidit & hoc super omnia · & inclusit Iohannem in carcere ·

L. xxiii ℈ xxiii ℈ xi ℈ xv Factum ē autem cum baptizaretur omnis populus ·

& mū baptizatꝰ & oratꝰ. Aperto ē celum. & descen
dit spūs sēc corporali specie sicut columba in ipsum.
Et uox de celo facta ē. Tuꝰ filiuꝰ meus dilectus. in
quo complacuit mihi.

Et ipse ihc erat incipiens quasi annorum triginta.
ut putabatur filiuꝰ ioseph. Qui fuit heli. Qui
fuit matthat. Qui fuit leui. Qui fuit melchi. Qui
fuit iannae. Qui fuit ioseph. Qui fuit mathathie.
Qui fuit amos. Qui fuit naum. Qui fuit hesli.
Qui fuit naggae. Qui fuit maath. Qui fuit mathathie.
Qui fuit semei. Qui fuit ioseph. Qui fuit iuda.
Qui fuit iohanna. Qui fuit resa. Qui fuit zorobabel.
Qui fuit salathiel. Qui fuit neri. Qui fuit melchi.
Qui fuit addi. Qui fuit cosam. Qui fuit elmodam.
Qui fuit er. Qui fuit iesu. Qui fuit heliezer.
Qui fuit iorim. Qui fuit matthat. Qui fuit leui.
Qui fuit symeon. Qui fuit iuda. Qui fuit ioseph.
Qui fuit iona. Qui fuit eliachim. Qui fuit melea.
Qui fuit menna. Qui fuit mathatha. Qui fuit nathan.
Qui fuit nathan. Qui fuit dauid. Qui fuit iesse.
Qui fuit obed. Qui fuit booz. Qui fuit salmon.
Qui fuit naason. Qui fuit amminadab. Qui fuit aram.
Qui fuit esrom. Qui fuit phares. Qui fuit iudę.
Qui fuit iacob. Qui fuit isaac. Qui fuit abrahę.
Qui fuit thare. Qui fuit nachor. Qui fuit sarug.
Qui fuit ragau. Qui fuit phalech. Qui fuit heber.

Qui fuit sale· Qui fuit eman· Qui fuit arfaxat·
Qui fuit sem· Qui fuit noe· Qui fuit lamech·
Qui fuit matusale· Qui fuit enoch· Qui fuit iareth·
Qui fuit malaleel· Qui fuit eman· Qui fuit enos·
Qui fuit seth· Qui fuit adam· Qui fuit dñi· IIII·

IHC AUTEM PLENUS SPU

sco· regressus ē iordane· & agebatur ispū in deser-
tū diebus quadraginta· & temptabatur a diabolo·
& nihil manducauit in illis diebus· & consumatis
illis esurit· Dixit autem illi diabolus· Si filius
dei es· dic lapidi huic ut panis fiat· Et respondit
ad illum ihc· Scriptum ē· Quia non in pane solo
uiuit homo· sed omni uerbo dei· Et duxit illū
diabolus· & ostendit illi omnia regna orbis terre
in momento temporis· & ait ei· Tibi dabo potesta
tem hanc uniuersam· & gl̃am illorum· quia mihi
tradita sunt· & cui uolo do illa· Tu ergo si adoraue
ris coram me· erunt tua omnia· Et respondens ihc·
dixit illi· Scriptum ē· Dñm dm̃ tuum adorabis·
& illi soli seruies· Et duxit illum in hierusalem·
& statuit eum supra pinnam templi· & dixit illi·
Si filius dei es· mitte te hinc deorsum· Scriptum ē
enim· quod angelis suis mandauit de te· ut conser
uent te· & quia in manibus tollent te· ne forte of
fendas ad lapidem pedem tuum· Et respondens
ihc· ait illi· Dictum ē· non temptabis dñm dm

tuum· Et consūmata omni tentatione· diabolus
recessit abillo usq: ad tempus·

Et regressus ē in uirtute sps in galilcam· Et fama
exiit puniuersam regionem de illo· Et ipse do
cebat in synagogis eorum· & magnificabatur
ab omnibus·

Et uenit nazareth ubi erat nutritus· & intrauit se
cundum consuetudinem suam die sabbati in synā
gogam· & surrexit legere· & traditus ē illi liber
ysaie pphe· Et ut reuolurit librum· inuenit
locum ubi scriptum erat· Spūs dñi sup me· pter
quod unxit me· euangelizare pauperibus misit
me· sanare contritos corde· predicare captiuis re
missionem· & cecis uisum· Dimittere confractos in
remissionem· Predicare annum dñi acceptum· &
diem retributionis· Et cum plicuisset librum·
reddidit ministro· & sedit· Et omnium in syna
goga oculi erant intendentes in eum· Cepit autem
dicere ad illos· Quia hodie impleta ē hec scriptura
in auribus uris·

Et omnes testimonium illi dabant· & mirabantur
in uerbis gratie que procedebant de ore ipsius· Et
dicebant· Nonne hic filius ē ioseph·

Et ait illis· Utiq: dicetis mihi hanc similitudinē·
medice· cura te ipsum· Quanta audiuimus facta
in capharnaum· fac & hic in patria tua·

L xxi
dñi exlii
dñi l.
l xxxv
L xxii
s̄ d l.

Ait autem. Amen dico uobis. quia nemo. pphēta ac
ceptus ē in patria sua.

In ueritate dico uobis. Multe uidue erant in die
bus helie in israhel quando clausum ē celum an
nis tribus. & mensibus sex. cum facta ēt fames mag
na in omni terra. & ad nullam illarum missus ē
helias nisi in sarepta sydonie. ad mulierem uidu
am. Et multi leprosi erant in israhel. sub heliseo
pphēta. & nemo eorum mundatus ē. nisi naaman
syrus. Et repleti sunt omnes in synagoga ira. hec
audientes. Et surrexerunt. & eiecerunt illum ex
tra ciuitatem. Et duxerunt illum usq: ad supcili
um montis. sup quem ciuitas illorum erat edifica
ta. ut precipitarent eum. Ipse aūt transiens p me
dium illorum ibat.

l xxiii
& viii
dñi xii

Et descendit in capharnaum ciuitatem galilee.
ibiq: docebat illos sabbatis.

l xxiiii
l ii
dñi lxii
&
dñi xiii

Et stupebant in doctrina eius. quia in potestate
erat sermo ipsius.

l xxv
& viii
dñi xiiii

Et in synagoga erat homo habens demonium im
mundum. & exclamauit uoce magna dicens. Sine.
Quid nobis & tibi ihū nazarene. uenisti perdere nos.
Scio te qui sis. sc̄s dei. Et increpauit illum ihūs di
cens. Obmutesce. & exi ab illo. Et cum proiecisset il
lum demonium in medium. exiit ab illo. nihilq;
illum nocuit. Et factus ē pauor in omnibus. &

conloquebantur adinuicem dicentes· Quod ē hoc
uerbum· quia in potestate & uirtute imperat in
mundis spiritibus & exeunt· Et diuulgabatur
fama de illo· in omnem locum regionis·

Lc iiij vi
Mc i xl
Mt viij ii

Surgens autem ihc de synagoga· intrauit in do
mum symonis· Socrus autem symonis tenebatur
magnis febribus· Et rogauerunt illum pro· Et stans
super illam· imperauit febri· & dimisit illā· Et con
tinuo surgens· ministrabat illis· Cum sol autem
occidisset· omnes qui habebant infirmos uariis
languoribus ducebant illos ad eum· At ille singu
lis manus imponens curabat eos·

Lc iiij xxxiij
Mc i xxxiiij

Exibant autem demonia amultis clamantia & di
centia· Quia tu es filius dī· Et increpans non sine
bat ea loqui· quia sciebant ipsum ē xp̄m·

Lc iiij xlij
Mc i xxxvij

Facta autem die· egressus ibat in desertum locum·
& turbe requirebant eum· & uenerunt usq; ad
ipsum· Et detinebant illum ne discederet abeas·
Quib; ille ait· Quia & aliis ciuitatib; oportet me euangelizare reg
nū dī· quia ideo missus sū; Et erat p̄dicans in synagogis galī

Lc iiij xxxviij
Mc i xl

Factum ē autem cum turbe irruerent in / Lac·
cum ut audirent uerbum dī· & ipse stabat secus
stagnum genesareth· Et uidit duas naues stan
tes secus stagnum· Piscatores autem descenderant
& lauabant rete· Ascendens autem in unam na
uem quae erat symonis· rogauit eum a terra re

L xxx
i xxxii
j xxxiii

ducere puſillum · & ſedens docebat de naucula tur
Ut ceſſarent autem loqui · dixit ad ſymonem · Duc
in altum · & laxate retia uŕa in capturam · Et re
ſpondens ſymon · dixit illi · Preceptor · p totam
noctem laborantes nihil cepimus · in uerbo autem
tuo laxabo rete · Et cum hoc fecissent · conclusé
runt piſcium multitudinem copioſam · Rumpe
batur autem rete eorum · & annuerunt ſocijs qui
erant in alia naui · ut uenirent · & adiuuarent eos ·
Et uenerunt · & impleuerunt ambas naviculas ·
ita ut mergerentur ·

L xxxi
S · i ſ

Quod cum uidiſſet ſymon petrus · procidit ad genua
ihū dicens · Exi a mé · quia homo peccator sum
dñe · Stupor enim circumdederat eum · & omnes
qui cum illo erant · in captura piſcium quam ce
perant · Similiter autem iacobum & iohannem
filios zebedei · qui erant ſocij ſymonis ·

L xxxii
ij · xxi
j · m

Et dixit ad ſymonem ihē · Noli timere · ex hoc enim
iam homines eris capiens · Et ſubductis ad terrā
nauibus · relictis omnibus ſecuti ſunt illum ·

L xxxiii
j · Cum
d · xviii

Et factum ē cum eſſet in una ciuitatum · & ecce uir
plenus lepra · uidens ihm · & procidens in faciem · ro
gauit eum dicens · Dñe ſi uis · potes me mundare ·
Et extendens manum · tetigit illum dicens · Volo ·
Mundare · Et confeſtim lepra diſceſſit ab illo ·
Et ipſe precepit illi ut nemini diceret · Sed uade

ostende te sacerdoti · & offer pro mundatione tua sicut
precepit moyses in testimonium illis ·

Pertransibat autem magis fama de illo · & conue
niebant turbe multe ut audirent · & curarentur
ab infirmitatibus suis ·

Ipse autem secedebat in desertum · &
orabat ·

In una dierum · & ipse sedebat docens · & eran
pharisei sedentes · & legis doctores · qui uenerant ex
omni castello galilee · & iudee · & hierlm · & uirtus
dñi erat ad sanandum eos ·

Et ecce uiri portantes in lecto hominem qui erat pa
raliticus · & querebant eum inferre · & ponere an
te eum · Et non inuenientes qua parte illum in
ferrent pre turba · ascenderunt supra tectum · & per
gulas summiserunt illum cum lecto in medium ·
ante ihm · Quorum fidem ut uidit dixit · homo ·
remittuntur tibi peccata tua · Et ceperunt cogita
re scribe & pharisei · dicentes · Quis e hic qui loqui
tur blasphemias · Quis potest dimittere peccata ·
nisi solus ds · Ut cognouit autem ihc cogitationes
eorum · respondens dixit ad illos · Quid cogitatis
in cordibus uris · Quid e facilius dicere · dimit
tuntur tibi peccata · an dicere · surge & ambula ·
Ut autem sciatis quia filius hominis potestatem

habet unctra dimittit peccata· Ait paralytico·
Tibi dico surge tolle lectum tuum & uade in
domum tuam· Et confestim surgens coram illis·
tulit inquo iacebat· & abiit in domum suam
magnificans dñm· Et stupor ad prehendit oēs:
& magnificabant dñm· & repleti sunt timore di
centes· quia uidimus mirabilia hodie·

Et post hec exiit· & uidit publicanum nomine
leui sedentem ad theloneum· & ait illi· Sequere
me· Et relicto omnibus· surgens secutus e eum

Et fecit conuiuium magnum leui in domo sua·
& erat turba multa publicanorum· & aliorum
qui cum illis erant discumbentes· Et murmura
bant pharisei & scribe eorum dicentes ad discipu
los eius· Quare cum publicanis & peccatoribus
manducatis & bibitis·

Et respondens ihc· dixit ad illos· Non egent qui
sani sunt medico· sed qui male habent· Non ue
ni uocare iustos sed peccatores in penitentiam·

At illi dixerunt ad eum· Quare discipuli iohan
nis iaunant frequenter & obsecrationes faciunt·
similiter & phariseorum· tui autem edunt &
bibunt· Quibus ipse ait· Numquid potestis
filios sponsi dum cum illis est sponsus facere ieunare·
Venient autem dies· & cum ablatus fuerit ab eis
sponsus· tunc ieunabunt in illis diebus· Dicebat

autem & similitudinem ad illos· Quia nemo com
missuram uestimenti nouo immittit in uestimen
tum uetus· Alioquin & nouum rumpit· & ueteri non
conuenit commissura a nouo· Et nemo mittit vi
num nouum in utres ueteres· Alioquin rumpet
unum nouum utres· & ipsum effundetur· & utres
peribunt· Sed unum nouum in utres nouos mit
tendum est· & utraq; conseruantur· Et nemo bi
bens ueterem statim uult nouum· Dicit enim ue
tus melius est·

Factum est autem in sabbato secundo primo cum
transiret per sata· uellebant discipuli eius spicas·
& manducabant confricantes manibus· Quidam
autem pharisæorum dicebant illis· Quid facitis·
quod non licet sabbatis· Et respondens ad eos
ihe dixit· Nec hoc legistis quod fecit dauid cũ
esuriisset ipse & qui cum eo erant· quomodo intra
uit in domum dei· & panes propositionis sumpsit·
& manducauit· & dedit his qui cum ipso erant·
quos non licet manducare nisi tantum sacerdo
tibus· Et dicebat illis· Quia dñs est filius hominis
etiam sabbati·

Factum est autem & in alio sabbato· ut introiret in
synagogam· & doceret· Et erat ibi homo· & ma
nus eius dextera erat arida· Observabant autẽ
scribæ & pharisæi si in sabbato curaret· ut inue

nirant unde accusarent illū · Ipse uero sedebat cogi
tationes eorum · & ait homini qui habebat manū
aridam · Surge · & sta in medium · Et surgens ste
tit · Ait autem ad illos ihē · Interrogo uos · Si licet
sabbatis benefacere · an male · Animam saluam fa
cere · an perdere · Et circumspectis omnibus dixit ho
mini · Extende manum tuam · Et extendit · Et
restituta est manus sua · Ipsi autem repleti sunt in
sipientia · & conloquebantur ad inuicem quid nam
facerent ihū ·

Factum est autem in illis diebus exiit in montem ora
re · & erat pernoctans in oratione di ·

Et cum dies factus esset · uocauit discipulos suos ·
& elegit duodecim ex ipsis · quos & apostolos no
minauit · Simonem quem cognominauit petrū ·
& Andream fratrem eius · Iacobum · & Iohannem · Phi
lippum · & Bartholomeum · Matheum · & Thomam ·
Iacobum alphei · & Symonem qui uocatur zelotes ·
Iudam iacobi · & Iudam scarioth · qui fuit proditor ·

Et descendens cum illis · stetit in loco campestri · &
turba discipulorum eius · & multitudo copiosa
plebis · ab omni iudea · & hierusalem · & maritima ·
& tyri · & sydonis · qui uenerant ut audirent eū ·
& sanarentur a languoribus suis · Et qui uexa
bantur ab spiritibus immundis curabantur ·
Et omnis turba quarebat eum tangere · quia

uirtus de illo exibat & sanabat omnes·

l. 6 ℓ. 20 ꝺ. xx v. Et ipse dixit discipulis suis dicebat·
Beati pauperes· quia uestrum est regnum dei·

l. 6 ℓ. 21 ꝺ. xx viii Beati qui nunc esuritis· quia
saturabimini·

l. 6 ℓ. 21 ꝺ. xx viii Beati qui nunc fletis· quia
ridebitis·

l. 6 ℓ. 22 ꝺ. xx viii Beati eritis cum uos oderint homines· & cum sepa
rauerint uos & exprobrauerint· & eiecerint no
men uestrum tamquam malum· propter filium ho
minis· Gaudete illa die & exultate· ecce enim
merces uestra multa est in celo· Secundum hec enim·
faciebant prophetis patres eorum·

l. 6 ℓ. 24 ꝺ. xx ix Uerumtamen ue uobis diuitibus· quia habetis
consolationem uestram· Ue uobis qui saturati es
tis· quia esurietis· Ue uobis qui ridetis nunc· quia
lugebitis· & flebitis·

l. 6 ℓ. 26 ꝺ. xx ix Ue cum bene uobis dixerint omnes homines· se
cundum hec faciebant pseudo prophetis patres eorum·

l. 6 ℓ. 27 ꝺ. xx vi Sed uobis dico qui auditis· Diligite inimicos
uestros· benefacite his qui uos oderunt· Benedici
te maledicentibus uos· Orate pro calumniantibus uos·

l. 6 ℓ. 29 ꝺ. xx viii Et qui te percutit in maxillam· prebe & alteram·
Et ab eo qui aufert uestimentum tibi· etiam tuni
cam noli prohibere· Omni autem petenti te tribue·
Et qui aufert quae tua sunt ne repetas·

Et prout uultis ut faciant uobis homines: & uos facite illis similiter.

Et si diligitis eos qui uos diligunt · quae uobis est gratia? Nam & peccatores diligentes se diligunt. Et si benefeceritis his qui uobis benefaciunt · quae uobis est gratia? Siquidem & peccatores hoc faciunt · Et si mutuum dederitis his a quibus speratis recipere · quae gratia uobis est? Nam & peccatoribus fenerantur · ut recipiant aequalia · Uerumtamen · diligite inimicos uestros · & benefacite · & mutuum date nihil inde sperantes · & erit merces uestra multa · & eritis filii altissimi · quia ipse benignus est supingratos & malos · Estote ergo misericordes · sicut & pater uester misericors est ·

Nolite iudicare & non iudicabimini · Nolite condemnare · & non condemnabimini · Dimittite · & dimittemini · Date · & dabitur uobis · Mensuram bonam & confertam & coagitatam · & superefluentem · dabunt in sinum uestrum · Eadem enim mensura qua mensi fueritis · remetietur uobis ·

Dicebat autem illis & similitudinem · Numquid potest caecus caecum ducere? Nonne ambo in foueam cadunt ·

Non est discipulus super magistrum · Perfectus autem omnis erit · si sit sicut magister eius ·

Quid autem uides festucam in oculo frīs tui: trabem autem quae in oculo tuo non consideras? aut quomodo potes dicere fratri tuo: Frater sine eiciam festucam de oculo tuo: ipse in oculo tuo trabem non uides? Hypocrita: eice primum trabem de oculo tuo: & tunc perspicies ut educas festucam de oculo frīs tui.

Non ē enim arbor bona quae facit fructus malos: neq: arbor mala faciens fructum bonum. Unaquaeq: enim arbor de fructu suo cognoscitur.

Neq: enim de spinis colligunt ficus: neq: de rubo uindemiant uuam.

Bonus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum: Et malus homo de malo thesauro profert malum. Ex habundantia enim cordis os loquit.

Quid autē uocatis me dñe dñe: & non facitis quae dico?

Omnis qui uenit ad me & audit sermones meos: & facit eos: ostendam uobis cui similis sit. Similis est homini aedificanti domum: qui fodit in altum: & posuit fundamentum supra petram. Inundatione autem facta: illisum est flumen domui illi: & non potuit eam mouere. Fundata enim erat supra petram. Qui autem audit & non facit: similis ē homini aedificanti domum suam supra terram: sine fundamento: in qua illisus ē fluuius: & con

tinuo cecidit · Et facta ē ruina domus illius magna ·

VI ·

L lxv
Jo lxv
lxxxvii

CVM AVTEM IMPLESSET omnia uerba sua in aures plebis ingressus est capharnaum · Centurionis autem cuiusdā seruus male habens erat morti⁹ qui illi erat pretiosus · Et cum audisset de ihū · misit ad eum seniores iudeorum · rogans eum ut ueniret & saluaret seruum eius · Et illi cum uenissent ad ihm · rogabant eum sollicite dicentes ei · Quia dignus est ut hoc illi prestet · Diligit enim gentem nrām · & synagogam ipse edificauit nobis · Ihc autē ibat cum illis · Et cum iam non longe esset a domo · misit ad eum centurio amicos dicens · Dne noli uexari · Non enim dignus sum ut sub tectum meum intres · Propter quod & me ipsum non sum dignum arbitratus ut uenirem ad te · Sed dic uerbo · & sanabitur puer meus · Nam & ego homo sum sub potestate constitutus · habens sub me milites · Et dico huic · uade · & uadit · Et alio · uenI · & uenit · Et seruo meo fac hoc · & facit · Quo audito ihc miratus est · & conuersus sequentib⁹ se turbis · dixit · Amen dico uobis · nec in israhel tantam fidem inueni ·

L lxvi
Jo lxvi

Et reuersi qui missi fuerant domum · inuenerunt seruum qui langu[illegible]erat sanum ·

L. Lectio
Sol. vi

Et factum ē dum cepſ. I bat ihc in ciuitatem quę
uocatur nain. & ibant cum illo diſcipuli ei⁹.
& turba copioſa. Cum autem adpropinqua
ret porte ciuitatis: ecce defunctus efferebatur fi
lius unicus matris ſuę. Et hec uidua erat. &
turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum ui
diſſet dns: miſeſa motus ſup ei. dixit illi. No
li flere. Et acceſſit. & tetigit loculum. hi aūt
qui portabant ſteterunt. Et ait. ꝙ adoleſcens.
tibi dico. Surge. Et reſedit qui erat mortuus.
& cepit loqui. Et dedit illum matri ſuę. ꝙ acce
pit autem omnes timor. & magnificabant dm
dicentes: Quia ꝓpheta magnus ſurrexit in no
bis: & quia ds uiſitauit plebem ſuam.

L. Lectio
Sol.

Et exiit hic ſermo in uniuersam iudeam de eo. &
omnem circa regionem.

L. Lectio
Dñica

Et nunciauerunt iohanni diſcipuli eius de omni
bus his: & conuocauit duos de diſcipulis ſuis
iohannes: & miſit ad ihm dicens: Tu es qui uenu
rus es: An alium expectamus? Cum autem uenis
ſent ad eum uiri: dixerunt. Iohannes baptiſta:
miſit nos ad te dicens: Tu es qui uenturus es: An
alium expectamus? In ipſa autem hora. curauit
multos a languoribus: & plagis: & ſpiritibus ma
lis: & cecis multis donauit uiſum. Et reſpondes
dixit illis. Euntes nunciate iohanni. quae uidi

tus· & audistis· Quia cæci uident· claudi ambulant·
leprosi mundantur· Surdi audiunt· mortui re
surgunt· pauperes euangelizantur· Et beatus è·
quicunq; non fuerit scandalizatus in me· Et
cum discessissent nuntii iohannis· cœpit dicere
de iohanne ad turbas· Quid existis in desertum
uidere? Harundinem uento moueri? Sed quid
existis uidere? hominem mollib: uestimentis in
domibus? Ecce qui mollia preciosa sunt & delicias·
in domibus regum sunt· Sed quid existis uidere?
Prophetam? Etiq: dico uobis· & plusquam
prophetam·

L. Lxvi. de eccl. Hic è de quo scriptum è· Ecce mitto angelum meum
ante faciem tuam· qui preparabit uiam tuam ante te·

L. Lxvi. de eccl. Dico enim uobis· Maior inter natos mulierum pro
pheta iohanne baptista nemo è· Qui autem mi
nor è· in regno dei maior è illo·

L. Lxvii. de eccl. Et omnis populus audiens & publicani iustificauerunt deum baptizati baptismo iohannis· Pharisæi autem & legisperiti consilium dei sprauerunt
in semetipsos· non baptizati ab eo·

L. Lxviii. de eccl. Cui ergo similes dicam homines generationis huius·
& cui similes sunt· Similes sunt pueris sedentibus
in foro· & loquentibus ad inuicem· & dicentibus·
Cantauimus uobis tibus & non saltastis· Lamentauimus· & non plorastis· Uenit enim iohes bap-

ta neq; manducant panem · neq; bibent unum · &
dicent: demonium habet · Venit filius hominis man
ducans & bibens · & dicent: Ecce homo uorator &
bibens unum · Amicus publicanorum & peccatorum;
& iustificata ē sapientia ab omnibus filius sus.

Rogauit autem illum quidam de phariseis: ut man
ducaret cum illo · Et ingressus domum pharisei
discubuit · Et ecce mulier quae erat in ciuitate
peccatrix · ut cognouit quod accubuit in domo
pharisei · attulit alabastrum unguenti · & stans re
tro secus pedes eius · lacrimis coepit rigare pedes ei ·
& capillis capitis sui tergebat · & osculabatur pe
des eius · & unguento unguebat · Uidens autē phari
seus qui uocauerat eum · ait intra se dicens: Hic
si esset propheta · sciret utiq; quae & qualis mulier
esset quae tangit eum · quia peccatrix ē · Et re
spondens ihc · dixit ad illum · Symon · habeo
tibi aliquid dicere · At ille ait · Magister dic ·
Duo debitores erant cuidam feneratori · unus debe
bat denarios quingentos · alius quinquaginta ·
Non habentibus illis unde redderent · donauit
utriq; · Quis ergo eum plus diliget? Respondens
symon · dixit · Estimo · quia is cui plus donauit ·
At ille dixit ei · Recte iudicasti · Et conuersus ad
mulierem · dixit symoni · Uides hanc mulierem?
Intrauit in domum tuā · aquam pedibus mei non

dedisti · hec autem lacrimis rigauit pedes meos · & capillis suis tersit · Osculum mihi non dedisti · hec autem exquo intrauit · non cessauit osculari pedes meos · Oleo caput meum non unxisti · hec autem unguento unxit pedes meos · Propter quod dico tibi · Remittuntur ei peccata multa · quo dilexit multum · Cui autem minus dimittitur · minus diligit · Dixit autem ad illam · Remittuntur tibi peccata · Et ceperunt qui simul accumbebant dicere intra se · Quis est hic qui etiam peccata dimittit · Dixit autem ad mulierem · Fides tua te saluum fecit · vade in pace ·

L. Lxxv. s. f. l. s. Et factum est deinceps · & ipse iter faciebat per ciuitatem & castellum · predicans & euangelizans regnum dei · & duodecim cum illo · & mulieres quedam que erant curate ab spiritibus malignis & infirmitatibus · Maria que uocatur magdalene · de qua demonia septem exierant · & iohanna uxor chuze procuratoris herodis · & susanna · & alie multe que ministrabant ei de facultatibus suis ·

L. Lxxvi. & cxxxi. & cxxxv. Cum autem turba plurima conueniret · & de ciuitatibus properarent ad eum · dixit per similitudinem · Exiit qui seminat seminare semen suum · Et dum seminat · Aliud cecidit secus uiam & conculcatum est · & uolucres celi comederunt illud · Et Aliud cecidit supra petram · & natum aruit · quia non habe

bat humorem · Et aliud ceciderit inter spinas · & simul exortę spinae suffocauerunt illud · Et aliud ceciderit in terram bonam · & ortum fecit fructum centuplum · hęc dicens clamabat · Qui habet aures audiendi audiat · Interrogabant autē eum discipuli eius · quae essent hęc parabola · Quibus ipse dixit · Uobis datum est nosse mysterium regni dei ·

Cæteris autem in parabolis · ut uidentes non uideant · & audientes non intelligant ·

Est autem hęc parabola · Semen est uerbum dei · Qui autem secus uiam · hi sunt qui audiunt · deinde uenit diabolus & tollit uerbum de corde eorum · ne credentes salui fiant · Nam qui supra petram · qui cum audierint cum gaudio suscipiunt uerbum · & hi radices non habent · qui ad tempus credunt · & in tempore tentationis recedunt · Quod autem in spinis cecidit · hi sunt qui audierunt · & a sollicitudinibus · & diuitijs & uoluptatibus uitę euntes suffocantur · & non referunt fructum · Quod autē in bonam terram · hi sunt qui in corde bono & optimo audientes uerbum retinent · & fructum afferunt in patientia ·

Nemo autem lucernā accendens operit eam uasi · aut subtus lectum ponit · sed supra candelabrum ponit · ut intrantes uideant lumen ·

Non enim ē occultum quod non manifestetur · nec
abscondtum quod non cognoscatur · & in palam
venīt ·

Uidete ergo · quomodo audiatis · Qui enim habet ·
dabitur illi · Et quicunq; non habet · etiā quod
putat se habere auferetur abillo ·

Venerunt aūt ad illum mat & frēs eius · & non
potuerunt adire eum pturba · Et nuntiatum ē
illi · Mat tua & frēs tui stant foris uolentes te
uidere · Qui respondens · dixit ad eos · Quī mat mea
& frates mei hi sunt · qui uerbum dī audiunt
& faciunt ·

Factum ē autem unus dierum · & ipse ascendit in
naviculam · & discipuli eius · Et ait ad illos ·
Transfretemus · trans stagnum · Et ascenderunt ·
Navigantibus aūt illis · obdormiuit · Et descen
dit procella uenti in stagnum · & complebantur · &
periclitabantur · Accedentes aūt suscitauerunt
eum dicentes · Preceptor · Perimus · At ille surgens
increpauit uentum & tempestatem aquae · & ces
sauit · & facta ē tranquillitas · Dixit aūt illis ·
Ubi ē fides uīa · Qui timentes · mirati sunt di
centes ad inuicem · Quis putas hic ē · Quia &
uentis imperat & mari · & obediunt ei · Et na
vigauerunt autem ad regionem gerasenorum que
est contra galilcam · Et cum egressus ēt ad terrā ·

occurrit illi ut quidā qui habebat dēmoniū tem
poribus multis: & uestimento non induebatur·
neq; in domo manebat·sed in monumentis: Is ut
uidit ihm̄ procidit ante illum· & exclamans uo
ce magna dixit· Quid mihi & tibi est ihū fili
dī altissimi? Obsecro te ne me torqueas· Præ
cipiebat enim spiritui immundo· ut exiret ab ho
mine· Multis enim temporibus arripiebat illū·
& uinciebatur catenis· & compedibus custodiēs·
& rupto uincula agebatur a dēmonio in deserto·
Interrogauit autē illum ihc dicens· Quod tibi
nomen est? At ille dixit· Legio· Quia intrau
erant dēmonia multa in eum· Et rogabant illū
ne imperaret illis ut in abyssum irent· Erat au
tē ibi grex porcorum multorum pascentiū in
monte· & rogabant eum· ut permitteret eis in il
los ingredi· Et permisit illis· Exierunt ergo dē
monia ab homine· & intrauerunt in porcos· &
impetu abiit grex p præceps in stagnum· &
suffocatus ē· Quod ut uiderunt factum qui
pascebant fugerunt· & nunciauerunt in ciui
tatem & in uillas· Exierunt autē uidere qd
factum ē· & uenerunt ad ihm̄· & inuenerunt
hominem sedentem a quo dēmonia exierant·
uestitum ac sana mente ad pedes eius· & timue
runt· Nunciauerunt autem illis & qui uiderāt·

quamodo sanus fieret esset alegone · Et rogabant
runt illum omnis multitudo regionis gerasenor
ut discederet ab ipsis · quia timore magno te
nebantur ·

l. Locus
d. el ~

ps̄ autem ascendens nauim · reuersus ē · Et ro
gabat illum ut aquo demonia exirent · ut cū
eo esset · Dimisit autem eum ih̄c dicens · Redi
domum tuam · & narra quanta tibi fecit d̄s ·
Et abiit puniuersam ciuitatem p̄dicans quan
ta illi fecisset ih̄c · · VII ·

l. Locus
d. Locus
d. el ~

ACTUM EST AUTEM CUM
rediisset ih̄c · excepit illum turba · Erant
autem omnes expectantes eum · Et ecce ui
cui nomen iairus uenit · & ipse princeps synago
gae erat · Et cecidit ad pedes ih̄v · rogans eum · ut
intraret in domum eius · quia filia unica erat illi
fere annorum duodecim · & hic moriebatur · Et
contigit dum iret · a turbis comprimebatur · Et
mulier quaedam erat in fluxu sanguinis ab an
nis duodecim · quae in medicos erogauerat om
nem substantiam suam · nec ab ullo potuit cura
ri · Accessit retro & tetigit fimbriam uestimenti eius ·
& confestim stetit fluxus sanguinis eius · Et ait
ih̄c · Quis ē qui me tetigit · Negantibus autē om
nibus · dixit petrus & qui cū illo erant · Praecep-
tor turbae te comprimunt · & affligunt · & dicis ·

quis me tetigit. Et dixit ihc. Tetigit me aliquis.
Nam ego noui uirtutem de me exisse. Uidens
autem mulier quia non latuit. tremefacta. &
procidit ante pedes illius. & obquam causam tetig
erat coram omni populo. & quemad
modum confestim sanata sit. At ipse dixit illi.
Filia. fides tua te saluam fecit. uade in pace. Ad
huc illo loquente. uenit quidam archisyna
gogae dicens. Quia mortua e filia tua. noli
uexare illu. Ihc autem hoc uerbo audito. respon
dit patri puellae. Noli timere. crede tantum. &
salua erit. Et cum uenisset domum. non permisit
intrare secum quemquam. nisi petrum. & iacobu.
& iohannem. & patrem. & matrem puellae. Fle
bant autem omnes. & plangebant illam. At ille
dixit. Nolite flere. non e mortua. sed dormit.
Et deridebant eum. scientes quia mortua esset.
Ipse autem tenens manum eius. clamauit dicens.
Puella. surge. Et reuersus e spiritus eius. & sur
rexit continuo. Et iussit illi dari manducare.
Et stupuerunt parentes eius. quibus praecepit
ne alicui dicerent qd factu erat. VIII.
CONUOCATIS AUTEM DUO
decim apls. dedit illis uirtutem & potes
tatem sup omnia demonia. & ut languores cura
rent. Et misit illos praedicare regnum di. & sa

nare infirmos·

L. x. ca. 9. L. xi. ca. 1. L. xii. ca. 1. Et ait ad illos· Nihil tuleritis in uia· neq; uirgã· neq; peram· neq; panem· neq; pecuniam· neq; duas tunicas habeatis· Et in quamcunq; domum introieritis ibi manete· & inde ne exeatis·

L. x. ca. 10. L. xi. ca. 2. L. xii. ca. 2. Et quicunq; non receperint uos· exeuntes de ciuitate illa· & iam pulueren pedum uestrorũ excutite in testimonium supra illos·

L. x. ca. 11. L. xi. ca. 3. L. xii. ca. 3. Egressi autem circumbant passim euangelizantes· & curantes ubique·

L. xiii. ca. 1. L. xiii. ca. 1. L. xiii. ca. 1. Audiuit autem herodes tetrarcha omnia quę fiebant ab eo· & hesitabat eo quod diceretur a quibusdam quia iohannes surrexit a mortuis· A quibusdam uero quia helias apparuit· Alii autem quia propheta unus de antiquis surrexit· Et ait herodes· Iohannem ego decollaui· Quis autem est iste de quo ego audio talia· Et quaerebat uidere eum·

Et reuersi apli· narrauerunt illi quaecunq; fecerant· Et assumptis illis· secessit seorsum in locum desertum· qui ẽ bethsaide· Quod cum cognouissent turbę secutę sunt illum· & excepit illos· Et loquebatur illis de regno dei· & eos qui curatione egebant sanabat·

L. xi. ca. 5. L. xii. ca. 5. L. xiii. ca. 5. L. xiii. ca. 5. Dies autem cęperat declinare· & accedentes duodecim· dixerunt illi· Dimitte turbas ut euntes

in castella uillasq: quae circa sunt diuertam·
& muniam ibi: qua hic in loco desert⁹ sum⁹·
Ait aut ad illos· Uos date illis manducare·
At illi dixerunt· Non sunt nobis plusquam
quinq: panes & duo pisces: nisi forte nos eamus
& emamus in omnem hanc turbam cibos· Erant
autem fere uiri quinq: milia· At ait ad discipu
los suos· Facite illos discumbere pcontinua
quinquagenos· Et ita fecerunt· Et discubuerun⁹
omnes· Acceptis autem quinq: panibus & duob:
piscibus· respexit in celum· & benedixit illis· &
fregit· & distribuit discipulis suis· ut ponerent
ante turbas· Et manducauerunt omes· & satu
rati sunt· Et sublatum est quod superfuit illis frag
mentorum cophini duodecim·

Et factum est cum soluis illa orans: erant cum illo
discipuli· & interrogauit illos dicens· Quem
me dicunt esse turbe· At illi responderunt &
dixerunt· Iohannem baptistam· Alii aut heliam·
Alii quia pphetas unus de prioribus surrexit·
Dixit aut illis· Uos autem quem me esse dicitis·
Respondens simon petrus dixit· Xpi dei·

At ille increpans illos· precepit ne cui dicerent
hoc· dicens· Quia oportet filium hominis mul
ta pti· & reprobari a senioribus & principibus
sacerdotum· & scribis· & occidi· & tertia die resur-

Igre·

Dicebat autem ad omnes: Si quis uult post me uenire abneget semetipsum · & tollat crucem suam cotidie · & sequatur me · Qui autem uoluerit animam suam saluam facere · perdet illam · Nam qui perdiderit animam suam propter me · saluam faciet illam · Quid enim prodest homo si lucretur uniuersum mundum · se autem ipsum perdat · & detrimentum sui faciat ·

Nam qui me erubuerit & meos sermones: hunc filius hominis erubescet cum uenerit in maiestate sua · & patris · & sanctorum angelorum ·

Dico autem uobis · Vere sunt aliqui hic stantes qui non gustabunt mortem donec uideant regnum dei · VIIII ·

FACTUM EST AUTEM POST hæc uerba · fere dies octo · & assumpsit petrum · & iacobum · & iohannem · & ascendit in montem ut oraret · Et factum est dum oraret · species uultus eius altera · & uestimentum eius album refulgens · Et ecce duo uiri loquebantur cum illo · Erant autem moyses & helias uisi in maiestate · & dicebant excessum eius quem completurus erat in hierusalem · Petrus uero & qui cum illo erant grauati erant somno · & euigilantes uiderunt maiestatem eius · & duos uiros qui stabant cum illo · Et factum est dum discederent ab illo · Ait petrus ad illum · Preceptor · bonum est nos hic esse · & faciamus tria

tabernacula · vnum tibi · & unum moysi · & unum
heliae · Nesciens quid diceret · hæc autē illo loquen
te · facta ē nubes · & obumbrauit eos · & timuerunt ·
Intrantibus autem illis in nubem · & uox facta est
de nube dicens · hic ē filius meus dilectus · ipsum
audite · Et dum fieret uox · inuentus ē ihc̄ solus ·
Et ipsi tacuerunt · & nemini dixerunt in illis di
bus quicquam ex his quae uiderant ·

Lectio
sancti
euangelii
secundum
lucam

Factum ē autem in sequenti die · descendentibus illis
de monte · occurrit illi turba multa · Et ecce uir
de turba exclamauit dicens · Magister · obsecro
te · respice in filium meū · quia unicus ē mihi · & ec
ce spiritus adprehendit illum · & subito clamat &
elidit · & dilacerat eum cum spuma · & uix discedit
dilatans eum · Et rogaui discipulos tuos ut eice
rent illum · & non potuerunt · Respondens autē
ihc̄ dixit · O generatio infidelis & prauersa · usq; quo
ero apud uos · & patiar uos · Adduc huc filium
tuum · Et cum accederet · diuisit illū dæmonium ·
& dilaniauit · Et increpauit ihc̄ spiritum immun
dum · & sanauit puerum · Et reddidit illū patri eius ·

Lectio
sancti
euangelii
secundum
lucam

Stupebant autē omnes in magnitudine di ·
Omnibus q; mirantibus in omnibus quae faciebat ·
dixit ad discipulos suos · Ponite uos in cordibus
uris · sermones istos · Filius enim hominis futurum
est · ut tradatur in manus hominum peccatorꝝ ·

At illi ignorabant uerbum istud · & erat ocultum an
te eos · ut non sentirent illud · & timebant eum inter
rogare de hoc uerbo ·

L. ix. de Summa de ver.

Intrauit autē cogitatio in eos · quis eorū maior esset ·
At ihc uidens cogitationes cordis illorum · ad pre
hendens puerum · statuit illum secus se · & ait illis ·
Quicumq; susceperit puerum istum in nomine meo ·
me recipit · Et quicumq; me receperit · recipit eum
qui me misit · Nam qui minor ē inter omnes uos ·
hic maior est ·

L. ix. de Summa de ver.

Respondens autē iohannes dixit · Preceptor · uidimꝰ
quendam in nomine tuo eiicientem dęmonia · & pro
hibuimus eum · quia non sequitur nobiscum · Et
ait ad illum ihc · Nolite prohibere · Qui enim non ē
aduersum uos · pro uobis est ·

L. xxii. de pec. mor.

Factum ē autem cum complerentur dies assumpti
onis eius · & ipse faciem suam firmauit ut iret hie
rusalem · & misit nuntios ante conspectum suū ·
& euntes intrauerunt in quandam ciuitatem samaritanoꝝ ·
ut pararent illi · Et non receperunt eum · quia
facies eius erat euntis hierusalem · Cum uidissent
autem discipuli eius iacobus · & iohannes · dixerunt ·
Dne · uis dicamus ut ignis descendat de ęlo · &
consumat illos · Et conuersus increpauit illos di
cens · Nescitis cuius spūs estis · Filius hominis nō uenit
animas perdere · sed saluare · Et abierunt in aliud

castellum·

Lc ix
de l'enf

Factum ē autem ambulantibus illis in via· dixit quidam ad illum· Sequar te quocunq: ieris· Et ait illi ihc· Uulpes foueas habent· & uolucres cęli nidos· filius autem hominis non habet ubi caput reclinet· Ait autē ad alterum· Sequere me· Ille aūt dixit· Dnĕ· permitte me primum ire· & sepelire patrem meum· Dixit q: a ihc· Sine ut mortui sepeliant mortuos suos· tu autem uade adnuntia regnum dei·

Lc ix
de l'enf

Et ait alter· Sequar te dne· sed primum permitte mihi renuntiare his qui domi sunt· Ait ad illum ihc· Nemo mittens manum suam in aratrum· & aspiciens retro· aptus ē regno dei·

Lc x
de l'enf

POST HAEC AUTEM OSTENDIT dns & alios septuaginta duos· & misit illos binos ante faciem suam in omnem ciuitatem & locum quo erat ipse uenturus· Et dicebat illis·

Lc x
de l'enf

Messis quidem multa· operarii autem pauci· Rogate ergo dnm messis· ut mittat operarios in messem suam·

Lc x
de l'enf

Ite· Ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos·

Lc x
de l'enf

Nolite portare sacculum neq: peram· neq: calciamenta· & neminem per uiam salutaueritis·

Lc x
de l'enf

In quamcunq: domum intraueritis· primū dicite· Pax huic domui· Et si ibi fuerit filius pacis· re

quiescet sup illam pax ūa · Si autem · Aduos
ruerimur · / de sua ·

L. xxx. de Christo et Luc

In eadem aūt domo manete · edentes & bibentes quę
apud illos sunt · Dignus ē enim operarius mercedis
sue · Nolite transire de domo in domum · Et in quam
cumq: ciuitatē intraueritis & susceperint uos · man
ducate quae apponuntur uobis · & curate infirmos
qui in illa sunt · & dicite illis · Appropinquabit in
uos regnum dī ·

L. xxxiii. de Sodoma et Go.

In quamcumq: ciuitatem intraueritis & non rece
perint uos · exeuntes in plateas eius dicite · Etiam
pulueren qui adhesit nobis de ciuitate ūa extergimus
in uos · Tamen hoc scitote · quia appropin
quabit regnum dī · Dico uobis · quia sodomis in
die illa remissius erit quā illi ciuitati ·

L. xxxv. de Corozaim

Vae tibi corozaim · Vae tibi bethsaida · quia si in Tyro
& sidone factae fuissent uirtutes quae in uobis
factae sunt · olim in cilicio & cinere sedentes pe
nitentiam · Uerumtamen · tyro & sydon remissius erit
in iudicio quam uobis · Et tu capharnaum usq:
ad caelum exaltata · usq: ad infernū demergeris ·

L. xxxvi. de Christo et Patre

Qui uos audit · me audit · Et qui uos spernit · me
spernit · Qui autem me spernit · spernit eum qui
me misit ·

L. xxxvii. de septuaginta

Reuersi sunt autem septuaginta duo cum gaudio di
centes · Dne · etiam demonia subiciuntur nobis ·

in nomine tuo· Et ait illis· Videbam satanam· sicut
fulgur de cęlo cadentem· Ecce dedi uobis potestá
tem calcandi supra serpentes· & scorpiones· & supra
omnem uirtutem inimici· & nihil uos nocebit·
Uerumtamen in hoc nolite gaudere quia spiritus
uobis subiciuntur· Gaudete autem quod nomina
uestra scripta sunt in cęlis·

In ipsa hora· exultauit spū sco· & dixit· Confiteor
tibi pater dne cęli & terrę· quod abscondisti hęc
a sapientibus· & prudentibus· & reuelasti ea parui
lis· Etiam pater· quia sic placitum ante te·

Omnia mihi tradita sunt a patre meo· & nemo scit
qui sit filius nisi pater· & qui sit pater nisi filius· &
cui uoluerit filius reuelare·

Et conuersus ad discipulos suos dixit· Beati oculi
qui uident· qui uidetis· Dico enim uobis· qđ mul
ti reges & pphętę uoluerunt uidere quę uos uide
tis· & non uiderunt· & audire quę auditis· &
non audierunt·

Et ecce quidam legis peritus surrexit· temptans il
lum & dicens· Magister· quid faciendo uitam ę
ternam possidebo· At ille dixit ad eum· In lege
quid scriptum ē· quomodo legis· Ille respondens
dixit· Diliges dnm dm tuum ex toto corde tuo·
& ex tota anima tua· & ex omnibus uiribus tuis· &
ex omni mente tua· & proximum tuum sicut te ipsū·

Dixitq; illi. Recte respondisti. fac hoc & uiues.
Lectio S. L. 4
Ille aut̄ uolens iustificare se ipsum. dixit ad ih̄m.
Et quis ē meus proximus. Suscipiens aut̄ ihc dixit.
Homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho. & incidit in latrones. Qui etiam despoliauerunt
eum. & plagis impositis abierunt semiuo relicto.
Accidit autem ut sacerdos quidam descenderet eadem uia. & uiso illo pertransiit. Similiter & leuita
cum esset secus locum & uidens eum pertransiit.
Samaritanus autem quidam iter faciens uenit
secus eum. & uidens eum misericordia motus est.
Et adpropians alligauit uulnera eius infundens
oleum & uinum. & imponens illum in iumentū
suum duxit in stabulum. & curam eius egit. Et
altera die proferens duos denarios. & dedit stabulario. & ait. Cura illius habe. & quodcumq; supererogaueris. ego cum rediero reddam tibi. Quis horum uidetur tibi proximus fuisse illi qui incidit
in latrones. At ille dixit. Qui fecit misericordiam in
illum. Et ait illi ihc. Uade. & tu fac similiter.
Factum ē autem dum irent. & ipse ihc intrauit in
quoddam castellum. & mulier quedam martha
nomine. excepit illum in domum suam. Et huic
erat soror nomine maria. Que etiam sedens
secus pedes dñi. audiebat uerbum illius. Martha autem satagebat circa frequens ministerium.

Quae fleat · ait · Dñe · non ē tibi curt quod so
ror mea reliquit me solam ministrare · Dic ergo il
li · ut me adiuuet · Et respondens · dixit illi dñs ·
Martha martha sollicita es · & turbaris erga plura
ma · Porro · unum ē necessarium · Maria optimā par
tem elegit quę non auferetur ab ea ·
ET FAC[illegible]
in loco quodam orans · ut cessauit · dixit
unus ex discipulis suis ad eum · Dñe · doce nos ora
re sicut iohannes docuit discipulos suos · Et ait
illis · Cum oratis · dicite ·
PATER · SCIFICETVR NOMEN TVVM · ADVE
niat regnum tuum · panem nrm cotidianum da
nobis cotidie · Et dimitte nobis peccata nra · Siqui
dem & ipsi dimittimus omni debenti nobis · Et ne
nos inducas in temptationem ·
Et ait ad illos · Quis ūrm habebit amicum · & ibit
ad illum media nocte · & dicet illi · Amice · commo
da mihi tres panes · quo amicus meus venit de via
ad me · & non habeo quod ponā ante illum · & ille
dentus respondens dicat · noli mihi molestus esse ·
iam ostium clausum ē · & pueri mei mecum sunt
in cubili · non possum surgere & dare tibi · Et ille
si perseuerauerit pulsans · dico uobis · & si non dabit
illi surgens eo quod amicus eius sit · propter impro
bitatem tamen eius surget · & dabit illi quotquot

habet necessarios·

L. cap. xv. de l. viii. Et ego uobis dico· Petite· & dabitur uobis· Querite· & inuenietis· Pulsate· & aperietur uobis· Omnis enim qui petit accipit· & qui querit inuenit· & pulsanti aperietur· Quis autem ex uobis patrem petit panē· nūquid lapidē dabit illi· Aut piscem· numquid pro pisce serpentem dabit illi· Aut si petierit ouum· numquid porriget illi scorpionem· Si ergo uos cum sitis mali nostis bona data dare filiis uris· quanto magis pater ur̄ de celo dabit spiritum bonū petentibus se·

L. cap. xvi. de. cxviii. Et erat ihc eiciens demonium· & illud erat mutū· Et cum eiecisset demonium· locutus ē mutus· & admirate sunt turbe·

L. cap. xvii. de. cxix. Quidam autē ex eis dixerunt· In beelzebub principe demoniorum· eiicit demonia·

L. cap. xviii. de. cxx. Et alii temptantes· signum de celo querebant abeo·

L. cap. xix. de. cxxi. Ipse autem ut uidit cogitationes eorum· dixit eis· Omne regnum in se ipsum diuisum desolabitur· & domus super domum cadet· Si autē & sathanas in se ipsum diuisus ē· quomodo stabit regnū ipsius· Quia dicitis· In beelzebub eicere me demonia· Si autem ego in beelzebub eicio demonia· filii uri in quo eiciunt· ipsi iudices uri erunt· Porro· si in digito dī eicio demonia· profecto peruenit in uos

ragnum di· C um fortaſ armatus cuſtodit atrium ſuũ·
in pace ſunt ea quae poſſidet· S i autem fortior illo
ſuperueniens uincat eum· uniuerſa arma eius auferat
in quibus confidebat· & ſpolia eius diſtribuat· Qui
non ē mecum· aduerſum me ē· Et qui non colli
git mecum diſpergit·

Lectio ſancti euangelii

C um immundus ſpiritus exierit de homine· p ambu
lat per loca inaquoſa· quaerens requiem· & non inue
niens dicit· Reuertar in domum meã· unde exiui·
Et cum uenerit· inueniet ſcopis mundatam·
Et tunc uadit & aſſumit ſeptem alios ſpiritus ne
quiores ſe· & ingreſſi habitant ibi· Et fiunt nouiſ
ſima hominis illius· peiora prioribus·

Lectio ſancti euangelii

F actum ē autem cum haec diceret· extollens uocem
quaedam mulier de turba· dixit illi· Beatus uen
ter qui te portauit· & ubera quae ſuxiſti· At ille
dixit· Quinimmo· beati qui audiunt uerbum dei· &
cuſtodiunt illud·

Lectio ſancti euangelii

T urbis autem concurrentibus· coepit dicere· Generatio
haec· generatio nequam ē· Signum quaerit· & ſignũ
non dabit ei· niſi ſignum ionae· Nam ſicut fuit
ionas ſignum niniuitis· ita erit & filius hominis
generationi iſti· Regina austri ſurget in iudicio cũ
uiris generationis huius & condemnabit illos· quia
uenit a finibus terrae audire ſapientiã ſalomonis·
Et ecce plus ſalomone hic· Uiri niniuitae ſur

gent mudicio cum generatione hac · & condemp
nabunt illam · quia penitentiam egerunt ad prdica
tionem ionae · Et ecce plusquam iona hic ·

Nemo accendit lucernam & in abscoso ponit · neq;
sub modio · sed sup candelabrum · ut qui ingredi
untur · lumen uideant ·

Lucerna corporis tui · est oculus tuus · Si oculus tuus
fuerit simplex · totum corpus tuum lucidum erit ·
Si autem nequam fuerit · & tuum corpus tene
brosum erit · Vide ergo · ne lumen quod in te ·
tenebrae sint · Si ergo corpus tuum totum luci
dum fuerit non habens aliquam partem tenebra
rum · erit lucidum totum · Et sicut lucerna ful
gore illuminabit te ·

Et cum loquetur · rogauit illum quidam phari
seus · ut prandeat apud se · Et ingressus · recubu
it · Pharisaeus autem coepit intra se reputans dicere ·
quare non baptizatus est ante prandium · Et ait
dns ad illum · Nunc uos pharisaei quod deforis est
calicis & catini mundatis · quod autem intus est
uestrum plenum est rapina & iniquitate · Stulti · nonne
qui fecit quod deforis est etiam id quod dentus est
fecit · Uerumtamen quod superest date elemosinam ·
& ecce omnia munda sunt uobis ·

Sed vae uobis pharisaeis · qui decimatis mentam &
rutam · & omne holus · & praetereatis iudicium &,

carnam dī · hęc ōportuit facere · & illa nō omittere ·

Lectio
ōcc sancti
dī euāgī

Uae uobis pharisęi · qua diligitis primas kathedras
in synagogis · & salutationes in foro ·

Lectio
dī euāgī

Vae uobis · quia estis ut monumenta quae non ap
parent · & homines ambulantes supra nescientes ·

Lectio
dī euāgī

Respondens autē quidam ex legisperitis · ait illi ·
Magister · hęc dicens · etiam nobis contumeliam
facis · At ille ait · Et uobis legisperitis uae · quia
oneratis homines oneribus quę portari non pos
sunt · & ipsi uno digito uō non tangitis sarcinas ·

Lectio
dī euāgī

Uae uobis qui ędificatis monumenta. pphetarum ·
patres autem uri occiderunt illos · Profecto testi
ficamini · quod consentitis operibus patrū uōrū ·
Quoniamquidem ipsi eos occiderunt · uos autem
ędificatis eorum sepulchra ·

Lectio
dī ęt

Propterea & sapientia dī dixit · Mittam ad illos
pphetas & apłos · & ex illis occident & persequentur ·
ut inquiratur sanguis omnium. pphetarum qui
effusus ē a constitutione mundi a generatione ista ·
a sanguine abel usq: ad sanguinem Zachariae ·
qui periit inter altare & ędem · Ita dico uobis · requi
retur ab hac generatione ·

Lectio
dī euāgī

Uae uobis legisperitis · quia tulistis clauem scientię ·
ipsi non introistis · & eos qui introibant. prohibuistis ·

XII ·
Lectio
Sabbati

CUM HĘC AD ILLOS DICERET · ęperunt pharisęi & legisperiti grauiter in

sistere · & of' aut' opprimere · damutas' insidiantes' a·
& querentes' capere aliquid exore aut' ut accusarent
eum · Qui autē turbis' circumstantibus ita ut
se invicem conculcarent · coepit dicere ad discipulos
Attendite a fermento pharisæorum · quod est ypocrisis ·
Nihil autem opertum ē quod non revelabit' · neq: ab
scondrum quod non sciatur' · Quoniam quæ in
tenebris' dixistis' in lumine dicentur' · Et quod in
aurem locuti estis' in cubiculis' predicabitur' inter
tos · Dico autem vobis' amicis' meis' ne terreamini
ab his' qui occidunt corpus' & post hæc non ha
bent amplius' quid faciant · Ostendam autē vobis
quem timeatis' · Timete eum · qui postquam occide
rit · habet potestatem mittere in gehennam · Ita
dico vobis · hunc timete · Nonne quinq: passeres'
veneunt dipondio' · Et unus' ex illis' non ē in ob
livione coram dō · Sed & capilli capitis' vri' · omnes'
numerati sunt · Nolite ergo timere · multis' pas-
seribus' pluris' estis' · Dico autē vobis · Omnis' qui
cunq: confessus' fuerit me coram hominibus' & ·
filius' hominis' confitebitur illum coram angelis' di·
Qui autem negaverit me coram hominib:' dene
gabitur' coram angelis' dī ·
Et omnis' qui dixerit verbum in filium hominis' · re
mittetur illi · a autem qui in sp̄m scm̄ blasphe

mauant non rammur.

Lect xxx de Lxxxvii Marie

Cum autem inducant uos in synagogas & ad magistratus & potestates nolite sollicti esse quali ter aut quid respondeatis aut quid dicatis. Spūs enim sēs docebit uos in illa hora quae oportet dicere.

Lect sūm Solg

Ait autem a quidam de turba. Magister dic fratri meo ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit a. homo quis me constituit iudicem aut diuisorem supuos. Dixit: adillos. Uidete & cauete ab omni auaritia. quia non habundantia cuiusquam uita eius ē. exhis quae possidet. Dixit autem similitudinem adillos dicens. hominis cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit. & cogitabat intra se dicens. Quid faciam. quod non habeo quo congregam fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. Destruam horrea mea & maiora faciā. & illuc congregabo omnia quae nata sunt mihi & bona mea. & dicam animae meae. Anima. habes multa bona posita in annos plurimos. Requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit autem illi ds. Stulte. hac nocte animam tuam repetunt a te. quae autem parasti cuius erunt. Sic ē qui sibi thesaurizat. & non ē in dm ditem.

Lect in vigilia

Dixit aūt ad discipulos suos. Ideo dico uobis. nolite sollicti ē animae quid manducetis. neq: cor

pori · quid uestimamini · Anima plus ē quam esca · & corpus quam uestimentum · Considerate corui · quia non seminant · neq: metunt · quib: non ē cellarium neq: horreum · & ds pascit illos · Quanto magis uos pluris estis illis · Quis autem vrūm cogitando potest adicere ad staturam suam cubitū unum · Si ergo neq: quod minimum ē potestis · quid de ceteris solliciti estis · Considerate lilia · quomodo crescunt · non laborant · non nent · Dico autem uobis · ne Salomon in omni gla sua uestitus fuit sicut unum ex istis · Si autem fenum quod hodie in agro ē · & cras in clibanum mittit ds sic uestit · quanto magis uos pusillae fidei · Et uos nolite quarere quid manducetis aut quid bibatis · Et nolite in sublime tolli · Hec enim omnia gentes mundi querunt · Pater autem ur scit · quoniam his indigetis · Verumtamen querite regnum di · & hec oīa adicientur uobis ·

Luc. xii. Nolite timere pusillus grex · quia complacuit patri uro dare uobis regnum ·

Luc. xii. Vendite que possidetis · & date elemosinam ·

Facite uobis saculos qui non veterascunt · Thesaurum non deficientem in celis · quo fur non appropiat · neq: tinea corrumpit · Ubi enim thesaurus uester ē · ibi & cor urm erit ·

Sint lumbi uri precincti · & lucerne ardentes · Et uos
similes hominibus expectantibus dominum suū
quando reuertatur a nuptiis · ut cum uenerit &
pulsauerit · confestim aperiant ei ·

Beati serui illi · quos cum uenerit dominus inuenerit
uigilantes · Amen dico uobis · quod precinget se
& faciet illos discumbere · & transiens ministra
bit illis · Et si uenerit in secunda uigilia · & si in
tertia uigilia uenerit & ita inuenerit · beati sunt
serui illi ·

Hoc autem scitote · quo si sciret pater familias qua
hora fur ueniret · uigilaret utiq; & non sineret
perfodi domum suam · Et uos estote parati · quia
qua hora non putatis filius hominis uenit ·

Ait autem ei petrus · Dñe · ad nos dicis hanc para
bolam · an & ad omnes · Dixit autem dñs · Quis
putas est fidelis dispensator & prudens quem con
stituit dominus super familiam suam · ut det
illis in tempore tritici mensuram · Beatus ille ser
uus · quem cum uenerit dominus inuenerit ita fa
cientem · Uere dico uobis · Quo super omnia quę
possidet constituet illum ·

Quod si dixerit seruus ille in corde suo moram fa
cit dominus meus uenire · & cęperit percutere pue
ros & ancillas · & edere · & bibere · & inebriari · Ue
niet dominus serui illius in die qua non sperat · &

hora qua nescit · & diuidet eum · partemq: eius cum
infidelibus ponet ·

L. xl. cum. sup. v.

Hic autem seruus qui cognouit uoluntatem Domi
ni sui · & non preparauit · & non fecit secundū uoluntatē
eius uapulabit multas: qui autem non cognouit
& fecit digna · plagis uapulabit paucis · Omni
autem cui multum datum ē · multum quaretur
ab eo · Et cui commendauerunt multum · plus
petent ab eo ·

L. xl. Lv. de ve. n.

Ignem ueni mittere in terram · & quid uolo nisi
accendatur · Baptisma autem habeo baptizari ·
& quomodo coartor · usq: dum perficiatur · Puta
tis quia pacem ueni dare in terram · Non dico uo
bis · sed separationem · Erunt enim ex hoc quinq:
in domo una diuisi · tres in duo · & duo in tres
diuidentur · pater in filium · & filius in patrem
suum · mater in filiam · & filia in matrem · socrus
in nurum suam · & nurus in socrum suam ·

L. xl. Lvi. de ve. n.

Dicebat autem & ad turbas · Cum uidetis nubem
orientem ab occasu · statim dicitis: imbrem uenit ·
& ita fit · & cum austrum flantem dicitis: quia æstus
erit · & fit · hypocritæ · faciem cæli & terræ nostis p
bare · hoc autem tempus quomodo non probatis ·
Quid autem · & a uobis ipsis non iudicatis quod iu
stum autem uadis cum aduersario tuo / tam ē:
ad principem in uia · da operam liberari ab illo ·

L. xl. Lvii. de ve. n.

ndfore trahit te apud iudicem · & iudex tradat te
exactori · & exactor mittat te in carcerem · Dico tibi
non exies inde · donec etiam nouissimum minutū
reddas ·

Lectio
sancti
Euangelii

In ipso tempore · nunciauerūt illi de galilea ·
quorum sanguinem miscuit pilatus cum sacrifi
ciis eorum · Et respondens · dixit illis · Putatis
quod hi galilei pre omnibus galileis fuerunt pec
catores · quia talia passi sunt · Non dico uobis ·
Sed nisi penitentiam habueritis · omnes similiter
peribitis · Sicut illi decem & octo · supra quos cecidit
turris in siloā · & occidit eos · Putatis quia & ipsi
debitores fuerunt prae omnes homines habi
tantes in hierusalem · Non dico uobis · Sed si non
penitentiam egeritis · omnes similiter peribitis ·

Lectio
sancti
Euangelii

Dicebat autem hanc similitudinem · Arborem fici
habebat quidam plantatam in uinea sua · & uenit
quaerens fructum in illa · & non inuenit · Dixit autē
ad cultorem uineę · Ecce anni tres sunt · ex quo ue
nio quaerens fructum in ficulnea hac · & non inue
nio · Succide ergo illam · ut quid etiam terram oc
cupat · At ille respondens dixit illi · Dñe · dimitte
illam & hoc anno · usq; dum fodiam circa illam ·
& mittam stercora · Et si quidem fecerit fructū · sin
autem infirum succides eam · Erat autē docēs

synagoga eorum sabbatis· Et ecce mulier que
habebat spiritum infirmitatis decem & octo an
nis· & erat inclinata nec ommino poterat sursum
respicere· Quam cum uidere ihc· uocauit ad se
& ait illi· Mulier· dimissa es ab infirmitate tua·
Et imposuit illi manus· & confestim erecta ē· &
glorificabat dm·

Respondens autem archisynagogus indignans quia
sabbato curasset ihc· dicebat turbae· Sex dies sunt
in quibus oportet operari· in his ergo uenite & cu
rammini· & non in die sabbati· Respondit autem
ad illum dns· & dixit· Hypocrite· unusquisq:
vrm sabbato non soluit bouem suum aut asinum
a presepio· & ducit adaquare· Hanc autē filiam
abrahae quam alligauit satanas ecce decem &
octo annis· non oportuit solui a uinculo isto
die sabbati·

Et cum haec dicerit· erubescebant omnes aduersa
rii eius· Et omnis populus gaudebat in uniuer
sis quae gloriose fiebant ab eo·

Dicebat ergo· Cui simile ē regnum dī· & cui simi
le dē aestimabo illud· Simile ē grano sinapis·
quod acceptum homo misit in hortum suum· &
creuit· & factum ē in arborem magnam· & uolu
cres celi requieuerunt in ramis eius·

Et rursum dixit· Cui simile dstimabo regnum dī·

Simile ē fermano quod accepium mulier abscondit in farinae sata tria· donec fermentatur totū·

L. 6. Et ibat peruntes & castella docens· & iter faciens in hierusalem·

L. 9. Ait illi autem quidam· Dñe· si pauci sunt qui salui untur· Ipse autem dixit ad illos· Contendite intrare per angustam portam· quia multi dico uobis· querent intrare· & non potuerunt·

L. 13. Cum autem intrauerit pater familias & clauserit ostium· & incipietis foris stare & pulsare ostium dicentes· Dñe· Aperi nobis· Et respondens dicet uobis· Nescio uos unde sitis· Tunc incipietis dicere· Manducauimus coram te & bibimus· & in plateis nr̄is docuisti· Et dicet uobis· Nescio uos unde sitis· Discedite ame oēs operarii iniquitatis· ibi erit fletus· & stridor dentium·

L. 13. Cum uideritis abraham· & ysaac· & iacob· & omnes prophetas in regno dī· uos autem expelli foras· Et ue nient ab oriente· & occidente· & aquilone· & austro· & accumbent in regno dī·

L. 13. Et ecce sunt nouissimi qui erūt primi· & sunt primi qui erūt nouissimi·

L. 13. In ipsa die accesserunt quidam pharisęi· dicentes illi· Exi· & uade hinc· quia herodes uult te occidere· Et ait illis· Ite & dicite uulpi illi· Ecce ego demonia· & sanitates perficio hodie &

cras· & terra die consumor· Uerumtamen· oportet
me hodie & cras· & sequenti ambulare· quia non ca
pit. pphan perire extra hierlm·

L. Lectio sc̄i ℓ

Hierusalem· hierusalem· que occidis pphetas· & la
pidas eos qui missi sunt ad te· Quoties uolui con
gregare filios tuos quemadmodum auis nidum
suum sub pennis· & noluisti· Ecce relinquetur uo
bis domus uestra· Dico autem uobis· Quia non uide
bitis me donec ueniat cum dicetis· Benedictus qui
uenit in nomine dñi· ·XIIII·

L. Lectio sc̄i S. Lucę

ET FACTUM EST CUM IN
traret in domum cuiusdam principis pha
risęorum sabbato manducare panem· Et ipsi ob
seruabant eum· Et ecce homo quidam hydropi
cus erat ante illum·

L. Lectio sc̄i ℓ

Et respondens ihc· dixit ad legis peritos· & phariseos dicens· Si licet sabbato curare· At illi tacuerunt·
Ipse uero apprehensum sanauit eum ac dimisit·
Et respondens ad illos dixit· Cuius uestrum asinus
aut bos in puteum cadet· & non continuo extrahet
illum die sabbati· Et non potuerunt ad hec re
spondere illi·

L. Lectio sc̄i S. Lucę

Dicebat autem & ad inuitatos parabolam· intendens
quomodo primos accubitus eligerent· dicens ad
illos· Cum inuitatus fueris ad nuptias· non dis
cumbas in primo loco· ne forte honoratior te

sit mutatus abillo· & uenas si quis & illum uo
cauit dicat tibi· Da huic locum· Et tunc incipias
cum rubore nouissimum locum tenere· Sed cum
uocatus fueris· uade recumbe in nouissimo loco·
ut cum uenerit qui te & illum inuitauit· dicat ti
bi· Amice· ascende superius· Tunc erit tibi gloria
coram simul discumbentibus·

Luce xiiii

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur· Et qui se
humiliat exaltabitur·

Luce xiiii

Dicebat autem & qui se inuitauerat· Cum facis prã
dium aut cenam· noli uocare amicos tuos· neq;
fratres tuos· neq; cognatos· neq; uicinos diuites·
ne forte & ipsi te reinuitent· & fiat tibi retributio·
Sed cum facis conuiuium· uoca pauperes· debiles·
claudos· cecos· & beatus eris quia non habent unde re
tribuat tibi· Retribuetur enim tibi in resurrectione
iustorum· Hec cum audisset quidam de simul dis
cumbentibus· dixit illi· Beatus qui manducabit pa
nem in regno dei·

Luce xiiii

Ait ipse dixit a· Homo quidam fecit cenam magnã·
& uocauit multos· Et misit seruum suum hora
cene dicere inuitatis ut uenirent· quia iam para
ta sunt omnia· Et ceperunt simul omnes excusare·
Primus dixit illi· Uillam emi· & necesse habeo exi
re & uidere illam· Rogo te habe me excusatum·
Et alter dixit· Iuga boum emi quinq; & eo proba

re illa· Rogo te habe me excusatum· Et alius dixẽ·
Uxorem duxi· & ideo non possum uenire· Et re
uersus seruus· nunciauit hec domino suo· Tunc
iratus pater familias· dixit seruo suo· Exi cito
in plateas & uicos ciuitatis· & pauperes· ac debiles·
& cecos· & claudos· introduc huc· Et ait seruus·
Dñe· factum ē ut imperasti· & adhuc locus ē· Et
ait dominus seruo· Exi in uias· & sepes· & compel
le intrare· ut impleatur domus mea· Dico autem
uobis· quod nemo uirorum illoꝝ qui uocati sunt
gustabit cenam meam·

Lectio sancti ewangelii

Ibant autem turbe multe cum eo· & conuersus·
dixit ad illos· Si quis uenit ad me· & non odit
patrem suum & matrem· & uxorem· & filios· &
fratres· & sorores· Adhuc autem & animam suam·
non potest meus esse discipulus· Et qui non baiolat
crucem suam & uenit post me· non potest meus
esse discipulus·

Lectio sancti ewangelii

Quis enim ex uobis turrim uolens edificare· non
prius sedens computat sumptus qui necessarii sunt
si habeat ad perficiendum· Ne postea quam posue
rit fundamentum & non potuerit perficere· omnes
qui uident incipiant illudere ei dicentes· Quia
hic homo cepit edificare· & non potuit consum
mare· Aut quis rex iturus committere bellum ad
uersus alium regem· non sedens prius cogitat si pos

sit eum deum mihi occurrere q̄ qui cum uigin
ti milibus uenit ad se? Aut hoquum ad huc illo lon
ge agente· legationem mittens rogat ea quę pa
Sic ergo omnis ex uobis qui non re[illegible]eis sum· Luce xiiii
num.re omnibus quae possidet· non potest
meus ē discipulus· xv·
ONUM EST SAL· SUAVE ē Luce xiiii
sal quoq: suauere· in quo condiatur·
Neq: in terram· neq: in sterquilinium uti
le ē· sed foras mittetur· Qui habet aures audi
endi audire·

Erant autem ad propinquantes a publicani & Luce xv
peccatores ut audirent illum· Et murmura
bant pharisei & scribę dicentes· Quia hic pecca
tores recipit· & manducat cum illis·

Et ait ad illos parabolam istam dicens· Quis ex Luce xv
uobis homo qui habet centum oues· Et si perdi
derit unam ex illis· nonne dimittit nonaginta no
uem in deserto· & uadit ad illam quae perierat do
nec inueniat illam· Et cum inuenerit eam· im
ponit in humeros suos gaudens· Et ueniens do
mum· conuocat amicos & uicinos dicens illis·
Congratulamini mihi· quia inueni ouem meam
quae perierat· Dico uobis· Quod ita gaudium erit
in cęlo super uno peccatore pęnitentiam agente·
quam super nonaginta nouem iustis· qui non indigent

pannema·

L. Lxxxviii Aut quae mulier habens dragmas decem·Si perdiderit
S. Luc. xv dragmam unam·nonne accendit lucernam & euerrit domum·& quaerit diligenter donec inueniat·
Et cum inuenerit conuocat amicas & uicinas dicens·
Congratulamini mihi·quia inueni dragmam quam perdideram·

L. Lxxxviii Ita dico uobis·Gaudium erit coram angelis dei
& Lxxxii uno peccatore penitentiam agente·

L. xxv Ait autem·Homo quidam habuit duos filios·&
S. Luc. dixit adolescentior ex illis patri·Pater· da mihi portionem substantiae·quae me contingit·Et diuisit illis substantiam·Et non post multas dies congregatis omnibus adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam·& ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxuriose·Et postquam omnia consumasset·facta est fames ualida in regione illa·& ipse coepit egere·Et abiit·& adhesit uni ciuium regionis illius·& misit illum in villam suam ut pasceret porcos·Et cupiebat implere uentrem suum de siliquis quas porci manducabant·
Et nemo illi dabat·In se autem reuersus dixit·Quanti mercenarii patris mei abundant panibus· ego autem hic fame pereo·Surgam & ibo ad patrem meum·
& dicam illi·Pater· peccaui in coelum & coram te·&
iam non sum dignus uocari filius tuus· fac me sicut

unum de mercenarijs tuis. Et surgens: uenit ad
patrem suum. Cum autem adhuc longe eet. uidit
illum pater ipsius & misericordia motus e. Et accurrens
cecidit supra collum eius: & osculatus e eum. Dix
it ei: filius. Pater. peccaui in celum & coram te
iam non sum dignus uocari filius tuus. Dixit aũt
pater ad seruos suos. Cito. psserte stolam primam.
& induite illum. & date anulum in manu eius. &
calciamenta in pedes eius. Et adducite uitulum sa
ginatum & occidite. & manducemus. & epulemur.
Quia hic filius meus mortuus erat & reuixit. per
erat. & inuentus e. Et ceperunt epulari. Erat aũt
filius eius senior in agro. Et cum ueniret & ad. p
pinquaret domui. audiuit symphoniam. & chorũ.
& uocauit unum de seruis. & interrogauit quae
hec essent. Ipse dixit illi. Frater tuus uenit. &
occidit pater tuus uitulum saginatum. quia sal
uum illum recepit. Indignatus e autem. & nolebat introire. Pater ergo illius egressus. cepit roga
re illum. At ille respondens: dixit patri suo. Ec
ce tot annis seruio tibi. & numquam mandatum
tuum preterii. & numquam dedisti mihi hedum.
ut cum amicis meis epularer. Sed post quam filius tu
us hic qui deuorauit substantiam suam cum me
retricibus uenit. occidisti illi uitulum saginatũ.
At ipse dixit illi. Fili tu semper mecum es. & oma

ma tua sunt · Epulari autem & gaudere oportebat
quia frater tuus hic mortuus erat & revixit · perie
16 rat & inventus est · Dicebat autem & ad discipulos suos ·
Homo quidam erat dives qui habebat villicum ·
& hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bo
na ipsius · Et vocavit illum & ait illi · Quid hoc
audio de te ? Redde rationem villicationis tue · jam
enim non poteris villicare · Ait autem villicus intra
se · Quid faciam quia dominus meus aufert a me
villicationem · fodere non valeo · mendicare eru
besco · Scio quid faciam · ut cum amotus fuero a vil
licatione · recipiant me in domos suas · Convoca
tis singulis debitoribus domini sui · dicebat
primo · Quantum debes domino meo · At ille dix ·
Centum cados olei · Dixitque illi · Accipe cautionem
tuam · & sede cito scribe quinquaginta · Deinde alio
dixit · Tu vero quantum debes · Qui at · Centum
coros tritici · At illi · Accipe litteras tuas · & scri
be octoginta · Et laudavit dns villicum iniqui
tatis quia prudenter fecisset · quia filii huius seculi
prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt ·
Et ego vobis dico · Facite vobis amicos de mammo
na iniquitatis · ut cum defeceritis · recipiant vos in
terna tabernacula · Qui fidelis est in minimo · & in
maiore fidelis est · Et qui in modico iniquus est · & in
maiore iniquus est · Si ergo in iniquo mammona

fidelis non fuistis· quod uerum ē quis credet uobis·
Et si m.alieno fideles non fuistis· quod ūrm ē quis
dabit uobis·

Lectio
sci ē

Nemo seruus potest duobus dominis seruire· Aut
enim unum odiet· & alterū diliget· aut uni adhae
bit· & alterum contemnet· Non potestis dō ser
uire· & mammonae·

Lectio
sci ē

Audiebant autem omnia hec pharisei qui erant
auari· & deridebant illum· Et ait illis· Uos
estis qui iustificatis uos coram hominibus· ds aūt
nouit corda uā· Quia quod hominib: altum ē·
abhominatio ē ante dm·

Lectio
sci ē

Lex & pphete usq: ad iohannem· exinde regnum dī
euangelizatur· & omis mittit uim facit·

Lectio
sci ē

Facilius ē autem celum & terram preterire· quā de
lege unum apicem cadere·

Lectio
sci ē

Omnis qui dimittit uxorem suam· & ducit alteram·
mechatur· Et qui dimissam uiro ducit· mechat·

Lectio
sci ē

Homo quidam erat
Duidus· & induebatur purpura & byssō· &
epulabatur cotidie splendide· Et erat
quidam mendicus nomine lazarus· qui iacebat an
te ianuam eius· ulceribus plenus· cupiens saturari
de micis quae cadebant de mensa diuitis· Sed &
canes uenientes· & lingebant ulcera eius· Factum
est autem ut moreretur mendicus· & portaretur ab

angelis in sinum abrahę· Mortuus ē autem & diues
& sepultus ē in inferno· Et leuans autem oculos suos
cum esset in tormentis· uidit abraham alongę· & la
zarum in sinu eius· & ipse clamans dixit· Pater
abraham miserere mei· & mitte lazarum ut intin
gat extremum digiti sui in aqua ut refrigeret lin
guam meam· quia crucior in hac flamma· Et di
xit illi abraham· Fili recordare quia recepisti bona
in uita tua· & lazarus similiter mala· Nunc autē
hic consolatur· tu uero cruciaris· Et in his om̄
nibus inter nos & uos chaos magnum firmatum ē·
ut hi qui uolunt hinc transire ad uos non possint·
neq: inde huc transmeent· Et ait· Rogo ergo te
pater ut mittas eum in domum patris mei· Habeo
enim quinq: fratres· ut testetur illis· ne & ipsi ue
niant in locum hunc tormentorum· Et ait illi a
braham· habent moysen & prophetas· audiant illos·
At ille dixit· Non pater abraham· Sed si quis ex mor
tuis ierit ad eos· pęnitentiam agent· At autem illi
Si moysen & prophetas non audiunt· neq: si quis ex mor
tuis resurrexerit credent·

Et ad discipulos suos ait· Impossibile ē ut non ueni
ant scandala· Vę autem illi· per quem uenium· Utili
us ē illi· si lapis molaris imponatur circa collum eius·
& precipitetur in mare· quam ut scandalizet unum
de pusillis istis·

dimitte uobis · Si peccauerit frater tuus · increpa illum · Et si pœnitentiam egerit · dimitte illi ·

Et si septies in die peccauerit in te · & septies in die conuersus fuerit ad te dicens · Pœnitet me dimitte illi ·

Et dixerunt apli dño · Adauge nobis fidem · Dixit autem dns · Si habueritis fidem sicut granum sinapis · diceretis huic arbori moro eradicare · & transplantare in mare · & obediret uobis ·

Quis autem uestrum habens seruum arantem aut pascentem · qui regressus de agro dicat illi statim · transi recumbe · & non dicit ei · Para quod cenem · & præcinge te & ministra mihi donec manducem · & bibam · & post hæc tu manducabis & bibes · Numquid gratiam habet seruo illi · quia fecit quæ sibi imperauerat · Non puto · Sic & uos cum feceritis omnia quæ præcepta sunt uobis · Dicite · Serui inutiles sumus · quod debuimus facere fecimus · Et factum est dum iret in hierusalem · transibat per mediam samariam & galileam · Et dum ingrederetur quoddam castellum · occurrerunt ei decem uiri leprosi · Qui steterunt a longe · & leuauerunt uocem dicentes · Iesu præceptor · miserere nri · Quos ut uidit dixit · Ite · ostendite uos sacerdotibus · Et factum est dum irent · mundati sunt · Unus autem ex illis ut uidit quia mundatus est · regressus est cum magna uoce magnificans deum · Et cecidit in faciem ante pedes eius · gratias agens · Et hic

ait samaritanus· Respondens autem ihc dixit·
Nonne decem mundati sunt· & nouem ubi sunt·
Non est inuentus qui rediret & daret gloriam deo· nisi
hic alienigena· Et ait illi· Surge uade· quia fides
tua te saluum fecit·

Luce xvi
de xl·

Interrogatus autem a pharisæis quando uenit regnum
dei· respondit eis & dixit· Non uenit regnum dei cum
obseruatione· neq: dicent· ecce hic· aut ecce illic· ecce
enim regnum dei intra uos est·

Luce xvii
de xxxi

Et ait ad discipulos suos· Uenient dies quando desi
derabitis unum diem filii hominis· & non
uidebitis·

Luce xvii
de xxxii
Luce xxi
de xl viii

Et dicent uobis· Ecce hic· ecce illic· nolite ire·
neq: sectemini·

Luce xvii
de xxiiii

Nam sicut fulgur coruscans de subcelo in ea quæ
subcelo sunt fulget· ita erit filius hominis
in die sua·

Luce xvii
de xxv
Luce xxii
de Lxxxviii

Primum autem oportet illum multa pati· & reprobari a generatione hac·

Luce xvii
de xxvi

Et sicut factum est in diebus noe· ita erit & in diebus
filii hominis· edebant· & bibebant· uxores ducebant· & dabantur ad nuptias· usq: in diem qua intrauit noe in arcam· & uenit diluuium· & perdidit
omnes·

Luce xvii
de xxviii

similiter sicut factum est in diebus loth· edebant & bibebant· emebant· & uendebant· plantabant· ædificabant· qua die autem exiit loth a so

domꝰ· pluit ignem & sulphur de ęlo· & omꝰ pdidit·
Secundum hæc erit· qua die filiuꝰ hominis
reuelabitur·

Luce xvii
In illa hora qui fuerit in tecto· & uasa eius in domo·
ne descendat tollere illa· Et qui in agro similiter
non redeat retro·

Luce xvii
Memores estote uxoris loth·

Luce xvii
Quicumq: quesierit animam suam saluam facere·
perdet illam· Et quicumq: pdiderit illam· uiui
ficabit eam·

Luce xvii
Dico uobis· In illa nocte erunt duo in lecto uno·
unus assumetur· & alter relinquetur· Due erunt
molentes in unum· una assumetur· & altera relin
quetur· Duo in agro· unus assumetur· & alter
relinquetur·

Luce xvii
Respondentes dicunt illi· Ubi dñe· Qui dixit ei·
Ubicumq: fuerit corpus· illuc congregabun
tur aquile·

Luce xviii
Dicebat autem & parabolam ad illos· Quo oportet
semp orare & non deficere dicens· Iudex quidam
erat in quadam ciuitate· qui dm nonimebat· &
hominem non reuerebatur· Uidua autem quedā
erat in ciuitate illa· & uenichat ad eum dicens·
Uindica me de aduersario meo· Et nolebat
per multum tempus· Post hec autem· dixit intra
se· Et si dm nonimo· nec hominem reuereor·

tamen quia molesta ē mihi hec uidua· uindicabo illam· ne immouissimo uenias suggillet me; Ait autem dñs· Audite quid iudex iniquitatis dicit· Ds autem non faciet uindictam electorum suorū clamantium ad se nocte ac die· & patientiam habet in illis· Dico uobis· quia cito faciet uindictam illorum· Uerumtamen filius hominis ueniens putas inueniet fidem in terra· ¶ Dixit autem & ad quosdam qui in se confidebant tanquā iusti· & aspernabantur ceteros parabolam istam· Duo homines ascenderunt in templum ut orarent· Unus phariseus· & alter publicanus· Phariseus stans· hec apud se orabat· Ds· gratias ago tibi· quia non sum sicut ceteri hominum· Raptores· iniusti adulteri· uel ut etiam hic publicanus· Ieiuno bis in sabbato· decimas do omnium que possideo· Et publicanus a longe stans· nolebat nec oculos ad celum leuare· sed percutiebat pectus suum dicens· Ds· propitius esto mihi peccatori· Dico uobis· Descendit hic iustificatus in domum suā ab illo· quia omnis qui se exaltat humiliabitur· & qui se humiliat exaltabitur·

Lectio sancti euangelii

Lectio sancti euangelii

¶ Offerebant autem ad illum & infantes· ut eos tangeret· Quod cum uiderent discipuli· increpabant illos· Ihc autem conuocauit illos dixit· Sinite paruulos uenire ad me· & nolite eos uetare· Ta

lium ē enim regnum dī·

Amen dico uobis· quicunq; non acceperit regnū dī
sicut puer· non intrabit in illud·

Et interrogauit eum quidam princeps dicens· Ma
gister bone· quid faciens uitam ęternā possidebo·
Dixit autem ei ihc· Quid me dicis bonum· Nemo
bonus· nisi solus dē· Mandata nosti· Non occides·
non mechaberis· non furtum facies· non falsum tes
timonium dices· Honora patrem tuum & matrem·
Qui ait· hęc omnia custodiui a iuuentute mea·

Quo audito ihē· ait ei· Adhuc unum tibi deest·
Omnia quęcumq; habes uende· & da pauperibus·
& habebis thesaurum in cęlo· & ueni sequere me·

His ille auditis· contristatus ē· quia diues erat ual
de· Uidens autem illum tristem factū dixit·
Quam difficile qui pecunias habent in regnū dī
intrabunt· Facilius ē enim camelum per foramen
acus transire· quam diuitem intrare in regnum dī·
Et dixerunt qui audierunt· Et quis potest sal
uus fieri· At illis· Quę impossibilia sunt apud
homines· possibilia sunt apud dm· At autem pe
trus· Ecce nos dimisimus omnia· & secuti sumus te·

Qui dixit ei· Amen dico uobis· Nemo ē qui reliquit
domum· aut parentes· aut fres· aut uxorem· aut
filios· propter regnum dī· & non recipiet multo plu
ra in hoc tempore· & in sęculo uenturo uitā ęternā·

XVIII

Lectio
sancti
Evangelii

ASSUMPSIT AUTEM IHC duodecim · & ait illis · Ecce ascendimus hie rosolimam · & consumabuntur omnia quae scripta sunt p prophetas de filio hominis · Tradetur enim gentibus & inludetur · & flagellabitur · & conspuetur. Et post quam flagellaverint occident eum · & die tertia resurget ·

Et ipsi nihil horum intellexerunt · Et erat verbum istud absconditum ab eis · & non intellegebant quae dicebantur ·

Lectio
sancti
Evangelii

Factum est autem cum adpropinquaret hiericho · caecus quidam sedebat secus viam mendicans · Et cum audiret turbam pertransire · interrogabat quid hoc esset · Dixerunt autem ei · Quod ihc nazarenus transit · Et clamavit dicens · Ihu fili david · miserere mei · Et qui praibant · increpabant eum ut taceret · Ipse vero multo magis clamabat · Fili david · miserere mei · Stans autem ihc · iussit illum adduci ad se · Et cum adpropinquasset · interrogavit illum dicens · Quid tibi vis faciam · At ille dixit · Dne · ut videam · Et ihc dixit illi · Respice · fides tua te salvum fecit · Et confestim vidit · & sequebatur illum magnificans dm · Et omnis plebs ut vidit dedit laudem dō ·

Lectio
sancti
Evangelii

Et ingressus perambulabat hiericho · Et ecce vir nomine zacheus · & hic erat princeps publicanorum ·

& ipſe dnus. Et quidam uidens ihm quis eſſet. &
non poterat pre turba. quia ſtatura pusillus erat.
Et preurrens aſcendit in arboram ſicomorum. ut
uideret illum. quia inde erat tranſiturus. Et cū
uenisſet ad locum. ſuſpiciens ihc uidit illum. &
dixit ad eum. Zachee. festinans descende. quia
hodie in domo tua oportet me manere. Et festi
nans descendit. & excepit illum gaudens. Et cū
uiderent omnes. murmurabant dicentes. Quod
hominem peccatorem diuertisset. Stans aūt Zache
us. dixit ad dnm. Ecce dimidium bonorū meorū
dne do pauperibus. & siquid aliquem defraudaui.
reddo quadruplum. Ait ihc ad eum. Quia ſalus
domui huic facta ē. eo quod ipſe filius ſit abrahe.

Lccxxvi ūVlus Uenit enim filius hominis quærere & ſaluum face
re quod perierat.

Lccxxvii ūSolus Hæc illis audientibus. adiciens dixit parabolam. eo
quod eſſet. prope hierm. & quia exiſtimarent quod
confeſtim regnum dei manifeſtaretur.

Lccxxviii ūdccclxviii ūdcl uii Dixit ergo. Homo quidam nobilis abiit in regio
nem longinquam. accipere ſibi regnū & reuerti.

Lccxxviiii ūdccclxix Vocatis autem decem ſeruis ſuis. dedit illis decem
minas. & ait ad illos. Negotiamini dum uenio.
Ciues autem eius odierant eum. & miserunt legatio
nem poſt illum dicentes. Nolumus hunc regnare
ſuper nos. Et factum ē ut rediret accepto regno. &

iussit uocari seruos quibus dedit pecuniam · ut sci
ret quantum quisq; negotiatus esset · Uenit autem
primus dicens · Dñe · mna tua · Decem mnas adqui
siuit · Et ait illi · Euge serue bone · quia in modi
co fidelis fuisti · eris potestatem habens sup decem
ciuitates · Et alter uenit dicens · Dñe · mna tua ·
fecit quinq; mnas · Et huic ait · Et tu esto sup
quinq; ciuitates · Et alter uenit dicens · Dñe · ec
ce mna tua · quam habui repositā in sudario · Ti
mui enim te quia homo austerus es · tollis quod nō
posuisti · & metis quod non seminasti · Dicit ei · De
ore tuo te iudico · Serue nequā · Sciebas quod ego
austerus homo sum · tollens quod non posui · & me
tens quod non seminaui · Et quare non dedisti pe
cuniam meam ad mensam · & ego ueniens cum usu
ris utiq; exegissem illud · Et astantibus dixit ·
Auferte abillo mnam · & date illi qui decem mnas
habet · Et dixerunt illi · Dñe · habet decem mnas ·

Lectio sancti euangelii secundum Lucam

Dico autem uobis · Quia omni habenti dabitur · ab
eo autem qui non habet · & quod habet auferetur ab eo ·

Lectio sancti euangelii secundum Lucam

Uerumtamen inimicos meos illos qui noluerunt me
regnare supra se · Adducite huc & interficite ante me ·

Lectio sancti euangelii secundum Lucam

Et his dictis · praecedebat ascendens hierosolymam ·
Et factum est cum adpropinquasset ad bethfage ·
& bethaniam ad montem qui uocatur oliueti · misit
duos discipulos suos · dicens · Ite in castellum quod

comma ē· in quod uocauit' mucrat' pullum asi
nae alligatum· cui nemo umquā hominum sedit·
Solute illum· & adducite· Et si quis uos interroga
uerit· Quare solutis· sic dicetis· Quia dns' oper
ram aus' dedicauit·

Abierunt qui missi fuerant· & inuenerunt sicut dix
illis stantem pullum· Solutibus' autem illis pul
lum· dixerunt domini aus' ad illos· Quid solutis
pullum· At illi dixerunt· Quia dns' eum necessa
rium habet· Et duxerunt illum ad ihm· Et iac
tantes uestimenta sua supra pullū· imposuerunt
ihm· Eunte autem illo· substernebant uestimenta
sua in uia·

Et cum ad propinquaret iam ad descensum mons
oliueti· coperunt omnes turbae discentium gau
dentes laudare dm uoce magna super omnibus quas
uiderant uirtutibus dicentes· Benedictus qui uenit
rex in nomine dni· Pax in celo· & gla in excelsis·

Et quidam pharisaeorum de turbis· dixerunt ad illum·
Magister· increpa discipulos tuos· Quibus ipse
ait· Dico uobis· Quia si hi tacuerint· lapides
clamabunt·

Et ut ad propinquauit· uidens' ciuitatem flauit
super illam dicens· Quia si cognouisses & tu· Et quī
dem in hac die tua quae ad pacem tibi· nunc autē
abscondita sunt ab oculis tuis· Quia uenient dies

unt · & circumdabunt te inimici tui uallo · & circū
dabunt te · & coangustabunt te undiq: & adterā
ſternant te · & filios tuos qui intr̄ sunt ·
Et non relinquent intr̄ lapidem sup lapidem · eo qd
non cognoueris tempus uisitationis tuæ ·
Et ingressus intr̄ templum · cpit ejcere uendentes in
illo & ementes · dicens illis · Scriptum ē · quia do
mus mea domus orationis ē · Vos aūt fecistis illam
spēlunca latronum ·
Et erat docens cotidie in templo · Principes autem
sacerdotum · & scribæ · & principes plebis · quæ
rebant illum pdere · & non inuenieb̄ant quid facerē
illi · Omnis enim populus suspensus erat audiēs
Et faciam ē iuxta dictum · docentē illo / illum ·
populum in templo · & euangelizantē · conuenē
runt principes sacerdotum · & scribæ cum senioribus ·
& aiunt dicentes ad illum · Die nobis in qua potes
tate hæc facis · aut quis ē qui dedit tibi hanc po
testatem · Respondens autem dixit ad illos · Interro
gabo uos & ego unum uerbum · Respondete mihi ·
Baptismum iohannis de ēlo erat · an ex hominibus ·
At illi cogitabant inter se dicentes · Quia si dixe
rimus de ēlo · dicet · Quare ergo non credidistis illi ·
Si autem dixerimus ex hominibus · plebs uniuersa
lapidabit nos · Certi sunt enim iohannem ppham
esse · Et responderunt se nescire unde esset · Et

me ait illis · Nequ: ego dico uobis in qua potestate
hæc facio ·

Luce xx
Cœpit autem dicere ad plebem parabolam hanc ·
Homo plantauit uineam · & locauit eã colonis ·
& ipse peregre fuit mult⁹ temporibus · & in tempo
re misit ad coloꝝ seruum · ut de fructu uineæ da
rent illi · Qui cæsum dimiserunt eum manibus · Et
addidit alterum seruum misit · Illi aũt hunc
quoq: cæsum & affectum contumelia · dimiserũt
manibus · Et addidit tertium mittere · Qui & illũ
uulneratum eiecerunt · Dixit autem dñs uineæ ·
Quid faciam · Mittam filium meum dilectum · for
sitan cum hunc uiderint uerebuntur · Quem cum
uidissent colom · cogitauerunt inter se dicentes ·
Hic est hæres · occidamus illum · ut nr̃a fiat hære di
tas · Et eiectum illum extra uineã occiderunt ·
Quid ergo faciet illis dominus uineæ · Veniet & perdet
colonos istos · & dabit uineam aliis · Quo audito ·
dixerunt illi · Absit · Ille autem aspiciens eos · ait ·
Quid est ergo hoc qd̃ scriptum est · Lapidem quem re
probauerunt ædificantes · hic factus est in caput an
guli · Omnis qui ceciderit supra lapidem illũ con
quassabitur · Super quem autem ceciderit · com
minuet illum ·

Luce xx
Et quærebant principes sacerdotum & scribæ mit
tere in illum manus illa hora · & timuerunt popm ·

Cognouerunt enim quod ad ipsos dixerit simili-

tudinem istam. XVIII.

Lectio
sci ewāgelii
secundum
Lucam

ET OBSERUANTES MI-
serunt insidiatores qui se iustos simula-
rent ut caperent eum in sermone. & traderent illū
principatui & potestati presidis. & interrogauerunt
illum dicentes. Magister. scimus quia recte dicis
& doces. & non accipis personam. sed in ueritate uiā
dei doces. Licet nobis dare tributum cesari. an non.
Considerans autem dolum illorum. dixit ad eos.
Quid me tentatis. Ostendite mihi denarium.
Cuius habet imaginem & inscriptionem. Respon-
dentes dixerunt. Cesaris. Et ait illis. Reddite
ergo quae cesaris sunt cesari. & quae dei sunt deo.
Et non potuerunt uerbum eius reprehendere coram
plebe. & mirati in responso eius tacuerunt. Acce-
serunt autem quidam saduceorum qui negant re-
surrectionem. & interrogauerunt eum dicentes.
Magister. moyses scripsit nobis. Si frater alicuius
fuerit mortuus habens uxorem. & hic sine filiis fu-
erit. ut accipiat eam frater eius uxorem. & suscitet
semen fratri suo. Septem ergo fratres erant. & primus
accepit uxorem. & mortuus est sine filiis. Et sequens
accepit illam. & ipse mortuus est sine filio. Et tertius ac-
cepit illam. Similiter & omnes septem. & non reli-
querunt semen. & mortui sunt. Nouissime omnium

mortua ē & mulier · In resurrectione ergo cuius ex
erit uxor · Siquidem septem habuerunt eam uxo
rem · Et ait illis ihē · Filii seculi huius nubunt
& traduntur ad nuptias · Illi uero qui digni habe
buntur seculo illo · & resurrectione ex mortuis · neq:
nubunt · neq: ducunt uxores · neq: amm ultra mo
ri potuerunt · Equales enim angelis sunt · & filii di
sunt · cum sint filii resurrectionis · Quia uero resur
gant mortui · & moyses ostendit secus rubum sic
dicit · Dnm dm abraham · & dm ysaac · & dm ia
cob · Os autem non ē mortuorum sed uiuorum ·
Omnes enim uiuunt a · Respondentes autem qui
dam scribarum · dixerunt · Magister · benedixisti ·

Et amplius non audebant eum quicquam
interrogare ·

Dixit autem ad illos · Quomodo dicunt xpm fili
um dauid ē · & ipse dauid dicit in libro psalmorum ·
Dixit dns dno meo sede adextris meis · Donec po
nam inimicos tuos scabellum pedum tuorum · Dauid
ergo dnm illum uocat · & quomodo filius eius ē ·

Audiente autem omni populo · dixit discipulis suis ·
Attendite a scribis · qui uolunt ambulare in sto
lis · & amant salutationes in foro · & primas ca
thedras in synagogis · & primos discubitus in con
Qui deuorant domos uiduarum · simu[l] uiuus ·
tantes longam orationem · Hi accipient dampna

uonam maiorem · Respiciens autem · vidit eos qui
mittebant munera sua in gazofilacium diuites ·
Vidit autem & quandam uiduam pauperculam ·
mittentem aera minuta duo · & dixit · Uere dico
uobis · Quia uidua hec pauper plusquam omnes
misit · Nam omnes hi ex habundanti sibi misse
runt in munera dei · hec autem ex eo quod deficit illi ·
omnem victum suum quem habuit misit ·

Lege in die dominica de xxxvii

Et quibusdam dicentibus de templo quod lapidibus
bonis & donis ornatum est · dixit · Hec que ui
detis · venient dies in quibus non relinquetur lapis
super lapidem qui non destruatur ·

Lege xl viii die ce xl iii & de xxxviii

Interrogauerunt autem illum dicentes · Preceptor · quando hec erunt · & quod signum cum fieri
incipiant · Qui dixit · Uidete ne seducamini ·
Multi enim uenient in nomine meo dicentes · Quia
ego sum · & tempus adpropinquabit · Nolite ergo
ire post illos · Cum autem audieritis prelia & seditiones · nolite turbari · Oportet primum hec fieri ·
sed non statim finis · Tunc dicebat illis · Surget
gens contra gentem · & regnum aduersus regnum ·
& terremotus magni erunt per loca · & pestilentie · &
fames · terroresque de celo · & signa magna erunt ·

Le l
de ce xl iii
& de xxxviii
de e xl i

ad hec autem omnia · mittent uobis manus suas &
persequentur · tradentes in synagogas & custodias ·
trahentes ad reges & presides propter nomen meum ·

Leo l.
de Lucæ viii
& c. xxi.

Comungit autem uobis mudhmonum·
Ponite ergo in cordibus uris non premeditari· quom ad
modum respondeatis· Ego enim dabo uobis os & sa
pientiam· cui non poterunt resistere & contradicere
omnes aduersarii uri· Trademini autem a parentibus·
& fratribus· & cognatis· & amicis· & morte afficient
ex uobis· Et eritis odio omnibus gentibus· propter
nomen meum· Et capillus de capite uro non perybit·
In patientia ura possidebitis animas uras·

Leo l. in
Sol. vs

Cum autem uideritis circumdari ab exercitu hierm·
tunc scitote quia adpropinquabit desolatio eius·

Leo l. iii
de xl. viii
& de xl. iii

Tunc qui in iudea sunt fugiant ad montes· & qui in
medio eius discedant· & qui in regionibus non intrent
in eam· quia dies ultionis sunt hi· ut implentur
omnia quæ scripta sunt·

Leo l. iii
de xl. viii
& de xl. iii

Ue autem pregnantibus & nutrientibus in
illis diebus·

Leo l. v
de xl.
de xl. vi

Erit enim pressura magna super terram· & in
populo huic·

Leo l. vi
Sol. s

Et cadent more gladii· & captui ducentur in omnes
gentes· & hierusalem calcabitur a gentibus· donec
impleantur tempora nationum·

Leo l. vii
de l. xl. viii
& de l

Erunt signa in sole· & luna· & stellis· & in terris
pressura gentium preconfusione sonitus maris &
fluctuum· Arescentibus hominibus pre timore &
expectatione quæ superuenient uniuerso orbi· Nam

ntes eorum mouebuntur·

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nu
be cum potestate magna & maiestate· his autem
fieri incipientibus· respicite & leuate capita ue
stra· quoniam adpropinquat redemptio uestra· Et dix
illis similitudinem· Uidete ficulneam & omnes ar
bores cum producunt iam ex se fructum· scitis quo
niam prope est aestas· Ita & uos cum uideritis haec fieri· sci
te quoniam prope est regnum dei· Amen dico uobis· quia
non praeteribit generatio haec· donec omnia fiant·
Celum & terra transibunt· uerba autem mea
non transibunt·

Attendite autem uobis· ne forte grauentur corda
uestra in crapula & ebrietate· & curis huius uitae· &
supueniat uobis repentina dies illa· Tamquam la
queus enim superueniet omnes qui sedent super faciem
omnis terrae· Uigilate itaq: omni tempore· orantes·
ut digni habeamini fugere ista omnia quae futu
ra sunt· & stare ante filium hominis· Erat autem
diebus docens in templo· noctibus uero exiens mo
rabatur in monte qui uocatur oliueti· Et omnis
populus mane ibat ad eum in templo audire eum·

Adpropinquabat autem dies festus azimorum· qui
dicitur pascha· XVIIII·

ET QUAEREBANT PRINCIPES
sacerdotum & scribae quomodo eum inter

ficerant: timebant uero plebem.

Intrauit autem satanas in iudam qui cognominabat
scariothe unum de duodecim.

Et abiit & locutus est cum principibus sacerdotum &
magistratibus quemadmodum illum traderet eis.
Et gauisi sunt & pacti sunt pecuniam illi dare. Et
spopondit. Et quaerebat opportunitatem ut tra
deret illum sine turbis. Uenit autem dies azimo-
rum qua necesse erat occidi pascha. & misit petrum
& iohannem dicens. Euntes parate nobis pascha
ut manducemus. At illi dixerunt. Ubi uis parem-
Et dixit ad eos. Ecce introeuntibus uobis in ciui
tatem occurret uobis homo amphoram aquae por
tans. Sequimini eum in domum in quam intrat. &
dicetis patrifamilias domus. Dicit tibi magister.
Ubi est diuersorium ubi pascha cum discipulis meis
manducem. Et ipse uobis ostendet cenaculum mag
num stratum. & ibi parate. Euntes autem inuenerunt
sicut dixit illis. & parauerunt pascha. Et cum fac
ta esset hora discubuit. & duodecim apli cum eo.
Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha mandu
care uobiscum. ante quam patiar.

Dico enim uobis. Quia ex hoc non manducabo il
lud. donec impleatur in regno dei. Et accepto ca
lice. gratias egit. & dixit. Accipite. & diuidite inter
uos. Dico enim uobis. Quod non bibam de gene-

rmone umſ· donec ꝛgnum dī uenat·

Lc xxii
Jo cc lxxxviii
Mc cc lxv
Mt lxv
Lc v·Jo lxvii

Et accepto pane· gr̄as egit· & fregit· & dedit eis
dicens· hoc ē corpus meum quod pro uobis datur·
Hoc facite in meam commemorationem·

Lc lxvii
Jo cc lxxxv
Mc cc lxvi

Similiter & calicem· postquam cenauit dicens· hic
ē calix· nouum testamentum in sanguine meo·
qui pro uobis effundetur·

Lc lxviii
Jo cc lxxxvi
Mc cc lxvii

Verumtamen· ecce manus tradentis me· mecum est
in mensa· Et quidem filius hominis secundum quod
definitum ē uadit· Verumtamen uae illi homini·
p quem tradetur·

Lc lxviii
Jo cc lxxxx
Mc cc lxviii

Et ipsi ceperunt querere inter se· quis ēt ex eis· qui
hoc facturus esset·

Lc xxii
Lc lxx
Jo cc xci

Facta ē autem & contentio inter eos· quis eorum u
detur esse maior· Dixit autem eis· Reges gentiū
dominantur eorum· & qui potestatem habent sup
eos· benefici uocantur· Uos aūt non sic· Sed qui
maior ē in uobis fiat sicut iunior· Et qui praece
sor ē· sicut ministrator·

Lc lxxi
Jo cc xcii

Nam quis maior ē· qui recumbit· an qui ministrat·
Nonne qui recumbit· Ego autem in medio vr̄m
sum· sicut qui ministrat· Uos autem estis qui p
mansistis mecum in tentationibus meis· & ego
dispono uobis sicut disposuit mihi p.r̄ meus
regnum· ut edatis & bibatis sup mensam meā
in regno meo·

Et sedeatis sup thronos· iudicantes duodecim tribus israhel·

Ait autem dñs symon· symon· ecce satanas expetiuit uos ut cribraret sicut triticum· Ego aũt rogaui pro te ut non deficiat fides tua·

Et tu aliquando conuersus· confirma fratres tuos·

Qui dixit a·Dñe· tecum paratus sum & in carcerem· & in mortem ire· Et ille dixit· Dico tibi petre· non cantabit hodie gallus· donec ter abneges nosse me·

Et dixit eis· Quando misi uos sine sacculo & pera· & calciamentis· numquid aliquid defuit uobis? At illi dixerunt· Nihil· Dixit ergo eis· Sed nunc qui habet sacculum· tollat similiter & peram· Et qui non habet· uendat tunicam suam· & emat gladium·

Dico enim uobis· Quõ adhuc hoc quod scriptum ẽ oportet impleri in me· Et cum iniquis deputatus ẽ· Etenim ea quę sunt de me finem habent·

At illi dixerunt· Dñe· ecce gladii duo hic· At ille dixit eis· Satis est·

Et egressus· ibat secundum consuetudinem in montem oliuarũ· Secuti sunt autẽ illum & discipuli·

Et cum peruenisset ad locum· dixit illis· Orate· ne intretis in temptationem·

Et ipſe autem ſecedebat in deſertum et orabat dicens.

Pater mi ſi tranſeat calix iſte a me. Verum tamen non mea voluntas ſed tua fiat.

Apparuit autem illi angelus de celo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus eſt ſudor eius ſicut guttae ſanguinis decurrentis in terram.

Et cum ſurrexiſſet ab oratione et veniſſet ad discipulos ſuos invenit eos dormientes pre triſticia. Et ait illis. Quid dormitis. Surgite et orate ne intretis in temptationem.

ADHUC EO LOQUENTE

ecce turba et qui vocabatur iudas unus de duodecim antecedebat eos. Et adpropinquavit ihū. ut oſculaturus eum.

Ihū autem dixit illi. Iuda. oſculo filium hominis tradis.

Videntes autem hi qui circa ipſum erant quod futurum erat. dixerunt ei. Dne. ſi percutimus in gladio. Et percuſſit unus ex illis ſervum principis ſacerdotum. et amputavit auriculam eius dexteram. Reſpondens autem ihs. Aite. Sinite uſq; huc.

et cum tetigiſſet auriculam eius. ſanavit eum.

Dixit autem ihs ad eos qui venerant ad ſe principes ſacerdotum. et magiſtratus templi. et ſenio-

Quasi ad latronem existis cum gladijs & fustibus
cum cotidie uobiscum fuerim in templo non ex
tendistis manus in me. Sed hec est hora uestra & po
testas tenebrarum.

Lectio sancti evangelii secundum Lucam

Comprehendentes autem eum duxerunt ad domum
principis sacerdotum.

Lectio sancti evangelii secundum Lucam

Petrus vero sequebatur eum alonge. Accenso autem
igni in medio atrio & circumsedentibus illis erat
petrus in medio eorum. Quem cum uidisset ancilla quę
dam sedentem ad lumen & cum fuisset intuita dix.
Et hic cum illo erat. At ille negauit eum dicens.
Mulier non noui illum.

Lectio sancti evangelii secundum Lucam

Et post pusillum. Aliud uidens eum dixit. Et tu
de illis es. Petrus uero ait. O homo non sum.
Et intervallo facto quasi hore unius. Aliud qui
dam affirmabat dicens. Uere & hic cum illo erat.
Nam & galileus est. Et ait petrus. homo nescio
quid dicis. Et continuo adhuc illo loquente
cantauit gallus.

Lectio sancti evangelii secundum Lucam

Et conuersus dns respexit petrum. Et recordatus est
petri uerbi dni sicut dixerat. Quia priusquam
gallus cantet. ter me negabis. Et egressus foras pe
trus. flauit amare.

Lectio sancti evangelii secundum Lucam

Et uiri qui tenebant illum. illudebant ei cedentes.
Et uelauerunt eum & percutiebant faciem eius & in
terrogabant eum dicentes. Prophetiza. Quis est qui

/ mā·

re peussit·⁹Et alia multa blasphemantes dicebaꝫ

Et ut factus ē dies· conuenerunt semores plebis· & principes sacerdotum· & scribae· & duxerunt illū in concilium suum dicentes· Si tues xr̄s· die nobis·

Et ait illis· Si uobis dixero non credetis mihi· Si autem & interrogauero non respondebitis mihi· neq; dimittis·

Ex hoc autem erit filius hominis sedens ad dexteram uirtutis dī·

Dixerunt autem oēs· Tu ergo es filius dī· ⁹Qui ait· Uos dicitis· quia ego sum·

At illi dixerunt· Quid ad huc desideramus testimonium· ⁹Ipsi enim audiuimus de ore eius·

Et surgens omnis multitudo eorum· duxerunt illum ad pilatum·

Ceperunt autem illum accusare dicentes· Hunc inuenimus subuertentem gentem nr̄am· & prohibentē tributa dari cesari· & dicentem se xp̄m regem ē·

Pilatus autem interrogauit eum dicens· Tues rex iudeorum· ⁹At ille respondens ait· Tu dicis·

Ait autem pilatus ad principes sacerdotū· & turbas· Nihil inuenio cause in hoc homine·

At illi mualescebant dicentes· Commouet populum· docens per uniuersam iudeam· & incipiens a galilea· usq; huc· Pilatus autem audiens galileam· interrogauit si homo galileus ēet· Et ut cognouit

quod de herodis potestate esset · remisit eum ad
herodem · qui & ipse hierosolimis eat illis diebꝫ ·
Herodes autem uso ihū · gauisus ē ualde · Erat
enim ex multo tempore cupiens uidere eum · eo
quod audierat multa de illo · & sperabat signum
aliquod uidere ab eo fieri · Interrogabat aut
illum multis sermonibus · Ip̄e nihil illi respondit
Lege ii
di ccc viii
di de lxxx viii
Stabant autem principes sacerdotū & scribe · ē / bat ·
statim accusantes eum ·
Lege vi
di ccc vi
di de l vi
Spreuit autem illum herodes cum exercitu suo · &
illusit · indutum uestē alba · & remisit ad pilatū ·
Et facti sunt amici herodes & pilatus in ipsa die ·
Nam anta inimica erant adinuicem ·
Lege xii
di ccc xii
di de lxxx vi
Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum ·
& magistratibus & plebe · dixit ad illos · Obtulis
tis mihi hunc hominem quasi auertentem pplm ·
& ecce ego coram uobis interrogans nullam causā
inuenio in homine isto ex his in quibus eū accusatis ·
Lege viii
di ccc viii
di de l vi
Sed neq; herodes · Nam remisi uos ad illum · & ecce
nihil dignum morte actum ē ei ·
Lege viii
di ccc xxxii
di de ii
Emendatum ergo illum dimittam · Necesse aut̄
habebat dimittere eis p diem festum unum ·
Lege v
di ccc xxv
di de xxv
Exclamauit autem simul uniuersa turba dicens ·
Tolle hunc · & dimitte nobis barrabban · Qui erat
propter seditionem quandam factā in ciuitate &
homicidium · missus in carcere ·

Lucas xxiii

Iterum autem pilatus locutus est ad illos volens dimittere ihm. At illi succlamabant dicentes: Crucifige crucifige illum.

Lucas xxiii

Ille autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste? Nullam causam mortis inueni in eo. Corripiam ergo illum et dimittam.

Lucas xxiii

At illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur. Et inualescebant uoces eorum.

Et pilatus adiudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum qui propter homicidium et seditionem missus fuerat in carcerem quem petebant. Ihm uero tradidit uoluntati eorum.

Et cum ducerent eum. Adprehenderunt symonem quendam cyrenensem uenientem de uilla et imposuerunt illi crucem portare post ihm.

Lucas xxiii

Sequebatur autem illum turba multa populi et mulierum quae plangebant et lamentabantur eum. Conuersus autem ad illas ihe dixit. Filie hierusalem nolite flere super me sed super uosipsas flete et super filios uestros. quoniam ecce uenient dies in quibus dicent. Beate steriles et uentres qui non genuerunt et ubera que non lactauerunt. Tunc incipient dicere montibus cadite super nos et collibus operite nos. Quia si in uiridi ligno hec faciunt in arido quid fiet.

Lucas xxiii

Ducebantur autem et alii duo nequam cum eo.

vt interficerentur·

Et postquam uenerunt in locum qui uocatur calua
ria· ibi crucifixerunt eum·

Et latrones· unum adextris· & alte
rum asinistris·

Ihc autem dicebat· Pater· dimitte illis· non enim
sciunt quid faciunt·

Diuidentes uero uestimenta eius· miserunt sortem· Et
stabat omnis populus expectans·

Et deridebant illum principes cum dicentes·
Alios saluos fecit· se saluum faciat· si hic est xps
di electus·

Illudebant autem ei & milites accedentes· & acetum
offerentes illi dicentes· Si tu es rex iudeorum· sal
uum te fac·

Erat autem & superscriptio scripta superillum· lit
teris grecis· & latinis· & hebraicis· Hic est rex iudeor·

Unus autem de his qui pendebant latronibus· blas
phemabat eum dicens· Si tu es xps· saluum fac
temetipsum & nos·

Respondens autem alter increpabat illum dicens·
Neq: tu times dñm quod in eadem dampnatione es·
Et nos quidem iuste· nam digna factis recipim̃·
hic uero nihil mali gessit· Et dicebat ad ihm·
Dñe· memento mei dum ueneris in regnum tuum·
Et dixit illi ihc· Amen dico tibi· hodie mecum

crif' in paradyſo·

L ccc xx vii
Ꝟ ccc xl
Ꝺ cc xx

Erat autem fere hora ſexta· & tenebrae facte ſunt in
uniuerſa terra· uſq; in horam nonam· Et obſcu

L ccc xx viii
Ꝟ ccc xl viii
Ꝺ cc xxx viii

Et uelum templi ſciſſum eſt / rauſ'é ſol·
medium·

L ccc xx viiii
Ꝟ ccc xl viii
Ꝺ cc xx viii
I cc viii

Et clamans uoce magna ihc· ait· PATER· IN MANVS
TVAS COMMENDO SPM MEUM· Et haec dicens
expirauit·

L ccc xxx
Ꝟ ccc xl vii
Ꝺ cc xx vii

Videns autem centurio quod factum fuerat· glorifi
cauit dm dicens· Uere· hic homo iuſtus erat·

L ccc xxx i
S ō L vs

Et omnis turba eorum qui ſimul aderant adſpe
ctaculum iſtud· & uidebant quae fiebant· percu
tientes pectora ſua reuertebantur· Stabant autē oīs
noti eius a longe· & mulieres quae ſecute erant eū
a galilea· haec uidentes·

L ccc xxx ii
Ꝟ ccc xl viii
Ꝺ cc xx viii
I cc viii

Et ecce uir nomine ioſeph qui erat decurio· uir bo
nus & iuſtus· hic non conſenſerat conſilio & ac
tibus eorum· ab arimathia ciuitate iudeę· qui ex
pectabat & ipſe regnum dī· Hic acceſſit ad pilatū·
& petiit corpus ihv·

L ccc xxx iii
Ꝟ ccc xl viii
Ꝺ cc xx viii
I cc viii

Et depoſitum inuolutum ſindone· & poſuit eum in
monumento excaſo· in quo nondum quiſquam
poſitus fuerat·

L ccc xxx iiii
S ō l q ·

Et dieſcebat paraſceue· & ſabbatum inluceſcebat· Sub
ſecutae autem mulieres quae cum ipſo uenerant de
galilea uiderunt monumentum· & quemadmodū

positum erat corpus eius·

Et reuertentes parauerunt aromata & unguenta· &
sabbato quidem siluerunt secundum mandatum·

Una autem sabbati ualde diluculo uenerunt ad
monumentum· portantes quae parauerant aro
mata· & inuenerunt lapidem reuolutum a monu
mento· Et ingressae non inuenerunt corpus dñi ihu·
Et factum è dum mente consternate sunt· de isto·
ecce duo uiri steterunt secus illas in ueste fulgenti·

Cum timerent autem & declinarent uultum mulie·
dixerunt ad illas· Quid quaeritis uiuentem cum
mortuis· Non è hic· sed resurrexit· Recordami
ni· qualiter locutus è uobis cum adhuc in gali
lea esset dicens· Quia oportet filium hominis tra
di in manus hominum peccatorum· & crucifigi·
& die tertia resurgere·

Et recordati sunt
uerborum eius· & regressae a monumento·
nunciauerunt haec omnia illis undecim & cae
teris omnibus·

Erant autem maria magdalene & iohanna· & maria
iacobi· & ceterae quae cum eis erant· quae dicebant
ad apostolos haec· Et uisa sunt ante illos sicut
deliramentum uerba ista· & non credebant illis·
Petrus autem surgens cucurrit ad monumentum·
& prumbens uidit linteamina sola posita· & abiit

ſecum mirant ſ quod factum fuerat. Et ecce duo ex
illis ibant ipſa die in castellum quod erat in spacio
stadiorum sexaginta ab hierusalem nomine emmaꝰ.
Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus
quae acciderant. Et factum ē dum fabularentur
& secum quererent. & ipse mē ad ppinquans ibat
cum illis. Oculi autem illorum tenebantur ne eū
agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi sermo
nes quos confertis ad invicem ambulantes & estis
tristes? Et respondens unus cui nomen cleopas
dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierusalem. & non
cognovisti quae facta sunt in illa his diebus?
Quibus ille dixit. Quae? Et dixerunt. De ih
nazareno. qui fuit vir ꝓpheta potens in opere
& sermone coram deo & omni populo. Et quomo
do tradiderunt eum summi sacerdotes & princi
pes nri in dampnationem mortis. & crucifixe
runt eum. Nos autem sperabamus. quia ipse es
redempturus israhel. Et nunc super haec omnia
tertia dies ē hodie quod haec facta sunt. Sed &
mulieres quaedam ex nris terruerunt nos. quae
ante lucem fuerunt ad monumentum. & non in
vento corpore eius. venerunt dicentes se etiam
visionē angelorum vidisse. qui dicunt eum vi
vere. Et abierunt quidam ex nris ad monumen
tum. & ita invenerunt sicut mulieres dixerunt.

ipsum uero non munerunt · Et ipse dixit ad eos ·
O stulti & tardi corde ad credendum · in omnibus
quae locuti sunt ꝓphetę · Nonne haec oportuit
pati xpm · & ita intrare in głam suam · Et incipi
ens a moyse & oīnibus ꝓphetis · interpretabatur
illis in omnibus scripturis quae de ipso erant ·
Et ad ꝓpinquarunt castello quo ibant · & ipse
se finxit longius ire · Et coegerunt illum dicen
tes · Mane nobiscum quo adusperascit · & inclu
nata ē iam dies · Et intrauit cum illis · Et fac
tum ē dum recumberet cum illis accepit panem ·
& benedixit ac fregit · & porrigebat illis · Et a
pta sunt oculi eorum & cognouerunt eum · Et ipse
euanuit ex oculis eorū · Et dixerunt ad inuicem ·
Nonne cor nrm ardens erat in nobis dum loque
retur in uia · & aperiret nobis scripturas · Et
surgentes eadem hora regressi sunt in hierlm ·
& inuenerunt congregatos undecim · & eos qui
cum ipsis erant · dicentes · Quod surrexit dns ve
re · & apparuit symoni · Et ipsi narrabant quę
gesta erant in uia · & quomodo cognouerunt eū
in fractione panis ·

Cum haec autem loquuntur · ihc stetit in medio eorū ·
& dixit eis · Pax uobis · Ego sum · nolite timere ·
Conturbati uero & conterriti · existimabant se
spiritum uidere · Et dixit eis · Quid turbati

cfus·& cogitationes ascendunt in corda uā· Uide
te manus meas·& pedes·quia ipse ego sum· Palpa
te & uidete·quia spiritus carnem & ossa non ha
bet·sicut me uidetis habere·Et cū hoc dixisset·
ostendit eis manus & pedes·

Lectio ſ. ℒ dhuc autem illis non credentibus· & mirantibus·
præ gaudio dixit·habetis hic aliquid quod
manducetur·At illi obtulerunt ei partem assi·
Et cum manducasset coram eis· sumens reliqu
as dedit eis·

Lectio ſ. Et dixit ad eos·Hæc sunt uerba quæ locutus sū
ad uos cum adhuc essem uobiscum·quoniam ne
cesse ē impleri omnia quæ scripta sunt in lege
moysi·& pphetis·& psalmis de me·Tunc aperu
it illis sensum ut intellegerent scripturas·& dixit
eis· Quoniam sic scriptum ē·& sic oportebat
xpm pati·& resurgere a mortuis die tertia·& præ
dicari in nomine eius pœnitentiam & remissionē
peccatorum in omnes gentes· Incipientibus ab hie
rosolima·Uos autem estis testes horum· Et ego
mittam promissum patris mei in uos·uos autem sede
te in ciuitate·quoadusq: induamini uirtute ex
alto· Eduxit autem eos foras in bethaniam·& e
leuans manibus suis·benedixit eis· Et factum
est dum benediceret illis·recessit ab eis·& ferebā
tur in cælum· Et ipsi adorantes regressi sunt

in hierusalem · cum gaudio magno · [illegible]
in templo laudantes & benedicentes DM ·

INCIPIT PREFAT̄ SUF IOHĒM·

IC EST IOHANNES

EVANGELISTA · VNVS EX discipulis dī · Qui virgo dic tus a dō & · quam de nuptiis uolentem nubere uocauit dns · Cui uirginitatis hoc duplex testimonium in euangelio datur · quod & p̄ceteris dilectus a dō di citur · & huic matrem suam de cruce commenda uit dns ut uirginem uirgo seruaret · Denq: mani festat in euangelio quod erat incorruptibilis ipse uerbi opus inchoans · solus uerbum carnem fac tum ē · nec lumen tenebris comprehensum fuis se testatur · Primum signum ponens quod innup tiis fecit dns · ut ostendens qd erat ipse legalibus demonstraret · quod ubi dns mutatus deficere nup tiarum uinum debeat · ut & ueteribus immutatis noua omnia quae xpo instituuntur appareant · hoc autem euangelium scripsit malia · post ea quam in pathmos insula · Apocalypsin scripserat · Vt cui in principio canonis incorruptibile primi pium ingenii · eam incorruptibilis finis purgi nem in apocalypsi redderetur · Dicente xpo · Ego sum alfa · & o · Et hic ē iohannes · qui sciens sup uenisse diem recessus sui · conuocatis discipulis suis ·

mcdo · pmulta signorum experimenta, pmans xpm ·
descendans in defossum sepulturae suę locum · facta
oratione posituſ ad patres suos · tam extraneus
adolore morus · quam acorruptione carnis inue
nitur alienus · Tamen post omnes euangelium
scripsit · Et hoc uirgini debebatur · Quorum ta
men ad scriptorum tempore dispositio ve librorv
ordinatio ideo pſingulą nobis non exponitur · vt
sacra desiderio collocatio · & quarumbus fructus
laboris · & dō magistri doctrina seruetur ·

EXPLICIT PREFATIO · INCIPIUNT CAPITVLA ·

I · Pharisęorum turbae interrogant iohannem · Iohan
nes inm videns agnum di dicit · Et andreas prae dicat ·
Inuenimus messiam ·

II · Ihc admpcias de aqua vinum facit · De templo nummula
rios eicit · Solutę hoc templū dicens · Nichodemo loquitur
de baptismo · & alius multas ·

III · Ihc mulcta baptizat · & iohannes mamon · quę dixit ere
cet xpm · se autem minorari ·

IIII · Ihc cummuliere samaritana loquitur · Prophetą impetra
sua sine honore dicit · Et reguli filiū amore resuscitat ·

V · Apud natatoriam bethsaidam triginta octo annos infirmi
tatem hominis sanat · Ac dicit · Scrutamini scripturas · Et si
crederetis moysi · crederetis forsitan & mihi ·

VI · De quinq; panib; & duob; piscibus · Et qđam regē facere vo
luerunt · Hic supra mare ambulauit · Et de manna ac esce

ti loquntur · Ac recedentibus ab eo discipulis · vnum ex duodecim diabolum dicit ·

VII · Scenophegia · hic medio die festo ascendit templum docet · Mulieri in adultera iudicium dimittit · Cum ministris & nichodemo primo pel commendum · De muliere adultera · hic lumen mundi se & prdicit ·

VIII · hic interrogatus principium se & respondit · Quod omnis peccator seruus sit · Et quod hic ante abraham sit · Ceteum lapidare cupiunt ·

VIIII · De cecus & oluit · E dedicationem de ambulans in templo · se & patrem unum & dicit · De lazari resuscitatione ·

X · Maria pedes ihu lauit · & capillis suis extersit · hic supra sinum sedit · Et uolentibus grecis uidere ihm loquitur de grano frumenti · quod mortuum manet · Et vox de celo ad ihm · Et qd multi ex principibus credidernnt in ihm · sed propter pharisees non confitebantur ·

XI · Pedes discipulorum lauit · De inde traditione · & passione predicit · Et de dilectione frum · Et qd ipse mundus est · & pater in ipso est · Et de obseruandis mandatis paraclyti spus ·

XII · Et cena & palmarum · De dilectione & de passione paraclyti · & oia patris sua & · Et noua mandata ·

XIII · hic discipulos pedes lauit · hic Iuda traditur · Ante cenam pilatus adiudeos · De ihu & barrabba ·

XIIII · ascensio ihu · & sepultura · & resurrectio eius ·

+ ALTADI SCA NIS N

N PRIN
CIPIO
ERAT UERŌ
ET UERBUM
ERAT APD ŌM
ET DS ERAT
UERŌ hOC ERA
IN PRNCPO APD ŌM

OMA ꝑ IPSUM FACTA SUNT· ET SINE IPSO
factum eſt nihil· Quod factum ē· in ipſo uita erat··
& uita erat lux hominum· Et lux in tenebris lu
cet· & tenebrae eam non comprehenderunt·
Fuit homo miſſus adō· cui nomen erat iohannes·
Hic uenit in teſtimonium· ut teſtimonium phibe
ret de lumine· ut omnes crederent ꝑ illum· Non
erat ille lux· ſed ut teſtimonium perhiberet de
lumine·
Erat lux uera· quae illuminat omnem hominem
uenientem in hunc mundum· In mundo erat· & mun
dus ꝑ ipsum factus ē· & mundus eum non cognouit·
In propria uenit· & ſui eum non receperunt· Quot
quot autem receperunt eum· dedit eis potestatem
filios dei fieri· his qui credunt in nomine eius· Qui
non ex ſanguinibus· neq: ex uoluntate carnis· neq:
ex uoluntate uiri· ſed ex dō natus ſunt·
Et uerbum caro factum ē· & habitabit in nobis· Et
uidimus gloriam eius· gloriam quaſi unigeniti patris·
Plenum gratiae & ueritatis·
Iohannes teſtimonium phibet de ipso· & clamabat
dicens· Hic erat quem dixi· qui poſt me uenturus ē·
ante me factus ē· quia prior me erat·
Et de plenitudine eius nos omnes accepimus· & grām
pro grā· Quia lex ꝑ moysen data ē· gratia & ueri
tas ꝑ iesum xm facta eſt·

Ōm nomo undr umquā: vnigenitus filius qui ē in sinu
patris · ipse enarrauit ·
iohannis · quando miserunt iuda ab hiero
solimis sacerdotes & leuitas ad eum · ut in
terrogarent eum · Tu quis es? Et confessus ē · & non
negauit · Et confessus ē · quia non sum ego xps ·
Et interrogauerunt eum · Quid ergo? Helias es tu?
Et dixit · Non sum · Propheta es tu? Et respondit ·
Non · Dixerunt ergo ei · Quis es? Vt responsum demus ·
his qui miserunt nos · Quid dicis de te ipso?
Ait · Ego uox clamantis in deserto · dirigite uiam
dni · sicut dixit ysaias propheta ·
Et qui missi fuerant · erant ex pharisæis · Et interro
gauerunt eum · & dixerunt ei · Quid ergo baptizas ·
si tu non es xps · neq: helias · neq: propheta? Respon
dit eis iohannes dicens ·
Ego baptizo in aqua · medius autem uestrum stat ·
quem uos non scitis · Ipse ē qui post me uenturus
est · qui ante me factus ē · cuius ego nō sum dignus ·
ut soluam eius corrigiam calciamenti ·
Hæc in bethania facta sunt transiordanem · ubi
erat iohannes baptizans · In crastinum uidit io
hannes ihm uenientem ad se · & ait · Ecce agnus dei ·
qui tollit peccatum mundi ·
Hic ē de quo dixi · Post me uenit uir · qui ante

me factus ē · quia prior me erat · Et ego nesciebam
eum · Sed ut manifestetur israhel : propterea uenio ego
in aqua baptizans ·

Et testimonium phibuit iohannes dicens · Quia
vidi spm̄ descendentem quasi columbā de cel[illegible]
mansit sup eum · Et ego nesciebam eum · Sed qui m
sit me baptizare in aqua · ille mihi dixit · Sup
quem uideris spm̄ descendentem & manentem sup
eum · hic ē qui baptizat in spū sco · Et ego uidi · &
testimonium phibui · quia hic ē filius dī ·

Iterum die postea stabat iohannes · & ex discipulis
eius duo · Et respiciens ihm̄ ambulantem · dicit ·
Ecce agnus dī · Et audierunt eum duo discipuli
loquentem · & secuti sunt ihm̄ · Conuersus autem
ihc · & uidens eos sequentes se · dicit eis · Quid quae
ritis ? Qui dixerunt ei · Rabbi · Quod dicitur interpre
tatum magister · Ubi habitas ? Dicit eis · Uenite ·
& uidete · Uenerunt & uiderunt ubi maneat · &
apud eum manserunt die illo · hora autem erat quasi
decima · Erat autem andreas frater simonis petri ·
unus ex duobus qui audierant ab iohanne · & secuti
fuerant eum ·

Inuenit hic primum fratrem suum simonem · & dicit ei ·
Inuenimus messiam · quod est interpretatum xps ·
Et adduxit eum ad ihm̄ · Intuitus autem eum ihc ·
dixit · Tu es simon filius iona · tu uocaberis cephas ·

quod unu pretaur panis·

In crastinum uoluit exire in galilaam·& inuenit phi
lippum·& dicit a ihc·Sequere me· Erat autem phi
lippus ab bsayda ciuitat andree·& petri·Invenit
nit philippus nathanael·& dicit a·Quem scrip
sit moyses in lege·& prophete·inuenimus ihm filiu
ioseph·a nazareth·Et dixit a nathanael·A naza
reth· potest aliquid bonu esse·Dicit a philippus·
Uen·& uide·Uidit ihc nathanael uenientem ad
se·& dicit de eo·Ecce uere israhelita· in quo dolus
non est·Dicit a nathanael·Unde me nosti·Respon
dit ihc·& dixit a·Priusquam te philippus uocaret
cum esses subtus ficu·vidi te·Respondit a nathanael·
& ait·Rabbi· tues filius dei· tues rex israhel·Respon
dit ihc·& dixit a·Quia dixi tibi vidi te subtus ficu
credis· maius his uidebis·Et dicit a·Amen amen
dico uobis·videbitis celum apertu·& angelos dei ascen
dentes & descendentes supra filium hominis·

II· TERTIO NVPTIAE

Facte sunt nupcie in galilea·& erat mater
ihu ibi·Uocatus est autem & ihc·& discipuli eius ad
nupcias·Et deficiente uino·dicit mater ihu ad eu·
Unum non habent·Et dicit a ihc·Quid mihi &
tibi est mulier·Nondum uenit hora mea·Dicit mater
eius ministris·Quodcumq: dixerit uobis facite·
Erant autem ibi lapidee ydrie sex posite secundu

purificationem iudeorum· capiebat singulae mar
tas binas uel ternas· Dicit eis ihc· Implete hydrias
aqua· Et implebant eas usq: ad summum· Et
dicit eis ihc· haurite nunc· & ferte architriclino·
Et tulerunt· Ut autem gustauit architriclinus
aquam uinum factam· & non sciebat unde esset·
Ministri autem sciebant qui hauserant aquam·
uocat sponsum architriclinus· & dicit ei· Omnis
homo primum bonum uinum ponit· & cum inebri
ati fuerint· tunc id quod deterius· Tu autem
seruasti bonum uinum· usq: ad huc· Hoc fecit ini
tium signorum ihc in chana galileę· & manifesta
uit gloriam suam· Et crediderunt in eū discipuli eius·

Post hoc descendit capharnaum· ipse & mater eius·
& fratres eius· & discipuli eius· & ibi manserunt non
multis diebus·

Et prope erat pascha iudeorum· & ascendit
hierosolimam ihc·

Et inuenit in templo uendentes boues· & oues· & colum
bas· & nummularios sedentes· Et cum fecisset quasi
si flagellum de funiculis· omnes eiecit de templo·
Oues quoq: & boues· & nummulariorum effudit
es· & mensas subuertit· & his qui columbas uende
bant dixit· Auferte ista hinc· & nolite facere do
mum patris mei· domum negotiationis·

Recordati uero sunt discipuli eius quia scriptum ē·

z duſ domuſ tuaz comedit me·

Reſponderunt ergo iuda·& dixerunt a·Quod ſignū oſtendiſ nobiſ·quia hac facis?

Reſpondit ihē·& dixit as·Soluite templum hoc·& in triduſ diebuſ excitabo illud·Dixerunt ergo iuda·Quadraginta & ſex annis ędificatum eſt templum hoc·& tu in triduſ diebuſ excitabiſ illud? Ille autem diebat de templo corporiſ ſui·Cum ergo reſurrexiſſet a mortuis·recordati ſunt diſcipuli euſ quia hoc diebat·& crediderunt ſcripturae & ſermoni quem dixit ihē·Cum autem eſſet hieroſolimiſ in pascha in die feſto·multi crediderunt in nomine euſ·videntes ſigna euſ quę faciebat·Ipſe autem ihē non credebat ſemetipſum aſ·eo qđ ipſe nosſet oīs·& quia opuſ a non erat ut quiſ teſtimonium phibeat de homine·ipſe enim ſciebat·quid eſſet in homine· ERAT autem homo ex phariſeiſ nichodemuſ nomine·princepſ iudeorum·hic venit ad eum nocte·& dixit ei·Rabbi·ſcimuſ quia ab deo uenisti magiſter·Nemo enim potest hęc ſigna facere quae tu facis·niſi fuerit deuſ cū eo·Reſpondit ihē·& dixit ei·Amen amen dico tibi·niſi quiſ natuſ fuerit denuo·non potest uidere regnum dei·Dicit ad eum nichodemus·Quomodo potest homo nasci cum ſit ſenex? Nunquid potest in uentrem matriſ ſuae matto

unuoit & nasci. Respondit ihc. Amen amen dico
tibi: nisi quis renatus fuerit ex aqua & spu. non po
test introire in regnum dei. Quod natum e ex car-
ne. caro e. Et quod natum e ex spu. spus e. Nonmi
reris quia dixi tibi. Oportet uos nasci denuo.
Spus ubi uult spirat. & uocem eius audis: sed non
scis unde ueniat. & quo uadat. Sic e omnis qui
natus e ex spu. Respondit nichodemus: & dixit ei:
Quomodo possunt haec fieri. Respondit ihc. &
dixit ei. Tues magister israhel. & haec ignoras.
Amen amen dico tibi. quia quod scimus loquimur.
& quod uidimus testamur. & testimonium nrm
non accipitis. Si terrena dixi uobis & non creditis.
quomodo si dixero uobis caelestia credetis. Et ne
mo ascendit in celum. nisi qui de celo descendit. filu
us hominis qui e in celo. Et sicut moyses exalta
uit serpentem in deserto. ita exaltari oportet filium
hominis. Ut omis qui credit in ipso non pereat. sed
habeat uitam eternam. Sic enim dilexit ds mun
dum. ut filium suum unigenitum daret. Ut omnis
qui credit in eum non pereat. sed habeat uitam aeter
nam. Non enim misit ds filium suum in mundum
ut iudicet mundum. sed ut saluetur mundus per
eum. Qui credit in eum non iudicatur. Qui autem
non credit iam iudicatus e. quia non credidit in no
mine unigeniti filii dei. Hoc e autem iudicium. quia

lux venit in mundum · & dilexerunt homines magis tenebras quam lucem · Erant enim eorum mala opera · Omnis enim qui mala agit odit lucem · & non venit ad lucem · ut non arguantur opera eius · Qui autem facit veritatem venit ad lucem · ut manifestentur opera eius quia in deo sunt facta ·

POST HEC VENIT IHS & discipuli eius in iudeam terram · & illic demorabatur cum eis · & baptizabat ·

Erat autem & iohannes baptizans in enon · iuxta salim · quia aquae multae erant illic · & adueniebant & baptizabantur ·

Nondum enim missus fuerat in carcerem iohannes ·

Facta est ergo quaestio ex discipulis iohannis cum iudaeis de purificatione · & venerunt ad iohannem · & dixerunt ei · Rabbi · qui erat tecum trans iordanem · cui tu testimonium perhibuisti · ecce hic baptizat · & omnes veniunt ad eum · Respondit iohannes · & dixit · Non potest homo accipere quicquam nisi fuerit ei datum de caelo ·

Ipsi vos mihi testimonium perhibetis · quod dixerim · ego non sum xps · sed quia missus sum ante illum · Qui habet sponsam · sponsus est · amicus autem sponsi qui stat & audit eum · gaudio gaudet propter vocem

ſponſi·Hoc ergo gaudium meum impleatum ē·Illum
oportet crescere·me autem minui·Qui de ſurſum
uenit ſupomnes ē·Qui ē de terra·de terra ē·&
de terra loquitur·Qui de cdo uenit ſupomnes ē·
Et quod uidit & audiuit hoc testatur·& testimo
nium aus nemo accipit·Qui accipit aus testimo
nium·signauit quia dſ uerax ē·Quem enim mis
dſ· uerba dī loquitur·Non enim ad mensuram
dat dſ spm·

Pater diligit filium·& omnia dedit
in manu aus·

Qui credit in filium·habet uitam eternam·Qui aũt
incredulus ē filio·non uidebit uitam·sed ira di
manet supeam· ·IIII·

ITERGO COGNOUIT IHC
quia audierunt pharisei quia ihc plures
discipulos facit & baptizat quã iohannes·quamquãm
ihc baptizaret·sed discipuli aus·

Reliquit iudeam·& abiit iterum
in galileam·

Oportebat autem eum transire p samariam·Ue
nit ergo in ciuitatem samarie quae dicitur sychar·
iuxta predium quod dedit iacob ioseph filio suo·
Erat autem ibi fons iacob·Ihc ergo fatigatus ex
itinere·sedebat sic sup fontem·Hora erat quasi
sexta·Uenit mulier de samaria·haurire aquã·

Dixit a ihc· Da mihi bibere· Discipuli enim eius
abierant in ciuitatem· ut cibos emerent· Dicit ergo
a mulier· illa samaritana· Quomodo tu iudeus cū
sis bibere ame posa quae sum mulier samaritana?
Non enim coutuntur iudei samaritanis· Respon
dit ihc· & dixit a· Si scires donum dei· & quis é qui
dicit tibi da mihi bibere· tu forsitan petisses abeo·
& dedisset tibi aquam uiuam· Dicit a mulier· Dne·
neq: in quo hauries habes· & puteus altus é· Unde
ergo habes aquam uiuam? Numquid tu maior es
patre nro iacob· qui dedit nobis puteum istum· &
ipse exeo bibit· & filii eius· & pecora eius· Respon
dit ihc· & dixit a· Omnis qui bibit ex aqua hac·
sitiet iterum· Qui autem biberit ex aqua quam
ego dabo a· non sitiet in eternum· Sed aqua quam
ego dabo a· fiet in eo fons aquae salientis in uitam
eternam· Dicit ad eam mulier· Dne· da mihi hanc
aquam· ut non sitiam· neq:ueniam huc hauire·
Dicit a ihc· Uade uoca uirum tuum· & ueni huc·
Respondit mulier· & dixit· Non habeo uirum·
Dicit a ihc· Bene dixisti quia non habeo uirum·
Quinq: enim uiros habuisti· & nunc quem habes
non é tuus uir· hoc uere dixisti· Dicit a mulier·
Dne· uideo quia pphes es tu· Patres nri in monte
hoc adorauerunt· Et uos dicitis· quia hierosolimis
est locus· ubi adorare oportet· Dicit a ihc· Mulier

lier· erde mihi· quia uenit hora· quando nq: in mon
te hoc· neq: in hierosolimis adorabitis patrem· Uos ad
oratis quod nescitis· nos adoramus quod scimus·
quia salus ex iudeis ē· Sed uenit hora· & nunc est·
quando ueri adoratores adorabunt patrem· in spū &
ueritate· Nam & pater tales quaerit· qui adorent ei·
Spūs ē ds· & eos qui adorant eum in spū & ueritate
oportet adorare· Dicit ei mulier· Scio quia messi
as uenit· qui dicitur xps· Cum ergo uenerit· il
le nobis adnuntiabit omnia· Dicit ei ihc· Ego sū·
qui loquor tecum· Et continuo uenerunt discipu
li eius· & mirabantur· quia cum muliere loquebat·
Nemo tamen dixit· Quid quaeris· aut quid loque
ris cum ea· Reliquit ergo hydriam suam mulier·
& abiit in ciuitatem· & dicit illis hominibus· Ue
nite & uidete hominem· qui mihi dixit omnia
quaecumq: feci· Numquid ipse ē xps· Exierunt
de ciuitate· & uenibant ad eum· Interea rogabant
eum discipuli dicentes· Rabbi· Manduca· Ille autē
dixit eis· Ego cibum habeo manducare· quē uos
nescitis· Dicebant ergo discipuli ad inuicem· Num
quid aliquis attulit ei manducare· Dicit eis ihc·
Meus cibus ē ut faciam uoluntatem eius qui misit
me· ut perficiam opus eius· Nonne uos dicitis quod
ad huc quatuor menses sunt· & messis uenit· Ecce
dico uobis· Leuate oculos uros· & uidete regiones

qua allac ſunt iam ad meſſẽ· Et qui mait mercẽ
dam accipit· & congrgat fructum multam aiarn.ã·
Vt & qui ſeminat· ſimul gaudeat· & qui meat· In
hoc enim ē uerbum uerum· qua aliuſ ē qui ſeminat·
& aliuſ ē qui meat· Ego miſi uoſ meare· qd uos
non laboraſtis· Alii laborauerunt· & uoſ in laborꝺ
eorum introiſtis· Exeuntes autem illa· multi ex
ideruꝫ meam ſamaritanorum, ꝓpter uerbum
mulieris teſtimonium phibentis· quia dixit mihi
omnia quecumq: feci· Cum uenſſent ergo ad illũ
ſamaritam· rogauerunt eum ut ibi maneret· & man
ſit ibi duoſ dieſ· Et multo plureſ crediderunt, ꝓpter
ſermonem eius· Et mulieri dicebant· Quia iam non
ꝓpter tuam loquelam credimus· Ipſi enim audiui
muſ & ſcimuſ· quia hic uere ſaluator mundi·

Poſt duoſ autem dieſ exiit inde· & abiit in
galilcam·

Ipſe enim ihc teſtimonium phibuit quia, ꝓpha in ꝓ
tria ſua honorem non habet·

Cum ergo uenſſet in galilcam· exceperunt eum gali
lei· Cum omnia uidiſſent quae fecerat hieroſolimis
in die feſto· & ipſi enim uenerant in diem feſtum·
Uenit ergo rurſum in chana galilee· ubi fecit
aquam uinum·

Et erat quidam regulus cuiuſ filiuſ infirmabatur
capharnaum· hic cum audiſſet quia ihc aduenit

rr audea mgalileam·Abirr ad eum & rogabar eū
ir descenderr & sanarr filium eus·Iam enim
enim mori·Dixir ergo ihc ad eum·Nisi signa
& prodigia videris non credis·Dixir ad eum regv
lus·Dne·descende priusquam moriatur filius
meus·Dicit ei ihc·Uade·filius tuus vivit·Crr
didir homo sermoni quem dixit ei ihc·& ibar·
Iam autem eo descendente·servi occurrerunt ei·
& nunciaverunt dicentes·Quia filius eius vivi
rr·Interrogabat g horam abas·in qua melius
habuerit·Et dixerunt ei·Quia heri hora sep
tima reliquit eum febris·Cognovit ergo pater
quia illa hora erat in qua dixit ei ihc·Filius tuus
vivit·Et credidit ipse & domus eius tota·

V.

HOC ITERUM SECVNDUM
signum fecit ihc cum venisset iudea
in galileam·

Iohannis v. Post hec erat dies festus iudeorum·& ascendit ihc
& Hic
ab eis
Luce vii. hierosolimam·Est autem hierosolimis sup. pba
tica piscina·que cognominatur hebraice beth
saida·quinq; porticus habens·In his iacebat
multitudo magna languentium·cecorum·clau
dorum·aridorum·expectantium aque motum·
Angelus autem dñi secundum tempus descende
bat in piscinam·& movebatur aqua·Et qui prior
descendisset in piscinam post motionem aque·

ſanuſ fiebat aquacumq; tenebatur infirmitate.
Erat autem quidā homo ibi triginta & octo annos habēs.
in infirmitate ſua. hunc cumuidiſſet ihē iacentem.
& cognouiſſet quia multum iam tempus habuit.
dicit ei. Uis ſanuſ fieri? Reſpondit ei languidus.
Dne. hominem non habeo. vt dum turbata fuit
aqua. mittat me in piſcinam. Dum uenio enim
ego. Aliuſ ante me deſcendit. Dicit ei ihē. Surge.
tolle grabatum tuum. & ambula. Et ſtatim ſa
nuſ factuſ ē homo. & ſuſtulit grabatum ſuum.
& ambulabat. Erat autem ſabbatum. in illo die.
Dicebant iudei illi qui ſanatuſ fuerat. Sabbatum ē.
non licet tibi tollere grabatum tuum.
Iohannis 5. Reſpondit eis. Qui me ſanum fecit. ille mihi dixit.
tolle grabatum tuum. & ambula. Interrogauerunt
ergo eum. Quiſ ē ille homo qui dixit tibi
tolle grabatum tuum & ambula? Is autem qui
ſanuſ fuerat effectus. nesciebat quiſ eſſet. Ihē enim
declinauit turba. conſtituta in loco. Poſtea inue
nit eum ihē in templo. & dixit illi. Ecce ſanus
factuſ es. iam noli peccare. ne deterius tibi aliquid
contingat. Abiit ille homo & nunciauit iudeis.
quia ihē eſſet. qui fecit eum ſanum. Propterea p
ſequebantur iudei ihm. quia hec faciebat in ſab
bato. Ihē autem reſpondit eis. Pater meuſq;
modo operatur. & ego operor. Propterea ergo ma

gs quærebant eum iudæi interficere · quia non solũ
sabbatum soluebat · sed & patrem suum dicebat
dñm · æqualem sẽ faciens dõ · Respondit ihs: iñc ·
& dixit as · Amen amen dico uobis · non potest filius
ab sẽ facere quicquam · nisi quod uiderit patrem
facientem · Quæcumq; enim ille fecerit · hæc & filius
ab similiter facit · Pater enim diligit filium · & om
nia demonstrat ei · quæ ipse facit · & maiora his
demonstrabit ei opera · ut uos miremini · Sicut enim
pater suscitat mortuos & uiuificat · sic & filius
quos uult uiuificat · Neq; enim pater iudicat
quemquam · sed iudicium omne dedit filio · ut om
nes honorificent filium · sicut honorificant pa

Qui non honorificat filium · non honorifi [tem ·
cat patrem · qui misit illum ·

Amen amen dico uobis · quia qui uerbum meum au
dit & credit ei qui misit me · habet uitam æternam ·
Et in iudicium non uenit · sed transiit a morte in ui
tam · Amen amen dico uobis · quia uenit hora &
nunc ẽ · quando mortui audient uocem filii dĩ ·
& qui audierint uiuent · Sicut enim pater habet
uitam in semetipso · sic dedit & filio uitam habe
re in semetipso · Et potestatem dedit ei & iudicium
facere · quia filius hominis ẽ · Nolite mirari hoc ·
quia uenit hora in qua omnes qui in monumentis
sunt audient uocem eius · & procedent · qui bona fece

runt in resurrectionem uitę · Qui uero mala egerunt
in resurrectionem iudicii · Non possum ego ame
ipso facere quicquam · Sicut audio iudico · & iudi
cium meum iustum est ·

Quia non quero uoluntatem meam · sed uoluntatē
eius qui misit me ·

Si ego testimonium phibeo de me · testimonium meū
non est uerum · Alius est qui testimonium phibet de
me · & scio quia uerum est testimonium quod phibet
de me · Uos misistis ad iohannem · & testimonii
phibuit ueritati · Ego autem non ab homine tes
timonium accipio · sed hec dico · ut uos salui sitis ·
Ille erat lucerna ardens & lucens · Vos autem uolu
istis exultare ad horam in luce eius · Ego autem
habeo testimonium maius iohanne · Opera enim
que dedit mihi pater ut perficam ea · Ipsa opera
que ego facio testimonium phibent de me ·
quia pater me misit · Et qui me misit pater · ipse
testimonium phibuit de me ·

Neq: uocem eius umquam audistis · neq: spe
ciem uidistis ·

Et uerbum eius non habetis in uobis manens · quia
quem misit ille · huic uos non creditis · Scrutami
ni scripturas · quia putatis uos in ipsis uitam ae
ternam habere · & ille sunt que testimonium
phibent de me · & non uultis uenire ad me · ut

uitam habeatis · Claritatem ab hominibus non
accipio · sed cognomen uos · quia dilectionem dei non
habetis in uobis · Ego uenio in nomine patris mei
& non accipitis me · Si alius uenerit in nomine
suo · illum accipietis · Quomodo potestis uos credere
re · qui gloriam ab inuicem accipitis · & gloriam quae
a solo deo non quaeritis · Nolite putare quia ego
accusaturus sim uos apud patrem · Est qui accusat
uos · moyses in quo uos speratis · Si enim crederetis
moysi · crederetis forsitan & mihi · De me enim ille
scripsit · Si autem illius literis non creditis · quomo
do meis uerbis credetis ·

VI.

Post haec abiit ihc trans
mare galilee quod est tyberiadis · & sequeba
tur eum multitudo magna · quia uidebant
signa quae faciebat super eis qui infirmabantur ·
subiit ergo in montem ihc · & ibi sedebat cum dis
cipulis suis ·

Erat autem proximum pascha dies
festus iudaeorum ·

Cum sublenasset ergo oculos ihc · & uidisset quia
multitudo maxima uenit ad eum · dicit ad phi
lippum · Unde ememus panes ut manducent hi ·
Hoc autem dicebat tentans eum · Ipse enim sciebat
quid esset faciturus · Respondit ei philippus ·
Ducentorum denariorum panes non sufficiunt

as· ut unusquisq: modicum quid acciperet·Dicit
ei unus exdiscipulis eius·Andreas frater symonis
petri·Est puer hic qui habet quinq: panes ordeacee
os· & duos pisces·Sed haec quid sunt inter tantos·?
Dixit ergo ihc·Facite homines discumbere·Erat
autem fenum multum in loco·Discubuerunt ergo
uiri· numero quasi quinq: milia·Accepit ergo panes
ihc·& cum gratias egisset·distribuit discumbentib:·
Similiter & ex piscibus· quantum uolebant·Ut au
tem impleti sunt·dixit discipulis suis·Colligite
quae superauerunt fragmenta·ne pereant·Colle
gerunt ergo & impleuerunt duodecim cophinos
fragmentorum ex quinq: panib: ordeaceis·quae
superfuerunt his qui manducauerant·

Illi ergo homines cum uidissent quod fecerat signum·
dicebant·Quia hic est uere prpheta·qui uenturus est
in mundum·Ihc ergo cum cognouisset quia uentu
ri sunt ut raperent eum·& facerent eum regem·
fugit rursum in montem ipse solus·Ut autem sero
factum est·descenderunt discipuli eius ad mare·Et
cum ascendissent nauim·uenerunt trans mare in ca
pharnaum·Et tenebrae iam factae erant·& non
uenerat ad eos ihc·Mare autem uento magno flan
te·exurgebat·Cum remigassent ergo quasi stadia
uiginti quinq: aut triginta·uident ihm ambulan
tem super mare·& proximum naui fieri·Et timuerunt·

Ille autem dixit as· Ego sum· nolite timere·
Voluerunt ergo accipere eum in nauim· & statim
fuit nauis ad terram quam ibant·

i l ii
s a l 4

Alia die turba quae stabat transmare· vidit
quia nauicula alia non erat ibi nisi una· & quia
non introisset cum discipulis suis in̄c in nauim
sed soli discipuli eius abissent· Aliae vero supue
narunt naues tyberiade· iuxta locum ubi mandv
caucrant panem· gr̄as agentes dn̄o· Cum ergo vi
disset turba· quia ihc̄ non esset ibi· neq: discipli
eius· ascenderunt in naiculas· & uenerunt caphar
naum· quaerentes ihm̄· Et cum inuenissent eum
transmare· dixerunt ei· Rabbi quando huc ve
nisti· Respondit eis ihc̄· & dixit Amen amen
dico uobis· quaritis me· non quia uidistis signa·
sed quia manducastis ex panibus· & saturati estis·
Operamini non cibum qui perit· sed qui permane
t in uitam aeternam· quem filius hominis uobis da
bit· Hunc enim pater signauit ds̄· Dixerunt ergo ad
eum· Quid faciemus ut operemur di·· Respon
dit ihc̄· & dixit eis· Hoc est opus dei· ut credatis in
eum quem misit ille·

i l iii
Dolus
de Lauerio

Dixerunt ergo ei· Quod ergo tu facis signum· ut uide
mus & credamus tibi· Quid operaris··

i l iii
s a l 4

Patres nri manducauerunt manna in deserto· Sicut
scriptum est· Panem de celo dedit eis manducare·

Dixit ergo ad eos ihc̄. Amen amen dico uobis. non mo
ysi dedit uobis panem de celo. sed pater meus dat
uobis panem de celo uerum. Panis enim dei est qui de
scendit de celo. et dat uitam mundo. Dixerunt ergo
ad eum. Dne. semp da nobis panem hunc.

Dixit autem eis ihc̄. Ego sum panis uite. Qui uenit
ad me non esuriet. et qui credit in me non sitiet um
quam. Sed dixi uobis. quia et uidistis me. et non
creditis.

Omne quod dat mihi pater ad me uenet. et eum qui
uenit ad me non eiciam foras.

Quia descendi de celo. non ut faciam uoluntatem
meam. sed uoluntatem eius qui misit me.

Hec est autem uoluntas eius qui misit me patris. ut
omne quod dedit mihi non perdam ex eo. sed resusci
tem illud in nouissimo die. Hec est enim uoluntas
patris mei qui misit me. ut omnis qui uidet filiū.
et credit in eum. habeat uitam eternā. et resuscita
bo ego eum in nouissimo die.

Murmurabant ergo iudei de illo. quia dixisset. Ego sū
panis qui de celo descendi. Et dicebant. Nonne hic
est ihc̄ filius ioseph. cuius nos nouimus patrem.
et matrem. Quomodo ergo dicit hic. quia de ce
lo descendi.

Respondit ergo ihc̄. et dixit eis. Nolite murmurare
inuicem. Nemo potest uenire ad me. nisi pater

qui misit me maxerit eum · Et ego resuscitabo eū
in nouissimo die · Est scriptum in ꝓphetis · Erunt
omnes docibiles dī ·

Omnis qui audiuit a patre & didicit venit ad me ·
Non quia patrem uidit quisquā · nisi is qui ē adō ·
hic uidit patrem ·

Amen amen dico uobis · Qui credit in me · habet ui
tam aeternam ·

Ego sum panis uitae ·

Patres uri manducauerunt manna in deserto · &
mortui sunt · hic ē panis de cēlo descendens · ut siquis
ex ipso manducauerit non moriatur ·

Ego sum panis uiuus qui de cēlo descendi · Siquis
manducauerit ex hoc pane · uiuet in aeternum · Et
panis quem ego dabo caro mea ē · pmundi uita ·

Litigabant ergo inter se dicentes · Quo
modo potest hic nobis carnem suam dare ad
manducandū · Dixit ḡ eis iēs · Amen amen dico
uobis · nisi manducaueritis carnem filii hominis ·
& biberitis eius sanguinem · non habebitis uitam
in uobis · Qui manducat meam carnem · & bibit
meam sanguinem · habet uitā aeternam · Et ego re
suscitabo eum in nouissimo die ·

Caro enim mea uere est cibus · & sanguis meus
uere ē potus ·

Qui manducat meam carnem · & bibit meam san

quman· mme manet· & ego mitto· Sicut misit me
viuens pter· & ego uiuo pter patrem· Et qui
manducat me· viuet pter me· Hic ē panis qui
de celo descendit· Non sicut manducauerunt pa
tres uī manna· & mortui sunt· Qui manducat
hunc panem· uiuet in ęternum· Hęc dixit in sy
nagoga· docens in capharnaum· Multi ergo au
dientes ex discipulis eius dixerunt· Durus ē hic
sermo· quis potest audire eum· Sciens aūt ihc
apud semetipsum quia murmurarent de hoc dis
cipuli eius· dixit eis· hoc uos scandalizat·

Si ergo uideritis filium hominis ascendentem
ubi erat prius·

Spūs est qui uiuificat· caro non prodest
quicquam·

Uerba quę ego locutus sum uobis· spūs & uita sunt·
Sed sunt quidam ex uobis qui non credunt·

Sciebat enim ab initio ihc qui essent credentes· & quis
traditurus eum·

Et dicebat· Propterea dixi uobis· quia nemo potest
uenire ad me· nisi fuerit ei datum a patre meo·

Ex hoc multi discipulorum eius abierunt retro·
& iam non cum illo ambulabant· Dixit ergo ihc
ad duodecim· Numquid & uos uultis abire·

Respondit ergo simon petrus· Dne· Ad quem
ibimus· Verba uitę eternę habes· & nos credidi

mus· quia tu es xp̄s filius dī·

Respondit eis hīc· Nonne ego uos duodecim elegi· & ex uobis unus diabolus est· Dicebat autem iudā simonis scarioth· Hic enim erat traditurus eī· cum esset unus ex duodecim· VII·

POST HEC AMBULABAT IHS in galilea· Non enim uolebat in iudea ambulare· quia querebant eum iudei interficere· Erat autem in proximo dies festus iudeorū· scenophegia· Dixerunt autē ad eum fres eius· Transi hinc· & uade iudeam· ut & discipuli tui uideant opera tua quae facis· Nemo quippe occulto quid facit· & quaerit ipse in palam ee· Si haec facis· manifesta te ipsum mundo· Neq; enim fres eius credebant in eum· Dicit ergo eis iesus· Tempus meum nondum aduenit· tempus autem vrm semp e paratum· Non potest mundus odisse uos· me autem odit· quia ego testimonium phibeo de illo· quia opera eius mala sunt· Uos ascendite ad diem festum hunc· ego nondum ascendo ad diem festum istum· quia tempus meum nondum impletum e· Haec cum dixisset· ipse mansit in galilea· Ut autem ascenderunt fres eius· tunc & ipse ascendit ad diem festum· non manifeste· sed quasi in occulto· Iudei ergo querebant eum in die festo· & dicebant· Ubi e ille· Et murmur multus de eo

ent turba· Quidam enim dicebant· Quia bonꝰ ē·
Alii autem dicebant· Non· Sed seducit turbas·
Nemo tamen palam loquebatur de illo· propter me
tum iudeorum· Iam autem die festo mediante· as
cendit ihc in templum· & docebat· Et mirabantur
iudei dicentes· Quomodo hic litteras scit cum non
didicerit· Respondit ei ihc· & dixit· Mea doctri
na non ē mea· sed eius qui misit me· Si quis voluerit
voluntatem eius facere· cognoscet de doctrina utrū
ex deo ē· an ego a me ipso loquar· Qui a semetipso
loquitur· gloriam propriam querit· Qui autem querit
gloriam eius qui misit illum· hic verax ē· & iniustitia
in illo non ē· Nonne moyses dedit vobis legem·
& nemo ex vobis facit legem· Quid me queritis in
terficere· Respondit turba & dixit· Demonium
habes· Quis te querit interficere· Respondit ihc·
& dixit eis· Unum opus feci· & omnes miramini·
Propterea moyses dedit vobis circumcisionem· non
quia ex moyse ē sed ex patribus· Et in sabbato cir
cumcidit is hominem· Si circumcisionem accipit
homo in sabbato· ut non solvatur lex moysi· mi
hi indignamini· quia totum hominem sanum fe
ci in sabbato· Nolite iudicare secundum faciem·
sed iustum iudicium iudicate· Dicebant ergo qui
dam ex hierosolimis· Nonne hic ē quem querunt
interficere· Et ecce palam loquitur· & nihil ei dicunt·

Numquid uere cognouerunt principes: quia hic est
xps? Sed hunc scimus unde sit: xps autem cum ue
nerit nemo scit unde sit:

Clamabat ergo docens in templo ihc: & dicens: Et
me scitis: & unde sim scitis: & a me ipso non ueni: sed
est uerus qui misit me: quem uos nescitis: Ego scio
eum: quia ab ipso sum: & ipse me misit:

Quærebant ergo eum adprehendere: & nemo misit in
illum manus: quia nondum uenerat hora eius:

De turba autem multi crediderunt in eum: & dicebant:
Xps cum uenerit: numquid plura signa faciet quã
quæ hic facit: Audierunt pharisæi turbam mur
murantem de illo hæc:

Et miserunt principes & pharisæi ministros: ut ad
prehenderent eum:

Dixit ergo ihc: Adhuc modicum tempus uobiscum sum:
& uado ad eum qui misit me:

Quæretis me & non inuenietis: & ubi sum ego uos non
potestis uenire: Dixerunt ergo iudæi ad semetipsos:
Quo hic iturus est: quia non inuenietis eum: Num
quid in dispersionem gentium iturus est: & docturus
gentes: Quis est hic sermo quem dixit: Quæretis me
& non inuenietis: & ubi sum ego uos non potestis
uenire: In nouissimo autem die magno festiuitatis:
stabat ihc & clamabat dicens: Si quis sitit: ueniat
ad me: & bibat: Qui credit in me: sicut dicit scrip

ra · Flumina de uentre ei⁹ fluent aquae uiuae ·
hoc autem dixit · de sp̄u quem accepturi erant cre
dentes in eum · Nondum enim erat sp̄s data⁹ quia
ih̄c nondum fuerat glorificatus ·

Ex illa ḡ turba cum audissent hos sermones eius ·
dicebant · hic ē uere pphēta · Alii dicebant · hic
est x̄rs ·

Quidam autem dicebant · Numquid a galilea x̄rs
uenit · Nonne scriptura dicit · Quia ex semine da
uid · & de bethleem castello ubi erat dauid uenit

Dissensio itaq; facta est in turba
propter eum · [x̄rs

Quidam autem ex ipsis uolebant adprehendere ē ·
sed nemo misit sup illum manus ·

Uenerunt ergo ministri ad pontifices & pharisæos
& dixerunt ad illi · Quare non adduxistis eum ·
Responderunt ministri · Numquam sic locut⁹ ē
homo · sicut hic homo · Responderunt ei⁹ & pha
risæi · Numquid & uos seducti estis · Numquid ali
quis ex principibus credidit in eum · aut ex pha
risæis · Sed turba hæc quæ non nouit legem · male
dicti sunt · Dicit nichodemus ad eos · ille qui uenit
ad eum nocte · qui unus erat ex ipsis · Numquid lex
nra iudicat hominem · nisi ab ipso prius audie
rit · & cognouerit quid faciat · Responderunt
& dixerunt ei · Numquid & tu galileus es · Scru

tart & unde · qua, ppheta galilea non surgit ·
Et unaq; sum unusquisq; in domum suam ·
Ihc autem pretxit in montem oliuet · & diluculo
rum uenit in templum · Et omnis populus ue
nit ad eum · & sedens docebat eos · Adducunt aut
scribae & pharisei mulierem in adulterio deprc
hensam · & statuerunt eam in medio · & dixerunt ei ·
Magister · hec mulier modo deprehensa est · in
adulterio · In lege aut moyses mandauit nobis
huiusmodi lapidare · Tu ergo quid dicis · Hoc
autem dicebant temptantes eum · ut possent ac
cusare eum · Ihc autem inclinans se deorsum ·
digito scribebat in terra · Cum autem perseue
rant interrogantes eum · erexit se · & dixit eis ·
Qui sine peccato est uestrum · primus in illam lapidem
mittat · Et iterum se inclinans · scribebat in ter
ra · Audientes autem · unus post unum exibant ·
incipiantes a senioribus · Et remansit solus · &
mulier in medio stans · Erigens autem se ihc ·
dixit ei · Mulier · ubi sunt qui te accusabant ·
Nemo te condempnauit · Quae dixit · Nemo
dne · Dixit autem ihc · Nec ego condempnabo ·
Uade · & amplius iam noli peccare · Iterum q̃
locutus est eis ihc dicens · Ego sum lux mundi
Qui sequitur me · non ambulabit in tenebris ·
sed habebit lumen uite · Dixerunt ergo pharisei ·

Tu de te ipso testimonium perhibes· testimonium
tuum non est uerum· Respondit ihc· & dixit as·
Et si ego testimonium perhibeo de me ipso· tes
timonium meum uerum est· quia scio unde ueni·
aut quo uado· Vos autem nescitis unde ueniο·
aut quo uado· Vos secundum carnem iudicatis·
ego non iudico quemquam· Et si iudico ego· iu
dicium meum uerum est· quia solus non sum· sed
ego & qui me misit pater· Et in lege ura scripta
est· quia duorum hominum testimonium uerum
est· Ego sum qui testimonium perhibeo de me
ipso· & testimonium perhibet de me qui misit me
pater· Dicebant ergo ei· Ubi est pater tuus·
Respondit ihc· Neq: me scitis neq: patrem mei·
Si me sciretis· forsitan & patrem meu sciretis·
Hec uerba locutus est in gazophilacio· docens in tem
plo· Et nemo adprehendit eum· quia nondum ue
nerat hora eius·
EXIT ERGO ITERUM EIS IHC·
Ego uado & quaretis me· & in peccato
uro moriemini· Quo ego uado· uos non potes
tis uenire· Dicebant ergo iudei· Numquid inter
ficiet semetipsum· quia dicit· Quo ego uado· uos
non potestis uenire· Et dicebat eis· Vos de de
orsum estis· ego desuper sum· Vos de mundo hoc
estis· ego non sum de hoc mundo· Dixi ergo uobis·

qua moriemini in peccato uri. Si enim non credideri
tis quia ego sum· moriemini in peccato uro· Dice
bant ergo ei· Tu quis es? Dixit eis ihc· Principium·
qui & loquor uobis· Multa habeo de uobis lo
qui· & iudicare· Sed qui misit me uerax est· & ego
quae audiui ab eo· haec loquor in mundo· Et
non cognouerunt· quia patrem ei dicebat dm·
Dixit ergo eis ihc· Cum exaltaueritis filium ho
minis· tunc cognoscetis quia ego sum· & a me ipso
facio nihil· Sed sicut docuit me pater· haec loquor·
Et qui me misit mecum est· & non reliquit me so
lum· quia ego quae placita sunt ei facio semper·
Haec illo loquente· multi crediderunt in eum·
Dicebat ergo ihc ad eos qui crediderunt ei iudeos·
Si uos manseritis in sermone meo· uere discipuli
mei eritis· Et cognoscetis ueritatem· & ueritas li
berabit uos· Responderunt ei· Semen abrahae
sumus· & nemini seruiuimus umquam· Quomo
do tu dicis liberi eritis· Respondit eis ihc· Amen
amen dico uobis· quia omnis qui facit peccatum·
seruus est peccati· Seruus autem non manet in domo
in aeternum· filius manet in aeternum· Si ergo
filius uos liberauerit· uere liberi eritis· Scio quia
filii abrahae estis· sed quaeritis me interficere· quia
sermo meus non capit in uobis· Ego quod uidi apud
patrem loquor· & uos quae uidistis apud patrem

vrm facaſ· Reſponderunt & dixerunt a· Pa̅ra
noſtr abraham ē· Dicit aſ ihc· Si filii abrahae
eſtis· opa abrahae facite· Nunc autem quaritis
me interficere· hominem qui veritatem locutus
ſum vobis quam audiui adō· Hoc abraham non
fecit· Uos facitis opa patris vr̄i· Dixerunt itaq:
a· Nos ex fornicatione non ſumus nati· Vnum pa
trem habemus d̄m· Dixit ergo aſ ihc· Si dī pa
ter vr̄ eet· diligeretis utiq: me· Ego enim ex dō
proceſſi & uen; neq: enim ame ipſo uen· ſed ille me
miſit· Quare loquelam meam non cognoſcitis·
Quia non potestis audire ſermonem meum· Uos
ex patre diabolo eſtis· & deſideria patris vr̄i· vultis
facere· Ille homicida erat ab initio· & in veritate
non ſtetit· quia non ē veritas in eo· Cum loquitur
mendacium ex; ppria loquitur· quia mendax ē
& pater eius· Ego autem quia veritatem dico· non
creditis mihi· Quis ex vobis arguet me de peccto·
Si veritatem dico· quare vos non creditis mihi· Qui
eſt ex dō· verba dei audit· Propterea vos n̄ auditis·
quia ex dō non eſtis· Reſponderunt igitur iudei· &
dixerunt a· Nonne benedicimus nos quia ſamarita
nus es tu· & dēmonium habes· Reſpondit ihc· Ego
dēmonium non habeo· ſed honorifico patrem meū·
& vos inhonoraſtis me· Ego autem non quero gl̄am
meam· ē qui querit· & iudicet· Amen amen dico

liquiſ ſermonem meum ſeruauerit · mortem non vi
debit in æternum · Dixerunt ergo iudæi · Nunc cognos
cimus quia dæmonium habes · Abraham mortuus
eſt · & prophetæ · & tu dicis · Siquis ſermonem meum
ſeruauerit · non guſtabit mortem in æternum ·
Numquid tu maior es patre nro abraham · qui
mortuus e · & prophetæ mortui ſunt · Quem te ipſum
facis · Reſpondit ihc · Si ego glorifico me ipſum ·
gloria mea nihil e · Eſt pater meus qui glorificat
me · quem vos dicitis quia deus nr e · & non cognouiſ
tis eum · Ego autem noui eum · Et ſi dixero quia
non ſcio eum · ero ſimilis vobis mendax · Sed ſcio
eum · & ſermonem eius ſeruo · Abraham pater vr ex
ultauit ut uideret diem meum · & vidit · & gauiſus e · Dixerunt ergo iudæi ad eum · Quinquaginta
annos nondum habes · & abraham vidiſti · Dixit
eis ihc · Amen amen dico vobis · Antequam abrahã
fieret · ego ſum · Tulerunt ergo lapides ut iacerent
in eum · Ihc autem abſcondit ſe · & exiuit de templo ·
Et prætereuntes · vidit hominem cæcum a natiui
tate · & interrogauerunt eum diſcipuli ſui ·
Rabbi · quis peccauit · Hic · aut parentes eius · ut
cæcus naſceretur · Reſpondit ihc · Neq; hic peccauit · neq; parentes eius · ſed ut manifeſtentur ope
ra dei in illo · Oportet operari opera eius qui mi
ſit me donec die ſit · Venit nox · quando nemo po

rit operari · Quamdiu in mundo sum · lux sum mun
di · hec cum dixisset · expuit in terram · & fecit
lutum ex sputo · & linuit lutum sup oculos eius ·
& dixit a · Uade laua in natatoria syloe · Quod
interpretatur missus · Abiit ḡ & lauit · & uenit
uidens · Itaq; uicini & qui uidebant eum prius
quia mendicus erat · dicebant · Nonne hic ē qui
sedebat · & mendicabat · Alii dicebant · Quia hic ē ·
Alii autem · nequaquam · sed similis ē eius · Ille uero
dicebat · Quia ego sum · Dicebant ergo a · Quomo
do aperti sunt tibi oculi · Respondit · Ille homo
qui dicitur ihc · lutum fecit & unxit oculos meos ·
& dixit mihi · Uade ad natatoriam syloe · & la
ua · Et abii · & laui · & uidi · Et dixerunt a · Ubi
est ille · Ait · Nescio · Adducunt eum ad phariseos ·
qui cecus fuerat · Erat autem sabbatum · quando
lutum fecit ihc · & aperuit oculos eius · Iterum ḡ
interrogabant eum pharisei · quomodo uidisset ·
Ille autem dixit as · Lutum posuit mihi sup ocu
los · & laui · & uideo · Dicebant ḡ ex phariseis qui
dam · Non ē hic homo adō · qui sabbatum non
custodit · Alii dicebant · Quomodo potest ho
mo peccator hec signa facere · Et scisma erat
in as · Dicunt ḡ ceco iterum · Tu quid dicis de eo
qui aperuit oculos tuos · Ille autem dixit · Quia
pphta ē · Non crediderunt ḡ iudei de illo · quia

ceus fuisset & uidisset · donec uocauerunt parentes
eius qui uiderat · & interrogauerunt eos dicentes ·
Hic ē filius uester quem uos dicitis quia ceus na
tus ē · Quomodo ergo nunc uidet? Responderunt
autem parentes eius · & dixerunt · Scimus quia hic ē fi
lius noster · & quia ceus natus ē · quomodo autem
nunc uidet nescimus · aut qui eius aperuit oculos
nos nescimus · Ipsum interrogate · aetatem habet ·
ipse de se loquatur · Hec dixerunt parentes eius ·
quia timebant iudeos · Iam enim conspirauerant
iudei · ut si quis eum confiteretur ē xp̄m · extra sy
nagogam fieret · Propterea parentes eius dixerunt ·
Quia aetatem habet · ipsum interrogate · Uocaue
runt ergo rursum hominem qui fuerat ceus · & di
xerunt ei · Da gloriam deo · Nos scimus quia hic
homo peccator ē · Dixit autem ille · Si peccator ē nes
cio · unum scio · quia cecus cum essem · modo uideo ·
Dixerunt ergo illi · Quid fecit tibi? Quomodo ape
ruit tibi oculos? Respondit eis · Dixi uobis iam &
audistis · Quid iterum uultis audire? Numquid &
uos uultis discipuli eius fieri? Maledixerunt ei · &
dixerunt · Tu discipulus illius sis · nos autem moy
si discipuli sumus · Nos scimus quia moysi locutus
ē ds · hunc autem nescimus unde sit · Respondit
ille homo · & dixit eis · In hoc enim mirabile ē · quia
uos nescitis unde sit · & aperuit oculos meos · Sa

mus aut̄ qui a peccatores ds̄ non audit · sed si quis
dī cultor ē · & uoluntatem eius fecerit · hunc exaudit ·
A seculo non ē auditum · qui aperuit quis oculos
cęci nati · Nisi ēet hic a dō · non poterat facere quic
quam · Respondérunt · & dixerunt ei · In peccatis
natus es totus · & tu doces nos · Et eiecerunt eum
foras · Audiuit iē qui eiecerunt eum foras · & cū
inuenisset eum · dixit ei · Tu credis in filium dī ·
Respondit ille · & dixit · Quis ē dne · ut credam
in eum · Et dixit ei iēs · Et uidisti eum · & qui lo
quitur tecum · ipse ē · At ille ait · Credo dne · Et
procidens adorauit eum · Et dixit ei iēs · In iudi
cium ego in hunc mundum uenio · ut qui non uidēt
uideant · & qui uident · cęci fiant · Et audierunt
ex phariseis qui cum ipso erant · & dixerunt ei ·
Numquid & nos cęci sumus · Dixit eis iēs · Si cęci
essetis nō haberetis peccatum · nunc uero dicitis quia

Videmus · peccatum uēr manet · VIIII ·

AMEN AMEN DICO UOBIS ·
qui non intrat per ostium in ouile ouium ·
sed ascendit aliunde · ille fur ē & latro · Qui aut
intrat per ostium · pastor ē ouium · Huic ostiarius
aperit · & oues audiunt · & propria oues uo
cat nominatim · & educit eas · Et cum propria oues
emiserit ante eas uadit · & oues illum sequuntur ·
quia sciunt uocem eius · Alienum autem non se

cunctur sed fugiunt abeo · quia non nouerunt uocē
alienorum · hoc puerbium dixit aſ hīc · Illi autem
non cognouerunt quid loquerentur aſ · Dixit ḡ eis
iterum ihc · Amen amen dico uobiſ · quia ego ſum
oſtium ouium · Omneſ quotquot uenerunt · fureſ
fuerunt & latroneſ · ſed non audierunt eos ouеſ ·
Ego ſum oſtium · per me ſiquiſ introierit ſaluabit̄ ·
& ingrediatur & egrediatur · & paſcua inueniet · Fur
non uenit · niſi ut furetur · & macter · & perdat · Ego
uenī ut uitam habeant · & abundantiuſ habeant ·
Ego ſum paſtor bonus · Bonuſ paſtor · animā
ſuam dat. pro ouibuſ ſuis · Mercenariuſ & qui
non ē paſtor · cuiuſ non ſunt oueſ. propriæ · videt
lupum uenientem · & dimittit oueſ & fugit · Et
lupuſ rapit · & diſpergit oueſ · Mercenariuſ aut
fugit quia mercenariuſ ē · & non curat de
oribuſ · Ego ſum paſtor bonuſ · & cognoſco
meaſ · & cognoſcunt me meæ ·

I gr
ab e xii
L exviii
I xv
ab cc iiii
ab e xv
I xv
Sol $

Sicut nouit me pater · & ego ag
noſco patrem ·

Et animam meam pono pro
buſ meis ·

Et aliaſ oueſ habeo quæ non ſunt ex hoc ouili · &
illaſ oportet me adducere · & uocem meam audient ·
Et fiet unum ouile · & unuſ paſtor · Propterea me
pater diligit · quia ego pono animam meā · ut re

rum ſumam eam· Nemo tollit eam amc· ſed ego po
no eam·amc ipſo· Potſtatem habeo ponendi eam·
& potſtatem habeo rursum ſumendi eam· hoc man
datum accepi apud meo· Diſſentio rursum factꝰ
inter iudeoſ: propter ſermoneſ hos· Dicebant aũ
multi exipſis· Demonium habet & inſanit· Quid
eum auditis? Alii dicebant· haec uerba non ſunt
demonium habentis· Numquid demonium potſit
ceorum oculos aperire? Facta ſunt autem en
enia in hierosolimis & hiemps erat· Et ambula
bat ihc in templo in porticu ſalamonis· Circum
dederunt ergo eum iudei· & dicebant ei· Quouſq;
animam meam tollis? Si tu es xps· dic nobis pali·
Reſpondit eis ihc· Loquor uobis· & non creditis·
Opera quae ego facio in nomine patris mei· haec
illi monium phibant de me· Sed uos non creditis·
quia non estis exoribus meis· Oues mee uocem
meam audiunt· & ego cognosco eas· & ſequuntur
me· & ego uitam eternam do eis· & non peribunt
in eternum· & non rapiet eas quiſquam de manu
mea· Pater meus quod dedit mihi maius omni
bus est· & nemo potest rapere de manu patris mei·
Ego & pater unum ſumus· Sustulerunt lapi
deſ iudei· ut lapidarent eum· Reſpondit eis ihc·
Multa bona opera oſtendi uobis ex patre meo·
propter quod eorum opus me lapidatis? Reſpon

darum a iuda · De bono opere non lapidamus te ·
sed de blasphemia · Et quia tu homo cum sis · facis
te ipsum dñm · Respondit eis hec · Nonne scriptum
est in lege ura · Quia ego dixi dii estis · Si illos dixit
deos ad quos sermo dei factus ē · & non potest
solui scriptura · Quem pater sēficauit & misit in
mundum · Vos dicitis · quia blasphemas · Quia
dixi dei filius sum · Si non facio opera patris mei ·
nolite credere mihi · Si autem facio · & si mihi non
uultis credere · operibus credite · Vt cognoscatis
& credatis quia in me ē pater · & ego in patre ·

Quaerebant ergo eum ad prehendere · & exiuit de manu
eorum · Et abiit rursum trans iordanem · in eum
locum ubi erat iohannes baptizans · primum · &
mansit illic ·

Et multi uenerunt ad eum · & dicebant · Quia iohan
nes quidem signum fecit nullum · Omnia autem
quaecumq; dixit iohes de hoc uera erant · Et multi
crediderunt in eum · Erat autem quidam langues
Lazarus a bethania · de castello marie · & marthe
sororis eius · Maria autem erat quae unxit dñm
unguento · & extersit pedes eius capillis suis · cuius fra
ter Lazarus infirmabatur · Miserunt ergo sorores ei
ad eum dicentes · Dñe · ecce quem amas infirmatur ·
Audiens autem ihc · dixit eis · Infirmitas haec non ē
ad mortem · sed pro gloria dei · ut glorificetur filius

ut di pcam· Diligebat autem ihc martham· & so
rorem eius mariam· & lazarum· Ut ergo audiuit
quia infirmabatur· tunc quidem mansit in eodē loco duob;
dieb;· Deinde post hec· dicit discipulis suis· Eamꝰ
in iudeam iterum· Dicunt ei discipuli· Rabbi· nunc
querebant te iudei lapidare· & iterū uadis illuc·
Respondit ihc· Nonne duodecim hore sunt diei·
Si quis ambulauerit in die non offendit· quia lu
cem huius mundi uidet· Si autem ambulauerit
nocte offendit· quia lux non ē in eo· Hec ait· &
post hec dicit eis· Lazarus amicus nr̄ dormit· sed
uado ut a somno excitem eum· Dixerunt ergo di
scipuli eius· Dne· si dormit· saluus erit· Dixerat
autem ihc de morte eius· Illi autem putauerunt· quia
de dormitione somni diceret· Tunc ergo dixit eis ihc· ma
nifeste· Lazarus mortuus ē· & gaudeo propter uos·
ut credatis· quoniam non eram ibi· sed eamus ad eū·
Dixit ergo thomas qui dicitur didimus· ad condiscī
pulos· Eamus & nos· ut moriamur cum eo· Uenit
itaq; ihc· & inuenit eum quatuor dies iam in monu
mento habentem· Erat autem bethania iuxta hieru
salem· quasi stadios quindecim· Multi autem ex
iudeis uenerant ad martham· & mariam· ut con so
larentur eas de fratre suo· Martha ergo ut audiuit
quia ihc uenit· occurrit illi· Maria autem domi
sedebat· Dixit ergo martha ad ihm· Dne· si fuisses

hic · frater meus non fuisset mortuus · Sed & nunc
scio · quia quaecumq: poposceris ado · dabit tibi
ds · Dicit illi ihc · Resurget frater tuus · Dicit e
martha · Scio quia resurget in resurrectione · in no
uissimo die · Dicit e ihc · Ego sum · resurrectio
& uita · Qui credit in me · etiam si mortuus fuerit
uiuet · Et omnis qui uivit & credit in me · non
morietur in aternum · Credis hoc · Ait illi · Utiq:
dne · Ego credidi quia tu es xps filius dei · qui in
hunc mundum uenisti · Et cum haec dixisset · a
bit & uocauit mariam sororem suam silentio di
cens · Magister adest · & uocat te · Illa ut audiuit ·
surgit cito · & uenit ad eum · Nondum enim uene
rat ihc in castellum · sed erat adhuc in illo loco ubi
occurrerat e martha · Iudei igitur qui erant cum
in domo & consolabantur eam · cum uidissent ma
riam quia cito surrexit & exiit · secuti sunt eam
dicentes · Quia uadit ad monumentum · ut ploret
ibi · Maria q̃ cum uenisset ubi erat ihc · uidens
eum · cecidit ad pedes eius · & dixit e · Dne · si fuisses
hic · non esset mortuus frater meus · Ihc ergo ut
uidit eam plorantem · & iudeos qui uenerant cum ea
plorantes · fremuit spu · & turbauit se ipsum · & dixit ·
Ubi posuistis eum · Dicunt e · Dne · veni · & vide ·
Et lacrimatus e ihc · Dixerunt q̃ iudei · Ecce quo
modo amabat eum · Quidam autem dixerunt ex

ipſis · Non potuit hic qui aperuit oculoſ cęi fa
cere · ut & hic nonmoreretur · ⁊ Iħc ergo rurſum fre
mens inſemetipſo · venit ad monumentum · Erat
autem ſpelunca · & lapis ſuppoſitus erat ei · ⁊ Ait iħc ·
Tollite lapidem · Dicit ei martha · ſoror eius qui
mortuus fuerat · Dñe · iam fetet · quatriduanus
enim ē · Dicit ei iħc · Nonne dixi tibi · quō ſi credi
deris videbis gl̄am dei · ⁊ Tulerunt ergo lapidem ·
Iħc autem ſurſum elevatis oculis dixit · Pater · gr̄as
ago tibi · quō audiſti me · Ego autem sciebam qua
ſemp me audis · Sed ppter ppl̄m qui circumſtat dixi
it credant quia tu me miſiſti · Hec cum dixiſſet ·
voce magna clamavit · Lazare · veni foras · Et ſta
tim ꝓdiit qui fuerat mortuus · ligatis pedibꝫ & ma
nibus infulis · & facies illius ſudario erat ligata · Di
cit eis iħc · Solvite eum · & ſinite abire · Multi ḡ
ex iudeis qui venerant ad mariam · & viderant quę
fecit · crediderunt in eum · Quidam autem ex ipſis
abierunt ad phariſeos · & dixerunt eis quę fecit iħc ·
Collegerunt ḡ pontifices & phariſei concilium ·
& dicebant · Quid facimus · quia hic homo mul
ta ſigna facit · ⁊ Si dimittimus eum ſic · omnes credent
in eum · Et venient romani · & tollent nr̄m & lo
cum · & gentem · Unus autem ex ipſis caiphas cum
eſſet pontifex anni illius · dixit eis · Vos neſcitis
quicquam nec cogitatis · quia expedit nobis ut

unus moriatur homo. ppopulo · & non tota gens
pereat · hoc autem a semetipso non dixit · sed cū
esset pontifex anni illius. pphetauit · quia iħc
moriturus erat. pro gente · Et non tantum. pro gen
te · sed ut filios dī qui erant dispersi congrega
ret in unum ·

Ab illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eū ·
Iħc ergo iam non in palam ambulabat apud iudeos ·
sed abiit in regionem iuxta desertum · in ciuitatē
quae dicitur effren · & ibi morabatur cum dis
cipulis suis · ·X· PROXIMUM AUTĒ ERAT
pascha iudeorum ·

Et ascenderunt multi hierosolymam de re
gione ante pascha · ut sanctificarent se ipsos ·
Quaerebant ergo iħm · & conloquebantur ad inui
cem in templo stantes · Quid putas · quia non ue
nit ad diem festum · Dederant autem pontifices
& pharisei mandatum · ut si quis cognouerit ubi
sit indicet · ut adprehendant eum · Iħc ergo ante
sex dies pascha uenit bethaniā · ubi fuerat lazarus
mortuus quem suscitauit iħc ·

Fecerunt autem ei cenam ibi · & martha ministrabat ·
Lazarus uero unus erat ex discumbentibus cum eo ·
Maria ergo accepit libram unguenti nardi pistici pre
tiosi · & unxit pedes iħu · & extersit capillis suis

pdef̃ aut̃· & domus impleta ē exodore unguti·
Dixit ergo unus ex discipulis aut̃· iudas scariothis·
qui erat tum traditurus· Quare hoc unguentum
non uenit trecentis denariis· & datum ē egenis·
Dixit autem hoc· non quia de egen̄ pertinebat ad
eum· sed quia fur erat· & loculos habens· ea quae
mittebantur portabat· Dixit ergo ihc· Sine illā·
ut in diem sepulture mee seruet illud· Pauperes
enim semp habetis uobiscum· me autem non sem
per habetis·

Cognouit ergo turba multa ex iudeis quia illic ē·
& uenerunt non ppter ihm tantum· sed ut lazā
rum uiderent· quem suscitauit a mortuis· Cogi
tauerunt autem principes sacerdotum ut & lazā
rum interficerent· quia multi ppter illum abibant
ex iudeis· & credebant in ihm·

In crastinum autem turba multa quae uenerat ad
diem festum· cum audissent quia uenit ihc hieru
solimam· acceperunt ramos palmarum· & pces
serunt obuiam ei· & clamabant· Osanna· Benedic
tus qui uenit in nomine dni· rex israhel·

Et inuenit ihc asellum· & sedit supeum· Sicut scrip
tum ē· Noli timere filia syon· ecce rex tuus uenit·
sedens sup pullum asinae·

Haec non cognouerunt discipuli eius primum· sed
quando glorificatus ē ihc· tunc recordati sunt·

qua hac erant scripta de eo· & hoc fecerunt a·Te
timonium & phibebat turba· quae erat cum eo
quando lazarum uocauit de monumento· & sus
citauit eum amortuis· Propterea & obuiam ue
nit a turba· quia audierunt eum fecisse hoc sig
num· Pharisei ergo· dixerunt ad semetipsos· Vi
detis quia nihil ꝓficimus· Ecce mundus totus·
post eum abiit· Erant autē gentiles quidam ex
bis qui ascenderant ut adorarent in die festo·
Hi ergo accesserunt ad philippū qui erat a
bethsaida galileę· & rogabant eum dicentes·
Dñe· uolumus ihm̄ uidere· Venit philippus·
& dicit andree· Andreas rursum & philip
pus· dixerunt ihū·

Ihc autē respondit eis dicens· Venit hora· ut cla
rificetur filius hominis·

Amen amen dico uobis· nisi granum frumenti
cadens in terrā mortuum fuerit· ipsum solum
manet· Si autē mortuum fuerit· multū fructum
affert·

Qui amat animā suam· pdet eā· Et qui odit
animam suam in hoc mundo· in uitā aeter
nam custodit eam·

Si quis mihi ministrat· me sequatur· Et ubi sum
ego· illic & minister meus erit· Si quis mihi
ministrauerit· honorificabit eū pater meus·

Nunc anima mea turbata ē· & quid dicam·

Pater· salurifica me· exhora hac·

Sed, ppter a uem· mhorā hanc· Pater· clarifica tu
um nomen· Uenit ergo uox de ęlo· Et clarifi
cau· & rursum clarificabo· Turba ergo que stabat
& audierat· dicebat tonitruum factum ē· Alii
autem dicebant· Angelus ei locutus ē· Respondit
ihc· & dixit· Non, ppter me uox hec uenit· sed
ppter uos· Nunc iudicium ē mundi· nunc prin
ceps huius mundi· ciicietur foras· Et ego si exal
tatus fuero a terra· omnia trahā ad me ipsum·
Hoc aut dicebat· significans qua morte erat moritu
rus· Respondit ei turba· Nos audiuimus ex lege·
quia xps manet in eternum· Et quomodo tu dicis·
oportet exaltari filium hominis· Quis ē iste filius
hominis· Dixit ergo eis ihc· Adhuc modicum lumen
in uobis ē· Ambulate dum lucē habetis· ut non te
nebre uos comphendant· Et qui ambulat in
tenebris· nescit quo uadit· Dum lucem habetis
credite in lucem· ut filii lucis sitis· Hec locutus ē
ihc· & abiit· & abscondit se ab eis· Cum autem
tanta signa fecisset coram eis· non credebant in eum·
ut sermo ysaie ppbete impleretur quem dixit·
Dne· quis credidit auditui nro· & brachium dni
cui revelatum est·

Propterea non poterant credere· quia iterum dixit
ysaias· Excecauit oculos eorū· & indurauit eorum

cor· ut non uideant oculi· & audiant aures· ne corde intelligant· & conuertantur· & sanem eos·

Hæc dixit dñs· quando uidit gl̃am eius· & locutus est̃ de eo· Uerumtamen & ex principibus multi crediderunt in eū· sed propter pharisæos non confitebantur· ut de synagoga non eicerentur· Dilexerunt enim gl̃am hominum· magis quā gl̃am dei·

Iesus autem clamauit & dixit· Qui credit in me non credit in me· sed in eum qui misit me· & qui uidet me· uidet eum qui misit me·

Ego lux in mundum ueni· ut omnis qui credit in me in tenebris non maneat· Et si quis audierit uerba mea & non custodierit ea· ego non iudico eum· Non enim ueni ut iudicem mundum· sed ut saluificem mundum· Qui spernit me· & non accipit uerba mea· habet qui iudicet eum· Sermo quem locutus sum· ille iudicabit eum in nouissimo die· Quia ego ex me ipso non sum locutus· sed qui misit me pater ipse mihi mandatum dedit quid dicam· & quid loquar· & scio quia mandatum eius uita æterna est· Quæ ergo ego loquor· sicut dixit mihi pater· sic loquor·

Euangelium ad mandatum.

XI·

ANTE DIEM AUTEM FESTUM paschæ· sciens ihc quia uenit eius hora ut transeat ex hoc mundo ad patrem· cum dilexisset suos qui erant in mundo· in finem dilexit eos·

Et cena facta cum diabolus iam misisset in cor ut tra
deret eum iudas symonis scariothis.

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus & quia
a deo exiit & ad deum uadit.

Surgit a cena & ponit uestimenta sua. Et cum
accepisset linteum precinxit se. Deinde mittit
aquam in peluim & cepit lauare pedes discipulo-
rum & extergere linteo quo erat precinctus. Uenit
ad symonem petrum & dicit ei petrus. Dne tu
mihi lauas pedes? Respondit ihc & dixit ei. Qd
ego facio tu nescis modo scies autem postea. Dicit ei
petrus. Non lauabis mihi pedes in eternum. Re
spondit ei ihc. Si non lauero te non habebis par
tem mecum. Dicit ei symon petrus. Dne non tan
tum pedes meos sed & manus & caput. Dicit ei
ihc. Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet
sed est mundus totus. Et uos mundi estis sed non
omnes. Sciebat enim quisnam esset qui traderet eum.
Propterea dixit. non estis mundi omnes. Postquam
ergo lauit pedes eorum & accepit uestimenta
sua cum recubuisset iterum dixit eis. Scitis quid
fecerim uobis.

Uos uocatis me magister & dne. & bene dicitis
sum enim.

Si ergo ego laui pedes uestros dns & magister. & uos de
betis alter alterius lauare pedes. Exemplum enim

dali uobis: vt quemadmodum ego feci uobis: ita
Lectio p̃ mandatū. & uos faciatis.

Amen amen dico uobis: non est seruus maior dño
suo: neq; apostolus maior eo qui misit illum. Si
hæc scitis: beati eritis si feceritis ea.

Non de omnib: uobis dico. Ego scio quos elegerim.
Sed ut adimpletur scriptura: qui manducat
meccum panem: leuabit contra me calcaneū suum.
Amodo dico uobis priusquā fiat: ut credatis cum
factum fuerit quia ego sum.

Amen amen dico uobis: qui accepit siquē misero
me accipit. Qui autē me accipit: accipit eū qui
me misit.

Cum hæc dixisset ihc: turbatus ē spū: & protestatus
est & dixit: Amen amen dico uobis: quia unus
ex uobis me tradet.

Aspiciebant ergo ad inuicem discipuli: hesitantes
de quo diceret.

Erat ergo recumbens unus ex discipulis eius in sinu
ihu: quem diligebat ihc. Innuit ergo huic simon
petrus: & dixit ei: Quis ē de quo dicit. Intinguit cum
reclinasset ille supra pectus ihu: dicit ei: Dne
quis ē. Respondit ihc: Ille ē: cui ego intinctum
panem porrexero.

Et cum intinxisset panem: dedit iude simonis
scariothis. Et post buccellā: intrauit in illū
satanas.

Et dixit a ihc: Quod facis fac citius: hoc aũt nemo
sciuit discumbentium: Ad quid dixerit a: Quidã
enim putabant quia loculos habebat iudas:
quia dicit a ihc: eme ea quę opus sunt nobis ad
diem festum: Aut egenis ut aliquid daret: Cum
ergo accepisset ille buccellã: exiuit continuo: erat
autem nox: Cum ergo exisset dixit ihc: Nunc
clarificatus ẽ filius hominis: & ds clarificatus ẽ in
eo: Si ds clarificatus ẽ in eo: & ds clarificabit eũ in
semetipso: & continuo clarificabit eum: Filioli:
Adhuc modicum uobiscum sum: Quęretis me: &
sicut dixi iudeis: quo ego uado uos non potes
tis uenire: Et uobis dico modo: Mandatum
nouum do uobis: ut diligatis inuicem: sic dilexi uos: ut
& uos diligatis inuicem: In hoc cognoscent oms quia mei
discipuli estis: si dilectionem habueritis ad inuicem:

Dicit a symon petrus: Dne quo uadis: Respondit
ihc: Quo ego uado non potes me modo sequi: se-
quereris autem postea: Dicit a petrus: Quare non
possum te sequi modo: Animam meã pro te ponam:
Respondit ihc: Animam tuã pro me pones: Amen
amen dico tibi: non cantabit gallus donec me
Non turbetur cor uestrum: Credetis in dm: Et in me credite: Et
& immo credite: In domo patris mei mansiones
multę sunt: Si quominus dixissem uobis: quia
uado parare uobis locũ: Et si abiero & preparauero

ro uobis locum · iterum uenio & accipiam uos ad
me ipsum · vt ubi sum ego · & uos sitis · Et quo ego
uado scitis · & uiam scitis · Dicit ei thomas ·
Dñe · nescimus quo vadis · & quomodo possumꝰ
uiam scire · Dicit ei ihc · Ego sum uia & ueritas
& uita · Nemo uenit ad patrem nisi per me · Si cog
nouissetis me · & patrem meum utiq: cognouissetis ·
& amodo cognoscetis eum · & uidistis eum · Dicit
ei philippus · Dñe · ostende nobis patrem & sufficit nobis · Dicit ei ihc · Tanto tempore uobiscum
sum · & non cognouistis me · Philippe · qui uidet
me · uidet et patrem meum · Quomodo tu dicis · ostende nobis patrem · Non credis quia ego in patre
& pater in me est · Verba que ego loquor uobis a
me ipso non loquor · Pater autem in me manens ·
ipse facit opera · Non creditis quia ego in patre
& pater in me est · Alioquin propter opera ipsa credite · Amen amen dico uobis · qui credit in me ·
opera que ego facio & ipse faciet · & maiora horum
faciet · quia ego ad patrem uado ·

Et quodcumq: petieritis in nomine meo hoc faciam · vt glorificetur pater in filio · Si quid petieritis me in nomine meo hoc faciam · Si diligitis
me · mandata mea seruate · & ego rogabo patrem ·
& alium paraclytum dabit uobis · ut maneat uobiscum in eternum · Spm ueritatis quem mundus

non potest accipere · quia non uidet eum · nec scit
eum · Uos autem cognoscetis eum · quia apud uos
manebit · & in uobis erit · Non relinquam uos or-
phanos · Ueniam ad uos · Adhuc modicum · &
mundus me iam non uidet · Uos autem uidetis me ·
quia ego uiuo · & uos uiuetis · In illo die uos cog
noscetis · quia ego in patre meo · & uos in me · & ego
in uobis · Qui habet mandata mea & seruat ea ·
ille est qui diligit me ·

Qui autem diligit me · diligetur a patre meo · & ego
diligam eum · & manifestabo ei me ipsum ·

Dixit ei Iudas · non ille Iscariothes · Domine quid factum
est · quia nobis manifestaturus es teipsum & non
mundo · Respondit Iesus · & dixit ei · Si quis diligit
me sermonem meum seruabit · & pater meus diliget
eum · & ad eum ueniemus · & mansionem apud
eum faciemus · Qui non diligit me · sermones
meos non seruat ·

Et sermonem quem audistis non est meus · sed eius
qui misit me patris · Hæc locutus sum uobis a
pud uos manens ·

Paraclytus autem spiritus sanctus quem mittet pater in no
mine meo · ille uos docebit omnia · & suggeret uo
bis omnia quæcumque dixero uobis · Pacem relin-
quo uobis · pacem meam do uobis · Non quomodo
mundus dat ego do uobis · Non turbetur cor

vrm· nq; formidet? Audistis quia ego dixi uobis·
uado & uenio aduos? Si diligeretis me gauderetis
utiq; quia uado ad patrem· quia pater maior
me est· Et nunc dixi uobis priusquam fiat·
ut cum factum fuerit credatis? Iam non multa
loquar uobiscum· Uenit enim princeps mundi
huius· & in me non habet quicquam? Sed ut cog
noscat mundus quia ego diligo patrem· & sicut
mandatum dedit mihi pater sic facio· Surgite
camus hinc·

·XII·

EGO SUM UITIS UERA·

& pater meus agricola est· Omnem palmi-
tem in me non ferentem fructum tollet eum· &
omnem qui fert fructu purgabit eum· ut fru
ctum plus afferat? Iam uos mundi estis· propter
sermonem quem locutus sum uobis? Manete
in me· & ego in uobis? Sicut palmes non potest
fructum ferre a semetipso nisi manserit in uite·
sic nec uos nisi in me manseritis? Ego sum uitis
uos palmites? Qui manet in me & ego in eo· hic
fert fructum multum· quia sine me nihil potes
tis facere? Si quis in me non manserit· mittetur
foras sicut palmes & arescet· et colligent eum· &
in ignem mittent & ardet?

Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint·
quodcunq; uolueritis petetis & fiet uobis?

In Hoc clarificatus ē pat̄r meus: vt fructum plu
rimum afferatis: & efficiamini mei discipuli?
Sicut dilexit me pat̄r: & ego dilexi uos: Ma
nete in dilectione mea? Si precepta mea serua
ueritis: manebitis in dilectione mea: sicut & ego
patris mei precepta seruaui: & maneo in eius
dilectione? Hec locutus sum uobis: ut gaudi
um meum in uobis sit: & gaudium u̾m im-
pleatur? Hec ē preceptum meum: vt diligatis
inuicem sicut dilexi uos?

Maiorem hac dilectionem nemo habet: ut animā
suam quis ponat p̄ amicis suis?

Uos Amici mei estis: si feceritis que ego precipio uobis.
Iam non dicā uos seruos: quia seruus nescit quid
faciat dominus eius: Uos aut dixi amicos: quia
omnia que cumq: audiui a patre meo nota feci
uobis? Non uos me elegistis: sed ego elegi uos: &
posui uos vt eatis & fructum afferatis: & fructus
uester maneat?

Vt quodcumq: petieritis patrem in nomine
meo det uobis?

Hec mando uobis: ut diligatis inuicem? Si mun
dus uos odit: scitote quia me priorem uobis odio
habuit? Si de mundo fuissetis: mundus quod suū
erat diligeret: Quia uero de mundo non estis
sed ego elegi uos de mundo: propterea odit uos mun

dus?

Memento sermonis mei quem ego dixi uobis: non
est seruus maior domino suo?
Si me persecuti sunt: & uos persequentur: Si sermo
nem meum seruauerunt: & uestrum seruabunt?
Sed Hec omnia facient uobis
propter nomen meum:
Quia nesciunt eum qui
misit me.
Si non uenissem & locutus fuissem eis: peccatum non
haberent: Nunc autem excusationem non habent
de peccato suo.
Qui me odit: & patrem
meum odit.
Si opera non fecissem in eis que nemo alius fecit:
peccatum non haberent: Nunc autem & uiderunt:
& oderunt & me & patrem meum: Sed ut im
pleatur sermo qui in lege eorum scriptus est:
Quia odio habuerunt me gratis. Cum autem
uenerit paraclytus quem ego mittam uobis à pa
tre: spm ueritatis qui à patre procedit: ille testi
monium phibebit de me: Et uos testimonium
phibebitis: quia ab initio mecum estis: Hec locu
tus sum uobis: ut non scandalizemini. Absq: sy
nagogis facient uos:
Venit hora: ut omnis qui interficit uos: arbi
tretur obsequium se prestare deo. Et hec facient

uobis· quia non nouerunt patrem neq: me·
Sed hæc locutus sum uobis· ut cum uenerit
hora eorum· reminiscamini quia ego dixi uobis
Hæc autem uobis ab initio non dixi· quia uobis=
cum eram· Et nunc uado ad eum qui me
misit· & nemo ex uobis interrogat me quo uas
dis? Sed quia hæc locutus sum uobis· tristicia
implauit cor uram· Sed ego ueritatem dico uo
bis· expedit uobis ut ego uadam· Si enim non
abiero· paraclytus non uenit ad uos· Si autem
abiero· mittam eum ad uos· Et cum uenerit·
ille arguet mundum de peccato & de iusti
cia & de iudicio· De peccato quidem· quia
non crediderunt in me· De iustitia uero· quia
ad patrem uado· & iam non uidebitis me· De
iudicio autem· quia princeps mundi huius iam
iudicatus est· Adhuc multa habeo uobis dicere·
sed non potestis portare modo· Cum autem ue
nerit ille spūs ueritatis· docebit uos omnem ue
ritatem· Non enim loquetur à semetipso· sed
quæcumq: audiet loquetur· & quæ uentura sunt
annuntiabit uobis· Ille me clarificabit· quia
de meo accipiet & annuntiabit uobis·

OMNIA quæcumq: habet
pater mea sunt·

PROPTEREA dixi· quia de meo accipiet & annun

tis abit uobis· ☙ modicum & iam non uidetis me· bi
& iterum modicum & uidebitis me· quia uado
ad patrem? Dixerunt ergo ex discipulis eius
ad inuicem? Quid ē hoc quod dicit nobis mo
dicum & non uidebit is me· & iterum modicum
& uidebitis me· & quia uado ad patrem· li Di
cebant ergo· Quid ē hoc quod dicit modicū·
Nescimus quid loquitur? Cognouit aūt ihc
quia uoluerunt eum interrogare· & dixit eis·
De hoc quæritis inter uos quia dixi modicum
& non uidebit is me· & iterum modicum & uidebi
tis me· ℣ Amen amen dico uobis· quia plorabitis
& flebitis uos· mundus aūt gaudebit· Vos aūt
contristabimini· sed tristicia ūra uertetur in
gaudium· ☙ Mulier cum parit tristiciā habet·
quia uenit hora eius· cum aūt pepererit puerū·
iam non meminit pressure ppter gaudium·
quia natus ē homo in mundum· Et uos igitur
nunc quidem tristiciā habetis· Iterum aūt
uidebo uos· & gaudebit cor ūrm· & gaudium
ūrm nemo tollet a uobis· Et in illo die me
non rogabitis quicquam·
i el
ꝑ dicere
ꝑ ex me
ꝑ ex me
℣ AMEN amen dico uobis· si quid petieritis patrē
in nomine meo· dabit uobis· Usq: modo non
petistis quicquā in nomine meo· Petite & Acci
pietis· ut gaudium ūrm sit plenum·

Hec in ꝑuerbiis locutus sum uobis· Uenit hora
cum iam non in ꝑuerbiis loquar uobis· sed pa
lam de patre annuntiabo uobis· Illo die in no
mine meo petetis· Et non dico uobis· quia ego
rogabo patrem de uobis· Ipse enim pater amat
uos· quia uos me amastis· & credidistis· quia à
ꝺo exiui· Exiui à patre· & ueni in mundum·
Iterum relinquo mundum· & uado ad patrem·
Dicunt ei discipuli ei· Ecce nunc palam loqueris·
& ꝓuerbium nullum dicis· Nunc scimus· quia scis
omnia· & non opus ē tibi ut quis te interroget·
In hoc credimus· quia à ꝺo existi·
Respondit eis ihc· Modo creditis· Ecce uenit
hora· & iam uenit· ut dispergamini unusquisq;
in ꝓpria· & me solum relinquatis· Et non sum
solus· quia pater mecum est·
Hec locutus sum uobis· ut in me pacem habea
tis· In mundo pressurā habebitis· sed confidite·
Ego uici mundum·

Hec locutus est ihc·
& sublatis oculis in ꝯlum dixit· Pater
uenit hora· clarifica filium tuum· ut filius tuꝰ
clarificet te· Sicut dedisti ei potestatem omis
carnis· ut omne quod dedisti ei det eis uitā aeter
nam· Hec ē autem uita ęterna· ut cognoscant te
solum ꝺm uerum· & quem misisti ihm xrm· Ego

te clarificaui ſuper terrā· opus cōſūmaui·quod
dediſti mihi ut faciā? Et nunc clarifica me
tu pater apud temetipſum·claritate quam ha
bui priuſquam mundus eſſet apud te? Ma
neſtaui nomen tuum hominibus· quos dediſ
ti mihi de mundo·Tui erant· & mihi eos dediſ
ti· & ſermonem tuum ſeruauerunt? Nunc cog
nouerunt quia omnia que dediſti mihi abſ
ſunt· quia uerba que dediſti mihi dedi eis· & ip
ſi acceperunt· & cognouerunt uere quia a te exi
ui· & crediderunt quia tu me miſiſti· Ego
pro eis rogo· non pro mundo rogo· ſed pro his quos de
diſti mihi· quia tui ſunt· & mea omnia tua ſunt
& tua mea ſunt· & clarificatus ſum in eis· Et iā
non ſum in mundo· & hi in mundo ſunt· & ego
ad te uenio? Pater ſanctē ſerua eos in nomine tuo
quos dediſti mihi· ut ſint unum ſicut & nos? Cū
eſſem cum eis ego ſeruabam eos in nomine tuo·
Quos dediſti mihi cuſtodiui· & nemo ex his pe
rijt· niſi filius perditionis· ut ſcriptura impleā
tur? Nunc autem ad te uenio· & hec loquor
in mundo· ut habeant gaudium meum im
pletum in ſemetipſis· Ego dedi eis ſermonem tu
um· & mundus odio eos habuit· quia non ſunt
de mundo· ſicut & ego non ſum de mundo? Non
rogo ut tollas eos de mundo· ſed ut ſerues eos

a malo. De mundo non sunt. sicut & ego non
sum de mundo. Sanctifica eos in veritate. Sermo tu-
us veritas est. Sicut tu me misisti in mundum.
& ego misi eos in mundum. & pro eis ego sanctifico me
ipsum. ut sint & ipsi sanctificati in veritate. Non
pro his autem rogo tantum. sed & pro eis qui credi-
turi sunt per verbum eorum in me. ut omnes unum
sint. sicut tu pater in me. & ego in te. ut & ipsi
in nobis unum sint. ut mundus credat quia
tu me misisti. Et ego claritatem quam dedisti
mihi dedi eis. ut sint unum sicut & nos unum
sumus. Ego in eis & tu in me. ut sint consumma-
ti in unum. & cognoscat mundus quia tu me
misisti. & dilexisti eos sicut & me dilexisti. Pa-
ter quos dedisti mihi. volo ut ubi ego sum & il-
li sint mecum. ut videant claritatem meam quam
dedisti mihi. quia dilexisti me ante constitu-
tionem mundi.

I. de Iuda
do c. xiii
L. c. xviii

I. c. v
5. c. vi

PATER iuste. & mundus te non cognovit. ego
autem cognovi te.

I. c. vi
do. c. xiii
I. c. xviii

ET hi cognoverunt quia tu me misisti. Et notum
feci eis nomen tuum. & notum faciam. ut dilec-
tio qua dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.

Finis.

I. c. vi
do. c. xiii
I. c. xviii

HAEC cum dixisset ihc. egressus est cum discipu-
lis suis trans torrentem cedron. ubi erat hortus.
in quem introivit ipse & discipuli eius.

Sciebat autem & iudas qui tradebat eū locum · quia frequenter ihc conuenerat illuc cum discipulis suis ·

Iudas ergo cum accepisset cohortem · & a pontificibus & phariseis ministros · uenit illuc cū lanternis · & facib: & armis ·

Ihc itaq: sciens omnia que uenura erant sup eū · processit · & dicit eis · Quem quaritis · Responderunt ei · Ihm nazarenum · Dicit eis ihc · Ego sum · Stabat aut & iudas qui tradebat eū cum ipsis · Ut ergo dixit eis · Ego sum · abierunt retrorsum · & ceciderunt in terrā · Iterum ergo eos interrogauit · Quem quaritis · Illi autem dixerunt · Ihm nazarenum · Respondit ihc · Dixi uobis · quia ego sum · Si ergo me quaritis · sinite hos abire · Ut impletur sermo quem dixit · Quia quos dedisti mihi · non perdidi ex eis quēquā ·

Symon ergo petrus habens gladium eduxit eū · & percussit pontificis seruum · & abscidit auriculam eius dextram · Erat autem nomen seruo malchus ·

Dixit ergo ihc petro · Mitte gladium · in uaginam · Calicem quem dedit mihi pater · non bibam illum ·

Cohors ergo & tribunus · & ministri iudeorū comprehenderunt ihm · & ligauerunt eum ·

Et adduxerunt eū ad aiam primum · Erat autem
foeī caiphę · qui erat pontifex anni illius ·
Erat autem caiphas qui consiliū dederat iude
is · Quia expedit unum hominem mori pro
populo ·

Sequebatur autem ihm symon petrus ·
& alius discipulus ·

Discipulus autem ille erat notus pontifici · & in
troiuit cum ihū in atrium pontificis ·

Petrus autem stabat ad
ostium foris ·

Exivit ergo discipulus alius qui erat notus pon
tifici · & dixit ostiarie · & introduxit petrum ·

Dicit ergo petro ancilla ostiaria · Numquid &
tu ex discipulis es hominis istius · Dicit ille
Non sum ·

Stabant autem servi & ministri ad prunas quia
frigus erat · & calefaciebant · Erat autem cum eis
& petrus stans · & calefaciens se · Pontifex ergo
interrogauit ihm de discipulis suis · & de doc
trina eius ·

Respondit ei ihc · Ego palam locutus sum mundo ·
ego semp docui in synagoga & in templo quo omnes
iudei conveniunt · & in occulto locutus sum nihil ·
Quid me interrogas · Interroga eos qui audierunt
quid locutus sum ipsis · Ecce hi sciunt · quę dix

cum ago·

HAEC cum dixisset ihc· unus assistens ministrorum·
dedit alapam ihū dicens· Sic respondes pontifici·
RESPONDIT ei ihc· Si male locutus sum· testimoni
um phibe de malo· Si aūt bene· Quid me cedis·

ET MISIT eum annas ligatum· ad
caiphan pontificem·

ERAT autem symon petrus stans & calefaciens se·
Dixerunt ḡ ei· Numquid & tu ex discipulis es·
Negauit ille & dixit· Non sum· Dicit unus
ex seruis pontificis· cognatus eius cui abscidit
petrus auriculam· Nonne ego te uidi in horto
cum illo· Iterum ḡ negauit petrus· & statim gal
lus cantauit·

XVIIII·

DUCUNT ERGO IHM
a caipha in pretorium· erat
autem mane·

ET ipsi non introierunt in pretorium ut non con
taminarentur· sed manducarent pascha· Exiit
ergo pilatus ad eos foras· & dixit· Quā accusatio
nem affertis aduersus hominem hunc· Respon
derunt· & dixerunt ei· Si non esset hic malefactor·
non tibi tradidissemus eum· Dixit ergo eis pi
latus· Accipite eum uos· & secundum legē uestrā
iudicate eum· Dixerunt ei iudei· Nobis non
licet interficere quemquā· Ut sermo ihū impleꝛ

rnur quam dixit · Significans qua dlte mortr
mormurus ·

In troiit ergo rarum imprrorium pilatus ·
& uocauit ihm · & dixit a · Tu es rex iudaorum ·
Et rspondit ihc · A temetipso hoc dicis · An alii
tibi dixerunt de me ·

Respondit pilatus · Numquid ego iudaeus sum
Gens tua & pontifices tradiderunt te mihi ·
Quid fecisti · Respondit ihc · Regnum meum
non e de hoc mundo · Si ex hoc mundo esset reg
num mei · ministri mi utiq: decertarent · ut non
tradar iudaeis · Nunc autem · regnum meum
non est hinc ·

Dixit itaq: a pilatus · Ergo rex es tu · Respondit
ihc · Tu dicis · quia rex sum ego ·

Ego in hoc natus sum · & Ad hoc ven in mundum ·
ut testimonium phibeam veritati · Omnis qui e
x veritate audit mea uocem · Dicit a pilatus ·
Quid e veritas · Et cum hoc dixisset · rursum
exiit ad iudaeos ·

Et Dicit as · Ego nullam inuenio
in eo causam ·

Est autem consuetudo uobis · ut unum dimittam
uobis in pascha · Uultis ergo dimittam uobis re
gem iudaeorum ·

Clamauerunt rursum omnes dicentes · Non hunc

sed barabban. Et ait. Quid barabbas. Imo.

Tunc ergo adprehendit pilatus ihm. & flagella
unt. & milites plectentes coronā de spinis impo
suerunt capti eius. & ueste purpurea circum
dederunt ei. & uenebant ad ei. & dicebant.
Aue rex iudeorum. Et dabant ei alapas.

Exiit iterum pilatus foras. & dicit eis. Ecce
adduco uobis eum foras. ut cognoscatis quia
in eo nullam causam inuenio.

Exiit ergo ihc portans spinea coronam & pur
purum uestimentū. & dicit eis. Ecce homo.

Cum ergo uidissent eum pontifices & ministri
clamabant dicentes. Crucifige. crucifige ei.

Dicit eis pilatus. Accipite eum
uos. & crucifigite.

Ego enim non inuenio
in eo causam.

Respondent iudei. Nos legem habemus.
& secundum legem debet mori. quia filium
dei se fecit.

Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem. ma
gis timuit. & ingressus est prætorium iterum. &
dicit ad ihm. Unde es tu. Ihc autem responsum
non dedit ei.

Dicit ergo ei pilatus. Mihi non loqueris. Nescis
quia potestatem habeo crucifigere te. & potes

tatem habeo dimittere te. Respondit ihc.
Non haberes potestatem aduersum me ullã
nisi tibi datum esset desuper. Propterea qui
tradidit me tibi maius peccatum habet. Et
exinde quaerebat pilatus dimittere eum. Iudei
autem clamabant dicentes: Si hunc dimittis
non es amicus cesaris. Omnis qui se regem fa
cit contradicit cesari. Pilatus ergo cum au
disset hos sermones adduxit foras ihm. & sedit
pro tribunali in loco qui dicitur lythostrotos
hebraice autem gabatha. Erat autem parasceue pa
schae hora quasi sexta. Et dicit iudeis. Ec
ce rex uester.

Illi autem clamabant. Tolle tolle
crucifige eum.

Dicit eis pilatus. Regem uestrum crucifigam? Re
sponderunt pontifices. Non habemus regem
nisi cesarem.

Tunc ergo tradidit eis illum
ut crucifigeretur.

Susceperunt autem ihm. & abduxerunt. & ba
iulans sibi crucem exiit in eum qui dicitur
caluarie locum. Hebraice golgotha. ubi eum cru
cifixerunt. & cum eo alios duos.

hinc & hinc. medium
autem ihm.

Scripsit autem & titulum pilatus: & posuit
super crucem. Erat autem scriptum. Ihc na
zarenus. Rex iudeorum:

Hunc ergo titulum multi legerunt iudeorum.
quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus
est ihc. & erat scriptum hebraice. grece. & la
tine. Dicebant ergo pilato pontifices iudeorum.
Noli scribere Rex iudeorum. Sed quia ipse di
xit. Rex sum iudeorum. Respondit pilatus.
Quod scripsi. scripsi.

Milites ergo cum crucifixissent eum acceperun
t vestimenta eius. & fecerunt quatuor partes.
vnicuique militi partem & tunicam. Erat autē
tunica inconsutilis. desuper contexta per totū.
Dixerunt ergo ad invicem. Non scindamus eā.
sed sortiamur de illa. cuius sit. Ut scriptura
impleretur dicens. Partiti sunt vestimenta
mea sibi. & in vestem meā miserunt sortem. Et
milites quidem hec fecerunt.

Stabant autem iuxta crucem ihū mater eius.
& soror matris eius maria cleopae. & maria
magdalene. Cum vidisset ergo ihc matrem &
discipulum quem diligebat. dicit matri sue.
Mulier: ecce filius tuus. Deinde dicit disci
pulo. Ecce mater tua. Et ex illa hora. acce
pit eam discipulus in sua.

Ioan xix
Post hec sciens ihc quia iam omnia consumata
sunt ut consummaretur scriptura dicit Sicio
Vas ergo positum erat acto plenum. Illi aut
spongiam plenā acto hysopo circumponen
tes obtulerunt ori eius.

Ioan xix
Cum ergo accepisset ihc acetum dixit. Consu
matum est. Et inclinato capite tradidit spm.

Iudei ergo quo parasceue erat ut non remane
rent in cruce corpora sabbato. Erat enim mag
nus dies ille sabbati rogauerunt pilatum ut
frangerentur eorum crura & tollerentur. Ue
nerunt ergo milites & primi quidem fregerun
crura & alterius qui crucifixus ē cum eo. Ad
ihm autem cum uenissent ut uiderunt eum
iam mortuum non fregerunt eius crura. Sed
unus militum lancea latus eius aperuit & con
tinuo exiuit sanguis & aqua. Et qui uidit
testimonium phibuit & uerum ē eius testi
monium. Et ille scit quia uera dicit ut & uos
credatis. Facta sunt enim hec ut scriptura im
pleretur. Os non comminuetis ex eo. Et iterum
alia scriptura dicit. Videbunt in quem trans
fixerunt.

Ioan xix
Post hec autem rogauit pilatum ioseph abari
mathia eo quod esset discipulus ihū occultus au
tem propter metum iudeorum ut tolleret cor

pus ihū · & p̄misit pilatus ·

VENIT ERGO · & tulit corpus ihū · Uenit autem
& nichodemus qui uenerat ad ihūm nocte primū ·
ferens mixturā myrre & aloes · quasi libras cen ·
ACCEPERUNT ergo corpus ihū · & ligauerunt eum
linteis cum aromatibus · sicut mos est iudeis sepe
lire · Erat aūt in loco ubi crucifixus est hortus ·
& in horto monumentum nouū · In quo nondū
quisquam positus erat · Ibi g̃ p̄pter parascenen
iudeorum · Quia iuxta erat monumentum po
suerunt ihūm ·

UNA autem sabbati maria magdalene uenit ma
ne cum adhuc tenebre essent ad monumentum ·
& uidit lapidem sublatum a monumento ·

CURRIT ergo & uenit ad symonem petrum · & ad
alium discipulum quem amabat ihē · & dicit eis ·
Tulerunt dn̄m de monumento · & nescimus ubi
posuerunt eum · Exit g̃ petrus & ille alius dis
cipulus · & uenerunt ad monumentum · Curre
bant autem duo simul · & ille alius discipulus
precucurrit celerius petro · & uenit primus ad mo
numentum · Et cum se inclinasset · uidit posita lin
amina · Non tamen introiuit · Uenit g̃ symon
petrus sequens eū · & introiuit in monumentum ·
& uidit linteamina posita · & sudarium quod
fuerat super caput eius · Non cum linteaminibus

positum · sed separatum in uolumen mumū loc·
Tunc ergo introiuit & ille discipulus qui uenit
prim⁹ ad monumentum · & uidit & credidit · Nondum enim sciebant scripturam ·
quia oportuit eum a mortuis resurgere ·
Abierūt ergo rursū discipuli ad semetipsos · MARIA
autem stabat ad monumentum foris plorans ·
Dum ergo flet · inclinauit se & prospexit in monumentum · & uidit duos angelos in albis sedentes · unum ad caput · & unum ad pedes · ubi
positum fuerat corpus ihū ·
DICVNT ei illi · Mulier quid ploras · Dicit eis ·
Quia tulerunt dm̄ meum · & nescio ubi posuerunt eum · Hec cum dixisset · conuersa ē retrorsum · & uidit ihm̄ stantem · & non sciebat
quia ihc̄ ē · Dicit ei ihc̄ · Mulier quid ploras ·
Quem quaris · Illa existimans quia hortulanus
esset · dicit ei · Dne · si tu sustulisti eum dicito mihi ubi posuisti eum · & ego eum tollā · Dicit ei
ihc̄ · MARIA · Conuersa illa dicit ei · Rabboni ·
Quod dicitur magister · Dicit ei ihc̄ · Noli me
tangere · Nondum enim ascendi ad patrē meū ·
Uade autem ad fratres meos · & dic eis · Ascendo
ad patrem meum & patrem uestrum · Ad dm̄ meum
& dm̄ uestrū · Uenit ergo maria magdalene
annuntians discipulis · Quia uidi dm̄ · & hec
dixit mihi ·

Iesus sanctus Lucas xl

CUM ESSET ergo sero die illa una sabbatorum· & fores essent clause ubi erant discipuli congregata propter metum iudeorum· venit ihc & stetit in medio· & dicit eis· Pax uobis· Et hoc cum dixisset· ostendit eis manus & latus·

Iesus sanctus Ioannes

GAVISI sunt ergo discipuli· uiso dño· Dixit ergo eis rursum· Pax uobis· Sicut misit me pater· & ego mitto uos· Hoc cum dixisset· insufflauit· & dixit eis· Accipite spm scm·

Iesus sanctus Lucas xx

QVORUM remiseritis peccata remittuntur eis· & quorum retinueritis· retenta sunt·

Iesus sanctus Ioannes

THOMAS autem unus ex duodecim qui dicitur didimus· non erat cum eis quando uenit ihc· Dixerunt ergo ei alii discipuli· Uidimus dnm· Ille autem dixit eis· Nisi uidero in manibus eius figuram clauorum· & mittam digitum meum in locum clauorum· & mittam manum meam in latus eius non credam·

Iesus sanctus Lucas xl

TPOST DIES octo· rursum erant discipuli eius intus· & thomas cum eis· Uenit ihc ianuis clausis· & stetit in medio· & dixit· Pax uobis· Deinde dicit thome· Infer digitum tuum huc· & uide manus meas· & affer manum tuam· & mitte in latus meum· & noli esse incredulus sed fidelis·

Iesus sanctus Ioannes

RESPONDIT thomas· & dixit ei· Dns meus· & ds meus· Dicit ei ihc· Quia uidisti me credidisti·

Beati qui non uiderunt & crediderunt · Multa
quidem & alia signa fecit ihc̄ in conspectu dis
cipulorum suorum · que non sunt scripta in
libro hoc · Hec autem scripta sunt ut credatis
quia ihc̄ ē xp̄c filius dī · & ut credentes uitā ha
beatis in nomine eius ·

Iohannis 21

POstea manifestauit se ihc̄ rursum ad mare ty
beriadis · Manifestauit autem sic · Erant simul
symon petrus & thomas qui dicitur didimus ·
& nathanahel qui erat a cana galilee · & filii
zebedei · & alii ex discipulis eius duo · Dicit eis
symon petrus · Uado piscari · Dicunt ei ·
Uenimus & nos tecum · Et exierunt · & ascen
derunt nauim · & illa nocte nichil prendiderunt ·
Mane autem iam facto · stetit ihc̄ in littore ·
Non tamen cognouerunt discipuli · quia ihc̄ ē ·
Dicit ergo eis ihc̄ · Pueri numquid pulmentarium
habetis · Responderunt ei · Non · Dixit eis ·
Mittite in dexteram nauigii rete · & inuenietis · Mi
serunt ergo · & iam non ualebant illud trahe
re a multitudine piscium ·

Iohannis 21

DIcit ergo discipulus ille quem diligebat ihc̄ ·
petro · Dns̄ ē · Symon petrus cum audisset quia
dns̄ ē · tunicā succinxit se · Erat enim nudus · &
misit se in mare · Alii autem discipuli · nauigio
uenerunt · Non enim longe erant a terra · sed

quasi cubitas ducentas trahentes rete piscium.

IERCO descenderunt in terram. viderunt prunas positas. & piscem superpositum. & panem. Dicit eis ihc. Afferte de piscibus quos prendidistis nunc.

ASCENDIT simon petrus & traxit rete in terram plenum magnis piscibus. centum quinquaginta tribus. Et cum tanti essent. non est scissum rete.

Dicit eis ihc. Venite prandete.

INEMO audebat discumbentium interrogare eum. Tu quis es. Scientes quia dns est.

VENIT ihc. & accepit panem. & dat eis. & piscem similiter.

OC IAM tertio manifestatus est ihc discipulis suis cum resurrexisset a mortuis. Cum ergo prandissent.

Dicit simoni petro ihc. Simon iohannis diligis me plus his. Dicit ei. Etiam dne. Tu scis quia amo te.

Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei iterum. Simon iohannis diligis me. Ait ille. Etiam dne. Tu scis quia amo te. Dicit ei. Pasce agnos meos.

Dicit ei tertio. Simon iohannis amas me. Contristatus est petrus quia dixit ei tertio. Amas me.

& dicit ei Dñe tu omnia scis tu scis quia amo te.

Ioh. xxxi. Dicit ei Pasce
Ioh. lxxiii. oues meas.

Ioh. xxxiii. 5. Ioh. 18 AMEN amen dico tibi cum esses iunior cingebas
te & ambulabas ubi uolebas cum autem senue
ris extendes manus tuas & alius te cinget & du
cet quo nonuis. Hoc autem dixit significans
qua morte clarificaturus esset dñm. Et hoc cum
dixisset dicit ei Sequere me. Conuersus pe
trus uidit illum discipulum quem diligebat
ihc sequentem. Qui & recubuit in cena super
tus sus & dixit Dñe quis ē qui tradet te. Hunc
ergo cum uidisset petrus dicit ihv Dñe hic
autem quid. Dicit ei ihc Si eum uolo manere
donec ueniam quid ad te. Tunc secuta est exi
it ergo sermo iste inter fratres quia discipulus
ille non moritur. Et non dixit ei ihc quia non
moritur Sed si eum uolo manere donec ueniam
quid ad te. Hic ē discipulus qui testimonium
phibet de his & scripsit hec & scimus quia ue
rum est testimonium eius.

SUNT autem & alia multa quae fecit ihc que si
scribantur per singula nec ipsum arbitror mun
dum capere eos qui scribendi sunt libros.

BIBLIOTECA
MUSEO

1537

Cod. Ist.
18005